BİLGESU ERENUS KAZI

BİLGESU ERENUS

Bütün Yapıtları

Kazı

roman

BROY

bütün yapıtları / roman: 1

KAZI

BİLGESU ERENUS

BROY YAYINEVİ: 160
ikinci basım: ekim 1997
birinci basım: şubat 1993

kapak tasarım
MENGÜ ERTEL

BİLGESU ERENUS

KAZI

—ROMAN—

BROY YAYINEVİ

BAŞLARKEN

Bu roman 27-28 Eylül '91 tarihli gazete haberlerinden yola çıkılarak yazılmıştır. Romanın yazarı ise; kahramanlarının gerçek kişiler değil, M.Bahattin, Süreyya, Hayat Çocuk, Vahide Ana, Nilüfer, Ferhunde, hatta büyüğünden küçüğüne sığırlar da dahil, tüm kahramanlarının bizzat kendisi olduğunu iddia ediyor.

ROMANIN AKIŞI

1. BÖLÜM *Güneydoğu Öncesi Uzayan Veda Ziyaretleri*

Cola'nın Yarısı 11
Arkadaş 21
Ramo'nun Defteri 28
Ulusal Çupra 39
Karantina 50
Kuyruklu Kürtler 64
Oda Mezar 75
Bu Kürdistan da Nerden Çıktı Şimdi? 83
Süreyya 99
Yasal Gazete 118
Bir Evlenme Teklifi 125

2. BÖLÜM *Mezopotamya ya da Mezra-Botan*

Delik Deşik Taş 144
Karakol Show 161
Çağçağ Yatağını Değiştiriyor 170
Yalancı Kemik 189
Laboratuvar 204
Düşlere Yataklık Suçu 222
Gırnavaz 227
Sol Majör Gam 237
Cudi Dağında Geyikler 242
Mir Osman 249
(H)ayırrr 256

3.BÖLÜM *Yenibaştan Ankara*

Ve Günaydın Hayat Çocuk 267

1 BÖLÜM

Güneydoğu Öncesi
Uzayan Veda Ziyaretleri

—Annen hâlâ içiyor mu?
—Eski karın!..
—Pekâlâ! Eski karım hâlâ içiyor mu?
—Çalışmadığı zamanlar.
—Çalışıyor mu bari?
—Gitgide daha az.

Fast Food'un kasa kuyruğunda beklerken; Metin Bahattin, Oğul'u şöyle iyi bir lokanta yerine, neden buraya getirdiğini düşünüyor, üstelik de Annesi hakkında dünya âlem herkesin bildiğini öğrenebilmek için, oğlanı sık boğaz eder gibi, ayak üstü sorular eşliğinde... " Eski Karın!" diye hatırlatmıştı çocuk, haklı.

Bir süre konuşmadılar. Oğul, aralarındaki sessizliği bozma çabasıyla, belki de babasını bağışladığını göstermek istiyor, "Artık çalışan gençler statüsüne giriyorum" dedi, "Parayı ben ödeyebilirim."

—Çalışan mı?
—Telaşlanma, okulu bırakmış değilim.
—Gene de izin ver, baba ödesin.

Oğul, tepsisini üç hamburger, iki kutu cips, üç kola ile doldurmuştu, Metin Bahattin'in tepsisinde ise, bir kahve ile maden suyu var. Bebekken de iştahlıydı Oğul, her sabah "Zettin ezmesi, (y)umurta " yerdi, iskemle diyemezdi bir de, "İmsekke."

Bütün o kalabalıkta, Baba-Oğul'un payına bir masa düşmüştü, hayret! İmsekkelerine otururken Metin Bahattin, "Nerde çalışıyorsun peki" diye sordu; paranın tadını alırsa okumaktan vazgeçer diye düşünüyor, bir epey kaygılı.

—Turist gezdiriyorum.

Hamburgerlerinden birini, kocaman ısırıklarla yemeğe başlamıştı Oğul, bir yandan da parmaklarına bulaşan sosu yalıyor.

12 —Benim şansıma... Hep ağır yemeklerden hoşlanan turistler düşüyor. Lahmacun, kebap, içim çıktı.

Sözleşilen durakta buluştuklarında Metin Bahattin bir an yadırgamıştı oğlunu. Gözlerinin altındaki morluklar, yüzünün zamansız şişliğini anlayabiliyor artık; turist götürülen lokantaların ikramı bedava içki, uykusuzluk... İçi acıdı Metin Bahattin'in, oğluna dokunmak istiyor; dokunmaktan da öte, sarılmak, ikisini de yapamadı.

İki ay önce ölümü çok yakınında hissetmişti, arabasına yerleştirilen bir TNT patlayıcı nedeniyle. Riskli topraklar Güneydoğu'ya yeniden gitmeden oğluna veda etmek istiyordu, bu nedenle gelmişti İstanbul'a. Gerçi M. Bahattin bu tür seromonilerden hoşlanmaz pek, her bitişi doğal sayar, ölümü de öyle ama... Ölümü hissettiğinde kimseyi değil, yalnızca Oğul'u düşünüyor olmasına hâlâ şaşırıyor M. Bahattin; ayda yılda bir gördüğü oğul, az önce sarılamadığı işte... Bebekliğindeki yüzüyle arabanın parçalanan ön camına yapışmış soruyordu: "Ananemin çekmecesinde işimiz ne bizim baba?" Bir sarılabilse!..

—Çalışıyorum diyorsun. Okulla birlikte güç olmuyor mu?
—İdare ediyoruz işte. Hem Turizm Otelcilik biliyorsun, farklı sayılmaz.

Metin Bahattin, Oğul'un yanağına bulaşan kan benzeri sosu pekâlâ eliyle silebilir, oğluna dokunabilmesi için geçerli bir neden var şimdi, peçetesini uzattı ona!..

—Şu yanağını sil.

Oğlan, babasının peçetesini reddederek, kendi eliyle sildi yanağını, ikincisine başlamıştı çoktan, "Burger'i özlemişim". Metin Bahattin, oğlunu daha bir dikkatle süzüyor şimdi, fark ettirmeme çabasıyla; geçen yıla kadar özenle taşıdığı saç kuyruğu yok artık, saçlar yanlardan jöleyle iyice bastırılarak, tepede kirpileşmiş, sol kulakta parlak metal bir küpe. Bu küpelerin sağ ya da sol kulakta olması bir anlamı taşıyor, cinsel seçimle ilgili bir haberleşme, ama hangisi, ne?

•

Küpe hızla yer değiştirmeye başlar Oğul'un kulağında, bir sağ-

da bir solda, yeniden sağ, yeniden sol, aktif pasif hangisi? Televizyona çıkmıştı işte Oğlu, Travestilerin Kraliçesi diye anılıyor, tam bir arsızlıkla yanıtlamakta sorulanları, "Ay aman", slikon memelerini teşhir ederek, tam bir rezillik. Fast Food'un bütün masaları, ağız birliği etmişçesine, "Profesör Metin Bahattin Türker'in oğlu" diyor, Cola şişelerine ağızlarını dayayıp öttürmeye başladılar. Music-Box'ta beyaz derili zencinin sesi, "Profesör Metin Bahattin Türker'in oğlu, ye ye ye, waaaaav."

Metin Bahattin telaşla imsekkesinden fırladı:

—Yoo hayır, benim oğlum, benim Oğul'um sizin bildiğiniz türden biri değil, yığınla kız arkadaşı var onun...

Fast Food'çular hızla önlerindekini tüketmeye başladılar ikna olmuşçasına: "Ye, Ye, Ye, Ye..."

Metin Bahattin İmsekkesine yeniden otururken, Oğul'un aktif olmasının o denli utanç vermeyeceğini düşünüyor kendine şaşarak; Eski Yunan ve Roma'da da var, o denli yaralayıcı değil! Asıl onu deli eden, Oğul'u Osmanlı saraylarında bir iç oğlanı olarak düşünmek...

Küpe sağ ve sol kulakta yer değiştirmeyi sürdürüyor hâlâ, yoo asla pasif değil, olamaz. Tam o sırada, baba oğul gözgöze geldiler, buluşmalarının başından bu yana belki de ilk kez... Bir suçlu telaşında gülümsedi M. Bahattin.

—Annen ne diyor çalışmana?
—Annemle de gitgide daha az görüşebiliyoruz artık.

Anne ve babasıyla gitgide daha az görüşüyor olmasına karşılık, aktif ya da pasif yönden hiçbir belirti yok Oğul'un konuşma ve davranışlarında. Belki yaşından biraz daha çocuk, belki yaşından bir epey yaşlı, hepsi o kadar. Küpenin yer değiştirmesi Metin Bahattin'in yorgun gözleriyle ilgili, bu aptal floresan ışıkları ve sigara dumanları nedeniyle bir yanılsama, sabah uçağına yetişebilmek için çok erken kalkmıştı zaten, hepsi bu, evet.

Oğul, anne ve babasını birlikte yanıtlıyor şimdi, "Telaşlanma-

yın, umduğunuzdan çok daha fazla Üniversite bitireceğim" Üçüncü burgerini de yiyor, "Askere gitmemek için!"

—Peki nasıl yapacaksın bunu?
—Ananemin çekmecesi sağ olsun.

Karşılıklı gülmeye başladılar, biraz da abartarak; karşılıklı, bebeklik günlerine çağırıyordu Oğul'cuk babasını.

—Benim ananemin çekmecesinde işim ne? Öyle dermişim değil mi küçükken?

Üç yaşında ya var ya yoktu o zamanlar; B. Çekmece'de oturan annaneyi her ziyaretlerinde yol boyu ağlardı arabanın arka koltuğunda, "Ananemin çekmecesine kapatılmak istemiyorum."

—Ben soyutlama yeteneğine yorardım bunu.
—Annemse "Bir zekâ testi yaptıralım bu oğlana" diye tuttururmuş.
—Annene kalsa herkes zekâ özürlü zaten, kendisinden başka!..

Küçücük oğul, Anneye yönelik bu saldırıyı geçiştirmek için duymazlıktan geliyor, ne de olsa hayata gelişini borçlu olduğu bir kadın; ve Oğul hayatından memnun görünmekte.

—Kurt hikâyesi nasıl ama?

Bir gün de, elmasını yerken koçandan başını uzatan tombul kurdu görüp: "Bu büyüyünce dağlarda, ormanlarda gezecek öyle değil mi" diye sormuştu.

Hızlı yiyicilerin de dikkatini çekti bir an, eski günlere dönen bu baba oğul; müthiş keyifli, alışılmışın çok dışında bir tablo. "Ya Cola hikâyesi" diye sürdürdü hatırlamayı Metin Bahattin, bu beklenmedik yakınlaşmayı uzatma isteğiyle!

—Aa, o çok daha güzel, yani çok daha aptalca!..

Oğul, o hikâyenin babasınca bir kez daha anlatılmasını ister gibi, sonuncu Cola'sını da başına dikti.

—Altmışbeşler'de İşçi Partisi bir kampanya başlatmıştı, o zamanlar mecliste onbeş sandelye sahibiydiler.
—İmsekke!
—Onbeş imsekke, evet.
—Cola'nın yarısı zehir kampanyası!!

Oğul böyle söylerken elindeki Cola şişesine hayranlıkla bakıyor; kaçamak bir gaz çıkardı sonra, "Afedersin."

—"Şu zıkkımı içiyorsun, ama yarısı zehir" demiştim, yıllar önceki o Kampanyayı hatırlayıp.
—Cevap nasıl ama?..
—"Ben zaten öteki yarısını içiyorum."

Metin Bahattin, Oğul'un karşısında ilk kez kendini bu denli rahat hissediyor yıllardır, hatta: "Ben zaten öteki yarısını içiyorum" derken çocul. sesi çıkarmakta bile bir sakınca görmemişti; Oğul'un bebeklik sesi... Elini onun yanağına uzatıp, bulaşan sosu temizler gibi, bir süre çekmedi, Oğul gülümseyerek bakıyor ona; gözlerinin kenarındaki o zamansız kırışıklıklar –ne zaman yaşlandı bu çocuk böyle?

—Annen haklı, Baba-oğul belki de bir zeka testi yaptırmamız gerekecek kendimize.

Oğlan yanağını çekmişti şimdi.

—Bu yaştan sonra, çok geç artık.
—Yanlış anlamadın umarım. Annen hep bana çekmiş olduğunu söylerde de!..

Bu sürekli Anneyi kötüleme isteği de neyin nesi? Özellikle dikkat edilirdi bu konuya. Çok gerektiğinde "ayrı mizaçlar, götüremedik falan filan"; boşanma ilamlarındaki resmi gerekçede de buna benzer bir şeyler yazıyor zaten. Oğul belki de "Annemin Sevgililerinden söz etmemi bekliyor" diye düşündü babası için, her onbeş günde bir değişen Sevgililer... Bir sanatçının yaratabilmesi için şarttı bu değişiklikler; büyük bir tutku, büyük bir aşk olarak başlıyordu her seferinde, tutkular onbeş günde düşmanlığa dönüşebiliyor; son sevgili sanırım bir kadın; lezbiyen ilişkiler üzerine bir etüd belki, daha altıncı gününde, henüz

 düşmanlaşmadı. Yoo, bunları anlatmayacak babasına!..

—Neden öyle yüzüme bakıyorsun?
—Yarın Güneydoğu'ya gidiyorum.
—Kürdistan'a öyle mi?

Kürdistan sözcüğünü oğlunun bu denli doğallıkla teleffuz edebilmesi M. Bahattin'i ürpertmişti, çevresine bakınarak, imsekke değil bu kez, sandalyesinde kıpırdandı, şakası yok bu işin!

Oğlu ölü ele geçiyor işte, büyük şehrin göbeğinde. Sabaha karşı bütün mahalle pencerelere dolduşmuş, Oğul da bir başka pencerede, ölü ele geçmeden önce "Teslim oluyorum" diye bağırıyor boşluklara karşı, yoo hayır slogan atıyor, elinde beyaz bir mendil, "Kahrolsun Emperyalizm!" Oğlu güvenlik güçlerine değil, slogana teslim oluyor aslında, pencerede de görünmez oldu sonra, art arda silah sesleri... Polisler sürüyerek çıkarıyorlar Oğul'un cesedini; büyük şehrin göbeğinden, "Ana kent" Ekip başı apartman girişindeki korkuluklara dayanıp havaya zafer atışını başlattı. Karşı pencerelerdeki naylon gecelik ve çizgili pijamalardan paçavralar, alkış tutuyor bu zafere. İnfaz seyrine otobüsler dolusu gelenler ise, kendi sloganlarını başlattılar, papağanımsı: **"ENBÜ YÜK POLİSBİ ZİMPO LİS"**

Garson, Oğul'un önündeki kenarları kırmızı sos bulaşığı tepsiyi aldı, Metin Bahattin maden suyunu daha yarılamamıştı bile; Oğul, saatine bakıyor; babanın kaygılı bakışlarını dindirmek ister gibi konuştu sonra.

—Korkma, benim o taraklarda bezim yok!

Bu oğlanın seziş gücü olağanüstü, babasına çekmiş evet. Metin Bahattin sodasından birkaç yudum daha aldıktan sonra Kürt, Kürdistan sözcüğünü Bakanlar, Cumhurbaşkanı, Tüm Bürokrasi kullanıyor artık diye düşünüyor "Basının hemen hepsi" Sorumsuz, çelişkili bir değişim yaşanmıştı bu konuda; alabildiğine hızlı ve kışkırtıcı. Her türlü provokasyona açık bir sözcük bu Kürdistan, çok dikkat edilmeli kullanılırken.

—Neden gidiyorsun peki?

—Kazı yerini korumaya alınam gerek.
—Ne kadar sürer?

"Sanırım bir hafta filan" diye yanıtlarken oğlunu, Metin Bahattin özellikle vurguladı, "Bir hafta kalacağım Güneydoğu'da." Kürdistan değil, evet. Oğul "kendine dikkat et" derken derisi çamaşır suyuna yatırılmış Zencinin, kesik robotumsu hareketlerini tekrarlıyor omuzlarıyla. Gene de bu kendine dikkat et ya da kendine iyi bak tümcesi gözlerini sulandırdı Metin Bahattin'in, belki de yorgunluktan. Herkes herkese, "Kendine iyi bak" diyor son günlerde, içi boşaltılmış kof bir kaygı, bunca sık kullanıldığına göre. Gene de Oğluna sarılma isteği kamçılandı yeniden, Oğul'un söylediği herkesten farklı, "Seni Seviyorum" diyor Oğul, "Kendine Dikkat Et" derken; "Çok sık görüşmesek de sana ihtiyacım var, sana yaşamamı borçluyum, her şeyden önce dünyaya gelişimdeki katkın!.." Böyle bir şeyler işte o tümceyle anlatmak istediği, asla kof değil, çok özel. Omuzlarındaki robotumsu devinişler ise normal sayılır, çocuklar çağdaş mitlerden etkileniyor pek tabi olarak.

—Söz veriyorum, kendime Dikkat edeceğim.
—Güzel!

Gene sarılamamışlardı; Oğul saatine bakıyor gene, bir yılda vücudu çok gelişmiş, body salonlarına gidiyordur belki de.

—Askere gitmemek için diyorsun ha?...
—Aa evet, her yıl Üniversite Sınavlarına giriyorum; spor oluyor böylece.

Tam o sırada saati sinyal vermeye başladı Oğul'un, sesi durdururken çoktan kalkmıştı masadan.

—Topkapı'da olmam gerek.

Oğlu Topkapı'da bir Esrar Şebekesinin eline geçti. Uyuşturucuya alıştırdıktan sonra; o gözlerinin altındaki morluklardan belli, alıştırılmış, satış işlerinde Taşıyıcı olarak kullanılıyor şimdi. Profesör Metin Bahattin Türker'in oğlu bir Ökse artık; yazıldığı okulları da bitirememiş, esrar şebekesi onu hastahanede de rahat bırakmıyor, hastane koğuşunda başını duvarla-

ra vuruyor Oğul, gözlerini siyah bir bantla bağlayıp bütün vücuduna Uyuşturucu enjekte ediyorlar.

Metin Bahattin de ayağa kalktı. Söyleyecek hiçbir şey bulamıyor, "Kendine dikkat et" dedi, kendine bile inandırıcı gelmeyen bir sesle, iskele babası; Baba filan değil bu, Profesör Metin Bahattin!

İki erkek el sıkıştılar, ilk karşılaştıklarında da sarılmamışlardı birbirlerine. Oğul un yüz hatlarını gerercesine oluşturduğu gülümseme, göz çevresindeki zamansız kırışıkları belirgin kıldı yeniden.

—Burger ve Cola için teşekkürler.

Gençler, Hamburg köftesinin coğrafi takısını atarak kendilerine mal ediyorlar demek, "Burger"; Cola çoktan ulusal içki zaten her ülkede; formülü gizli, kırk adet kesme şeker olduğu söyleniyor bir litrede, diyeti ayrı.

Oğul, Fast Food'un kapısına yönelirken birkaç kişiye çarpma pahasına jöleli saçlarını iki yandan bastırmayı ihmal etmedi, yürüyüşü güvenli ve erkekçe. Birden hızla dönüp babasına yaklaştı, bir öpücük verecekti belki eski günlerdeki gibi. M. Bahattin'in yüreği çarptı yeniden. 'Zettin gözlü Oğul' babasına sarılmaya geliyor. Oysa Zettin Gözlü, babası yerine masada unuttuğu yuvarlak camlı siyah gözlüğüne uzanmıştı.

—Beni hayranlarımın saldırısından koruyor!?.

Oğul'un gözleri ve gülümsemesi körlerin kullandığına benzer bir siyahlıkta kayboldu.

—Şimdi böylesi moda! 'Kendine İyi Bak' demiştim değil mi?

Hızlı yiyim için kuyruğa giren insanları, geniş omuzlarıyla yararken Walk-man'ini kulaklarına takmada zorlanıyor, sonra da tenteli camekânın ardındaki gölge insanlara karışıp, gözleri ve gülümsemesi gibi yitti gitti.

Bu çocuğu karısına bırakmakla belki de hata etmişti, beynini

gitgide Alkole yatıran bir kadın... Garson'un önündeki tepsiyi çekelemesini engelledi Metin Bahattin, "Görüyorsunuz ki içiyorum hâlâ" Tepesine dikilip masadan kalkmasını bekleyen hızlı yiyicilere aldırmadan yudumladı kahve ve sodasını, "Bu Dinozorlar da buralara alıştılar!" diye öfkeyle süzüyorlar onu, Fast Food'lar. Oğlu hakkında düşünmeyi sürdürüyor Metin Bahattin, "Günün gençliğine ait defolar taşısa da, o metal küpe filan, güzel bir insan Oğul, yüreği hâlâ soğumamış, bebekliğindeki gibi aynı." İyi etmişti Güneydoğu öncesi Oğul'u görmeye gelmekle, gene de tam olarak birbirlerine yaklaştıkları söylenemez Baba Oğul'un. Gözlerinin yanması hızla artıyor, sulandı iyice...

Hızlı yiyiciler, ellerinde tepsileri, açık açık homurdanmaya başlamışlardı şimdi. Metin Bahattin maden suyunun son yudumunu içerken, "Saçmalık" dedi, Üniversite de her öğretim yılını "Bir arkeologun hayatında duygusallığa asla yer yoktur" diye açmayı gelenek haline getirmiştir O, "Güneydoğu'ya gidilecekse gidilecek, bu oğul ziyareti de nerden çıktı?"

Kürdistan sözcüğünü kendi düşüncelerinde bile kullanamayacak kadar temkinli biri Metin Bahattin. İşte arkeolog adaylarına daha ilk derslerde söylediği ikinci savsöz: "Arkeoloji asla hata kabul etmez!" Ankara'lardan kalkıp İstanbul'a gelmeyi kendi mi istedi, yoksa Ferhunde'nin ısrarı mı, hatırlayamıyor şimdi.

♀ Ferhunde söz konusu oldu mu, Metin Bahattin telaşlı bir açıklamaya girişir genellikle: "Kürsü arkadaşım!.." Oysa bir süredir birlikte yaşıyorlar, ayrı ayrı evlerde... Çocuktaki İnsan (♀) simgesiyle bölümler boyu yapılacak bu tür müdahaleler, Yazar'ın Okur'la göz göze gelmesi; bir anlama karşılıklı bir göz kırpış olarak algılanmalı.

M. Bahattin, "Yıllardır anne gözetimine terk edilen bir Oğulu ziyaret!.." diye üsteledi masadan kalkmaya hazırlanırken, "Saçma". Kazı, konferans, kongre koşuşturmaları arasında doğum günlerinde bile arayıp sormayı savsaklağı bir oğul hem de. Cüzdanını ve sigara paketini yokladı, sormayı gene unutmuştu, parası var mıydı acaba çocuğun? "Ananemin çekmecesi sağolsun" demişti!? Anane eski bir İstanbul hanımefendisi,

 bir hayli zengin, torununu harçlıksız komuyordur elbet, hem artık kendi de çalışan bir genç statüsünde, neyse ki okulunu bırakmayacak, hiç değilse askere gitmemek için...

Sabırsız Oğullar ve Kızlar onun kalktığı masaya doluştular, tepsileriyle Metin Bahattin'i biraz da kasıtla iteleyerek. İşçi Partisi'nin yıllar önceki kampanyası belki de yanlış bir sloganla başlatılmıştı, Metin Bahattin 'Cola'nın Tümü de Zehir' diye düşünüyor Taksim'e çıkarken.

Telefon, telesekretere bağlıydı. Hemen kapatmak geldi M. Bahattin'in içinden. M. Jazz Quartet'inin yumuşak tartımlı müziği engelledi onu. Eski karısının sesini tanımakta güçlük çekmişti. Uçarı bir genç kız edasıyla konuşuyor; ayık bir zamanını kollamıştı demek ki bant kaydı için, doğrusu sesini inceltip düşsel boyutlar katmadaki mahareti kulak ardı edilemez.

—Ne yazık şu anda bana ulaşamadınız! Bir kez de şansınızı az sonra vereceğim numaradan deneyiniz!.. Kaleminiz hazırdır sanırım. Görüşmek üzere, hoşçakalın.

İkiyle başlayan telefon numarası, trampet solosuna denk düşmüştü; numaranın hemen ardından müzik birden kesildi ve karısının o bildik, gergin sesi: belliki sonradan eklenmiş bir not...

—Ben evde yokken sürekli arayarak telesekreterimin bandını sessizliğiyle dolduran arkadaş, lütfen bu kez konuşmayı göze alın artık?!?

Ve sinyal sesi. M. Bahattin "Ha şöyle" dedi içinden, bu ordularını yitirmiş komutan edasındaki sese; "Sadede gelelim." Kulübeden çıkarken büyük bir tehlike atlatmış birinin, henüz geçmemiş şaşkınlığını yaşıyor. "Verilmiş sadakalarım varmış." Ya karısı evde olup da konuşmak zorunda kalsaydı. "Ne yazık, ona ulaşamamışız!?" Nasıl da bulup buluşturur böylesi saçmalıkları bu kadın. Ya Arkadaş sözcüğü, komik... Komikten de öte, iğrenç... Bindokuzyetmişsekizlerde yükselen politik dalga, karısını da bir ara bir Kadın Örgütüne çekelemişti. "Arkadaş " sözcüğü o günlerden kalma.

M. Bahattin yeniden gazete bayiinin önünde buldu kendini, "İki jeton daha verir misiniz" diyor üstelik! Kulübeye döndüğünde kuyruk oluşmuştu, bekleyenler kirli giysisiyle telefon kulübesini işgal eden Doğulu Gence ayıplar gibi bakıyorlar, doğulu gencin umurunda bile değil, uzattıkça uzatmakta. Orada fazla oyalanmadan, Taksim Postaanesi'ne yöneldi M. Bahattin. Postanede daha çok kartlı telefonlar rağbet gördüğü

için, jetonlu bir telefon bulmakta zorlanmadı. Ahizeyi kaldırmadan önce kalemini hazırlamıştı, Quartet, Uçarı kız ve Telefon numarası... İkiyle başlayan telefonu, avucunun içine yazdı, Yenik Komutanın sesinden hemen önce de kapattı telefonu. Ardı sıra birkaç kişi daha bekliyor şimdi. "Özür dilerim, bir numara daha denemem gerek." Kulağının dibinde bir ciklet patladı, özür dileyen adamın sırtına yapışmış telefon sırasını bekleyen mini etekli bir kız!..

M. Bahattin'in denediği numara uzun süre açılmadı; hemen kapayıp gitmek istiyordu aslında, "Yeni sevgililerden birinin evi olabilir pekâlâ", tam kapatmak üzereyken, yedinci düdükte telefon uğultulu bir mekâna açıldı. "Özür dilerim!" Karısının adıyla kendi soyadını birlikte söylemek tuhafına gitmişti, "Meral Türker'le görüşebilir miyim?" Kadın, yazarlık soyadı olarak hâlâ M. Bahattin'inkini kullanıyor, kariyerini öyle yapmıştı çünkü, çıkışı umut veren ve birden sönen bir 'Yazma Meraklısı'; yazar bile denemez aslında. Dergilere Fransızca çeviriler yaparak içkisini çıkarıyor, mantar gibi türemişti bu dergiler zaten; mal mülk sorunu yoktu Meral'in, annesi ölünce, daha da olmayacaktı.

—Alooooo?!??

Neyse de Ooo'lar bitip tükenmeyen bir ezgiydi sanki, atonal bir gıcırtıda, aranmış olmanın zaferini müjdeliyor tüm tebaya: "Buyrunuz, Ben Meral Türker!"

Eski koca, kendi adını söylemek zorunda kaldığı için kendinden nefret ediyor şimdi; telefon edenin kendisi olup olmadığından bile emin değil, öylesine yabancılaşmış ismine.

—Bahattin öyle mi? Heyyy nerden çıktın sen?

Eski kocanın aramış olması, aranmış olmanın zaferini bir kat daha artırıyordu, uğultu gerekli uyarıyı almıştı bu konuda.

—Gelsene, eski dostların hepsi burada. Tiyatrodan felan konuşurduk biraz.

Bu 'Felan' sözcüğünü iyi tanırdı M. Bahattin, eski bir İstanbul

Ailesinden gelmenin tehdidi olarak sık sık kullanılır karısı tarafından, yakın ve uzak tüm çevreye.

—Ankara'dan arıyorum.

Onunla yeniden yüz yüze gelme korkusu sarıvermişti birden içini. Taksim'in göbeğinde "Ankara'dan arıyorum" demeyi akıl ettiği için, neredeyse kendini kutlamak üzereydi M. Bahattin.

Karısı, Yenik Komutan sesine bürünüverdi bir anda.

—Oğlun bir şeyler geveliyordu, Ananeye not bırakmışsın!?.

Tehdidini hem Telefondakine hem de Çevresindekilere dayatarak, sesine neşeli bir revnak kattı.

—Hay Allah, eeeee, konuşmayacak mısın?

Eeee'ler, büyükten küçüğe büyük bir soru işaretine dönüştü kulağında, kadın yarım kalmış zaferine de rıza gösteriyor demek. Oğluyla ilgili bir şeyler sormak için can atıyordu M. Bahattin; neyi nasıl soracağı değil ama, nasıl karşılanacağı ürkütüyor onu: mutlu mu diyemezdi durup dururken, sağlığı yerinde mi, yüzündeki zamansız şişlik sözgelimi, bir kız arkadaşı var mı, politik bağlantıları, uyuşturucu? "Uyan Çüküm Sabah Oldu" dese haklıydı karısı, bu tür edepsizce lafları çok büyük bir soylulukla sarf eder O.

Karısının elindeki ahizeyi R'leri abartan bir erkek sesi doldurmuştu, adamakıllı sarhoş: "Ne heRifsin be, taRihle koyun koyuna, hâlâ doymadın mı?" Bildik bir sesti ama M. Bahattin çıkaramıyordu bir türlü." Hadi gel gel n'olursun gel" diyen bir başka kadının sesiydi, şarkı söylermişçesine; karısı değil hayır, daha çatallıydı ses, erkeksi. R'leri abartan erkek bir kez daha iteledi sesini M. Bahattin'in kulaklarına, "Gel kafalaRı çekiyoRuz buRda." Arada bir de karısının "Ya, yapmayın" diyen sesi.

Seslerin kulağı dibinde böyle itişip kakışmasından tedirgin oldu M. Bahattin; kendi bedenine yönelik bir saldırı sanki: "Bunlar grup seksi de deniyorlardır kendi aralarında". Sonunda karısı hakim olmuştu ahizeye. "Ay durun canım, Ankara'dan arıyormuş!"

—Atlasın uçağa gelsin keRata. HayRet biR şeysin yani!

Az önceki R'lerin sahibi gene, kimdi yahu bu herif?

—Eeee; yeniden Evlenme teklifi mi yapacaksın bana? Bu denli sustuğuna bakılırsa!..

Şuh bir kahkaha atmıştı karısı, R'leri abartan erkeğin üzerine çıkıp oturdu; öne arkaya devinirken çatallı erkek sesinin sahibi kadın, "Ben de ben de" diyordu, R'leri abartan erkek onun memelerini tuttu, kadın da mastürbasyon yapıyor zaten. Karısı gelgitleri arasında konuşabiliyor hâlâ.

—Aslında evlenme teklifini o değil ben yapmıştım. Metin Bahattin Türker hiçbir şeyi tek başına yapamaz.

Çatallı Erkek Sesli Kadın "Ben de ben de" dedi, sevişenlere sürtünürken. Telefondaki uğultu kahkahaya dönüştü birden, kahkahaların en anlamsızı, sarhoşların çıkardığı ilkel çığlıklar... Metin Bahattin "Allah belamı versin!" diye yineliyor sürekli. "Telefon etmez olaydım, kaşındım işte."

Neden telefon etti ki sahi? Güneydoğu'yu ölümle eş mi tutuyor? Oğul'a yönelik sorular sorma isteği belki de bir bahane. Eski eşi, "Oğul'umun anası" ne de olsa.! Son bir kez görmek istiyor olamaz mı Riskli Topraklara gitmeden önce, vedalaşmak onunla da?... Bu sorular Yazar'a aittir. M. Bahattin'e eski eşine telefon edişiyle ilgili böylesi bu nüansı asla kabul ettiremezsiniz şu anda.

Uzun bir sessizlikten sonra, "Dinle!" diyebildi; sesindeki sertlik karşı hattakileri hizaya getirmişti, R'leri abartan erkeğin boşalması gecikti, çatalsı sesli kadın siklamen renkli donunu giyiyor utançla ve yarıda kaldığı için ağlamaklı. Karısı büyük R'nin üstünden hâlâ inmemiş de olsa, eski günlere ait bir kaygıyla nefesini tutmuş bekliyor, "Yeni bir bomba haberi mi yoksa?"

"Dinle!!" diye yineledi M. Bahattin, bu kez çok daha sert çıkmıştı sesi. Böylesi bir sesi, hayatının hiç bir döneminde ve kimseye karşı kullanmadığını düşünüyor M. Bahattin, öğrencilerine bile. Oysa etkisi kulak ardı edilemez bu sesin, uğultu iyiden pıstı karşısında.

"Tamam mı?" derken gene yumuşacık ve sakindi sesi, kendi dünyasına kapalı ve sorunsuz. Karısı bas bas bağırıyor uğultuya, erkek kediler örneği, her şey yolunda der gibi.

—Taş toprakla uğraştığına bakmayın, gizli bir esprisi vardır Üvey Kocamın!..

Kadın, eski sözcüğünü sevmediği için, artık ayrı yollarda yürüdüğü herkese "Üvey" diyor, kendi eskimişliğinin farkında belki kendi kendine de üvey.

—Telefon manyağım her kimse, onunla bir ilişkisi olmadığını söylüyor, düşünebiliyor musunuz, bunun için aramış beni taa Ankara'lardan, oğlu da ona çekti zaten, ömür bu adam!

Kadın daha da sürdürecekti saçmalıklarını, ama allahtan telefon kapandı, jeton bitmişti çünkü.

M. Bahattin sırtına yapışan cikletli kızı ve ötekileri itelerken, "İzin verin de çıkabileyim" dedi. Elleri ter içindeydi, avuçlarını birbirine sürterek, telefon numarasını yok etti. Postaneden çıkar çıkmaz, gün ışığında yeniden avucuna bakma gereği duymuştu; telefon numarası okunmuyor artık, yalnızca mavi dağınık bir leke... Beyoğlu bölgesinin telefon şebekesine ait ilk rakam ise, M. Bahattin'in derinleşen Hayat Çizgisine sığınıp, kendini koruma çabasında; gelip geçenden utanmasa avcuna tükürüp, bu istenmeyen sığınmacıyı def edecek hemen, uygun bir yer aradı bu iş için.

Bir Mayıs Alanı'ndan köfte kokuları geliyor, "Üvey Bir Mayıs Alanı" deyip gülümsedi karısının etkisiyle, "Oto parka dönüşmüş görmeyeli." Merdivenleri çıkarken Belediye ve Mafyanın en güzel iş birliği diyordu gözlerine batan bu çirkinlikler için. Mafya liderlerinin çoğunun Kürt olduğunu düşünüyor Metin Bahattin, Güneydoğulu sözcüğünü bilerek kullanmaz burda, Anakenttekiler bizatihi .Kürt'türler, hele Mafya ilişkileri söz konusu olduğunda... Çok yakında bu merdivenlere prefabrik bir Konser alanı kurulabilir; Devlet Orkestra ve Korosu Dokuzuncu Senfoni'yi icra eder burda, arkada dönen dolapları

unutturmak için. Tükürmenin tam sırası, Metin Bahattin'in hayat çizgisine sığınan iki rakamı da böylelikle yok oldu. Ellerini yalnızca seyahatlerde giydiği bol keten pantolonuna silerken, bacaklarını çimdikledi, sonra da kollarını! İki ay öncesi yaşadıkları Bombalanma Olayı onda böylesi bir tik bırakmıştı. Kişiliğine yönelik bir saldırı duyumsadığında parçalanıp parçalanmadığını anlamak için kol ve bacaklarını çimdikliyor çaktırmadan. ↑

Üvey Etap yeni The Marmara Oteli'nin karşısındaki banklardan birine oturdu M. Bahattin Hoca, Casino Marmara'nın görkemli perdeleri gözünü alıyor, kongre salonu bulmakta güçlük çekilen bir ülkede kumarhanelerin maşallahı var diye düşünmekte...

Sekiz dokuz yaşlarında bir oğlan çocuğu; onun da gözlerinin altında zamansız morluklar var, hiç sormadan ayakkabılarını boyamaya başlamıştı bile, hem de gelişigüzel; sandığında açık kahverengi boya yok, gene de aldırmıyor oğlan, M. Bahattin de öyle. Oğlanın kirli çatlak elleriydi belki onu böyle düşündüren; az önce Üvey Karısının hakkını yemişti belki de, grup seks filan... Kadın, tüm Entelijansiya'nın seksen sonrası son durağı olan barlardan birindeydi, ahizeye dolan uğultudan belli. Böylesi bir düşkünlüğü yakıştırmamalıydı karısına, ne de olsa ortak bir Oğul'ları var. Boyacı, küçümencik elleriyle açık kahverengi makosenlerinin üzerinde siyah lekeler bırakıyor şimdi biraz da yeşilimsi. O barlardan çıktıktan sonra ne yaptıkları ne malum?!!

Metin Bahattin'in yüzü kızardı; hayır, İnsanlar hakkında doğru dürüst bir şey bilmeden bu tür kurgulara girmek yakışmıyor Ona ve Hocalığına. İnsan Özü her türlü Düşkünlüğüne karşın iyi ve güzele açıktır, söz gelimi Oğul; şimdi derisi çamaşır suyuna yatmış Zencinin ritmine kapılmış olsa da, birkaç günlüğüne ve yazları geldiği baba evinde, Beatles'ı keşfetmişti. Babası *Yesterday* adlı long-play'in onun olabileceğini söylediği zaman, dünyalar Oğul'un olmuştu sanki. Oğul istemesini bilmeyen bir çocuktur, bu yanıyla da Babasına çekmiş. Annesi ise her an her şeyi herkesten isteyebilen biri, hem öylesine doğallıkla yapardı ki bunu; vermek zorundaydınız. Nafaka istememişti, ilginç; bir profesör maaşından kesilecek parayı azım-

sıyor çünkü, yoo üvey karısıyla uğraşmayacak artık! Bu kış İngiltere'deki kongre gerçekleşirse Oğul'a bir Shadows kaseti getirecek ya da Jacques Brel. Fransızca bir albüm çok daha iyi evet, Diseur'lüğün ne anlama geldiğini kavrar belki Oğul, Şarkıda Sözlerin Önemi...

Boyacı çocuk, ikide bir tükürüklediği kadifeyi makosenlerinin üzerinde dolaştırıyor şimdi, kendi ayakkabılarını tanımasına imkân yok Metin Bahattin'in, janjanlı bir görünüm almış ve asla açık kahverengi değil artık! Oğlanın gözleri yan bankta oturan genç bir karı koca'ya takılmıştı, avına atılmaya hazırlanan bir sesle, "Paraları görelim" dedi, yaşından büyük ve tehditkar üstelik. Metin Bahattin madeni binlik verirse azımsanacağı kaygısıyla iki kâğıt binlik uzattı bu tehdide, şiddetle reddetti oğlan, çaresiz maden binliklerden de kattı, tam beşbin lira, oğlan yeniden redde hazırlanıyordu ki, "Hadi bakalım" dedi "Uzatma, zaten ayakkabılarımı rezil ettin!" İpincecik ve kirli bir boynu vardı oğlanın, bir kedi yavrusu gibi tutup kaldırabilirdiniz hiç zorlanmadan. Oğlan, M. Bahattin'in içinden geçenleri anlamışçasına homurdanarak uzaklaştı, genç karı kocanın bankından da püskürtülmüştü, ayaklarındaki sandeleti görmüyor muydu sanki, ne boyası?!! Kooperatif borçlarıyla ilgili tartışmayı sürdürdü genç karı koca, belki de birinden biri işten atılmış...

Ol İstanbul şehri ki bî-misli pahadır; yeniden kol ve bacaklarını Çimdiklemek isteği uyandırmıştı Metin Bahattin'de, vazgeçti sonra, uçak biletini cüzdanından çıkararak uzun uzadıya inceledi: "Hadi Hoca, seni ancak Ankara paklar."

Ankara'ya dönüş biletini check ettirmek için THY bürosuna girdiğinde, M. Bahattin desk'in arkasındaki kıza: "Aynı biletle İzmir'e uçabilir miyim?" diye sordu., Hay Allah, İzmir de nerden çıkmıştı şimdi, çocukluğunun şehri?!. Kız, sorunun sahibi eline tutuşturulan kâğıt parçasıymış gibi –müstehcen duygular uyandırıyor insanda, kabı hamamı anımsatan Kütahya Çinileriyle kaplı Ticket parçası– müşterinin yüzüne hiç bakmadan bilgisayarı kurcalamaya başladı. Parmaklarının bu işe pek yatkın olmadığı belli, parmaklarının yanı sıra beyni de öyle... Ticket, Kız ve IBM bir süre kendi telaşlarında debelenip durdular. Bankalarda da; özellikle mahalle arası şubelerde, iş iyiden yavaşlamıştı bu bilgisayarlar sayesinde. İthal teknolojik bilginin tarafımızdan özümlenebilmesi pek öyle kolay değildi tabii!! Hele bir de elektrik kesintisi, Virüsler... Bankalarda soluk yüzlü kadın erkek memurlar ithal bilgisayarlarca her an ezilip, hor görülüyorlar.

Kız bir süre sonra bakışlarını Ticket'in sahibine dikti, yüzünde dişlek bir gülümseyiş belirmişti. "Şansınız varmış, ek bir sefer konulacak. Kimliğiniz lütfen." Ama Ben Hocayım" dedi M. Bahattin, saçmaladığını çok sonra fark edip. Kız gene ona bakmadan konuşuyor şimdi, kimlik bekleyen eli havada: "Özür dilerim, hat değişikliklerinde böyle davranmak zorundayız." M. Bahattin "Ben özür dilerim asıl" dedi Hocalık Kimliğini çıkarırken. Yerin dibine geçmişti sanki, bu dişlek kızın karşısında. "Hocaymış! Allah belamı versin benim." Kız şöylece göz ucuyla ve asla eline almadan baktı karta, doğrusu karşısındakine inancını böylesi zarif bir jestle anlatacak kadar uzmanlaşmış işinde. Bilgisayara mırıldanarak yükledi sonra, "Mister Türker"

Mr. Türker saatine baktı, bir epey zamanı vardı daha. Kız dişlekliğini sakınan bir gülümseyişi, biletle birlikte sunuyor O'na. Bileti alırken: "Şişhaneye kadar yürümek istiyorum da" demişti Metin Bahattin, "Güneydoğu'ya gitmeden önce Beyoğlu'nu göreceğim." Şişhane'ye kadar yürüyeceksen yürü şaşkın, Dişlek Kıza neydi bundan? Hem de Güneydoğu'ya gitmeden öncesiy-

miş, Beyoğlu!?. Belki de dişleri konusunda kızı rahatlatmak çabasıyla söylemişti bunu. Kız ise, hepsi ayrı çeşit bunların diye düşünüyor, Mr. Türker'in arkasında bekleyen biri var mı yok mu edasında başını uzatarak; olmadığını görünce de ayakkabılarından birini çıkardı ayağından, fena halde uyuşmuş. Hosteslik sınavını kazanamadığına sevindi ilk kez; bütün gün ayakta, aslında heves edilir bir yanı yoktu hostesliğin, moderen hizmetçilik: demirbaş zimmetli aynı ayakkabıları giyiyorlar büroda çalışanlarla, havada hiç çekilmez, yüksek ökçeli.

M. Bahattin tramvaya binmekten son anda vazgeçmişti, paylaştığı bir nostalji değil bu. Hiç geçmediyse on binlerce kez yaya arşınladığı bir yol öğrenciliği sırasında, böylesi bir Aptal Atlı Karınca, Taksim-Tünel arası onun anılarında yoktu, hayır. Beyoğlu'nun arabasızlaştırılması gene de güzel diye düşündü, tramvay yolunun iki yanından akan insan kalabalığını gözlerken: bedenlere doğal bir gevşeklik ve güven veriyor, mekanik kurtlarca parçalanılmayacağından emin olmak bir yol boyu. Kendi bedeni de gevşemişti ki; birden bir Ekip Arabasıyla burun buruna gelişi!.. Kendini yana atarken, seyahat pantolonunun iyiden kırışmış bolluğuna gitti gözleri ve ne renk olduğu belirsiz Janjanlı Ayakkabıları... Bir dergide okumuştu; kılığı müsait olmayanları Allah yarattı demeyip eşek sudan gelene dek dövüyorlarmış, polis özel bir Tim oluşturmuş bu iş için, sopalı sivillerden kurulu. "O kadar uzun boylu değil" dedi kendine güven duymak için, gene de bir vitrine yanaşıp görüntüsünü inceleme gereği duydu: "Dergilerin Abartması" derken!?. Yüzündeki Entellektüel anlatım vitrin camına yansıyacak kadar güçlüydü işte, pantolonunun etkisini bir anda siliverdi bu yüz, belki bohem bir görünüş, birazcık Fransızvari. "Hem Ben Hocayım!", THY bürosundaki Kızı hemen arkasında duyumsadı, sürekli konuşuyor. "Siz de Dişlek mi buluyorsunuz beni? Aslında hosteslik sınavını da bu yüzden kaybettim. Dişlerimi kestirip porselen taktırmam gerekir, ama Allah Kahretsin, Para nerde! Ben gene de ailemden gizli gizli üç beş kuruş koyuyorum bir yana, yaşım geçtikten sonra yaşlanıp dişlerimi tümden yitirdiğimde belki, ne işe yarıyacaksa? Siz de biliyorsunuz; yüzünüzde çok görmüş geçirmiş, okumuş yazmış demek istiyorum yani, öyle bir hava var, biraz Bohem belki, hatta büroya ilk geldiğinizde 'Ecnebi mi acaba' diye düşünmüştüm; hocalık kartınızı da gördüm sonra; demek istiyo-

rum ki sizin de bildiğiniz gibi son yıllarda güzellik de fayda etmiyor, ancak arkası olanlar alınıyor hostesliğe, hatta bir defasında siz de şaşırıp kalmıştınız yanılmıyorsam, eciş bücüş kızlar doldu uçaklar,a üstelik de kilolu; servis yapmasını bile bilmiyorlar diye hislerinizi samimiyetle ifade edecek birini arayıp bulamamıştınız yan koltukta. Demek beni şirin buluyorsunuz bu halimle, çocuksu biraz, tam bir dişlek de sayılmam öyle mi? Siz gelin de bunu jüriye anlatın. Arkanız yoksa tabi ağzınızla kuş bile tutamazsınız sınavda. Aslında modern hizmetçilik felan ama Arap Hava Yollarında uçabilseydim bol bahşiş veriyorlar, özellikle sarı saçlı hosteslere benimki gibi... Birazcık pislermiş ama olsun ne çıkar değil mi? Acaba Arapça dil kurslarına katılmam için finanse edebilir miydiniz beni, parasal olarak tabii!.. Belki de yıldızlı Arap şeyhleri için kurulan otel resepsiyonlarında mı çalışmalıyım sizce?"

M. Bahattin kendi Görüntüsünden ya da kızın Sesinden bunalmış gibiydi. üstelik de "Felan" diye karısının tonlamalarını kullanmaya başlıyor gitgide, O'nu kolundan tuttuğu gibi vitrinin içine fırlattı, cam filan kırılmamıştı; Kız bir top lacivert parlak simli gabardin kumaş olup, ayakları toptan dışarı sarktı, bir uçtan da sarı saçları!!. Ayakları yorgun ve büyüktü, saçları da boyadan çok oksijen sarısı...

Vitrinin sapasağlam olup kırılmayışına karşın, iri yarı tezgâhtar dışarı çıkarak ona doğru yaklaştı, "Buyrun" Tezgâhtarın yüzünde işlerin iyi gittiğine dair bir anlatım yok, araba geçişine yasaklanan sokaklarına yoruyorlar bunu, "Size nasıl yardımcı olabilirim?" M. Bahattin "Söyler misiniz!" dedi, "Bu yıl Mısır mı yoksa Babil modası mı revaçta?" Kaçığın biri diye düşünüyordu Satıcı, kadınları kışkırtmak üzere dekore edilmiş bir vitrinin önünde durduğuna göre; belki de geceleri bu parlak renkleri yeğleyen bir İbne, artık insanlar hiç belli olmuyor, alacası içinde. "Beşbin yıl öncesinden söz ediyorum" dedi M. Bahattin, yanlış anlaşıldığından emin bir tonla; "İnsanlar o zaman da Mısır ve Babil Modası için para dökünürlermiş, para dedimse altın Sikke yani." Sikke sözünü duyan Tezgâhtar, elini pantolon cebine atmıştı O'nu daha dikkatle süzerek: Geçen gün bunun gibi beyefendiden biri beşyüzlük teklif etmişti de kabul etmedi, pantolon cebindeki eli daha dipleri karıştırdı, kösnük bir yüz eşliğinde.

Metin Bahattin Hoca, adımlarını sıklaştırıp Galatasaray Lisesi'nin önüne dar attı kendini. "Oh olsun elin tezgâhtarlarıyla oynaşacak ne vardı?" Gelecek yıl mutlaka bir Kırmızı patlaması yaşanacak modada, diye düşünmekten kendini alamıyor: "Tüm dünyada, Doğu Bloku'nun çözülen bu rengini, İnsanlar paçavraya dönüştürene dek kapış kapış kapışacaklar!.."

İstanbul'a ayak bastığından bu yana kendisini tanıyamıyor sanki, tezgâhtardan kurtulup postane kapısı dibinde kıvrılmış yatan paramparça giysili bir Şarapçı'nın yanında bulmuştu kendini, Fransa'da da vardır bunlardan, Clochard, turistik bulunduğundan ya da gelip geçenlerin onlara bakarak kendi hallerine şükretmesi için, yığıldıkları yerde kalır bu paçavralar, ellenmez, kimseye de pek bir zararları yoktur zaten, çok gözü dönüp de şaraba yatıracakları birkaç kuruşu sadaka adına istemedikten sonra...

Ekip Arabası, Metin Bahattin'in mezun olduğu lisenin önüne yerleşip dört yol ağzını gözetime almış bulunmakta şimdi. Bunu fark edince biraz rahatladı, tezgâhtarlar filan yaklaşamaz artık. Polislerin bedeninde de üniformalarına karşın, görevde bulundukları mahale uygun bir yumuşama görülüyor, ilginç. Silahsız İngiliz Polisi sanki her biri; Polis İstasyonlarında Zenciler'e yapmadıklarını komasalar da kendi halkına karşı gayet nazik.

Metin Bahattin tarihi postahane binasının duvarına sırtını vererek –gelen geçene engel olmadan okul bahçesinin yüksek duvarlarındaki demirlere tırmanmış Etüd Kaçkını, yirmi yedi mayıs emeklilerinden yarbay Osman Türker'in Burslu Oğlu– kendi çocukluğuna el salladı...

Lacivert okul ceketi ancak üç yılda bir değişir Burslu Bahattin'in, bu nedenle de ilk yıl ceketin kolları parmak uçlarına dek inerdi, ikinci yıl ise tam da rengi atmaya yüz tutmuşken parmaklarını özgür hisseder, üçüncü yıl tam da ceket eskimişken ve lekeli: bilekleri açıkta kalır, hiçbir zaman tam olarak vücuduna uygun bir üniforma giyememişti. Sol cep üzerine dikilen göğüs arması; ucuz da olsa yenilenmez hiç, bir ceketten ötekine taşındığından Galatasaray'ın Sarı-Kırmızısının görkemini taşımaktan uzaktır hep.

Burslu Bahattin, ince boynunu demir parmaklıklar arasından sarkıtmış; karşı kaldırımdaki Metin Bahattin'i görmüyor bile, tam o sırada Ramo tarafından enselendi zaten, kulağını kurtarma çabasıyla boynunu parmaklıklarda unutacaktı az kalsın, ensesinden yakalanan Burslu Öğrenci gözyaşları eşliğinde Etüde sepetleniyor.

Ramo, Metin Bahattin'i hiç önemsememişti, yalnızca kulağı çekileceği zamanlarda bitiverirdi yanında, her yıl öğrenci isimlerini Aile Ünvanlarıyla birlikte özenle kaydettiği küçük defterlerinde M. Bahattin Türker adına asla rastlayamazsınız, Kapıcı Ramo, adam olacak çocuğu gözünden anlar: kaç bakan, kaç genel müdür, hele ki kaç iş adamı yetiştirmiştir O, Bazılarına hakkını helal ediyorsa da; Bazılarına her ne kadar defterlerinden birinde yer vermiş olsa da, Etmez. Hakkını helal ettiklerini arada bir, lacivert takım giysisi, sarı kırmızı kravatı ve pos bıyıklarıyla ziyaret eder Makamlarında, eski günlerden konuşulur, viski kol düğmesi, kravat iğnesi –kendi kullanmadıkları– şirket armağanı marka dolma kalemler sunulur O'na, Ramo'nun akrabaları ya da hemşerileri adına sunduğu birkaç küçük istirham anında yerine getirilir ve "Ben" derdi Kapıcı Ramo onlara: "Sana tam bir sayfa ayırmıştım Defterimde, bu çocukta iş var, hakkı olduğu yere gelecek, geldin işte!.."

—Hey sen!..Ne dikilip duruyorsun orda?

'Elbet Clochard'a yönelik bu soru' diye düşünecek Metin Bahattin ama; O yatıyor, dikilmiyor ki, yırtık paçavralar arasından kıçını kaşımakta...

—Bana mı söylediniz?
—Yok, Babana!..

Böylesi bir kabalığa muhatap olmak niyetinde değil Metin Bahattin, üstelik de Polis'in bedenindeki bulunulan Mahalle ilgili gevşeme çoktan uçup gitmiş. "Tamam tamam" dedi, "Ben Hocayım" demeden, "Gidiyoruz işte!"

Tünele doğru adımlarını sıklaştırmaya başladı, "İstanbul'muş, lanet olsun!" Entellektüel yüzüne de güvenmemek durumunda artık. Ramo'dan hiçbir farkı yok bunların, biri okul kapısın-

da, öteki sokakları bekliyor tabii, Tarihsel İş Bölümü diye buna derim ben. Ramo okulun parmaklıklarına abanmış, Polisler'in başıyla dertleşiyor: "Kovalamakla iyi ettiniz, benim Defterimde nice burslular var, burssuzlara baskın çıktı ama, bu öyle değil: kendi halinde bir profesör."

Metin Bahattin bankaların açtığı sergilere göz ucuyla bakıp tünele doğru yürüyor şimdi, sanatlardan en revaçta olanı Resim; çünkü çok para getiriyor, ulusal burjuvazimiz Avrupa'dan yıllar sonra keşfetmişti resmin paraya dönüşebileceğini, yatırım için alıp alıp evlerine atıyorlar, ak akçe kara gün misali. 'Zavallı Osman Türker' diye mırıldandı Metin Bahattin, kendi halindeki profesör oğlunu İstiklal Caddesi'nde kimseye çarpmamak için, bedeninin içinde büzülmüş yürürken görse kim bilir ne üzülür; onca yoklukta Sultani'lerde okuttuğu oğlunu az önce kendi okulunun kapısından kovalamışlardı işte, özür dilerim baba diye sürdü mırıldanışı; belki de kendisine hiç nedensiz çarpan bir Çam Yarmasına yönelikti bu özür dileyiş, Çam Yarmasının 'pardon'diyeceği yok zaten, öküz gibi bakarak çekti gitti: "Pardon babandır senin!" Zavallı Osman Türker...

Gene de Ramo'nun hakkını yememek gerek diye düşünüyor M. Bahattin; bir ara, kapı boşluğunda kenara çekmişti onu, içgüdüsel bir devinişle Kulaklarını güvenceye aldı Burslu Türker, aslında onikinci sınıf öğrencisiydi o zamanlar, Ramo onikinci sınıf öğrencilerine dokunulmayacağını bilir, okulun geleneği, çoktan Mezun sayarlar onları. "Afferim lan" diyordu Ramo, "Yanındaki kızı gözüm tuttu, Müzeyyen Senar'a benziyor!" Müzeyyen Senar'a benzeyen Kızla, haftalarca gülmüştük bu tanıma, sonradan Karım olacaktı Meral. Dame desion öğrencisiydi Meral, burslu filan değil. Yıl sonu müsamerelerine, Sultani o yıllarda henüz Kızlara açılmadığı için, kardeş kız okullarından öğrenci istenirdi. Oyunun hem reji asistanı hem de evin insanları üzerinde baskı kuran yüzsüz aşığıydım ben; Eugéne Labiche'in *İki Sıkılgan* adlı oyunu. Dame desion'dan gelen kız, Madamoiselle Cecile için biçilmiş kaftan olarak düşünüldü daha oyunun ilk okuma provasında. "Monsieur Thibaudier'yi siz mi oynayacaksınız?" demişti Metin Bahattin'e, aşağılayarak; sonra da bu Burslunun(!) sahnede Ar Damarının yırtılışına tanık olduğunda, şaştı kaldı evin kızı Madamoiselle

Cecile-Meral. Yıllar süren pısırıklığımdan öç alıyordum evet, ama; topu topu üç haftalık provalar ve biri öğrencilere biri de velilere yönelik iki temsil boyunca, hepsi o kadar. Gene de Madamoiselle Cecile çok etkilenmiş olacaktı ki, Lebon Pastanesinin önünde aylar sonra karşılaştıklarında "Benimle evlenir misin?" deyiverdi. Yalnızca Zavallı Babamı düşünmek istiyorum şimdi, okulun tiyatro salonunda ön koltuklardan birinde yer bulamamış, bir İmsekke'de oturuyor, kol ve yakaları yenmiş Pardesüsünü dizlerinin üzerinde ve olabildiğince, herkesten ve kendi gözlerinden de ırak tutma çabasında. Oyunumu beğendiği, başrollerden birindeki oğlunun yeteneğiyle övündüğü belli ama, oyun sonrası tek tümce söyleyebildi, önleyemediği bir soru: "Oyuncu olmayacaksın değil mi?"

Monsieur Thibaudier; sıkılgan babanın adıydı, kendi rolü arsız damat adayının adını bir türlü bulup çıkaramıyor Metin Bahattin, kendi doğasının tam tersi bir rolü ikinci sıkılganı, başarıyla canlandırmış Misafir Oyuncu Kızın, Lebon'un önünde ayaküstü tekrarlayıp durduğu Evlenme Teklifini kabul ettiği için bin pişman...

Yabancı kitaplar satan büyük bir kitabevinin önünde ister istemez duraksadı, neden acele ediyor sanki? Saatine bakmayı ihmal etmeden, "Ardımdan atlı polis kovalamıyor ya!" diye uyardı kendini, kovalasa ne çıkar? Bu kez alırlardı cevaplarını, "Ben Hocayım." Hazır bu lanet şehre gelmişken, Arkeoloji üzerine birkaç kitap karıştırmada yarar var. Almasa da, yeni çıkan birkaç dergi adı filan not edip abone olabilir. Tam o sırada "Tü allah!" dedi, o *R*'leri abartan sarhoş sesin sahibini buluvermişti: Ankara'da üniversite öğrencisiyken, ki babası çok sevinmişti Üniversiteyi Ankara'da okumasına, her gencin bir Ankara Serüveni yaşamasından yanaydı Emekli Yarbay Osman Türker; "Disiplinli bir şehir, İstanbul'a benzemez" derdi hep, Ankara'da işte üniversite öğrencisiyken kurdukları; Alan Tiyatrosu'ndan Yılmaz'ın ta kendisiydi: "Ne he*R*ifsin lan, taşa top*R*ağa hâlâ doymadın mı" diyen!.. Yılmaz sahnede yalnızca kendi sesini dinlerdi ve sosyal içerikli oyunlardan yanaydı o zamanlar. Şimdiyse televizyonlarda Buzdolabı, Seramik reklamına çıkıyor, arada bir de Aybaşı Bezi-Kanatlı; alnı iyice açılmış biraz göbekli bir adam, kendi sesini dinlerken kendi kendisinin taklidini yapar gibi...

Metin Bahattin büyük harf daktiloyla belirtilen bu R'leri kulağından tutup Teşhir, belki de İnfaz etmek için, kapı önündeki üniformalı Çam Yarmasına aldırmadan –Üye olmayan giremez– barın kapısını tekmeyle açtı, kovboy filmlerindeki gibi aynı... Kadın-Erkek, Zengin-Fakir fark etmez; tüm dünyanın altına yatmaya hazır imajını paraya çeviren, deri sütyenli Marilyn özentisi, yanağı siyah benli şarışının, karyola gıcırtısı soundlu müziği karşılamıştı onu. Göz gözü görmüyor burda, kulakların birbirini duymayışı ise hiç yadırganmasın, kusmuk kusmuk bilinçaltı kokuyor her masa, nefesler kibrit çaksan tutuşacak, birbirlerine satışıyorlar konuşmak yerine; en ilginci de Emekli Solcular, mini etekli, ağzı cikletli kızlara "Bir zamanlar bizim de bir solumuz vardı" masalını anlatıyorlar, yitirdikleri Sol'u kızların Apış aralarında aranır gibi, sağa sola yıkılarak. Kızlar, Masalcı Babaların; Sol ellerine ellerine vuruyorlar şakacıktan, " 055 İmdaaat Polis" naralarıyla; Emekli Solcular da mahsusçuktan korkmuş gibi yapıp, kızların etekleri arasına saklanıyorlar. "Bizim işimiz büyük ***R*** ile" dedi. M. Bahatin, dip masalardan birinde buldu O'nu, karısının "Ölümü gör yapma" diye yalvarmalarına kulak asmadan, yakasından kıskıvrak kavradı büyük ***R***'yi: "Gel lan e***R***keksen sokakta paylaşı***R***ız kozumuzu!" Büyük ***R*** erkekliği elden bırakmamak niyetinde olduğu için, kuzu kuzu peşine düştü O'nun, masalar işemeye gidiyor sandı Büyük ***R***'yi, üvey karı Meral ise "Engel olun, öldürebilir" bile demedi, az önce Sevgili'sine sulanmıştı çünkü büyük ***R***, onu ölüme gönderdikten sonra Sevgili'yle Kadın Kadına dudaktan öpüştüler. Büyük ***R*** ıslak kaldırımda yatıyor şimdi, Üniformalı Çam Yarması'na yalnızca bara girenlerden sorumlu olduğu öğretildiği için, çıkanlara ses etmedi, bir sarhoşun dövülüşünü seyretmeye meraklı Kalabalık çok geçmeden yerlerini aldılar. Metin Bahattin janjanlı ayakkabılarıyla büyük ***R***'nin boğazına basarken: "Bu deyyus var ya bu deyyus" diye açıkladı, "Karımla ayrılmamıza neden olmuştur bizim!" Böyle sahnelere meraklı olan İzleyiciler ceplerinde taşıdıkları Uzaktan Kumanda aletlerini çıkarıp netlik ayarı yaptılar, "Bu kanalda iş var!" Kurbanının boğazından ayağını çekmeden, "Yatak odalarımızı izlemeye devam edin" diye buyurdu Metin Bahattin: "Karım, bir gün evde oturuyoruz, durup dururken demez mi, havadan sudan konuşur gibi aynı, bu bizim büyük ***R***'de hiç iş yok, çok çabuk boşalıyor" İzleyiciler sesi biraz daha açıp 'Waawww' dediler Amerikan aksanıyla, ilgi

doruktaydı, bu Kanal Kanalların Hası. Iyice abarttı Metin Bahattin, en çok izlenen kanal olmanın keyfiyle büyük ***R***'nin üzerinde robotumsu devinişlerle ter ter tepiniyor. Karım böyle konuşunca kanım beynime sıçradı o saat, "Ulan beni boynuzladığın yetmiyor pezevenk, bari çabuk boşalacak ne vardı, Şey'ine hakim olsana deyyus, Erkekliğe sığar mı bu?" Büyük ***R*** kendini savunmaktan bile aciz, ben yaptım sen yapma gibilerinden bakıyor morumsu gözleriyle, birkaç yumruk da meraklı İzleyicilerden yedi: "Seni gidi, çabuk boşalırsın ha!!! Kutsal aile, Irz düşmanı! "Üniformalı Çam Yarması da katıldı onlara zevkle; bir epeydir yumrukları kaşınıyordu zaten, nerdeyse linç edecekler büyük ***R***'yi... Metin Bahattin kenara çekilip "Durun, yeter artık, vurmayın" dedi, "Allah vurmuş zaten O'na vuracağı kadar." Ne de olsa eski arkadaşı, *Hitler'in Engellenemez Yükselişinde* bile oynamışlardı bir keresinde; Mahogony kentinin mi yoksa? İstanbul'un Yükselişi olmadığı kesin...

İzleyiciler başka bir Kanala geçecekmişçesine tehdit ettiler Metin Bahattin'i "E, anlat o zaman, heyecanlı oluyor."

"Hemen boşanalım" dedim karıma, kadıncağız zaten dertli, bir de ben sorun olmayayım başına öyle değil mi? Hemen boşandık, bir celsede, yalancı tanıklar Erken Boşalmayı ağızlarına almadılar tabii, şiddetli geçimsizlikten dem vuruldu ağız birliği etmişçesine." İzleyicilerin ilgisi dağılır gibi olsa da, sürdürdü sözlerini Metin Bahattin.

—Karım, Ana Kent'e; anasının kanatları altına döndü, kürkçü dükkânına yani; ben de derin bir oh çektim, ya işte böyle!..

Metin Bahattin bu derin oh'la birlikte eski arkadaşına ne büyük haksızlık yaptığını kavrayıvermişti birden, artık izleyiciler filan da umurunda değil, hemen yerden kaldırdı onu, sarmaş dolaş olup Salya Sümük öpüştüler. Metin Bahattin gözyaşlarını tutamıyor, "Bu denli değer bilmezlik olamaz, bu büyük ***R***ki Kendisi'ni büyük bir dertten kurtarmıştı, dövdüğü yetmiyormuş gibi, az kalsın halk tarafından linç edilmesine yol açacaktı az önce."

Büyük ***R*** bi***R*** daha öpüşelim diyerek defalarca boynuna sarıl-

dı onun, bi*R* daha, bi*R* daha öpüştüler. Kavga seyrine doya- 37
mayanlar dehşetle Alkışlıyor şimdi onları, İnsanlık Hali böyledir işte, müthiş değişken. Yıllar sonra yeniden buluşmanın yenilenen sevinciyle, M. Bahattin'le büyük *R* de alkışlıyor şimdi –ama birbirlerine bu alkış– başarıyla temsil ettikleri her oyun sonrası gibi; sağ ellerini Sol Göğüslerinin üzerine koyarak, İzleyicilerin kalkan Sol Yumrukları karşısında kıpırtısız kaldılar bir süre, Mutlu!..

Metin Bahattin epeydir bu denli eğlenmemiş, kıs kıs gülüyor bunları düşünürken, hâlâ kitabevinin camekânında gözleri, Ol İstanbol şehri ki, Ana Kent, insanın düşüncelerini Cin Çarpmışa çevirir; işte böyle bir an önce defolup gitmeli burdan.

Kitapların isimlerini bile görmüyordu bakarken, belki egzejere ederek, Tiyatroculuğundan gelme grotesk bir tutumla anımsamıştı ama, boşanma nedenlerinden biriydi gerçekten; ortak arkadaşlarından biri hakkında çok özel bir şeyden söz etmişti karısı, bu Çabuk Boşalma meselesi türünden; kimden ve nasıl öğrendin diye soramamıştı Metin Bahattin, hemen mahkemeye başvurdu, bardağı taşıran son damla belki... •

Bu ayki maaşı olduğu gibi cebinde duruyor, bu lanet şehre gelmişken hiç değlse birkaç kitap... Yeniden saate baktı, uçağı risk edemezdi.

Arkeoloji konusunda yeni bir şeyler çıksa duyardı zaten; hiçbir konuda İnsanın içini büyütüp, genişleten yayınlara rastlanmıyor artık: Sürüngenlik, İlkellik, adlı adınca 'Vulgarizm' Yılın Modası. Şişhane'ye vardığında, taşımayı hiç mi hiç sevmediği bir kapüşon aranıyor sırtında, ne zaman Şişhane'ye inse, öğrenciliğinde okuduğu bir kitabın etkisi, 'Birazdan yağmur yağacak...' Oğlunun babası ne olacak, diye gülümsedi kendine, Şişhane'deki bu yağmur beklentisiyle biraz rahatlamış görünüyor, iyi ki kapüşonu da yok, en masumu bile Cu-Clux-Clan'ı anımsatır ona, olsa da asla takmazdı zaten. Bu kapüşon hikâyesini fazlaca uzattığından emin, Gözlerini hissetti gene, alabildiğine yanıyor, bir avuç kül atılmış sanki, oğuştururken yalnızca oğluyla veda ediyordu, taa Ankara'lardan buraya gelme nedeni Oğul: "Kendine dikkat et Tombul Orman Kurdu, Cola'nın Yarısı ve Çekmece, hoşça kal!"

[Metin Bahattin'in bu Bebeklik anılarına yaslanışını yadırgamamak gerek, övünülecek bir başarıya ulaşamadılarsa eğer, büyüyen her Oğul ve Kız, babalar için: dökülen saçtır, kolesteroldur, kalp yetmezliğidir, sarkan göbektir ancak, ilerleyen yaşlarını anımsatır Onlar'a. 'Erkeğin yaşı olmaz' söylencesiyle, bu özellik daha çok Annelere mal edilirse de inanmayın! Metin Bahattin'in tepesinde çıplak gözle kolaylıkla görülebilen, madeni para büyüklüğünde bir açıklık var ama, aynaya ikinci bir ayna tutmayıp, kendisinden gizliyor.[

Servis arabası daha yenicek süprülmüş, kimseler yok içinde; Mavi Tulumlu THY Görevlisi, pislikleri otobüsün merdivenine topluyor, faraşa katmak için.

—İnşallah Sana da son gelişimdir, Şenolasın İstanbol şehri!!.

Metin Bahattin ıslak toz kokusuna aldırmadan, otobüse bindi. Aşağı yukarı kırkbeş dakika var kalkmasına, olsun, beklerdi, önemli olan ayağının yerden kesilmesi... Bomboş otobüste, Altın Boynuz- Haliç'i göremeyeceği bir koltuk seçti kendisine, sinirlenmek istemiyor artık, hoş Altın Boynuz'un da kendini gösterme niyetinden pek söz edilemez, gitgide kat sayısı artan binalar arasında sıkışıp kalmış ve hâlâ kokulu... Buralar, İstanbul'un göbeği sayılır, oysa karşı caddede yığınla çöp torbası var, her birini büyük farelere benzeyen kediler parsellemiş; üzerlerine uzanıp kıpırtısız kendinden emin duruşları müthiş ürkütücü!

Ölümle eş tuttuğu, ama kendisine bile açıklamadığı Güneydoğu öncesi, Beyoğlu'yla da vedalaşılmıştı işte. Yanması arttığı için, gözlerini bir süre kapattı Metin Bahattin başını arka demirin soğukluğuna yaslayıp; Beyoğlu bir sembol, gençliğinin geçtiği bu şehir, baştan ayağa Fahişeleşmiş, "Kendine iyi bak" bile denemez artık, canın cehenneme anlaşıldı mı!!!

Cumhur Kaptan; Karantina Adası'nı ve Bayattin'in çocukluğunun büyük bir bölümünü geçirdiği eski Rum Evi'ni –şimdi bir yangın yeri, yıkıntı– görebileceği bir masaya yerleştirmişti Metin Bahattin'i büyük bir incelikle; bir yandan da emirler yağdırıyor çevreye: "Hocamın örtüsünü değiştirin, servis kül tablası buraya, Hocam kızarmış ekmek sever. Hocam'a kâğıt peçete olmaz, keteninden getir; bak hâlâ sallanıyor, çabuk."

Cumhur Kaptan, Komi Ordusu'nun görevini hızla yerine getireceğini anlayınca rahatladı: "Ah be Bayattin hocam" –fazla yaklaşmaktan korkuyor sanki– "Bomba haberini duyunca, on yıllık ömrüm geri gitti inanmazsın!.."

Bu "Bayattin" seslemesi Mukaddes Hala'ya aittir, şimdi iki Rum Evi'nin arasında çekilmiş bir diş gibi duran Evin Sahibi; dünya güzeli bir Trakyalı. Yalnız Cumhur Kaptan değil, tüm Urlalılar Bahattin'e Bayattin demeye alışmışlardı Halası'nın ağzıyla.

—Nur içinde yatsın, ne hanımkadın idi... Ördüğü güzelim kazakları bohça edip, bizim Karı'ya düğün armağanı verdiydi, hâlâ giyer.

Metin Bahattin'in İstanbul'dan bu yana gözlerine musallat olan yanma arttı, üstelik iyice sulanıyor şimdi, gerçekten de Mukaddes'ala, her hıdırellez bir kazak örerdi kendine, rengini motifini Altı Mayıs öncesi özenle herkeslerden, hatta Bayattin Çocuk'tan da gizleyerek. Metin Bahattin birden Cumhur Kaptan'ın yüzüne baktı, bir giz arar gibi; belki değil, çok mümkün, bütün Urla'lı gençler gibi Cumhur da Mukaddes Hala'ya âşıktı bir zamanlar, neden daha önce düşünememişti bunu? Cumhur Kaptan, Karısı'nın tıpkı doğadaki renkler gibi, nasıl olup da bir araya geldiğine şaşırdığınız işlemeli kazaklarına abanırken, "Mukaddes" diye inliyor belki...

Ne düşündüğünü anlayacak diye, utançla kaçırdı gözlerini Cumhur Kaptan'ın yüzünden: "Oğlum bırak bu İstanbul ağız-

larını, yakışmıyor hocalığına!" Yeniden camın gerisindeki yıkıntıya bakıyor şimdi; kim bilir kaç yaz geçirmişti burda, sigarasını ezip Cumhur Kaptan'a döndü.

—Hami teyze de öyle. Nur içinde yatsınlar!
—Ah, o cadalozdan az çekmedi Mukaddes Kız...

Aile meselelerine fazla karışmış olmaktan ya da Mukaddes Kız'ın adı?!. Bu kez utançla bakışlarını kaçıran Cumhur Kaptan'dı...

—Yatalak hasta bakması kolay mı tabii?...

Terli yüzü, göbeği bu adamın içtenliğinin bir göstergesi sanki; pantolon askılarından birinin lastiği dayanamayıp kendini fırlatmış bu muhteşem tepenin yükünden; pantolonun düşme ihtimali gene de çok az, kasıklara sıkı sıkı yapışmakta. "İçki ne veriyorsun" diye sordu Metin Bahattin gönlünü alırcasına onun, Hala'sına âşık bu adam evet, gençliğinin hayrını görmedi diye hâlâ içi yanıyor!

Tek sigara sönüğü tablayı koşup değiştiren komiye seslendi Cumhur Kaptan keyifle; belki de şef garson, komi değil, Patronun Masası'na gereken özen gösteriliyor doğrusu.

—Oğlum Hocam'ın Lal'ini getir.

Beyaz ya da kırmızı değil, Lal'i tercih ettiğini biliyor Cumhur Kaptan, unutmamış.

—Geleceğin içime doğmuş ki bekletiyordum, az soğutulmuşlarından Hocam, seksen öncesi!..

Cumhur Kaptan Bomba Haberi'ni duyuşu için tam bir girizgâh saydı bu son cümlesini, anlatmak için yanıp tutuşuyor.

—Benim Ortanca Oğlan, elinde bir gazete, ortanca dedimse küçükten bir, büyükten üç numara önceki Salih; belki de hatırlamazsın, gazeteyi masaya yaydı, ahacık aynı Masa işte.

Cumhur Kaptan, o günü yeniden yaşıyormuşçasına heyecan-

lanmıştı, gözleri Metin Bahattin'in oturduğu masada bir noktaya dikili, sürdürdü konuşmasını.

—Ah be Hocam, seni allah bağışladı bize!..

Ah bu köy kökenli insanlar! Gerçekten de 'Tiyatrocu' oluyorlar, hele bir de Elen'lik karışmışsa kanlarına. Metin Bahattin Bomba Olayı'ndan söz edilmesinden, daha doğrusu genelde Kendisinden söz edilmesinden hoşlanmadığı için –acaba hoşlanmıyor muydu, yoksa yeterli mi bulmuyordu Kendine yönelik sözleri– dinlemezdi pek, oysa Cumhur Kaptan oyunculuğunu konuşturuyor şimdi, onun karşısında kulak kesilmemek olanaksız.

—Metin Bayattin Hoca parçalanmış baba... Ne diyorsun sen oğlum? Gazetenin aha şuracığında Hocam'ın resmi var, büyük harf gözlüksüz söktüm yazıları, sökmez olaydım. Bilime Bomba, vay ki vayy... Ben artıkın bir Gazeteye vuruyorum yumruğumu, bir Alnımın ortalık yerine, böyle aynı, tak tak tak, vay ki vay!..

M. Bahattin, Oyuncunun Büyüsü'nden sıyrılmak zorunda kaldı; lokanta pek kalabalık sayılmazdı bu saatte ama, diğer masaların tüm dikkati üzerlerinde toplanıvermişti birden, böyle şeylerden hoşlanmaz hiç, gözleriyle uyarmaya çalıştı Cumhur Kaptan'ı.

—Bırak Hocam, içim yanıyor, anlatayım. Ben küçük yazıları seçmeye çalışırkene Salih Oğlan tepem sıra bir şeyler okuyor, ama duyan kim? Gene böyle, Tak Tak Tak, bir gazeteye, bir alnımın ortalık yerine, vayyy Bayatinim, Bayattin Hocam...

Cumhur Kaptan resmen dövünüyor, masalardan birinde iki yaşlarında bir oğlan çocuk, durumun vehametinden ziyadesiyle etkilenmiş, anasının kucağına gizlenerek ağlamaya başladı; birkaç yaş büyük ablası ise müthiş bir heyecanla vaka mahalli masaya koşup, dövünen Kaptan'ın daha yakından seyrine daldı.

—Tam o sırada Salih oğlan, yakama yapışmış diyor ki: Baba parçalanan Hoca değil, Hayat adında bir öğrenci. O saat çul-

landım keratanın üstüne; lan ben seni anandan doğurttuğuma pişman etmez miyim? Giz Baba, Hoca ölmemiş, daha ne istiyorsun diyor altında, ama dinleyen kim, ya yüreğime ineydi Köftehor, doğru okunup doğru söylenmez mi, Salyangoz Suratlı? Mutfak hepsi boşalmış, müşteriler filan, zor elimden aldılar Oğlan'ı, hani gebertsem bir damla kanım akmaz o öfkeyle, içim yanmaz diyecektim yani.

Oyunu'na bir süre ara verip ince belli bir kadehe bir parça şarap boşalttı Cumhur Kaptan; iki adım geri çekilerek sessizce bekledi, Oyun içinde Oyun ya da... Metin Bahattin'in gülesi gelmişti. Oysa Sevgili Öğrencisi, Delikanlı Hayat'ın adını ilgisiz birinden duymak, gözlerine atılan kumu iyice dayanılmaz kılıyordu az önce; ağlamakla gülmek arası bir sesle "Bırak bu Turistik Numaraları Cumhur Kaptan" dedi, "Her şeye illa da bir yıldız takılacak!.."

—Öyle deme Hoca, Müşteri artık dikkat ediyor böyle şeylere. Bazısı da var; git götür beğenmedim diyor, sanki çok anlarmış gibi, ama biz napıyoruz çocuklarla?...

Sesini alçaltıp Hocasının kulağına eğilmişti Cumhur Kaptan, meslek sırrı veriyor, boru değil!

—Mantarlayıp şişeyi; bir gelişinde tekrar dayıyoruz Kalkavana, oh! Bayıla bayıla içiyor bu kez.

Daha da alçaldı sesi, dayanılmaz bir alkol kokusu Metin Bahattin'in genzini yakıyor; demek ki içmeye çok erkenden başlıyor artık Cumhur Kaptan, görkemli göbeğinin sebebi hikmeti de bu.

—Kalkavanların hası da; Oğlan'ın yaygarayı bastığı şu arka masa, Şarküterciler, çaktırma...

Bu değme içtenlik karşısında, M. Bahattin Oyunun Kişileri'nden biri olduğunu anımsayıp şaraptan büyücek bir yudum aldı, diliyle damağında dolaştırırarak yutmayı bir süre geciktirdikten sonra, Cumhur Kaptan'ın Takım Oyunculuğunun da teşvikiyle, ağzını peçeteye silmeden önce kibarca şapırdattı: "Güzel!"

Rol sırası gene Cumhur'a geçmişti; göbeğine rağmen kibar bir reveransla, bardağın gerisini dikkatle doldurdu, "Afiyet olsun Hocam" Erkenci rakı kokusu; gene kulak arkasında M. Bahattin'in, bir hayli çapkın üstelik, erkeksi!

—Tanrıçanın Üzüm Memelerinden Şarap İçmek... Seni seni Bayattin Hoca, az değilsindir sen. Yenge nasıl, soramadım?
—Hangi yenge?
—Bomba öncesi gelmiştiniz, Mavi Mavi Masmavi hani?
—Ha; Limantepe'yi görmek için, bir Proje vereceğiz de... Yenge değil O!.. Kürsü arkadaşım.

M. Bahattin telaşla bir yudum daha aldı bardağından; öksürdü, boğazına kaçırmıştı şarabı, Okuyucu'lar nedenini biliyor artık; Ferhunde!

Cumhur Kaptan sırtına vuruyor onun.

—Helal Hoca, biz de Kürsü Arkadaşı dedik, bir şey demedik ki!..

Az kulağı kesiklerden değil bu Cumhur Kaptan; mavi mavi derken, Ferhunde'nin gözlerini tanımlıyor. Gerçekten de bir yıl öncesi, Ferhunde'yle baş başa yemek yemişlerdi burda; Çupra ikram etmişti Cumhur Kaptan, bol yeşillik, salata, çok hafif de alkol almışlardı. Ferhunde, Limantepe'yi görmek için sabırsızlanıyor. Elleri çizim sırasında ya da seramikleri incelerken birbirine doğallıkla değerdi ama, Limantepe'de aracısız uzanmıştılar birbirlerine. Yugoslav kökenli Ferhunde soluk soluğaydı, oysa genelde tepkileri ölçülüdür hep: "Hissediyorum" diyordu, "Saray kısını hemen şurda, arkamızda."

"Üstüne bastığımız yer Çarşı." diye tamamladı onu Metin Bahattin; "Bir Şehir Plancılığı söz konusu, denize açık..."

Bir arkeolog bilmez; toprakla konuşmaya başlamadan önce, yalnızca hisseder, onlar da hissediyorlardı. Bedenleri birbirine yaklaştı, Metin Bahattin'in sesi titriyor: "Daha ötede mutlaka bir Sur olmalı, karadan gelecek tehlikelere karşı."

Sözleşmişçesine Saray yönüne çevirdiler bedenlerini ve el ele.

Çarşıyla Saray'ın duvarını asfalt bir yol ayırıyor şimdi: toprak üstünde, emlakçi direkleri ve asfaltta sürekli gürültüler çıkararak geçen inşaat kamyonları, otobüsler... İzmir hattının –Kurban Olsun Ablan Sana– şarkısını bıkmadan tekrarlayan Üçkuyular minibüsleri vızır vızır... Elleri birbirinden ayrıldı hemen, soluklarını denetleyebiliyorlar artık. Abla'nın kimbilir kaçıncı kez kurban oluşunu müjdeleyen bir minibüs, onları yolcu sanıp bir an durdu; "İşinize gelirse" deyip yoluna devam etti sonra. "Sıkı Sıkı Sarıl Bana" –genize kaçmış Ünsa bir sese öykünerek. Hesabı ödemiş olmalarına karşılık, iki Kürsü Arkadaşı, Cumhur'un yerine dönüp birer kadeh bir şeyler daha içme ihtiyacı duydular, uzun süre gözlerini birbirlerinden kaçırarak.

Belki de O gün, diye düşünüyor Metin Bahattin, "Üzüm Memeli Tanrıçalar'dan söz etmiş olabilirim; geveze ne olacak!" Ferhunde'nin yanakları, al aldı utancından, bir şişe Lal'i karşılıklı içmişlerdi o gün; gözlerini kaçırsalar da aralarında farklı bir ilişkinin başladığından, her İkisi de kesinlikle emin.

"Tanrıça'nın Memeler'i" diye üsteledi Cumhur Kaptan, aynı çapkın sesle; "Biz farklı bir şey söylemedik ki, Kürsü Arkadaşı elbet(!)"

Metin Bahattin, gülümsemek zorunda bu Çapkın'a, "O değil de" dedi, "Atasözünü de hatırlayacak mısın bakalım, Un Vine Buno E Un Pensiere Buno?.."

Bu gâvurca atasözü karşısında, biraz aşağılanmış hissediyorsa da kendini, "Hatırlamaz mıyım Hocam?" dedi Çapkın; çevrenin de bilgilenmesi için yüksek sesle devam etti: "İyi bir şarap iyi bir düşüncedir. Öyledir allahıma!"

Hocası'nın kadehini yeniden doldururken "Allah seni bize bağışladı", diye yineledi. Patronun özel misafiri olması dolayısıyla, Metin Bahattin'in masası görkemli bir şekilde donanmıştı şimdi. Cumhur Kaptan itiraz istemiyor, hayır, Hocası Ölümlerden dönmüştü madem; bu gün onun Misafir'i olmayacak da ne zaman olacak? Midyeleri sarımsaklı sosa iyice bulayıp, alkollü nefesiyle üflemeyi ihmal etmeden birini Metin Bahattin'in, birini de kendi ağzına attı. Az önce ki İtalyanca Atasözü'nün karşısında duyduğu aşağılanmanın etkisi olabilir; ko-

puk askı lastiğini yeni fark etmiş gibi, kasıklarına yapışan pantolonunu yukarı çekeledi.

—Bizim oğlanlar da, senin gibi okusun isterdim Hoca, ama olmadı. Okumuşla okumamışın pek bir farkı kalmadı bu zamanda ya, neyse!... 'Okuyup da ne edecekler' diyorsan, haklısın. Hepsi yanımda idare edip gidiyoruz şükür; hani Karı'yla da iyi ayarlamışız oğlanları: bizim Şarap Tanrıçası, pasaklı. Tam birinin askerlik zamanı geliyor, bir alttaki yetişiyor mutfağa, böylece devir daim işte. Ha, onu diyordum, lafım yarıda kaldı...

Ahh, gene bomba hikâyesi!.. Geçerli bir neden bulsa, bu görkemli masayı bırakıp apar topar kaçmak niyetinde M. Bahattin. Cumhur Kaptan'ın oyununa koşan Kız, bir süredir aradığını tam bulamamış olmanın gölgelediği yüzüyle –zaten TV de yok burda– aile masasına dönecekken, dikkat kesildi yeniden. Bu kız mutlaka iyi bir İnfaz Seyircisi olacaktır büyüdüğünde; Ana Kent'lerde: Metin Bahattin'in hiç kuşkusu yok.

—Oğlanı altıma almışım ya, parçalayacağım. Lan parçalanmak öyle olmaz böyle olur, 'Seni Bayat Balık Gözlü' diye!

Cumhur Kaptan hem anlatıyor, hem de kalamar, ciğer, tulum peyniri, turşu tıkıyor Metin Bahattin'in ağzına; asla sırasız değil. Saf kan eski Rum Meyhaneci'lerinden öğrenmiştir bu ağza servis ayaklarını, herkese uygulamaz, önemsediği müşterilere ancak.

—'Baba; Hoca Yaşıyor, sevinsene' diye bas bas bağırıyor altımda. 'Lan yaşamak böyle olmaz, öyle olur,' vur allah vur, beynimin ortalık yerinde bir zonklama zaten, beynine beynine indiriyorum Keratanın, Tak Tak Tak, sonra da 'Sittir git' dedim, çok afedersin Hoca'm'

Oyunu'nun burasında, küçük kıza dönmüştü Cumhur Kaptan, demek izlendiğinin farkında taa başından beri.

—Sen de afedersin Küçük Hanım.

Sözlerini, sekmeyen servisiyle birlikte yeniden M. Bahattin'e yöneltti.

—Sittir Git Lan' dedim. 'Cumhur Kaptan'ın Lokantası'na on gün girmek yok sana, Yasakladım, gözüme gözükmeyesin!'

Küçük Hanım, Cumhur'u ve Kararını hararetle alkışladı. Cumhur Kaptan küçük seyircisini ödüllendiriyor şimdi; küçük sarmısaklı köftelerden birini de onun ağzına tıkaladı: "Teşekkür ederim First Lady" Ödülünü iştahla çiğneyen First Lady, 'Daha' diyordu gözleriyle; 'Daha ne yaptın oğluna, anlat?, –tıpkı büyük *R*'nin izleyicileri gibi...

Metin Bahattin, "Sağ ol, artık ben kendim alırım" demişti, Cumhur büyücek bir ekmeği karides güvece banıyor çünkü, "Hiç öyle şey olur mu Hocam?" tümcesinin ardından yeniden Bahattin Hocanın ağzında tombul parmakları, asla zevksiz değil.

—Tam on gün, dilenci çocukları gibi, aha şu camdan baktı kaldı Oğlan, inat ettim komadım içeri; araya ricacılar girdi, anası atası, gene alınadım. Ye ye Hoca, ikincisi geliyor! Ayıptır söylemesi, tam da Turist Mevsimi, hele akşamları iğne atsan düşecek yer yok dükkânda, çoktan dışarlara taşmışız... Geçen yaz Allah bin bereket versin hareketliydi buralar, aç aç ağzını Hoca, bir de fakir fukaralık var deniyor bu ülkede, yok olan fukaralık; yoksa 'Yok-Yok' son zamanlarda, yut yut sen, üçüncüsü sırada!!!

Metin Bahattin avaz avaz bağırmak istiyor şimdi, "Yeteeerrrrrr..."

—Elini öpsün Affet dediler ya, on günü doldurmadan olmaz dedim. Dehşetle de ihtiyacım var Kerata'ya; oğlanların içinde, çoban salatasına soğanı en iyi doğralayan budur; meyva salatasını da iyi yapar, süsüyle püsüyle, mum dikmeyi de bilir ortalık yerine; önceleri meyveleri soğan kokuturdu ya, şimdi bıçak değiştirmesini de öğrendi; sonracığıma söyleyeyim, açılan şarapları en iyi Mantarlayan da gene bu!

Boş bulunup yüksekçe çıkan sesini duyan oldu mu diye; öteki masaları kolaçan etti bir an –yeniden Mantarlama Meselesi– neyse ki, duyan yok, Hocam'la First Lady'den başka...

—'Eksik olsun' ondan gelecek fayda' dedim; Hocam inanmaz-

sın, tam on gün Mutfağa adımını atamadı, dur gidip getireyim de elini öpsün.

M. Bahattin "Sakın, sakın ha!" diye kalktı Cumhur'un ardı sıra, bir bu eksikti, Cumhur Kaptan gövdesinden beklenmedik bir hızla, mutfağın isli paravanasına ulaşıvermişti çoktan.

First Lady, yeni bir Oyun'un kokusunu almışçasına ayakta dikiliyor hâlâ, suratının ortasına bi tane Patlat! Annesi, Buruşuk Pantolonlu Adam'ın; kızına yönelik bakışından ürkmüş olacak ki, çatık kaşlarla masaya çağırdı onu. Küçük Oğlan anasının göğsünde sızakalmış; Kız'la ilgilenmenin zamanıdır artık. Metin Bahattin bakışlarını yumuşatıp aile masasına yöneltti gülümseyerek "Allah bağışlasın, çok şeker" dedi. Ana da gülümseyerek teşekkür etti O'na, gözleri kuşkulu.

Metin Bahattin, ne masasına dönebiliyordu ne de paravanın arkasına yönelebildi, kaçıp gitmek istiyor buralardan, kaçıp gitmek yalnızca... Kirli gömleği içersinde, komiler kadar sağlıksız ve uykulu yüzüyle uzun boylu bir Genç belirdi paravanın arkasından: babası tarafından iteklendiği belli. Yağlı sarı saçları omuzlarına dek uzamış, biraz Hayat'ı mı andırıyor yüzü ne, yok canım, Hayat esmerdir bir kez, belki boyu ve ince bedeni?!!

Hayat, masa masa dolaşıp Bombayla Parçalanan Bağırsaklarını arıyor Cumhur Kaptan'ın tabakları içinde. Bir bacağı kasıklarından kopuk Hayat'ın; sağlam ayağında Spor bir ayakkabı, şu anda 'ortancanın' ayağındaki gibi ünlü bir marka...

—Bizim Ortanca Numara Bayattin Hoca!

Oğlan'ı ensesinden itti bu kez, Hocasına doğru, sertlikle.

—Beni nasıl korkuttun idi, unuttun mu Kerata? Öp, öp Hocam'ın elini, hadi.

Oğlan, utangaç bir gülümsemeyle iki büklüm eğilip Babasının Hocası'na ait bu ellere sarılmak istedi; M. Bahattin de eğilmişti, çekişiyorlar şimdi. Kız esir alındığı aile masasından kopup yanlarına gelebilmek için can atıyor; annesi bir tokat patlattı

suratının ortalık yerine, oh olsun, bu kez Kız ağlıyor uyuyan oğlanın yerine; "Sus cenabet" dedi annesi, "Kardeşini uyandıracaksın!" Kız'ın çimdik yediğinden adı gibi emin M. Bahattin, First Lady yaygarayı bastı ötekilerin çekiştiği bu sahnede.

Ellerini daha fazla çekeleyemiyor M. Bahattin; daha doğrusu daha fazla eğilemiyor, Çekişenlerin Boyları hemen hemen aynı, Oğlan'ın metazori öpme ısrarı bir yana, genzine kaçan soğan kokusu M. Bahattin'in gözlerindeki yanmayı her an gözyaşına dönüştürebilir, "Aman estafurullah" diyor sürekli.

—Bırak da öpsün Hocam, patatesler yanacak tavada!

Gerekçe müthiş gerçekçi geldi Metin Bahattin'e; neyse ki öptüğü eli alnına götürememişti Oğlan, patatesler yüzünden babası yeniden iteledi onu sırtından, bu kez daha da sertlikle "Hadi bakalım marş marş!" diye seslendi. Oğlan paravanın ardında gönüllü(!) olarak kaybolduğunda, tombul yüzünü bir hüzün kapladı Cumhur Kaptan'ın. "Sen kendini suçlama Hoca, bunlar tonla dayak yer benden. Oğlan kısmını döveceksin ki, Askerliği yadırgamasın!"

Cumhur Kaptan'ın gözleri paravanada hâlâ; Oğlan'ın kaybolduğu noktaya bakıyor dolu dolu, titreyen bir sesle noktalandı hüznü: "Gelecek dönem Askere yazılacak, Güneydoğu'ya düşmesin diye elimizden geleni yapacağız gayri, senin öyle Generalden Paşadan yana da bir tanışın yoktur değil mi Hocam?!"

Sorusu, aşağılayan bir yanıttı aslında Cumhur Kaptan'ın, Hocasını masasına yöneltirken Şarkütercilere seslendi: "Prensesi'me bir tabak patates verdik mi, susar şimdi." Kızın gerçekten de bir anda kesildi sesi, iç çekişleri duyuluyor yalnızca, bir tabak patatesten yana, umuda yönelik...

Metin Bahattin, Cumhur Kaptan'ca yeniden oturtulduğu masasında, Kızı aklıyor aklı sıra; aile ilişkilerine karşın gene de bir İnfaz İzleyicisi olmayabilir, az önce alkışladı: çünkü, Seyirciler kendi varlıklarının kabul görmesinden hoşlanırlar, küfürden hoşlanışı ise bir çeşit Arınma, Katharsis. Hem sonra çocuklar Oyunun hasını, yalanını anında kavrar; kendileri de iyi

birer Oyuncu'dur çünkü. Kaldı ki, Cumhur Kaptan'ın oyun gücüne –ne de olsa Elenlik var kanında ve Köylü– az önce de, önemle işaret edilmişti.†

—Ben şimdi Hocam'a Ulusal Balık... Bir Çupra hazırlamaz mıyım elcağızlarımla?..

Kızı aklamış sayılır ama, onun yerine M. Bahattin ağlamak istiyor şimdi, "Bu Adam rahat bıraksın artık beni, yetti diyorum yettiii!.." Çocukluğumun Yazlarını düşünmek istiyorum ben, Halam'ı düşünmek... Amma düşüncesiz Adam, rahat bırak beni.

Ferhunde'yi düşünmeyeli de bir epey olmuştu... Ferhunde'yi düşünecekti belki, Ulusal Balık da istemiyor artık.

—Sen şöyle bir git estir istersen Hocam hava kararmadan önce... Senin ilacın düşünmektir, bilmez miyim?! Gözlerin göz değil, dumandan belki.

Her ne kadar kenarından çıkmamış da olsa; İyi Şarabın etkisi işte: "Pensiere Buno, Good Idea, İyi Fikir!" Şaraptan bir yudum daha alıp; "Sağol Cumhur Kaptan, çok düşüncelisin" dedi M. Bahattin. Keten peçeteye ağzını sildi kalkarken, Cumhur Kaptan'ın endişeli sesi sırtında hâlâ: "Gecikmeyesin ha!" Gönül borcuyla yanıtladı çıkarken, "Yarım saat sonra... Merak etme"

Camları karşılıklı açtırıp lokantasını havalandırdı Cumhur Kaptan, Ulusal Çupra için mutfağa geçmeden önce. "Bayattin zaten bir durgundu ama, Bomba iyice kötületmiş onu" diye düşünerek, yanından geçen on-oniki yaşlarında, uykusuz, sarı yüzlü, ince boyunlu Komi'yi sümsükledi: "Bu küllükleri dolu tutma demedim mi sana!"

Lokanta yeterince havalanmıştı, Hoca püfür püfür sigara içiyor ama, dumana dayanıklı değil, dönünce rahat etsin bari. Cumhur Kaptan mutfağa yönelirken, Şarküterci'lerin Masasındaki Prenses'in kızarmış patateslerini de unutmuş değil; sonradan görme zenginlerdir, şaraptan neyden anlamazlar ama, Tanışları var büyükten, Salih Oğlan'ın Askerlik işini bir punduna getirip açmak gerek birazdan...

Mukaddes Hala son hazırlıklarını tamamlamıştı; Gelin Gidiyor Karantina Adası'na. Evin yıkıntısına kurulu kara kazanı üfledi, Hıdrellez Hırkalarının renkli yün çileleri yanıyordu ocağın altında; sarı, yeşil, mor, en çok da kırmızı! Kararmadan önce, gerinircesine eğilip bükülen iplikleri üflemeyi daha da hızlandırdı Mukaddes Hala, suyun çarçabuk ısınması gerek, birazdan Ölü Yıkayıcılar gelecek. Osman Türker ki, Merhume'nin ağabeyi olur: aynı zamanda M. Bahattin'in babası, eski Eminsu'culardan, devlet töreni şarttı!.. Tören Kıtası, ölü yıkayıcıları beklerken postallardan bir süre için kurtarmış oldukları ayaklarını, denize sokmuş, dinlendiriyor. Bando ise, nefesli sazlara doluşan Ulusal Çupraları çıkarma çabasında. 'Merhume' Mukaddes Hala'dan başkası değildir: şu an kendi kazanını üfleyen...

Bayattin Çocuk usul adımlarla gelip, pöhh deyip korkuttu Hala'sını. Mukaddes, Bayatin Çocuk'u görür görmez havada zıplamaya başladı, sonra el ele tutuşup birlikte zıplarlar... Mukaddes Hala zaten onbir yaş büyüktür Bayattinden, Mukaddes Hala zıpladığında Topallığı şimdi de hiç belli olmaz, bir de koşarken. İki Rum Evi arasındaki yıkıntıdan oluşan evlerinde, o taştan bu taşa koşup zıp zıp zıplıyor hâlâ Hala-Yeğen.

Konyalı mısın kadifeli Gelin?
Çaydan mı geçtin?..

Zıplamalar genellikle bu Konya Türküsü eşliğinde olur.

Yanakların al al olmuş, Konyak mı içtin?
Ah... Konyak mı içtin?

Halasını ilk kez üç yaşındayken görmüştü Bayattin; Hami Teyze'yle birlikte deniz kıyısındaki evde oturur Hala. Hami Teyze yatalak bir kadın; yatağından çıkamıyanlara yatalak denir. Bayattin yalnız Hala'sını değil, Denizi de ilk kez görmüştü üç yaşında, Annesini tuvaletin önüne çekeleyip. Hami Teyze'nin duymasından çekinerek "Ben büyüyünce halamı alaca-

ğım" diye fısıldamıştı. Annesi; beklenmedik bir öfkeyle kolunu çimdikleyip, "olmaz öyle şey!!" der...

Korkmuştu M. Bahattin, bu yüzden de annesinin gönlünü alma gereği duydu, "Ben de seni alırım o zaman!" Bu kez de ağzına vurdu annesi hiçbir şey söylemeden; dudağı kanıyor, kaçarken kabasına da okkalı bir çimdik yedi üstelik. Hami Teyze'nin yatağının altına sığındı hemen, bir süre kimse çıkaramadı onu ordan; Bayattin Çocuk, Hala ve Anne'lerin alınamayacağını bu yatağın altında öğrenmişti: göz yaşları pahasına. Halasını alamasa da, onu o denli çok seviyordu ki, onun gibi topal olmayı istedi hep; kendisini kimsenin görmediği zamanlarda, dans edercesine yürürdü, Tıpkı Halası. Yedi yaşına kadar sürdü bu topallama.

Mukaddes Gelin'in yanakları al aldı; zıplamasını durdurup "Söylesene" dedi, "Gelinliğim yakışmış mı?" Gelinlikten çok, bir Kefene benziyordu üzerindeki ama, her şeyi kendine yakıştırır O. Yoo, kefen de değil; sonradan iyice emin oldu Bayattin, eski zaman işi bir perde, yıllar yılı sofada asılı durmuştu –şimdi Mukaddes Hala'nın sarıldığı– kefen değil asla; kanaviçeli bölümler, göğüs ve etek uçlarına denk düşürülmüş, büyük bir ustalıkla.

—Midye çıkarayım ister misin?
—İstersen Donunu da çıkar, kızmayacağım!!

Ölü yıkayıcılar için değildi kazan, Mukaddes Hala midyeli pilav yapacaktı gene. Hemen donunu çıkardı Bayattin Çocuk, devlet töreni için bekleyen şeref kıtası, onun dal taşak denize dalışına hayran kaldı, suyun dibinde görünmez olana dek esas duruşa geçtiler. Tam dokuz yaşında şimdi; midye çıkarmasını sever ama Bayattin Çocuk, ayıklaması güç geliyor, tembel. Her defasında kendine söz verir, daha az çıkaracağım diye, denizin büyülü çalkantısında sözünü tutamaz bir türlü, midyeler "Beni de al" diyor, almasa darılacak; Bayattin Çocuk değil, asıl aç gözlü olan, Midyeler...

Gene üç beş naylon torba, doluvermişti işte, hala ağzını büzerek söyler sayıları, çekip uzatarak, Üüüç, Beeeeşş. "Üüüç, Beşş" diye tekrarlayarak, deniz suyunu sızdıran naylonları

 kirli donunun yanına bıraktı Bayattin Çocuk. "Daha ayıklamaya başlamadın mı, pirinci ıslatalı kaç saat oldu?"

Arkadaşa en çok, Halası böyle seslendiğinde gereksinim duyar, olsa birlikte ayıklarlar, hiç arkadaşı yoktu ki onun; yalnızca Doğa ve Hayvanlar... Mukaddes Hala da Arkadaşıydı ama, midye ayıklanacağı zamanlar O Hıdrellez Hırkaları örmeyi yeğler; herkesten gizleyerek, Denizden, Gökyüzünden, Balıklardan, Martılardan, Bayattin Çocuk'tan gizleyerek hatta!..

Bayattin Çocuk'un yaşıtları, sopadan tüfeklerle sokaklarda savaşmayı bilir yalnız, Bayattin asker oğlu olmasına karşın, Silahları Sevmez; babasına bunu söylemekten çekindi hep, komut vermeyi sevdiğini ise gizlemeyecek. "Midyeler yarıl!", midyeler yarılır hemen, "Dikkat! Midyeler Tencereye Dal, Uygun Adım Marş!", midyeler tencereye dolar hemen. "Midyeler; Mukaddes, Hıdrellez Hırkasını Bayattin'e Göstersin!" Mukaddes Hala ucundan birazıcık gösterir hemen. "Babam Batı'ya Tayin Edilsin!" Batıya tayini beklenirken emekli olur baba. "Halam'a hayırlı bir kısmet ver ama, en çok beni sevsin. Hami Teyze ölebilir; zaten yatalak, Mukaddes Halam sakın ölmesin!!!" Dua ve komut iç içe girer böylece; midye kesiği ellerin telaşında!..

Örgü torbası boynunda, incecik sesiyle türkü söyleyerek gene zıplaya zıplaya yaklaştı Mukaddes Hala, dans ediyor sanki, asla topal denemez.

Uzun Kavak gıcır gıcır gıcırdar
Anne benim Sol yanımda sancı var.

Bir Trakya Türküsü'ydü bu ama, nakaratını beğenmeyip değiştirmişlerdi Hala-Yeğen; gülüşerek, Hami Teyze'den öğrendikleri bir Kasımpaşa Keyfine eklenirlerdi.

Altmış Seksen Doksan Yüz
Avada Yüz Karada Yüz

(H)ava'yı aynı Hala'sı gibi söylüyordu Bayattin Çocuk: "Avada yüüüüz" Midyelerin devir tesliminden önce, bu türkü söylenmese olmazdı...

Ayıkladığı midyeleri donuna doldurup, Mukaddes Hala'ya öyle sunuyor Bayattin. "Seni Inzır seni" ve aralarında bir koşuşturma; bıkıp usanmadıkları bir oyundur bu, Bayattin en çok yakalanmaktan hoşlanır bu oyunda. Halası yalancıktan kızar gibi yapıp; sonra da Pipi'sini ellerdi onun: "Pilava katayım da gör!" Dokuz yaşından sonra hala-yeğen bu oyundan kendiliğinden vazgeçiverdiler; sözleşmişçesine.

—Bu sefer Merkez Lokantası'na vermeyeceğim, hepsini biz yiyeceğiz.

Aralarındaki ikinci sırdı bu; dokuz yaşlarından çok sonra da sürdü. Doğu'da Mecburi Hizmetini yapan ağabey; Osman Türker, Hami Teyze öldüğünde, karısından gizli, kızkardeşinin de bakımını üstlenmek zorunda kalmıştı; asker maaşından kesip gönderdiği –o zamanlar Askeriyeye fazla para ödenmezdi şimdiki gibi– gün günden, hiçbir şeyi karşılamaz oldu. Yaz tatillerinde aileden gizli, Bayattin Çocuk midye çıkarır denizden, Hala da: Merkez Lokantası, şimdiki Cumhur Kaptan'ın yerinde pazarlardı bu midyeleri, gün günden daha az fiyata. O zamanlar Cumhur'un esamesi bile okunmazdı, diye düşündü M. Bahattin; sarı, uykulu yüzlü, gariban bir komi, bravooo(!) doğrusu Cumhur Kaptan'a; koca dükkânı ele geçirivermişti günün birinde: limon satıp zengin olan iş adamları örneği... Onca dostlukları var; bir gün olsun M. Bahattin nedenini nasılını sormamıştı Cumhur Kaptan'a; O'nu kaybetmekten korkuyor sorduğunda ve allah bin bereket versin, kapitalizmin faziletlerine karnı toktu! Az Zamanda Çok ve Büyük işler başarmıştı doğrusu Cumhur Komi.

"Hepsini biz yiyeceğiz" demesine karşın; kendilerine çok az bir şey ayırıp, gene Merkez'in yolunu tuttu Mukaddes Hala; Onu gören, Topal olduğunu hemen anlayabilir şimdi. Merkez'in ödediği para, ancak çarşı ekmeği almaya yetiyor son günlerde. Sıcak kokulu ekmeği kaptıkları gibi, Karantina Adası'na doğru yarışır Hala-Yeğen, Hala'sı gene topal değildir artık; Yarışı kazanan, ekmeğin iki başını koparıp yemeğe hak kazanır. Genelde yarışı kazanan halaysa da, Bayattin Çocuk'a kıyamaz, ekmek başlarından birini Oğlan'ın ağzına tıkıştırır; karşılıklı yerler kıkırdaşarak. Kıkırdamayı birden keser Hala, "Ağbim duyarsa kemiklerimi kırar benim." Lokmasını yutma-

 da zorlanarak; "Söz" der Oğlan; "Söylemeyeceğim" Koskoca Türk Ordusu Mensubu Ağbeyin Kızkardeş'i lokantalara midye satsın, olacak şey miydi?

—Yemin et söylemeyeceğine.
—Ölünü öpeyim.
—Denizin de ölüsünü öp o zaman!
—Denizin de ölüsünü öpeyim!

Ağbisinden ölesiye çekinirdi ama, yıldızı yengeyle bir türlü barışmamıştı Mukaddes'in. Bir ebeyle evlendiği için, Osman ağbeyini hiçbir zaman bağışlamasa da, yüzlemedi hiç. Yenge; Bayattin Çocuk'un anası yani, Hala'yı aşağılamada Ondan aşağı kalmaz. "Topal Karga", deyip diyeceklerinin en azıdır. "Gözleri velfecri okuyor, Trakya çingenesi ne olacak!" Hala'dan beş altı yaş büyük bir çerkez kızıydı Ebe Anne; Kafkas'lardan yüzyıl önce göç etmiş, yoksul bir ailenin kızı; Osman Türker'i Gelin - Görümce birbirlerinden kıskandılar hep...

Az önce Cumhur Kaptan'ın da hakkını yediğini düşünüyor Metin Bahattin, Dost İnsandı oysa, unuttu mu; Hala'nın ölümünü de O tellemişti Ankara'ya; ölümü mü dedim, ayyde, canım sen de ölümü değil, Gelinliği. Halanın evlendiği günden -gömüldüğü ya da- altı ay sonra, evin kundaklanma haberi de Cumhur Kaptan'ca tellenmişti yana yakıla; Cumhur Kaptan Hala'ya Âşıktı evet, Mukaddes Hala da ona; taliplerini yüz geri edişi belki de bundan. Çerkez Yenge, Bayattinin Anası, en çok da bu nedenle bağışlamıyordu görümcesini, "Taliplerini beğenmiyor ama, Hami Teyze ölünce sokaklara düşecek!" Kendisi her ne kadar ebeyse de Sülalelerinin bir kolu Osmanlı Sarayı'na dayanıyor, Cariye; öteki kolu ise Çerkez Ethem'e... Ebe Anne, Çerkez Ethem'den söz etmemişti, belki de, Metin Bahattin uyduruyor...

Gelin Alayını Karantina Adasına dek izledikten sonra, dönüşte Cumhur Kaptan'ın da gönlünü almalıydı Metin Bahattin; onun dostluğuna yaraşır biçimde. Ne anlatırsa anlatsın can kulağıyla dinleyecek, az önce lokantadan kaçma isteği duyduğu için de bağışlanmasını ister belki. 'Kazıdığında her insanda, umulmadık güzelliklere rastlanır' tezine yaslandı yeniden; Yayvan Höyüklere benzer İnsanlar aynı: İran'da tepe anlamı-

na Gir, Araplar da Tel, Yunan'da Mağula... Haklarını yememek için, güzelliklerini keşfedebilmek için; Kazı, Kazı, Kazı, Daha Derine... Hangi birine yetişebilirsin ki?

Limantepe'den yeniden hala evine döndüğünde -yıkıntı şimdi- Mukaddes Gelin; midyeleri pilava katmış, saçlarıyla ağır ağır karıştırıyordu kazanı. Mukaddes Gelin'in kalın örgülü saçları vardır, hıdrellez kazaklarının iki yanında şekillenir bazen, hangisi yün hangisi saç seçemezsiniz. Halasının yanına çöktü Bayattin, kazanın başına.

—Biliyor musun, Emekli olunca senin evi onaracağım, Tıpatıp Aynı?
—Meral gelmesin, çok Bağırıyor.

Metin Bahattin, kulaklarına kadar kızardı Halasının bu uyarısıyla. Meral'le evlendiklerinde: ikisi de üniversite öğrencisi, Anaane çekmecesinden geçiniyorlar, yoksul damadın ısrarıyla, Hala Evine gelmişlerdi balayına. Karısı erkek kediler gibi bağırıyordu sevişirken, aynı yaşta olmalarına karşın Metin Bahattin'den çok daha deneyli; Bayattin eliyle ağzını kapatırdı gelinin, gelin ağzına kapanan bu eli ısırır, bu kez de damat bağırır acıdan. Halası kim bilir ne sanacak?...

—Onunla çoktan ayrıldık biz.

Lisedeyken Meral'in başından bir Kürtaj meselesi geçtiğini biliyordu ama, asla üstelemedi Metin Bahattin; bu bağırtıların gerçek nedenini de yıllar sonra kavrayabilmişti; kendini gaza getiriyor Meral, tıpkı Erkek Kediler gibi; hem yapar hem bağırır onlar, kendinden başka düşündüğü yoktur Meral'in, sevişirken de öyle, ancak kendini düşünür: Bencil...

Halası, Pipi'sini pilava katar diye, "Şimdi Ferhunde var" diyemedi, "O bağırmaz hiç"; projesinden söz etti yalnızca.

—Emekli ikramiyem yetmezse, Cumhur Kaptan'dan borç alabilirim, cahil ama duyarlı bir insan; parçalandığımı sanıp öyle üzülmüş ki, hiç ummazsın. Aydan aya öderim ne olacak? Borcuma sadık olduğumu da bilir Cumhur Kaptan.

56 Halasının yüzünde, Cumhur Kaptan'la ilgili bir Giz arıyor Metin Bahattin; karısına hıdrellez kazaklarını bohça edip düğün armağanı verdiğine göre, –az önce Cumhur'un kendisi söyledi– Halasının dilinde bir protesto olamaz mı bu, "Ben dururken başkalarına yar oldun" anlamına bir protesto?

Halanın yüzünde, en ufak bir işaret yok bu gizli sevdaya dair; olsa sanki sevinecek Metin Bahattin; borç para tedarikinde işe yarayabilir. Mukaddes Hala saçlarına yapışan midyeleri temizliyor bir bir ve tepkisiz.

—Yalnız evi onarmakla kalmayacağım; Karantina Adası'nı da bir Arkeoloji Araştırma Merkezi'ne dönüştürmeyi düşünüyorum.

Karantina Ada'sını duyunca telaşlandı birden Mukaddes Hala; Şeref Kıtası ve Bando Takımı da katıldı bu telaşa, "Bu ölü yıkayıcılar da nerde kalmıştı?" Sonunda Ölü Yıkayıcılar da gelir, iki incir ağacına –her ikisi de yıkık taşlar arasında bitivermiş son üç yılda– battaniye gerip Halayı arkaya aldılar. Ölü yıkayıcılara sarıklı bir Cüce başkanlık ediyordu büyük bir disiplinle; Bayattin Çocuk'un perde önünde durup Halasıyla konuşmasına ses etmedi gene de; altı yaşında ya var ya yok gene Bayittin Çocuk...

—Karantina Adasına Gelin Gideceğim diyorsun ama Ala, orda hiç insan yok ki.

Sesi ağlamaklı çıkmıştı, yıkanan Hala onu teskin edercesine konuşuyor, perdenin arkasından.

—Hiç insan olmaz mı? Yorgo'nun Karısı anlattı, Desdemona hani? Yandaki evin Rumları, bildin mi? Barış Harekâtıyla Yunanistan'a kaçmışlardı ya... Vakti zamanında, çok insan varmış o adada, tam bir gemi dolusu: aralarında Hastalık çıkınca, karaya almamışlar bunları, 'Açıııız açıııız' diye bağırırlarmış adadan karaya doğru. Yorgo ile Karısı Desdemona dayanamamış, sandalla açılıp ekmek atmış açlara...

Mukaddes Hala da ağlıyor şimdi.

—Sen neden ağlıyorsun Ala?

—Gözlerime pilav kaçtı.
—Ama sen ölüsün.
—Sen sus, çocukların böyle şeylere akılları ermez.
—Susarsam ölmez misin ki?

"Hişşşt" diye azarladı Mukaddes Hala O'nu şakacıktan, sonra da gitgide yükselen bir sesle türküye başladı.

Uzun Kavak dalın malın kurusun
Yaprakların suda muda çürüsün
Herkes Sevdiğini alsın yürüsün.

Mukaddes Hala'nın bildiği iki türküden biri değil de acıklı bir komuttu bu sanki, Cüce başını battaniyenin ardından uzatıp Tören Kıtasına seslendi, umulmadık denli gürdü sesi: "Hazıırrrrollll."

Ulusal Çupra Balıkları'nı nefesli sazlardan çoktan temizlemiş olan Bando tiiii sesi verdi, hâlâ çıplak ayaklar birbirine çarptı alışkanlıkla, Cüce yeniden battaniyenin ardında kaybolunca, telaşla Postallarını giyindiler: Devlet Töreni başlamıştı artık! Başta cüce olmak üzere; Ölü Yıkayıcılar, Mukaddes Hala'yı çıkardılar battaniyenin arkasından; çırılçıplaktı (H)ala, hiç de utanır bir hali yok bundan; beli içe göçmüş kocaman sivri bir karın, bir Oğlana gebe sanki.

Sarıklı cüce, tören kıtasını yönetiyor şimdi aynı ciddiyetle; tek işaretiyle çıplak (H)ala eller üzerine alınır (h)avada. Kortej acıklı müzik eşliğinde, ağır adımlarla Karantina Ada'sına doğru yola koyuldu, (H)alanın keyfi yerindeydi çok; acıklı ezgiye rağmen, neşeli devinişleri var ayaklarının, kıkırdıyor.

Bayattin Çocuk, midyeli pilavdan çarçabuk bir avuç ağzına atıp Halasının kazan dibinde unutulan ıslak Gelinliğini kucakladıktan sonra, kortejin ardına takıldı topallayarak; pipisi iki yana sallanıyor bandonun temposuyla, ayaklarını uydurmada bir süre zorlandı, topallamaktan vazgeçmek niyetinde değil.

Bütün Urla peşlerinde boru mu; Osman Türker'in Kızoğlankız topal kardeşi, bazıları da kız kurusu der ona, Karantina

Adasına gelin gidiyor? Yalnızca, Anne'si yoktu bu törende Bayattin'in; biricik oğlunun yaz tatillerini Trakya Çingenesi Halanın yanında geçirmesine göz yummasının tek nedeni var; aksi halde biricik Metin Bahattin Türker, Bitlis'te sokak aralarında bitlenerek, kürt çocukları gibi belden aşağısı çıplak, koşturup duracaktı; Ana-Baba evde olmadıktan sonra, tam üç ay, bitlenmesi bir şey değil, mazallah Dilini bile unutabilirdi çocuk; sefertası gibi yanlarında taşıyamazlardı ya oğlanı, Karı-Koca karargâh, dağ köyleri vs.

"Bırak şimdi bunları Anne, bak Hami Teyze ölünce sokağa düşmedi Ala, evlenmedi de." diye mırıldandı Metin Bahattin; Annesi'nin o törende olmadığını bile bile. Kalabalığın içinde bir ara Ferhunde'yi görür gibi olmuştu. Mukaddes Hala'nın yün örgü torbasını boynuna takmış, o da devlet törenine ayak uydurma çabasında. Mukaddes (H)alayı tanımaz ki, onun ne işi var burda? Bir daha da rastlaşamadılar zaten.

Bayattin Çocuk, pilav bulaşığı Gelinliği şimdi kutsal bir fotoğrafmışçasına taşıyor. Cüce onu kulağından tuttuğu gibi, öne aldı; (H)alanın kıkırdayan ayakları dibine; (h)ayret bandonun ritminde zorlanmıyor artık, "Say Sol Say Sol Say Sol," sallanan pipisine karşın, törene yaraşır biçimde başını dik tutmakta. Böylece Karantina Adası'na ağır aksak vardılar. Tören kıtası, (H)alacığı bir (h)astane odasına atıp, sarıklı (h)ocanın komutasında koşar adım, yüz geri marş etti Urla'ya doğru; Urla ahalisi de öyle, Ferhunde kalabilseydi keşke ama, kodunsa bul Ferhunde'yi, Ala-Yeğen (h)astane odasında mı kaldılar, yoksa Çorlu'nun kırında mı?..

Şimdi kırkbir yaşındadır Metin Bahattin, bundan dokuz yıl öncesi yani; çürümüş nefes kokan o hastahane odasında ancak sormaya cesaret edebiliyor 'Arkadaşı Halaya.'

—Neden hiç evlenmedin? Çok güzel bir kadındın Hala. Hâlâ da öyle...

Önce, "Aydeeee" dedi Hala, "Böyle şeyler konuşma, güzelliğimiz mi kaldı?" Sonra da açıkladı, hiç nazlanmadan.

—Ne bileyim, taliplerim bana acıyor sandım. Topalım diye ev-

lenmek istiyorlar benimle; sonra da gerdeğin ikinci günü, uğursuz karı, şunu yap, bunu da diye; uğursuz sayarlar topalı, bilirsin...

Mukaddes yüzünü duvara döndürdü birden: utanmış gibi.

—Aslını ararsan Kasımpaşa'ya göçmeden önce bir sevdiğim vardı, küçükten Sözleşmiştik aramızda, beni bırakıp Alaman-ya'ya gitti, belki de O'nu bekledim, Trakya Kızları Sözüne Sadık olur.

—Hami Teyze kim peki?

Halayı hastahane odasında yorma pahasına, bu Ailevi Sırrı da deşmek istiyor Metin Bahattin, anne babasıyla bu yaşta bile mesafelidir, hiç soramadı. Mukaddes bir an duraksamıştı "Aydede" demeden önce; biraz daha yanına çağırdı onu, çürümüş nefesiyle anlatıyor.

—Trakya Göçmeniyiz biz, anan 'Çingene' der bilirim, Allah Çorum Kırında Kosun Onu, Ayazda.
—Çingeneleri severim ben, yani kanımızda böyle bir şey var-sa... Hepimizden özgür.

Mukaddes; ne var dedi, ne de yok, anlatırken.

—Osman Ağbeyim'le aramızda epey yaş var, (H)alan tekne kazıntısı sayılır anlayacağın. Trafik kazasında ana babamızı kaybedince; Çorum Kırında Kalmışa Döndük biz iki kardeş. Gene de ağbeyime danışmış komşular, büyüktür diye. '(H)amiyetli bir hanım var, kardeşini evlat edinecek, ne diyor-sun?' Askeri okul dördüncü sınıf öğrencisi ağbeyim o zaman-lar, ben beşime yeni basmışım daha. Beni karşısına alıp üniformasıyla, dedi 'Böyle iken böyle, (H)amiyetli bir Hanım, başka da çare yok', 'Öyleyse, öyle olsun' dedim ben de, adını (H)ami sanmışım (H)amiyet'linin, o gün bu gün (H)ami Teyze.

Metin Bahattin; Halasının şişkin karnını gözlerden saklayan pikenin üzerinde kavuşturulmuş, yaşından çok önce yaşlanmış ellerini öptü, pike değil hayır, nakışları göğüs üstüne gelecek şekilde ayarlanmış Sofa Perdesi.

—Çok çilesini çektim (H)ami Teyze'nin ama Nur içinde yatsın.

(H)amiyetli deniyorsa da tövbe istiğfar etmiş bir Dansöz, çocuğu olmuyormuş, yaşı geçip de tam bir oh diyeceği zaman yatağa bağlandı. Cimriliğine yorardım ama, elindeki avcundakini bu eve yatırdı işte, Göbek Teri kolay mı? Öldüğünde yastığının altında para var sandım; yastığını bana yıkatmazdı hiç, kokuttu başının altında yıllar yılı, çıka çıka bir el ilanı; dansöz giysisiyle (H)ami Teyze, ilandaki adı da, Aysel Sel. Çok Oturağını dökmüşümdür ama, helalî hoş olsun, evcağızını bağışladı.

Soluk soluğaydı Mukaddes, yanakları al al gene, duvarlardan yana bakıp sesini yavaşlattı.

—Ben de sana bağışlayacağım. Çocuğum olmadığı için, 'Tapuya gitmeye bile gerek yok' dediler. Anne'nin haberi olmasın, elinden alır sonra!!!

Metin Bahattin gözlerini kaçırdı Mukades'ten, ağladığını görsün istemiyor; herkesten gizlediği Koca Göbeğiyle yatağın üzerine çıkıp zıp zıp zıplar sonra Halası, tek Bayattin Çocuk gülsün diye; ameliyat dikişleri bile açılabilir zıplarken.

—Doktorlar ne diyor?

"Kadın hastalığı" derken utançlıydı Mukaddes Hala, bir an için onun yüzünde Ferhunde'nin yüzünü yakaladı Metin Bahattin: "Kızoğlan kız, olacak şey mi be yavruuu, şu (H)alanın başına gelene bir baksan ya?" Belki de ses tonuydu Ferhunde'ye benzeyen.

(H)ala ellerini karnının üstüne bastırmıştı.

—Belki de Denizi doğururum, Balıkları Yosunu Midyesi tümü karnımda baksan ya. Öldürdüler, öldürmeseler bile küstürdüler denizi...

Metin Bahattin yeniden ellerini öptü onun, üzerindeki mor, yeşil kabarık damarları okşayarak.

—Karantina Adası'nı her zaman sevdin! Yani burda olduğun

için... Belki de seviniyorsun.

—Dedim ya küstü. Tam ortasındayım ama, benle bile konuşmuyor? Bu insanlara ne oldu be yavrum, her bir şeyciği Küstürürler.

Metin Bahattin yeniden gözlerini kaçırmıştı Halasından, Karantina Adası'nı hastahaneye çevirenlerin eli kırılsın, bir başka yer bulamazlardı sanki.

Veda saati gelip çattığında –M. Bahattin Hoca'nın Kongreleri, Paperları, Konferansları, Sınavları vardı öyle ya– Mukaddes Hala arkasından bağırmıştı onun.

—Ağabeyim arkamdan Devlet Töreni yaptırır mı acaba?

Şaşırıp kalmıştı Metin Bahattin, "Olur" dedi, "Söylerim."

Hala üsteliyor hâlâ.

—Yaptırır mı dersin?
—Mutlaka yaptıracaktır!!

"E, iyi bari!" Bayattin Çocuk (h)astane odasından çıkmadan gözlerini kapadı (H)ala, tam üç gün sonra da Urla Postanesinden ölüm haberi gelmişti işte, Cumhur Kaptan imzalı.

† Bir yeni bölüme geçmeden önce meraklı okuyucular için not: Bu bölümde H harflerinin paranteze alınarak yutulması asla bir rastlantı değildir, Trakyalılar H harfini söyleyememekle ünlüdürler kuşaklar boyu; astane, hastanedir Trakya'da, avlu ise havlu; Abdullayın oğlu, Abdullayın oğlu diye söylenir, amiline çek yazılır Trakya'da, hamiline değil; yön tanımlarken saya gidilir o yörelerde, sağa değil. H harfinin aksine Y'yi önemser Trakya'lılar, olur olmaz yerde kullanmaları bu yüzden. Evden başka –şimdi yıkıntı– (H)alanın kolunda (h) iç görmediği iki bileyzik kalmıştır Bayattin'e (H)alasından miras olarak. Eve değil ama, bu iki burma bileyziğe Ebeana el koymuştu gerçekten; "Yeni bir gelinim olduğunda, Düğün Takısı yaparım" diyor ebeana. "Bu seferki, inşallah Meral'e benzemez; seninle evlenip kendini temize çıkardı." †

Lütfen anne, kes sesini artık!.. Metin Bahattin; karanlıkta inşaat çukurlarına düşmemeye özen göstererek Cumhur'un yerine yönelmişken, keşke bir de 'Bulgur Sıktı Ana' masalını anlattırsaydım (H)alaya diye gülümsüyor. Asıl içine düşmekten korktuğu, Annesinin her fırsatta ona duyurduğu Vıdı Vıdıları besbelli. "(H)alam (H)alam diyordun ama, cenazesine bile güç bela yetiştin, her bir şeyi Baban kotardı" deyiverir bakarsın; dese de haklı, seksen üç yılıydı ve Gırnavaz'a daha ikinci gidişleri, Kazıyı risk edemezdi günlerce cenaze peşlerinde koşuşturup. Az önce beyninin içinde uzayıp giden Gömü Töreni de bu yüzden zaten; önceden gelebilse, Devlet Töreni mi yaptıracaktı sanki (H)alaya, böyle bir şey umması (H)alanın ne denli ilginç, Metin Bahattin bundan da hiç bahsetmedi babasına!..

Bulgur Masalı'ndan başka şeyler düşünüp, yeniden canını sıkmak istemiyor Metin Bahattin: Hala-Yeğenin en sevdikleri masaldı bu; Halası başka masal da bilmez zaten.

"Efendim günün birinde, Büyükkarıştıran'dan Ceylan Köyü'ne akraba ziyaretine gidilir gece yatısına. Alla(h) ne verdiyse konur konukların önüne, 'Alla(h)ın verdiğiyse köylük yerde bir baş soğanla bulgur' der kız ama, gene de çalar kaşığı; akşam yataklar serilip de kıvrılındığında, evin yetişkin oğlu üstüne çullanmaz mı? Aydeee... Az ötesinde yatan anasına seslenir kız:

" 'Bulgur sıkıyor Ana'
" 'Kör olası' der Ana, 'O kadar çok atıştıracak ne vardı? Ele güne rezil ettin bizi zaten; sofrada.'
" 'Ana' der kız gene 'sıkıyor!'
" 'Zıbar yat' der Ana, 'Hiç bulgur görmemiş sanki rezil.'
Kız 'Ana' diyor hâlâ, 'Bu Bulgur bildiğin bulgur değil, sıkıyor!..'
"Ana kendini öte yana devirir; uyur, 'Bulgur sıkmayılan adam mı ölürmüş?'
" 'Ana Bulgur' der kız ama, sonra o da vazgelir...
"Meğerim konakladıkları evin yetişkin oğlunun adı değil miymiş Bulgur?
"Aydee ki Aydee! Bak sen şu işe!!!"

"Ayde"yi birlikte söyleyip, katıla katıla gülerdi Hala-Yeğen.

Ana babasına bu masaldan da hiç söz etmemişti Bayattin Çocuk, (H)alasını (h)ırpalanmaktan korur gibi, içgüdüyle, "Aydeee oğlanın adı Bulgur değil miymiş meğerim?"

M. Bahattin Hoca, Cumhur Kaptan'ın kapısına vardığında da gülümsüyor; köylük yerde üretilmiş naif bir öykü aslında, kim bilir, hâlâ anlatılıyordur belki, ı'ları i yapmasalar bari... Ferhunde'yi özlediğini hissetti bir an, acaba bir telefon etse mi? 'Asıl şimdi Aydeeee' dedi kendi kendine; h harfini kullanmadan gene, 'Telefon filan olmaz, doğru Masana!' Merak sözcüğünü Ferhunde'yle aralarında yaşatmamayı öneren sanki kendisi değil. Arkeologların Merakları yalnızca Mesleklerine yöneliktir; Toprağın Derinliklerine...

Birkaç masanın dışında, hemen hemen dolmuştu lokanta.

—Bakıyorum yüzün gülüyor Hoca, Hala'nı da ziyaret edeydin bari.

Bunları söylerken müthiş meşguldü Cumhur Kaptan; komi ordusunu şimdi de, tümü koyu renk giysili bir Erkek Kalabalığına hizmet için seferber etmişti. Koyu renk giysili adamların daha genç olanlarından ikisinde telsiz telefonlar vardı, hemen tabaklarının yanı başında duruyor. Şoför ve body-guard kılıklılar ise, biraz geride Ayakta bekliyorlar.

'Sosyal Demokrat Belediyelerden biri olmalı' diye düşündü Metin Bahattin masasına geçerken; Cumhur Kaptan onca meşguliyetine karşın servisi değiştirmeyi ihmal etmemişti, lekeli peçeteyi de...

—Masana kimseyi komadım Hocam, balığın da birazdan geliyor.

Göz göze gelemiyorlar bir türlü; elindeki tepsiyi göbeğine dayayarak geçerken söylemişti bunları Cumhur Kaptan; koyu renk giysili adamların Sıcakları var tepsinin içinde. Metin Bahattin sırtını lokantanın kalabalığına verdi, lokanta az ötedeki balık vitrinine yansımıştı tüm derinliğiyle, özellikle de Belediyenin Masası. Ağızları yuttukları zokanın etkisiyle hâlâ açık duran irili ufaklı balıklarla, koyu renk giysili adamlar birbirine karışıyor vitrinde; buz kalıplarına dayamışlar sırt ya da karınlarını, limon kesiği, maydanoz demetleri arasında.

Masanın gürültülü kalabalığına Cumhur da katıyor sesini ara sıra: "Haklısınız Sayın Başkanım!..", politika konuşuyorlar besbelli. Gürültülü sayılara geçildiğinde ise, sıfırların etkisiyle olmalı, maydanoz, domates ve salatalık beliriyor adamların şaşkın ağızlarında. Cumhur Kaptan'ın sesi gene: "Başkanım Haklı Allahıma(!)" Yeniden iskemlesini değiştirdi M. Bahattin Hoca; masanın ucundaydı şimdi, ne vitrin, ne kalabalık; cam-

da yalnızca kendi gölgesi var, bir de Karantina Adası'nın sönük ışıkları... Karantina Adası'nı Arkeoloji Merkezine dönüştürmek için Kültür Bakanlığına bir proje verilebilirdi pekâla; çocukluğunun geçtiği bu yere beton taş yığını bir hastane dikmek, hangi sivri zekânın ürünü acaba?

Önce küçük bir ünite, kemik hastalıkları hastanesiyken –oldukça da uzmandı bu konuda– tıbbın her dalında hizmet veriyor şimdi. Hastaların manzara seyredecek halleri yok; Mukaddes Hala'sından biliyor bunu M. Bahattin, hastane de daha uygun bir yere ve elbet karaya taşındıktan sonra, uzun vadede bir Arkeoloji Merkezine dönüşebilir, antik tiyatrosu, şu, bu vesaire... Merkez'in adını Mukaddes koyacaktı; ya da Gırnavaz'da parçalanan Delikanlının adı konabilir: **HAYAT** ya da **MUKADDES HAYAT ARKEOLOJİ MERKEZİ**, yoo dedi sonra; hastahaneyi çağrıştırıyor gene, **KARANTİNA ARAŞTIRMA MERKEZİ** ise hiç olmaz. Bunları düşünürken bir yandan da ekmeğin tüylü tarafını sarmısaklı sosa batırıp, atıştırıyor; bu Ulusal Balık da gelecekse gelsin artık, deniz kenarında çocukluğuyla dolaşmak acıktırmıştı onu. Evet evet, bu kış böyle bir proje için Kültür Bakanlığını devreye sokmak gerekir... Güldürme beni Hoca, hangi kültür?

Yeniden iskemlesini değiştirdi M. Bahattin; vitrindeki balıklar ölü ağızlarını açıp kapamaya başlamışlardı, kendi aralarında konuşuyorlar; balıklarla birlikte koyu renk giysili adamlar da öyle, açıp kapamaktalar ağızlarını. Bunlardan bazılarının 'Müteahhit Balık' olduğunu keşfetmekte güçlük çekmiyor, kıllı göğüslerinden sarkan balıksırtı Altın Künyelerinden belli. Ne yana bakacağını bilemiyor Metin Bahattin, Şarküterciler çoktan gitmiş, çocuklarını yatırdıktan sonra, bir İzmir yapacaklar; Pasaport'taki barlardan birine gitmeleri de mümkün.

Minibüsle Urla'ya girerken her defasında olduğu gibi içi sızlamıştı M. Bahattin'in, pıtrak gibi birbirinden zevksiz tatil evleri bürümüş dört bir yanı; caddeler boyu emlakçı reklamları, direklerin ucunda Urla'nın ünlü rüzgârına tutunamayıp Demokles'in Kılıcı gibi sallanıyor kent sakinlerinin kafasında. Bir tanesi de 'Hoca Emlak'; en yaygın olanı, eski Urla'lılar Bayattin'le bir ilişkisi olduğunu sanmaz umarım; hoş artık herkes Hoca diye sesleniyor birbirine, akademik kariyerin ipliği paza-

ra çıkmıştı çoktan; belki de hakkediyoruz diye düşündü M. Bahatin, Üniversitedeki birkaç esnaf kılıklı meslektaşını anıp; neyin Hocasıysa bunlar?..

Bardağına yeniden şarap koyarken, Cumhur Kaptan rüzgâr gibi seyirtti yanından, "Vay! Sayın Hocamın balığını unuttuk, vay ki vayy." Metin Bahattin, aklı sıra gönlünü alacak ya; ardından seslendi Cumhur Kaptan'ın: "Kümesten olmasın sakın!" İyi ki Cumhur Kaptan duymamıştı –kendi telaşından– gönlünü alayım derken, adamın Ticari İtibarını iki paralık edecekti; az kalsın.

Geçen seter Ferhunde'yle geldiklerinde verilen bir giz bu 'KÜMES'. "Gördüğün vitrin, işin Vitrini Hocam" demişti Cumhur Kaptan, "Mutfağın arka kısmına çok daha büyük bir balık kümesi kondurdum; öyle artık her gün denize açılmak filan yok, hem açılsan da boş dönme ihtimali çok yüksek; Körfez'i kirlettik, el birliğiyle temizleyeceğiz ya hani kısmetse, ölme eşeğim ölme! Bir bollukta atıyorum balıkları Kümese, gene de Et Balık Kurumundakilerden taze allahıma, say ki günlük.!!!"

Metin Bahattin vitrine bakmama kararı aldı yeniden –sinirleri bozulmuştu, kahkahalarla gülebilir– vitrine yansıyan görüntüleriyle; Günlük Buzhane Balığı Yiyen Balıktan Adamlar, gülme duygusu uyandırıyor onda; aralarına üniversite çevresinden birkaç Esnaf yüz de katılmış, "Mmmmm, nefis!" Halkın dilindeki bir sözü değiştirmek gerek diye düşündü –gülmesini engelleyemiyor bir türlü– gelenler yalnızca kendileri için Ağaydı, gidenlerse yalnızca kendileri için Paşa; halk adına değişen bir şey yok. M. Bahattin zaten adını da tam olarak saptayamadığı Arkeoloji Merkezinden, çoktan umudunu kesmiş durumda...

Koyu renk giysili adamın sayılardan oluşan konuşmaları, umulandan fazla uzayınca; şoför ve body-guard'ları da oturtmaya karar vermişti Sayın Başkan; anlaşıldığı kadarıyla Sosyal Demokratlık taslayacak: şu anda tam da M. Bahattin'in arkasındaki masaya yerleşmiş bulunuyorlar, bir de küçük rakı kondu Başkanın Ücretlilerinin önüne, oyalansınlar diye. Metin Bahattin yeniden iskemlesini değiştirmek isterken, Ulusal Çupralar sonunda teşrif ettiler, elbet Cumhur Kaptan'ın tombul ve şevkatli elleriyle sunuluyor ve tam bir tören edasıyla.

Balığın ağzındaki maydanoz demetine yeniden çekidüzen veren Cumhur Kaptan, M. Bahattin'in kulağına doğru fısıldadı yeniden; "Seni de accık ihmal ettik ama, n'aparsın, gelen Ağam giden Paşam, Politika Hoca!"

Metin Bahattin Ulusal Çupra'yla baş başa şimdi, yalnızca Arkeoloji Merkezi'nden değil, Halasının evini onarmak için Cumhur Kaptan'dan yardım istemekten de vazgeçti son anda. Cumhur Kaptan, aklı öteki masada, kenara çekilmiş bekliyor, "Bak bakalım ne diyeceksin Hocam?" Lokantayı ele geçirmeden önceki sokak aralarında balık sattığı günlerden kalma bir sesle, imrendirdi onu; "Hey maşallah, derya kuzusu bunlar!(?)"

Metin Bahattin, Cumhur'un Politikası'nı engellememek için hemen çatal bıçağına sarıldı; etine dolgun balığın, kalkana benzeyen lokması dudağına değer değmez, "Nefis" dedi, daha yutmadan.

—Sen de az Politikacı değilsin Bayattin Hoca!

Cumhur Kaptan da yutmamıştı ama, masayı terk etmek niyetinde de değil.

—Aslandan ne haber, sordun muydu?

Oğluydu söz konusu olan aslan, Metro Goldwin Mayer, Waaavvvv, kulağı küpeli...

—O da senin yolunu tutacak, turizm okuyor!
—Şimdiki çocuklar babalarından akıllı Hocam, ee televizyon filan tabii...

Metin Bahattin'in şaşıran ağız hareketlerine aldırmadan, konuya girdi Cumhur Kaptan.

—Sana akılsız dediğimi sanma ama, Bayattin Hoca gel vazgeç bu sevdadan, Limantepe'den bir şeycikler çıkmaz, oralar çoktan yoklandı.

Bu adam daha ne istiyor benden; defolup gitse ya, aklı fikri öte-

ki masada zaten; az kaldı büyücek bir kılçık yutuyordu M. Bahattin, boğulacak, gene de sürdürme çabasında konuşmasını...

—Merak etme; Altın, Hazine peşinde filan değil... Antik bir kent peşindeyiz biz... Limantepe'yi hissettik. Kürsü olarak yani...

Üst üste öksürdü Hoca, Cumhur Kaptan sırtına vuruyor onun; "Helal, helal Hoca", biraz sakinlemesini bekledikten sonra "İkide birde boğazına bir şeyler kaçırıyorsun sen de" diye azarladı onu aynı şefkatle.

—Bak ne diyeceğim; uzun lafın kısası, gel inat etme; sana bir hayrı yok o Yıkıntının, az önce dolandın, kendin de görmüşsündür Hocam kendi gözlerinle; gel Apartmana çevirelim şunu, iki yan gayetle müsait zaten, ayarlanmış durumda... Emekliliğinde, Denize Nazır Dublex Süper Lüx Bir Daire şöyle, istiyorsan Triplex olsun hadi.

Koyu renk giysili adamların seslerinin kesildiğine bakılırsa; Cumhur'la Bayattin arasında başlayan Pazarlık, onları da ilgilendiriyor. Boyunsuzluğuna rağmen, balıktan adamlara "Ben hallederim" diyerek boyun kırdığı belliydi pazarlıkçı başının; "Azat Buzat Cennette Beni Gözet," geçip karşısına oturdu Av'ının, sesini masalar aşırı kullanırken, yeni bir Oyun peşinde.

—Bu kuyruklu Kürtler var ya Hocam.

Kılçık hâlâ boğazında; kusası geldi M. Bahattin'in.

—Aman dikkat! Yalnızca sana mı zarar verdiler sanıyorsun bu Kuyruklu Kürtler. Buralara dek doluştular baksana...

Cumhur Kaptan, koyu renk giysili adamların masasını işaret ediyor açık açık.

—Başkanım; Sayın elbet, n'apıyor buna karşılık; elektriğini suyunu kesti, tezgâhlarını topladı bir, bir; birkaç Ulusal Protesto filan; kuyruklarını altlarına alıp gidiyorlar ve de gidecekler Hoca, bunu böyle bil!

Masaya vuruyor gene tombul kıllı elleriyle; ilk sahnedeki gibi ama, çok farklı bir tonda, sevecenlik gösterisi olamaz, düpedüz bir tehdit şimdi bu vuruş; Tak, Tak, Tak...

—Biz Türkler bir Celallendik mi, tutamazsın!!!

Kılçığı önündeki tabağa tükürmede bir sakınca görmedi M. Bahattin, balığı artık yemeyecek nasıl olsa.

—Aman ne yapıyorsun Cumhur Kaptan, kendin de yarı Elen sayılırsın?
—Beş çocuk'umun ölüsünü öpeyim, Girit'te de kendimizi Türk duyduk biz, sen ne diyorsun Hoca?

Cenneti hakketmişçesine arka masaya şöyle bir göz atıp, büyüttü tehdidini Pazarlıkçı Başı.

—Hani, Hocam diyorsam da; biz seninle çocukluk arkadaşı sayılırız esasında; dikkat ettik de hani, Bomba Sonrası Kürtler'den yana hiçbir Şikâyet çıkmadı ağzından; gazetelerde de öyle. Hani diyorum ki, Allah ney korusun, yanlış bir yere bağlanır eder de Sicilin; yanarsın Hoca... Benden söylemesi!..

Metin Bahattin; keten peçeteyi dizlerinden alıp kayık tabaktaki Ulusal Çupra'nın üzerine örttü, iyice bastırarak. Bu beklenmedik deviniş karşısında, Oyuncu Kaptan'ın gözleri yumuşamıştı suçüstü yakalanmışçasına, yalvararak, "Hocam dalgamıza taş atma işte, şurda politika yapıyoruz, bırak", der gibi. Metin Bahattin; hâlâ bastırıyor peçeteyi, balığın yağı kumaşı aşıp ellerine bulaştı.

—Kahpe Yunan, Kuyruklu Kürtlere Karşı, desene!

Koca göbeğiyle masanın altına kaymakta Cumhur Kaptan, fısıldıyor.

—O arka masa var ya Hocam, Başkanımınki, baştan ayağa Kürt! Hepsi de benim gibi düşünüyor, politika anlayacağın(!); dedim ya, dalgamıza taş atma. Bak zaten kadeh kaldırıyorlar sana, Ordunaryüs Profesör için...

Metin Bahattin ne zamandır göz altında olduğunu hissediyordu; çıkar güruhunun gözleri kadehleriyle birlikte ona uzanmıştı şimdi, Türker Hoca'yı selamlamak için. Aslında Belediye Başkanıyla bir Tanışıklık fena olmayabilir, Limantepe Kazısı bakanlıktan geçerse proje olarak, hiç değilse; beş on işçi tahsis edilirdi belediyeden; sonra dinlenme tesislerinde kamp imkânı, ekibin tümünün Gırnavaz sonrası böylesi bir değişikliğe ihtiyacı var, çocuklar denize girerler hiç değilse, dinlenme saatlerinde filan...

Metin Bahattin ani bir kararla ayağa kalktı; masadakiler de ayağa kalkmıştı önlerini ilikleyerek, kadehleri ona yönelik hâlâ, Cumhur'un alkol kokan nefesi de tam ensesinde, ellerini uğuşturduğundan eminim, "Bu İşi Çantada Keklik Bil" demeden, yılıştı.

—Sayın Başkanımız da öyle diyordu. Ordunaryüs Profesör Türker Hocamız bizimle bir kahve içmez mi acaba?

Tam kapıda durdu Metin Bahattin, yalnız ve yalnız Cumhur'a yöneltti tehdit ve teşekkürünü.

—Halamın evini de sen kundakladın! Ulusal Çupra için teşekkürler...

Cumhur Kaptan; içinde bulunduğu Oyun'un bu sürprizli gelişmesi sonrası 'Tak' diye alnının ortalık yerine vurdu; göbeği de iğrenç görünüyor artık, öteki lastik de dayanamamış fırlamış pantolondan. Kaptan'ın Tak'ıyla birlikte, şoför ve bodyguard'lar gözleri Başkanın masasında birkaç adım atarak, Yakala Emri beklediler. Emir veren çıkmadı.

Ey Yer Üstü Ve Yer Altı Tanrıları; Gençliğimin ve Çocukluğumun geçtiği bu Kentler bana ihanet etmek için, neden bu denli yarışıyor? İstanbul'dan hiçbir farkı kalmamış, Pislik bu Urla diye düşünüyor Metin Bahattin. Arkasından kimsenin gelmediğini anlayınca rüzgâra yüzünü verip derin derin soluk aldı, "Lanet olsun, lanet olsun işte!"

Metin Bahattin "Kazı" der hep; Kazı Kazan değil, "Kendini Kazı" der öğrencilerine, tüm öğretim yılı-yılları boyunca Kazı,

Kazı, Kazı... Foulcoult'nun Yunan ve Roma'lı 'İnsanda' Kendini Kurma Teorisi'ne katkı olarak; Kazı kendini, başkalarını da Kazı, umulmadık, el değmedik güzelliklere ulaşacaksın, Kazı Kazan değil, Kazı! Bu herifleri Kazıyıp da ne olacak? Başta Cumhur Kaptan; hepsi kanalizasyon, bok çukuru ve asla aklamaya filan da kalkmayacak artık, "Tuh, yazıklar olsun!"

Önüne çıkan ilk minibüsü durdurdu; Ferhunde'nin el örgüsü bordo kazağını yanına alınamakla hata etmişti, tir tir titriyor; sinirden dedi sonra, kol ve bacaklarını çimdikleyerek; kişiliğine saldırılmıştı, evet, fena halde kahve istiyordu canı minibüsün içinde başını geri çevirip az önce önünden geçtikleri Tarihi Kahveye baktı; bir dahaki sefere artık; Limantepe Kazısı gerçekleşirse, üstüne gidecekti, evet -gerçekleşecek o proje- o zaman üzerinde bordo kazağı da olur; sık sık bu kahveye gelirlerdi Ferhunde'yle; işletici Hüseyin efendiyle birlikte eskiyen, hatta müşterileriyle, imsekkeleri, masalarıyla eskiyen bu serin bu dinlendirici güzelliğe... Fincan ve altlıkları, ayrı desen olurdu hep; yüz yıldır kim bilir kimlerin elinde kırılmış ama, ince tutamaklı cinsten geniş kenarları dudakta hissedilmez bile, öylesine zarif ve kırılgan...

Cumhur Kaptan, kafasına vurmaktan vazgeçmişti, bir iki 'Tak, Tak'; sonrası gitgide daha aklı eriyor politikaya, tek cümleyle çözüme bağladı sorunu, ne şiş yansın ne kebap.

—Beynini yemiş zavallı!

Bu da ikinci ve gerekçeli cümle, hani ne olur ne olmaz diye...

—Ee, Bombalanmak kolay mı tabii?

Neye uğradığını şaşıran güruh, bozgunu daha fazla yaşamamak için Sayın Başkan'ın oturmasını beklerken düğmelerini çözdüler, Sayın Başkan değil ama, İzmir ve çevresini son iki yılda çarçabuk parselleyen müteahhitlerin en kodamanı oturmuştu önce; Cumhur Kaptan, Salih Oğlanın askerlik meselesi için bir de ona danışmalı diye düşünüyor.

—Bu bölücü örgüt, başımıza daha çok dert açacak bizim.

 Kodaman; göğsündeki kılları denetliyor, yerinde mi diye!?.

—Bilime Bomba yakışık alır ımı hiç?

Kodamanı onaylayarak dertli dertli başlarını salladı Balıktan Adamlar; Sayın Başkanın da eşliğinde dayandıkları buz kalıplarından bir an için sırtlarını ayırıp Cumhur Kaptan'ın emriyle, keten peçete arasına alınmış özel fincanlardaki kahvenin yanısıra bir şebboy ve nane likörü bulunan tabaklara uzanırken, asıl dertleri, günün mana ve ehemmiyetiyle ilgili Meselenin bu gün bu masada bağlanıp bağlanamayacağıydı; Ordunaryüs profesörmüş(?), evliği de göt kadar zaten, sittirsin: Mesele karara bağlanana dek; heyecandan, tek tek: helaya taşınıp, CumhurKaptan'ın her nasılsa ele geçirip, rulo halinde erkekler kısmına astığı Hocalık Diplomalarına kıçlarını sildiler; tam beş tane, beşi de Metin Bahattin Türker'e ait.

Metin Bahattın, Yolların Kaplanı Minibüste sağa sola savrulurken, onuzu, yanındaki Güneydoğu'luya değmekte; yüzü gözü, giysisi yanık yanık tütüyor bu adamın, kimse farkında değil; kaçacak delik arayan bir tütüş! Minibüsün kasetinde ise hep aynı ünsâ şarkı, **'SIKIS IKI SIKISI KI'** Ulusal Çupra yetmiyormuş gibi, bir de bu Ulusal Ablamız, **SARILBA NA!** Seksen Sonrası, Abla'ya sahnenin yasaklanmış olmasına içinden tepki duymuştu Metin Bahattin; buyur işte, kurumundan geçilmiyor şimdi, aslında yasak da sayılmaz, evlere kurulmuştu sahnesi: Yasaklayanlarla Yardakçıları tarafından, havuz başlarında, şömine diplerinde, gelsin paralar! Şimdi de Demokrasi var minibüslerde kurum kurum; Erkek Fahişelik Osmanlı'dan bu yana kurumlaşmıştır bu topraklarda zaten: geceler boyu, nice sanat güneşlerine gebe...

Minibüsü yolun ortasında durdurup; yanındaki adamla birlikte atladı Metin Bahattin: Ulusal Abla her ikisini de baymıştı, İzmir'in Işıklarını reddedip, kilometrelerce yürüdüler tepelere doğru, inatla.

—Sizi buralardan atmak istiyorlarmış, öyle mi?
—YOK BEĞİM ÖY LE BİRŞEY YOK TUR
—Sana değil de, öteki hemşerilerine Baskı belki?
—YOKBE ĞİM ÖYLEBİ ŞEYDE DUY MAMIŞ AM

—Eviniz basılmış!..
—YALAND TRBE GİM
—Dövülme olayları, protestolar filan?
—.....

† Daktilodan çıkan imlâ işaretlerinin kaçıştığı büyük harfler; Adam'ın başının belaya girmesinden korkusudur, yadırganmasın. †

Adamın karısı; kaç saattir bekliyordu onları ama, nerde kaldınız diyemedi. Çocuklar da babalarına "Neden ekmek getirmedin gene?" demeden, sofaya ayakkabıların yanına dizildiler, allah bağışlasın!

—KÖLENO LSUN BEGİM TAMALTIDIR

Ayakyoluna gitmek istemişti M. Bahattin; ellerini Lady Macbect'inkinden, çok daha kirli hissediyor bir süredir; üstelik Ulusal Çupra kokusu dayanılmaz. Ayakyoluna gidebilmesi için altı çocuk dokuz ayakkabı kenara dizildiler boy sırası; evin kadını peşkir tutmuştu çıkışına: ellerini yıkamayı unuttuğu için, M. Bahattin kullanmadı peşkiri; Reklam Beyazı. Köşe yastığına dayandığında –kilim nakışlıydı yastık, inanılmaz renklerde– sofrayı hazır buldu, Çocuklardan en küçüğünü dilimlemişlerdi yer sofrasına, "BUÇUKB EGİM" diyor evin erkeği "KÖLENO LSUN ADIMANA SI BIRAKTIROJBAJ" Güneydoğululular çocuklarına ad komaz, ad bırakırlar.

"Boğazıma kadar tokum, yemeyeyim" dedi Metin Bahattin, "Sararsanız yanıma alırım!" "EMERMANB AŞÜSTÜNE" demişti evin erkeği. Evin kadını ise; sofradaki Rojbaj'a bakıp inceden bir ağıt tutturdu, "ALTMIŞ SEKSENDOKSAN YIDIZ" Mukaddes (H)alanın nakaratına benziyorsa da, çok daha dokunaklı. Altı çocuk, dokuz ayakkabıyla toprak zemine vurup tempo tuttular; evin tavanı kalın bir naylonla kapatılmıştı, bir deliğinden Yıldızlar içeriyi gözetliyor. "E bana müsade artık" dedi Metin Bahattin, evin erkeği telaşla doğrulup Rojbaj'ın kanlarını silkeledikten sonra, bir Kürt Gazetesine sararak, Metin Bahattin'in eline tutuşturdu sıkı sıkı. "AYMETŞ EKEROL SUNBEGİM"

Metin Bahattin, Gazeteye Sarılı Çocuğu ya da Yumruklarını nereye koyacağını bilemiyor minibüste; hâlâ yanında oturan çocuğun babası, Metin Bahattin'in hâlâ öndan kaçırmadığı omuzlarına güven duyarak, başı belaya girme korkusunu yenip, *"SİZE Yİ A KŞAMLARB GİM"* dedi inerken, fısıltıyla.

Heyyy!.. Gazetenizi unuttunuz, diye bağıracaktı nerdeyse arkasından camı tak tak'layıp, ama adamın ceket cebinde sakladığı Gazeteyi kendisi için bırakmış olduğundan emindi şimdi. Minibüs son durak Üçkuyular'a vardığında, anlık bir duraksama sonrası, iyice katladığı Gazeteyi yanına alıp, bol keten pantolonun cebine tıkaladı, uçakta bir göz atar belki. Sen de Şen olasın Urla-İzmir: gördük, göreceğimizi. Ankara'yı hiç bu denli özlediğini hatırlamıyor Metin Bahattin; Ferhunde akıl edip de bir Borç Çorbası yapmış olsa bari, içi yanmakta.

Ferhunde; saç kurutma makinesinin sesinden kapıyı güçlükle duydu. Tholos "Hadi Aç" dercesine ayakları dibinde sevinçle havlıyor. Kapıyı açmadan önce, yanaklarına alelacele allık sürdü, Sevgili'nin anahtarı var ama kullanmaz; Ferhunde de ona gittiğinde mutlaka kapıyı çalar; aralarında adı konmamış bir anlaşma bu, birbirlerinin kişiliklerine duydukları saygı... Aynadaki görüntüsüne son kez bakıp Çin İşi Sabahlığının yakasını önce biraz açtı, sonra kapadı gene alelacele. "Gelmişti, gelmişti işte." Hayır, meraklandığını belli etmeyecek; bu tür merak gösterileri çok uzaktı arkeologlar arasında; sevgili bile olsalar... Koridoru geçerken, Tholos'la ayakları birbirine karıştı; az daha düşecektiler, "Geliyorum!.."

Gelen, M. Bahattin'in kendisi değil; Asistanı Yücel, bir Karadenizli için oldukça sakin bir Delikanlı. Tholos, hem canı yandığından, hem de uğradığı düş kırıklığı dolayısıyla, acı acı uluyordu.

—Çok sinirli görünüyor Hocam, bir şey yapmaz değil mi?
—Yo, hayır, yapmaz sanırım...

Ferhunde, arkadan vuran ışıkla, Çin İpeği giysisinin altında iç çamaşırı yokluğunun belli olacağı kaygısına düşmüştü şimdi!

—Banyodayım, hemen geliyorum. Sen salona geç. Kahve suyu koyabilirsin istersen.

Yatak odasına yönelen Hocasının ardından seslendi Yücel.

—Rahatsız etmeyeyim. Cipin anathatarları sizde mi diye soracaktım.

Yatak odasının kapısında kalakalmıştı Ferhunde, içinin görünüp görünmediği de umurunda değil artık!

—Hocadan bir haber mi var?

Ceket cebinden bir kağıt çıkardı Yücel.

—İzmir üzerinden geliyorum diye, tel çekmiş, Cip'i malzemelerle birlikte, hava alanına istiyor.
—Doğrudan Güneydoğuya gidecek o zaman. İzmir mi dedin? Ama İstanbul'a, oğlunu görmeye gitti

Ferhunde sesinin ağlamaklı çıkışının farkındaydı -rezillik- bu genç adamın önünde...

—Ben de şaşırdım Hocam, tel İzmir damgalı.

Teli kendi gözleriyle görmek istedi Ferhunde, "Kes sesini Tholos" diye azarlaması, Hocalık Tavrına dönüştürmüştü onu yeniden.

—Allah allah. Kaçta iniyor peki?
—Hava alanına telefon ettim, tek uçak var bugün İzmir'den, onsekiz ellide burda olacak.
—Malzemelerle birlikte diyor, öyle mi? Ben de geliyorum seninle.

Ferhunde'nin yüzüne bir sıcaklık yayılmıştı; bu genç adamın karşısında kendini bu denli ele vermesi doğru değildi, hayır!

—Ben malzemeleri yükleyene dek hazır olursunuz değil mi?
—Aslında hazır sayılırım.

"Allah kahretsin" dedi Ferhunde içinden, "Şu halime bak", ilk flörtüyle buluşacak bir Genç Kız sanki. Hızla odasına kapandı. Teşhircilikten nefret ederler; Sevgili de, Ferhunde de; ama bu gençler, İki Hoca arasında bir epeydir farklı bir ilişkinin geliştiği fark ediyorlar belki de. Yücel, Sahibesi tarafından azarlandıktan sonra, bir köşeye sinen Tholos'un başını temkinli devinişlerle okşarken yatak odasının kapısına doğru seslendi. "Anahtarı vermeyi unuttunuz Hocam!"

İşte zaafımı yüzüme vuruyor Oğlan, Karadeniz zekâsıyla: "Vermeyi unuttunuz Hocam!" Dışarı seslenirken, Tholos'a yönelikti sanki sesi...

—Bir dakika. Getiriyorum.

Yatağının baş ucundaki çekmeceyi açtı hızla, M. Bahattin'in

Trakyalı İnsanlara has, geniş alınlı, aydınlık yüzü gözüktü; Girnavaz'da kendi eliyle çekmişti bu resmi Ferhunde, komodinin üstüne koymaya hâlâ cesaret edemiyor. Resmin hemen yanı başında duran anahtarları alırken, "Belki de ben abartıyorum" diye mırıldandı, "Hiçbir şeyden Haberleri yok Çocukların."

Anahtarlı çıplak kolunu kapı aralığından çıkardığında, Yücel: "Kapıyı ben çekip çıkarım Hocam, siz merak etmeyin, yirmi dakika sonra burdayım" demişti, "Tholos'a da dikkat ederim çıkarken." Tholos son günlerde Herkesin peşine takılıyor çünkü, bir fırsatını bulsa, belki de Memleketine kaçacak, Güneydoğu'ya...

—Sağ ol Yücel.

Çok seviyor bu çocukları Ferhunde, sayıları çok değil ama; son derece saygılı, efendi gençler; Sevgili Hoca'ları arasında gelişen ilişkiyi, yalnızca fark etmekle kalmayıp çok mümkün ki, onaylıyorlar. "Gene de dikkat!" diye uyardı kendini Ferhunde; dış kapının sıkıca kapandığından emin olduktan sonra, hızla hazırlanmaya başlamıştı; sokak kapısından umudunu kesen Tholos, yatak odasınınkini zorluyor şimdi, açıp içeri aldı onu.

—Senin bu İzmir işine aklın erdi mi Tholos?

Aynada üzerine tuttuğu yeşil ve mavi bluzlarından, hangisini giyeceğine karar veremiyor.

—Belki de Limantepe'yi görmek istemiştir, Ellerimizin ilk buluştuğu Yer.

Aynadan vazgeçip, Tholos'a döndü sonra; "Sence hangisi güzel?" Aslında her ikisi de gözlerimin rengine uyuyor; mavi sayılsa da yeşil küçük benekler var içinde. Bir keresinde Sevgili de şaşkınlıkla doğrulamıştı bu beneklerin varlığını... Tholos kıçını çevirip, çıkmak istedi odadan. Ferhunde öfkeyle yöneldi ona, parmağını sallayarak, "Hayır Tholos hayır, bunu bana yapamazsın, gene üç ayak yürümeye başladın!"

Gerçekten de Üç Ayağını kullanıyor Tholos, Sahibe'sinin öf-

keyle üzerine geldiğini görünce; başını bedenine doğru yuvarlayarak, yaltaklanıp karnını açtı. "Ne halin varsa gör" dedi Ferhunde, "Onca fizik tedaviye yazık!" Tholos, sahibesi tarafından karnının kaşınmayacağını anlayınca küskün gözlerle ve sekerek salondaki çift kişilik koltuğuna, uyumaya gitti: Kendisi izin verdiği için, koltuğun kıllanmasını da önemsemiyor Ferhunde.

Sonunda, kahverengi bluzda karar kılındı. Sevgili, "Hayret kahverengi benekler de var" demişti bir gün: "Çağçağ Suyu'nun dibindeki renklere benziyor senin gözlerin, janjanlı." Gırnavaz'daydılar o zaman; birbirlerinin göz bebeklerinde devindikleri, unutulmaz bir gece. Kasıklarından başlayarak, bedenin üst taraflarına yayılan Alevli Şekerin etkisiyle ürperdi Ferhunde, evet; kahverengi bluz çok daha iyi duruyor şimdi, bej eteğin üzerinde.

Saçlarının bir yanı ıslak kalmıştı; başını sağa sola savurup, öne atarak, iyici kuruttu.

—İzmir'e karısıyla gitmiş olamaz mı?

Kısmi bir felç geçiriyordu sanki Ferhunde, kendi ürettiği bu hain soruyla birlikte, yatağın kenarına iliştı; kaskatı...

—İlk balayını Urla'da halasının evinde geçirmiş, öyle ya!!

Kahverengi bluzunun düğmelerini çözmeye başladı ağır ağır; hayır, Hava Alanına gitmeyecek, bir telefon bile etmemişti İstanbul'dan; telefon ederim dememişti ki, gene de edebilirdi pekâla. Metin Bahattin karısından söz etmezdi hiç: bir keresinde yalnızca 'Gözleri güzeldir' demişti; Ferhunde üstelediği için... Ne renkti acaba?. Yoksa, bu Çağçağ Suyu benzetmesi, bir başka kadından mı miras kalmıştı ona? Yoo, kadının siyah gözlü olduğu kesin, bir defasında da "Oğul'un gözleri Annesine çekmiş" demişti, "Zettin Karası" Yazar Hanım'ın hâlâ eski kocanın soyadını kullanıyor olmasına ne demeli peki? Meral Türker??.

Ferhunde, bluzunun düğmelerini bir çözüp bir ilikliyor bunları düşünürken; neyse ki bu "Zettin Karası" imdadına yetişmiş-

ti bir ölçüde, artık çözmeyecek. Bluzunu özenle eteğinin içine yerleştirdi; yoo, hayır, giysilerini çıkarmasa da gitmeyecekti Havaalanına; Tel'de kendisine yönelik tek bir ima, tek bir işaret yok. Doğrudan Güneydoğu'ya geçecekmiş, cehennemin dibine kadar yolu var. Üstelik de saygısızlığın daniskası; uçağa sanki bu evden yolcu edilmedi, ve sanki oğlunu mutlaka görmelisin diye yönlendiren Ferhunde değil, bir başkası sanki. Oh olsun işte, elâlemin aile ilişkilerine burnunu sokar mısın!.. Urla'daydılar mutlaka; Limantepe'de M. Bahattin: Ellerimizin Buluştuğu Gün göstermişti biraz mahcup; Urla'da, o eski Rum Evinde Balayı... Ama, O Ev yıkıntı değil mi artık? Sekiz yıl önce kundaklanmış! Olsun, geceyi birlikte geçirebilecekleri bir yığın pansiyon var Urla'da... Etekliğinin cebinden çıkardığı buruşuk kâğıt mendile, hızla sümkürdü kendine acıyarak, Allahtan gözlerini boyamamıştı daha, ağlamak istemiyor, hayır...

Salona geçtiğinde, doğruca kitaplığa yönelip Meşhurlar Ansiklopedisi'nde T harfini buldu; kendine lanet okuyarak, hızla kapattı Ansiklopediyi, Türker soyadlı bir kadın yazar filan yok burda; kaç kez bakmıştı daha önce de. Tholos; gürültüye yarı açık gözlerle yanıt verdikten sonra, kullanmadığı ayağını çenesine dayayıp yeniden uyudu.

Yaşını öğrenebilseydi bari kadının; yirmi bir yaşında oğlu olduğuna göre, aşağı yukarı yaşıt sayılırız, diye düşünüyordu Ferhunde: kırk-kırkbirlerinde filan olmalı... "Vre Tholos, gördün mü bak anacığın başına ne geldi?" diyerek Tholos'u kucaklayıp, sallanır koltuğa oturdu. Sesi, Yugoslav kökenli ninelerinden birine aitti şimdi. Bu aksanı, kendini çok yalnız ve çaresiz hissetmedikçe, içinde saklardı Ferhunde; otuz altı yaşından sonra Türkiye'ye göç eden biri olduğuna kimse inanmıyor zaten; çok dil bilen insanlardaki yaygınlık var konuşmasında, bazı duraksamalar ancak buna yorulabilir.

—Vre gördün mü, ne aptal bu senin anacık?

Akademik çevrenin M. Bahattin'le aralarında gelişen ilişkiden haberli olmaması, biraz yüreğine su serpiyordu böyle söylerken; "Belki çok yakın, iki, üç çocuk; onlar da o kadar önemli değil. Vre gördün mü bak? Her ikisinin de anahtarları olduğu halde kapı çalmalar, gecelik ve pijamalarını yanlarında taşıma-

ları... saçmalama; sevgili pijama giymez. Rop de chambre! Sevgiliymiş, peh, diş fırçalarını bile, birbirlerinin bardağında unutacaklar diye ödleri kopuyor; adı konmamış gizli bir anlaşma öyle mi, M. Bahattin Türker'in gel geç gönlüne ait tuzaklar bunlar, gördün mü bak?"

'Akademik çevre de kim oluyor' dedi sonra; kendilerine baksınlar, kimin eli, kimin cebinde belli değil, yoo, 'Kim Kimle' demesi gerekirdi, Türkçe'ye hâlâ gereğince hakim olamıyor bazen. Evet öyle, 'Kim Kimle' belli değil. "Dar çevrelerde hep yaşanır bu" diye açıklamıştı Profesör Türker; Diplomasi çevresinde, Sanat alanında, Dernek ve Partileşmelerde... "Birde" demişti, "Seksen sonrası, insanlar sosyal yüklerinden kurtulduklarını sanıp; sahte bir Özgürlük havasına girdiler, Oburca." Kendisinin girmediği ne malum? Oburun teki! Obur işte! Ferhunde, Kızlık'ını yeterince tanımadığı birine sunmakla hata etmişti. Obur, obur işte!!!

Ferhunde'nin güvensizliği; sallanır koltukta sallanıp duruyor, bu Obur sözcüğü eşliğinde. Tholos karnı ve koltuk altları kaşınması sürmese, çoktan koltuktan atlayıp, terk edecek sahibesini: oldum olası hoşlanmadı bu koltuklardan, Sahibi'nin evinde de vardı aynısı ve Tholos, hiçbir anlam veremiyor bu gelgite; arabada bile çok daha güvenli hissediyordu kendini.

Belki de karısıyla filan değil de, doktora öğrencisi o kızla gitmişti İzmir'e; hatırlasana "Tholos'la havaalanına kadar geçirelim seni" demiştik de, "Hiç gereği yok, Yücel Woswageniyle halleder o işi" demişti; hatta Ferhunde'nin elcağızlarıyla ördüğü bordo kazağı da reddetmişti! Yücel'e 'Arabada sizden başka kim vardı?' diyemez elbet, ama o yılışık kızın soyadı neydi? Anımsayabilse telefon edebilirdi pekâlâ; evde olup olmadığını anlamak için. "Ferhunde Hoca, kendine gel!" diye uyardı kendini. Bu uyarıya karşın beyni hainlikte kararlıydı, O Asistan Kızla da aralarında bir şey vardı mutlaka, hatta hatta O Koca Memeli Sekreter.. Ferhunde'nin göğüslerinin büyük olmadığını söylemişti bir keresinde –adını anmak istemiyor artık– "Tam karar demişti, ne büyük ne küçük." Ferhunde göğüslerini kapamıştı utançla. Limantepe'de de "Şarap Tanrıçası'nın Üzüm Memeleri" deyişi... Kasıklarından bedeninin yukarısına yükselen Alevli Ateşten nefret ediyor şimdi Ferhunde: "Benim

bedenim bu, beynime bu denli ihanet edemez, Oburca." Öyle ya; sağlıklı bir erkek; karısından ayrılalı tam onbeş yıl olmuş, kürsüsüne İstanbul Arkeoloji'den transfer olacak Göçmen Ferhundeyi bekleyemezdi ki yıllar boyu; lanet olsun, neden bunları daha önceden düşünmedi sanki? Hele O Sekreter Kız, ilkel olduğu için, çok daha ele veriyor kendini, "Türker Hocam" diyerek; İnek işte, ne olacak, lanet olsun, lanet!

Bu salon, bu ev büyük bir Oda Mezar'a benziyor şimdi; Tholos'tan da, Oda Mezar anlamına gelen adından da nefret etmek üzereydi Ferhunde; kendini diri diri gömülmüş hissediyor burda. Tam o sırada, Ninelerinden birinin sesi duyuldu. "A kızancık, telgrafta bir işaret, belirti yok diyorsun ama, Cip demiş ya işte, anahtarları sende, bile bile..."

Birden Tholos'u filan unutup fırladı koltuktan, "Afedersin Tholos" demeyi sonradan akıl edebildi; her ne kadar anımsamak bile istemiyorsa da artık, Sosyalist Ahlak'la büyütülmüştü o; kıskançlık neyin nesi bilmezdi çocukluğunda, genç kızlığında da öyle... Göçtüğü bu topraklarda öğrenmek zorunda kalmıştı Kıskançlığı ve gün günden büyüyor, güvensizlikle iç içe. İstanbul rehberinden ele geçirdiği Meral Türker'in telefonunu günlerce işgal edip, band kaydını bitirene dek defalarca dinlemiş olduğu için, müthiş utanıyor şimdi. Kadın: 'Arkadaş ne söyleyeceksen söyle' diye not düşmüştü sonunda, haklı.

Gözlerini boyarken bir an durdu, aydınlık alnına bakıp "Teşekkürler Büyük Anne" dedi: "Uyarın alınmıştır, yedi kat yerin dibinden de olsa, bir yanlıştan döndürdün beni." Kapının çalınışından önce, Tholos'un havlaması duyuldu. Yücel "Her şey hazır Hocam" diyordu, "Yalnız bu Gece Yolculuğu için, uyarabilir misiniz acaba kendisini? Benim pek içime sinmiyor, üstelik de tek başına gidecek Güneydoğu'ya."

Ferhunde ayakkabılarını giyerken, "Yolculuğunu Sabaha ertelemesi için onu yalnızca Tholos ikna edebilir" dedi; gene ilk flörtüne koşan bir kızın sesiyle, "Hadi gel Tholos'çuk, Baba'yı karşılamaya gidiyoruz."

Ferhunde kulaklarına kadar kızarmıştı, aydınlık alnı dahil, zonkluyor. Yücel; Porte dé Manto'da asılı Tholos'un tasmasını

takarken, Ferhunde'yi yatıştırmak ister gibiydi; "Haklısınız" dedi, "Hocamın az emeği yok Tholos'un üzerinde. Dur Tholos, huysuzlanma, Baba'ya gidiyoruz işte!.."

Asansör hareket ettiğinde Ferhunde kendini düzeltmek çabasıyla, bir espri yapmak gereği duydu.

—Aslında kırkdokuz yaşında yaşlı bir Oğul...

Oğul sözcüğünü duymazdan gelerek, şaşırmış gibi davrandı Yücel.

—O kadar oldu değil mi?
—Sen daha iyi bilirsin: Seksendört yazı diyordu Metin Bahattin Hoca; Mayından Kurtarmış Ayağını...

Tholos asansörden çıkarken, yediyi yediyle çarpıp "Kırkdokuz" dedi, "Doğru"; Ankara'yı sevip sevmediğine karar veremiyor bir türlü. Ferhunde, Tholos'un tasmasını çekelerken, bir daha espiri de yapmama kararı almıştı, Yücel'in açtığı kapıdan Tholosla birlikte Cipe girdiler.

Havaalanından dönüşte, M. Bahattin geçmişti direksiyona. Biraz yorgun gözüküyor ama; her zamanki gibi, sakin gene. Cebinden çıkardığı bir Gazeteyi el freninin yanına bıraktı. Ferhunde, Gazetenin kenarındaki notu tam olarak anlayamamıştı, Sevgili'nin elyazısı güç okunur, 'Çekmece tak-Çekmece bak' türünden bir şeyler... Yücel malzeme yüklü cipin arka koltuğunda büzülüp kalmıştı, uzun bacaklarını olabildiğince kısarak; "En doğru kararı verdiniz Hocam" dedi, "Gece ne olacağı belli olmaz!"

Akademik çevrede suskun biri olarak bilinir zaten M. Bahattin Hoca, çok gerekmedikçe konuşmaz; kısa ve öz. Yücel bu nedenle, sözlerine tepki alamayışını yadırgamadı. Oysa, Kazı Günleri, bambaşka biri olup çıkıverdi Hoca'sı; yörenin taşıyla, böceğiyle, kuşuyla arkadaşlık kurardı, hele ki insanlarıyla... Çoğu bir bahaneyle ardına düşüp Ankara'ya gelirdi; Üniversite odasındaki bu suskun adamı yadırgayıp dönerlerdi sonra –kitaplarına, notlarına gömülmüş– bir başka Yaz'a, Kazı Günlerine ertelenirdi dostlukları. Öğrenciler, ilk yıllarda "Yazlık-Kışlık Bahattin Hoca" deyip gülüşürler aralarında, sonra onlar da alışırlar, doğallaşır. Bir defasında, kendisini en rahat doğada hissettiği söylemişti; "Çingene kanı mı var bende ne?" Estafurullah Hocam dendiğinde de kızar: "Keşke onlar kadar Özgür olabilsek!" Hoca'sı böyledir işte; Kürsünün sevilen ender öğretmenlerinden biri, suskunluğu da etkileyici; Yücel bu suskunluktan bile öğrenmeyi sürdürüyor yıllardır.

Ferhunde, kucağındaki Tholos'u güçlükle zaptediyordu yan koltukta; direksiyona atılıyor Tholos ikide bir. Hayvanlar, Sahiplerinin duygularını yansılarmış, doğru; sanki elinin altında çırpınan yürek Ferhunde'nin kendi yüreğiydi Tholos'la birlikte; küt, küt, küt... Yücel'e fark ettirme korkusuyla, doğru dürüst bakamamıştı Sevgilinin yüzüne; şimdi de öyle. Uçaktan inince de öpüşmemişlerdi zaten, her zamanki gibi el sıkışmayla yetindiler. Sevgili'nin avuçları terliydi ve sanki dağınık, lacivert bir leke!?.

—Dur Tholos, bana kaza yaptıracaksın.

Hoca konuşmuştu sonunda; Yücel, her zamanki gibi tedbirli; bir Karadenizli için, gerçekten de beklenmedik nitelikler taşıyor bu Çocuk, telaşsız, hatta aşırı sabırlı, belki de yıllardır M. Bahattin'e asiste ettiği için. "Hocam" dedi, "İzin verin, arkaya alayım ben Onu!"

—Çocuğum, sen kendine bile, güçlükle yer buldun orda...

Konuşan Ferhunde'ydi; Yücel, çoktan çekeleyip almıştı Tholos'u onun kucağından. Tholos bir iki mızıklanmadan sonra, arkanın sıkışıklığına ayarladı vücudunu, bunu hakketmediğini düşünüyor. Ferhunde arkasına dönüp bakmadı hiç, şımarır diye.

Metin Bahattin Hoca, iç hatlardan çıktıktan sonra, hayret, tam zamanında hem de... Amblemindeki THY'nin Tehirli Hava Yolları anlamına geldiği söyleniyor oysa, Yücel'in ve Ferhunde Hocanın yolculuğu Sabaha Erteleme ısrarlarına, uzun bir süre sessiz kaldıktan sonra –Tholos'la uğraşıyordu o sırada; zavallıcık, heyecandan iç hatların kaygan yer karolarına bir kaç damla kaçırıvermişti– Pekâlâ dedi M. Bahattin; Kürsü Arkadaşlarının Israrları ve Tholos yüzünden sabaha ertelenecek yolculuğu: "N'apalım... Pekâlâ!"

Ferhunde, ilişkilerinden çok önce de gözlemekteydi, Sevgili'nin kararlarında hep bir sıçrama vardır, bir uçtan, ötekine sıçrayabilir bazen; hoş, biz arkeologlar hangimiz öyle değiliz, yazın elli derece sıcakta, kışın kar altında çalıştığımız için, doğa ve toprak yönetir bizi; kararsızlıkla bir ilgisi yok bunun: Doğa ve Toprak Tanrı'mız bizim, kişiliğimizi de etkiliyor ister istemez.

Metin Bahattin sıcak bir duş almak istiyor şimdi, janjanlı ayakkabılarından ve iyice biçimsizleşen şu keten pantolondan kurtulmak –ve külotundan da... Ayrancı sapağına geldiklerinde, yüreği yeniden çarpmaya başladı Ferhunde'nin; İlişkilerini Yücel'e belli etmemek için, Tholos'u ve Kendisini belki de burada indirivererecekti Metin Bahattin Hoca. Tholos da kaygıyla dikilmişti arka koltukta, kazma ve kürek yığınının üzerine çıkıp merakla etrafı kolluyor. Cip geçip gitti Meclis Duvarı'nı

umursamadan; Ferhunde'ye danışma gereği de duyulmamış- 85
tı, Sevgilinin evine doğru yol alıyorlar şimdi, yaşasın!

Yücel'den kurtulmanın bir yolunu bulma çabasındaydı Metin Bahattin, madem ki sabaha ertelenmişti yolculuğu, yıkanmak ve Ferhunde'yle baş başa kalmak iyi gelecekti, onca iç yorgunluğundan sonra: hakkı. Yıkanma sözcüğü hariç, hiç sansürsüz söyleyiverdi düşündüklerini yol ortasında durduğu cipin içinde; "Sen burda iniver artık Yücel. Ferhunde Hocayla 'Baş başa' konuşacaklarımız var bizim."

—Evet; Tholos da huysuzluk edebilir, seni bu denli az görünce...

Ferhunde'nin bu kamuflaj sözcüklerine karşın, içi bayram ediyor; çocukluğunda Sarayevo'da izlediği Bir Mayıs Törenlerindeki ardı arkası kesilmeyen Kızıl Bayraklar sanki bu sözcük: Baş başa! Ferhunde'nin geçmişiyle hesaplaşması; bu renk cümbüşünü önemsemesini engelleyemiyor: Baş başa, Baş başa, Baş başa; kaynağındaki gibi aynı, bozulmamuş hiç, kanıksanmamış, inancın inadında, Baş başa Güzellikler... İzlediği Mayısların birinde, kollarından tutup hiç tanımadığı bir İşçi havaya kaldırmıştı onu: "Sosyalizmi Sev Çocuk... O Seni Seviyor!"

Tholos ön koltuğa fırladığı gibi M. Bahattin'in kucağına oturdu. Yücel çoktan inmişti, cipin arkasından dolanıp direksiyon tarafındaki pencereye yaklaştı; korna sesleri duyuluyordu artları sıra, küfürden beter; çok biçimsiz durmuşlardı, oysa Metin Bahattin Hoca dikkat eder böyle şeylere. "Sizi öpebilir miyim Hoca?" dedi Yücel, kornaların saldığı dehşete aldırmadan. Hocası uysalca yanaklarını camdan uzatırken: "Çok dramatize ediyorsunuz" diye mırıldandı. Yücel onu yanaklarından öptükten sonra, kaportanın üzerine dokundu okşarcasına; korna sahiplerine sesleniyor o sırada: "Tamam, tamam, patlamayın!!" Hareket eden cipin yanından ayrılamadı bir süre: "Hocam yalnız gitme fikrinden vazgeçerseniz, beni her an arayabilirsiniz." Metin Bahattin Hoca'sı cipe gaz verirken, güçlükle atmıştı kendini kaldırıma...

"Çok iyi bir çocuk" dedi Ferhunde, duygulanmış bir şekilde, "Yanına alabilirdin, can yoldaşı."

Sesi kararlıydı M. Bahattin'in: "Kimsenin sorumluluğunu yüklenmek istemiyorum, kendiminki dışında!" "Ya ben?" dedi Ferhunde; Sevgiliye doğru biraz kayarak bedeniyle: "Ben gelemez miyim?"

"Oturun oturduğunuz yerde" derken, Sevgili'nin sesi konunun ciddiyetine uymayan bir Hafiflik taşıyordu: "Şunlara bak, benimle geleceklermiş Güneydoğu'ya... At nallanır, Eşek nallanır, Tosbağa da bacağını kaldırır!"

Ferhunde güven içersinde koltuğa yaslanıp atlı, eşekli bu vecize eşliğinde gözlerini kapadı; Sevgili de özlemiş, özlemiş işte: "Ah" dedi birden gözlerini açıp: "Keşke bana bir uğrasaydık. Borç Çorbası yapmıştım."

"Karnım aç değil" dedi Sevgili ve kesin; "Şuna bak" diye sevecenlikle ekledi sonra: "Bana kaza yaptırmamak için, kıpırdamıyor hiç" Tholos'u, sahibinin doğrudan kendisine yönelen ilgisi hareketlendirivermişti birden, yüzünü gözünü yalamak isteğiyle dikildi; Metin Bahattin bocalamıştı direksiyonda: "Dur! Şımarma hemen!.."

Birden ani bir fren yapmak zorunda kaldı; ardları sıra kornalar yeniden, Tholos'u tuttuğu gibi Ferhunde'nin kucağına fırlatıvermişti: "Sahip çıksana şuna!"

Tholos ve Ferhunde, birbirlerine sokulup korkuyla büzüldüler. Sevgili'nin evine dek kimse konuşmadı. Merdivenleri önden çıkıyordu Metin Bahattin, birden basamakların ortasında durup, hâlâ Tholos'u kucağından indirmeye cesaret edemeyen Ferhunde'nin saçlarına dokundu: "Az önceki kabalığım için özür dilerim."

"Yoo" dedi Ferhunde "Haklısın!" Kapının açılmasını beklerken başını Sevgilinin sırtına yaslamıştı: "Benimki düpedüz sorumsuzluk." Her ikisi de, görülürüz, duyuluruz telaşından çok uzaktı bu gece. İçeri girdiklerinde, Tholos telaşla kucağından atladı Ferhunde'nin, küçük helânın her zaman aralık duran kapısını iteleyerek kumuna oturdu; her iki evde de küçük helâlar bu işe tahsis edilmişti, Tholos her iki evi de yadırgamazdı bu yüzden; kakasını nerde yapacak, suyunu nerde içe-

cek, mama tası, hepsi belli yerlerde. Bir tek sallanır koltukları benimsemez Tholos Sahip ve Sahibe'sinin evinde; bu daha önce de belirtildi zaten.

Metin Bahattin'in kapıyı kilitledikten sonra Ferhunde'ye dikilen ışıltılı gözleri, Çağçağ Suyu'nun renklerinden oluşan bakışa baş eğdirmişti, utançla... "Sıkışmış Zavallı Tholos'çuk" diye mırıldandı Çağçağ Suyu: "Hâlâ Üç Ayakla yürüyor, alışamadı bir türlü."

"Bırak şimdi Tholos'u" diye, onu yatak odasına çekeledi M. Bahattin, bileğini sertlikle kavrayarak.

—Canım acıyor...
—Acısın!

Metin Bahattin İlk kez böyle bir şey söylüyordu; genelde saygılıdır çok, ilk beraberlikleri neredeyse başarısızlığa uğrayacaktı bu yüzden, canı yansın istemiyordu Ferhunde'nin: Kız oğlan kız...

Yatak odasının kapısını da kilitlemişti Sevgili, yüzünde Ferhunde'nin hiç tanımadığı bir ifade. Tholos, neye uğradığını şaşırmıştı kapı dibinde, o da yadırgıyor Sahibi'ni, kilit sesini havlayarak yanıtladı. M. Bahattin; "Bizi rahat bırak Tholos!" derken, janjanlı pabuçlarını fırlatmıştı kapıya. Tholos alışmadığı bu sertlik karşısında, kapı dibine çöküp ıslak burnunu kapı altındaki aralığa dayayarak, sessiz, kalakaldı.

—Soyunsana hadi ne bekliyorsun?

M. Bahattin Güneydoğu Şalvarlarına dönüşen pantolonundan da kurtulmuştu; Ferhunde, eli kahverengi gömleğinin düğmelerinde ve kararsız... Hiç böyle bir şey yaşanmamıştı daha önce. Genelde yatakta ve sessizce beklerdi Sevgili, Ferhunde hazırlanana dek. Kahverengi gömleğin düğmeleri, bir anda havada uçuşup ayakları dibine düştü... Aynı anda yatağa fırlatılmıştı Ferhunde; fermuarı, çorapları, külotu acemice çekiştiriliyor. Ağzına yapışan nefesten rahatsız oldu, sarmısak kokuyor. Çırpınıp iteledi. Tholos da yaygarayı basmıştı dışarda. Ferhunde, "Bir dakika, bir dakika" diyerek, kendisi soyunmaya

çalışıyordu; Sarmısak Kokulu Nefes bacak aralarına kayınıştı şimdi. Hiç böyle bir şey... şimdiye dek... Ferhunde gözlerini kapayarak inledi. O şekerli alev, gene kasıklarına doğru yürüyor, bu kez dayanılmaz kertede; itelediği nefes, kendi organına has kokuyla geri döndü, dudaklarına. Sarımsak kokusu yitip gitmişti; nefes tekrar kasıklarında, çok daha içlere doğru. Birden nefes alamadı Ferhunde; alev, şekerden bir kamışa dönüşmüştü ağzında, hiç böyle bir şey, hiç; hiç böyle bir şey; ufak ufak ısırarak, hiç böyle bir şey, emdi...

Yandaki duvar vuruldu birden. İkisi de kıpırtısız kaldılar. Ferhunde yürek çarpıntısı içinde, ağzındaki Şeker Kamışını iteleyerek, fermuarı kopuk gri eteğini göğüslerine bastırdı. Tholos'un sesinden rahatsız olmuştu komşular. M. Bahattin sırt üstü ve sessizce yatıyordu yanında. Ferhunde yataktan kalkarken mırıldandı: "Sosis filan bir şey verirsem, susar belki" Oysa Erkek'i, az önceki gibi yataktan fırlayıp, bu kez var gücüyle duvarlara vursun istiyordu: "Yeter ulan, size ne, köpek benim değil mi, havlar havlar!" Hatta yumruklarıyla delsin duvarı istiyordu: "Biz sizin arabeskinize karışıyor muyuz?"

Ferhunde gri eteğine tutunup geri geri odadan çıkarken, "Bakma" demeyi ihmal etmedi her zamanki gibi; oysa M. Bahattin, tavana dikmişti gözlerini, duvarın hâlâ yumruklanışına nasıl dayanabildiğine şaşıyormuş gibi; "Ya işte böyle beyim, aslına rücu ettirirler adamı, ilk sıkıda"; öfkesini, Ferhunde'nin itirazlarına rağmen kapıdan içeri girmeye çalışan Tholos'tan çıkardı...

—Kes sesini Tholos, seni Memleketine götürürüm yoksa, İt oğlu it!

İnsanca "Canıma minnet" nasıl denir bilmediği için, pustu kaldı Tholos. Bir köpeğe şimdiye dek "İt" dememiştir M. Bahattin, çocukluğunda bile. İstanbul-Urla Seyahatinden bu yana sesine yerleşen sertliği kendi de yadırgıyor.

Ferhunde, "Yok canım, yok bir şey" diye koridora çekeledi Tholos'u, eteğinin düşmesine aldırmamıştı; azarın ötesinde, belki de Ferhunde'yi ilk kez çıplak görüşü Tholos'u uysallaştırmıştı; biraz korku, biraz yadırgama belki, başı önde, kuyruğunu bacakları arasına sıkıştırmış –ve hayret, Dört Ayaklı şim-

di, Ferhunde'nin ardı sıra sessizce yürüdü. Ferhunde elektiriği açmadan -apartman aydınlığı, karşı komşular filan- birkaç Sosis çıkardı buzdolabından; doğrarken genzine dolan baharatlı koku, yükselen bir sancıya neden oldu yeniden; büyükçe bir parçaya dilini değdirme isteğine karşı koyuyordu, sosislerin tümünü Tholos'un çinko tabağına dökerken; "Aman Tanrım, yeniden başlamak sanırım güç olacak!" diye mırıldandı: "Öylesine yüksek bir ivmeden sonra..." Yüzünü görmeliydi hemen; banyoya yöneldi. Aynada, Çağçağ Suyu'nun kendini bendinde güçlükle zaptedişi var, dağılan saçlarını düzeltti fazla önemsemeden; boynunda ve karnında oluşan Morluklar sızlıyordu; "Ayıp ayıp" dedi kendine gülümseyerek; yatak odasının kapısından girmeden önce bir süre art arda derin nefes alıp yeniden gri eteğine tutundu.

M. Bahattin, Ferhunde'nin armağanı dantel yatak örtüsünün altındaydı şimdi: gözleri kapalı, yoo uyumuş olamaz, uyumamalı. Metin Bahattin'in janjanlı pabuçlarından birinin yanında, pamuklu slipi duruyor; kendininkini Ferhunde o dağdağada bir yolunu bulup yatağın altına sıkıştırmıştı, sutyenini de; oysa yerdeki beyaz pamuklu slip, üzerindeki sarı lekeleri umursamaz bir halde, eğlenircesine Ferhunde'ye dikmişti gözlerini; usulca eğilip, ağı içe gelecek şekilde katladıktan sonra, iskemlenin üzerine koydu.

Metin Bahattin, Ferhunde'nin evine geldiği zamanlar da, böyle ortalıkta bırakıveriyordu iç çamaşırını ve genelde kirli. "Olacak şey değil" demişti bir keresinde Ferhunde: "Onca saygılı insan, çocukluğundan kalma bir alışkanlık belki??!" Kahverengi bluzunu da katladı, Sedef Düğmelerinden birini bulamamıştı: sabaha artık Gri etek göğüslerindeydi gene, yeniden kalkması gerekirse diye ayak ucuna bıraktı.

Ferhunde usulca yatağa uzanırken; M. Bahattin'in gözleri hâlâ kapalıydı, bir eli dantel örtünün içinde; öteki el ise, ikinci yastığın üzerinde unutulmuş gibi ve kirli: sıcak suyla, bir bez ıslatıp silse mi acaba? Uyumuş yazık, yorgun tabii... Ferhunde, nefes almaktan korkarcasına büzüldüğü yatakta, terk edilmiş hissediyordu kendini; kasıklarında O aynı aptal sancı, "Yorgun işte ne yapsın?" Elini, Sevgili'nin geniş alnına değdirdi usulca, saçlarına doğru gene, usulca gezindi: "Uyu canım

uyu" Birden aynı hızla, üzerinde buldu M. Bahattin'i; canı acımamıştı bu kez Ferhunde'nin: banyodaki "Ayıp, ayıp" uyarısına karşın, böylesi bir sertlik için, çoktan hazır...

"Gözlerini kapama!" dedi M. Bahattin; daha çok bir Buyruktu bu ve gene çok sert. Çağçağ Suyu açılıp, M. Bahattin'i içine çekti; derinlere inmenin o tatlı sersemliği, bir an dengesini yitirir gibi oldu Metin Bahattin; Yunus'umsu bir sesle yükseldi, yükselekler de başını döndürüyordu, her yükselişte Çağçağ'ın onu dibe doğru çekişi dayanılmaz; yüz hatları gerildi, kaçıp kurtulmak istiyor; Oğlunun metal parlak küpesi, Ramo'nun defteri, Çupra'lar oynaşıyordu Çağçağın renkli sularında, –koyu renk giysili, hepsi de ölü çupralar– Cip'in teknik muayenesi, Mukaddes (H)ala, Dişlek kız, Mr. Türker, Büyük harf ***R***; erken boşalmamalıyım, Hamam Laleleri, Ticket, imla işaretlerinin kaçıştığı ilkel sesler; Boyacı Çocuk, Hayat'ın parçalanmış bağırsakları, gazeteye sarılı Rojbaj, Süreyya!!! Süreyya kimdi sahi? Kurtulmak istiyordu M. Bahattin; her dibe inişte, her yükselişte kurtulmak; Pipi'si bir midyenin kabukları arasına sıkışmış sanki, çekse kopacak; dalgalara bıraktı artık kendini, sürükleniyor. Cudi dağında geyikler, antik bir köprü; soluk soluğa köprünün korkuluklarına tutunmak istedi; köprü, her kulaçta uzaklaşıyor ondan, korkuluklar da öyle; Bayattin'in Pipi'sini pilava katacaklar; çocuksu mahcup bir yüzle, kendini yatağın yan tarafına fırlattı.

Her ikisi de kıpırdamadan, bir süre yattılar öyle, Ferhunde kendini suçlu hissediyordu: biyolojik ritmini hiçbir zaman denk düşürememişti Sevgili'yle; aptalca korkular sarardı yüreğini, komşu duvarlardan oluşan korkular, perdeler yeterince kapalı mı, telefon ya da kapı zili ne zaman çalacak? Öznesi yoktu korkunun, salt fiil olarak kendisi: Korkuyorum, Korkuyor, Korku... Bir defasında ancak, Gırnavaz'da aralanır gibi olmuştu korku ama, tam değil; bu gidişle romanlarda, hatta o aptal televizyon dizilerinde sözü edilen, binlerce yıldızın bir anda parıldayışını asla yakalayamayacaktı Ferhunde; az önce kahverengi buluzunun düğmeleri havada uçuştuğunda, "Belki bu kez" demişti, "Bu kez evet"; sevişirken gözlerini kapaması da bu yüzdendi: Yıldızların Çakışına daha bir yakın olabilmek, boş bulunmamak, hazırlıklı tutmak için...

Kaçışan Antik Köprüye canını güç bela atan adamın boğazın-

dan birkaç kesik nefes duyuldu, horlama gibi, kendi kısa süren horultusuna uyanmıştı Kazazede, kirli elini Ferhunde'nin boynu altından geçirip kendine çekti: "Uyumuyorum, hayır." Ferhunde, Sevgili'nin avucundaki lekeyi öptü "Pis Çocuk" derken: "Ellerine ne oldu böyle?" M. Bahattin, Onu kendine daha da yaklaştırmıştı avcundaki lekeyi görebilmek için; bir an nefes alamadı Ferhunde, el Sevgili'nin burnuna dek uzandı, kokladı Bahattin: lekesi bir yana, leş gibi Ulusal Çupra kokuyor, Ferhunde'nin soluk almasına izin vererek kolunu gevşettikten sonra, "Boş ver!" dedi.

—İzmir'e gitmişsin?!?

M. Bahattin "Sus" derken, yeniden üzerindeydi onun; inanılmaz bir enerjiyle sarmalanmışlardı, öylesine Yüklü; Ferhunde gözlerini kapayamasa da, Çakan Yıldızları bu kez görebileceğinden emin; bütün korkuların canı cehenneme, bütün duvarların, bütün perdelerin, bu kez evet, evet... Enerji yükü, beklenmedik bir yılgınlığa dönüştü ve ne denli çabuk; yeniden Antik Köprüye sığındı Adam, üstelik bu kez Ferhunde'ye arkasını dönmüştü, kıpırtısız...

Ferhunde, Yıldızlar yerine, Sevgili'yle aralarında oluşan bu geniş Boşluğa baktı, yitip gitmesine ramak kalmıştı, dizlerini karnına çekip bir Cenine dönüştürdü kendisini ya da küp mezarlarda bulunan iskeletler örneği: Pithos.

Tholos karnını doyurmuş, pençeleriyle kapıyı zorluyordu; vızırdanır gibi sesler; bu kez ağlamıyorsa da, müthiş şikayetçi, her an ulamaya geçebilir. Ferhunde, "Işığı söndürürsem, vızırdanmaların ulumaya dönüşmesini engellerim" diye düşündü, duvar korkusu sarmıştı gene içini; anne karnındaki gibi, yumuşacık bir devinişle yatağın başucundaki lambaya uzanıp söndürdü Cenin. Buzlu camın da kararması, Tholos'a gereken uyarıyı sağlamıştı; onlar öteki İki Ayaklı Dostlara benzemez, Sahip ve Sahibesi uyudukları zaman, asla yatak odasına almazlar kendisini; üç ayakla mutfağa dönüp biraz su içtikten sonra -döke saça- dış kapının önündeki Paspasa uzandı. Sahip böyleydi işte; ancak bu paspasın kullanmasına izin veriyor. Uykuya dalmadan önce: "Saçma sapan bir gün" diye geçirdi aklından. İki Evli olmak zorundalar mıydı acaba?..

92 Ferhunde ışığın sönüşünden kısa bir süre sonra, antik köprüdeki adamın kıpırdanışını ve kendisine yöneldiğini fark ettiğinde kocaman bir çığlık kapladı içini: yoo, hayır, belki de evet; binlerce kez, Evet, Evet, Evet... Bacaklarının kendiliğinden açılışını engellemedi. Bu kez rastgele bir öpücük konmuştu yüzünün gelişigüzel bir yanına; öpücük bile denemez, dudakları yoktu ki, hâlâ da konuşuyor: "Uyuyor muyuz?"

Nefesi gene sarmısak kokuyordu Metin Bahattin'in; Ferhunde bacaklarını hızla toplarken başını yana kaçırdı biraz. "Kusura bakma" dedi Dudaksız Nefes, "Kafam karmakarışık."

Sarmısak Adam, aralarındaki boşluğu büyüterek köşesine çekildi yeniden, birkaç saniye içersinde de o kesik kesik horultuya dönüştü. Baş başa konuşacakları vardı hani, Yücel'i bile atlatmışlardı bu yüzden? Çağçağ Suyu bendini zorluyordu durmadan, Ferhunde'nin gözlerinden gizlice yastığa aktı...

"Kafam Karmakarışık" diyor, belki de genç bir 'Et' özlediği; o Doktora Öğrencisi Kız, şırfıntı: anasının kızı bunlar, arkadan bile izin veriyorlarmış. Bağırmamak için kendini güçlükle tutuyordu Ferhunde, "İmdaaat Nineciğim, yardıma gel", bildiği bütün duaları sıraladı; bu duaları çok değil iki üç yıl öncesi bellemişti: Doğu Bloku'ndan çözülen halkların, ellerinde mum, kiliselere doğru caddelerde yürüdüğünü televizyonlarda izlerken; Rabbilâlemin, ıslak yüzüne elleriyle sürdüğü Kuran Ayetleri de yetmedi; bildiği bütün Tanrı ve Tanrıça'ları yardıma çağırdı; kendi uzmanlık alanlarından, Ortadoğu mitolojisinden seçmeye gayret ediyordu: Ay Tanrı Nana, öteki adıyla Sin, Güneş Tanrı Utu –Sümerler'e ait– Yehuva, İbraniler'in ve sonra Atlas; Yunan Mitolojisinde Titan İapetes ile Okeanos'un kızı Asia'nın oğlu olup, Tüm Dünyayı omuzlarında taşır. Tanrılar iyice birbirine karıştığında, kesik horultular da dayanılmaz kertede artmıştı; yoo, horultu değil bu, Metin Bahattin'i boğuyorlardı sanki, Tholos'un canı yandığında ya da engelenemez bir arsızlığında çıkardığı seslere benziyor; İnsan Sesiyle bir ilişkisi yok, gitgide yükselen rahatsız vızırdamalar bir isme dönüştü sonra, SÜREYYA!!!

Ferhunde ışığı yakıp, hâlâ kendisine gelmekte güçlük çeken M. Bahattin'i merakla sarsaladı: "Yok canım, yok bir şey. Uyan

hadi, uyan!.." M. Bahattin gözlerini ışığa açtığında, Ferhunde'yi tanımıyor sanki.

—Bağırdım değil mi?
—Çok yorulmuşsun sen.
—Yastıktan belki...

Ferhunde ıslak yanını ters yüz ederek, kendi yastığını da ona verdi; keşke ağladığını fark etmiş olsa; yemin ederim, bakarken onu görmemişti bile, Zavallı, Zavallı Ferhunde. Metin Bahattin gözlerini kaparken: "Sağ ol" dedi, "Işığı söndürebilirsin."

Zavallı, Zavallı Ferhunde; gözleri ve dudakları olmayan bu adamdan kurtulduğuna gene de sevinmelisin diyordu kendi kendine, karanlıkların tam ortasında ve yalnız!!.
Metin Bahattin, karanlıkların tam ortasına açıklıyor şimdi, köşe bucak kaçışan sözcüklerle...

—Bizim Galatasaray'ın hademesi, anlatmıştım hani, Ramo, defter filan tutar, sözde liseyi bitirmemişim daha, sınava sokuyorlar yeniden; ***SI NAVSO RULARININ HEPSİDEBİL MEDİĞİM BİRDİLDE***, birden çok korktum.

Süreyya; her kimse es geçiliyor bu talihsiz açıklamada; derin bir uykuya dalış öncesi, bir küçük açıklama daha; alabildiğince yaygın ve geniş.

—Ramo, kapı aralığından Defter'ini sallayarak, Dili'ni çıkartıyordu bana, bitirememiş, bitirememiş...

Bugüne dek hiç sayıklamamıştı M. Bahattin, haftada en az üç kez birlikte oluyorlardı, böylesi bir bağırtı filan, yo hayır... Sevişirken de sessizdi hep; ara sıra doruğa vardığı zamanlar, Yunusların sevinçli seslerini andıran ama daha çok içe dönük kahkahalar, o da her zaman değil, ara sıra işte... Çok yorgun olduğunda horlardı, yastığı yükseltildiğinde ise bir sorun kalmaz!..

Ferhunde bunları düşünürken, M. Bahattin'in daha önceki sevişmelerinde bıraktığı Kutsal Yapışkanlığı arar gibiydi bedeninde; olmadığını bile bile. İlk kez boşalamamıştı M. Bahattin, üstelik bu Süreyya sözcüğü de bir sınav sorusu değil herhalde!

Keşke daha sayıklasa dedi Ferhunde; korkuyu yeğler gibi, duvarlar ve perdeler üzerine geliyor işte: "Bu evde işin ne senin?" Tüm bu korkular, Sevgili'nin derinlerindeki gizi ele geçirmeğe değerdi; her zaman giz doluydu M. Bahattin, buna karşın genelde bebek gibi uyur: gözleri yarı açık, rahat, güvenli; yatağın yarısından fazlasını kaplardı bu güven, ortak battaniyelerinin de yarısından fazlası... Bir daha 'Sevgili' demeyecekti ona, hayır; düşüncelerinde bile, değmez çünkü. Ferhunde hızla yataktan kalkarak, banyoya kaçtı. Tholos'un ardı sıra gelmesini güçlükle engellemişti; üzerinde kır çiçekleri çizili klozetin kapağına oturup ağlamaya başladı. "Süreyya" demişti, "Songül" değil... Doktora öğrencisi kızın kod adıydı belki bu Süreyya??? Onurla dikildi banyonun ortasında; çıplaklığına dokundu bir süre, morartıları eliyle yok etmek ister gibi, iğrenerek; yoo, kimsenin onuruyla oynamasına izin vermeyecek artık, üniversite koridorlarında gülüşerek fısıldaşan yüzler... Bu ilişki ya biter, ya biterdi artık!..

Bitişi hızlandıracak törensi bir arınış için küvete girdi; suyu ayarlayıp duş başlığına yöneltiğinde, aynı onurlu dikilişle gözlerini kapadı; aynı anda suyu kapamıştı, telaşla gözlerini açtı: bu saatte Su Sesi, gecenin yarısı, ikibuçuk filan olmalı, yan komşular yanlış yorumlayabilir: "Azgın bunlar, üstelik de Hocaymışlar Üniversitede!"

Zaten bitmiş bir ilişki diyerek, yeniden açtı suyu; hem her ikisi de bağlantıları olmayan, yetişkin insanlar değiller miydi? M. Bahattin Hoca yıllar öncesi ayrılmıştı karısından –gerçekten ayrılar mı?– Ferhunde Hoca ise, hiç evlenmemiş; o halde kim ne karışsındı?

Meraklı komşuların sesini, bedeninden kayan sabun köpükleriyle birlikte küvetin deliğine kovaladı. Gene de evlenmiş olmaları daha doğruydu belki; Uçuşan Yıldızları Yakalamak Özgürce, ama evlenme teklifini Ferhunde Hoca kendisi yapamazdı ya, bu konuda tam bir sfenks suskunluğundaydı M. Bahattin. Bir keresinde "Çocuk istemiyorsun değil mi?" demişti, elbet evlilik teklifiyle bir ilgisi yok bu sözün... "Çocuklar Hepimizin! " diye yanıtlamıştı Ferhunde, "Güzel" demişti Metin Bahattin de; her ne anlama geliyorsa?..

Sosyalist Eğitimin terk etmek istemediği Güzelliklerinden biriydi bu, "Çocukların hepimize ait oluşu," gerçekten de böyle hissediyordu Ferhunde ama, o doktora öğrencisi kız asla bir çocuk olamaz; yıllanmış bir fahişe, kod adı da var üstelik. Düşünceleri engellenemez bir eğri çizip, gene baş edemediği o noktaya gelip takılınca, bir süre düşünmeyi de durdurdu Ferhunde bile isteye. Tholos, banyo kapısı önünde mızıklanıyor şimdi. "Gördün mü Tholos?" diye mırıldanmaktan kendini alamadı, "Babacık bana ne yaptı?"

Duştan incecik fışkırmalarla akan suyu; bir sıcak bir soğuğa yönlendirerek Şok Tedavisi uygulamak istiyordu kendine; art arda değişen sular gerçekten de iyi geldi: "Hıh, komşularmış, üniversite!..."

Evlenme teklifini, kendisinin yapmasında bile bir sakınca görmüyor şimdi Ferhunde Hoca: çekingen, içine kapanık biri Kürsü Arkadaşı; kimseyle laubali olmaz, en özel anlarında bile bir mesafe... Evet; Ferhunde kendisi yapacaktı evlenme teklifini her ikisi adına; gençliğinin geçtiği topraklarda olsa çok daha kolaydı bu, sevdiğine "Evlen benimle" diyebilirdi orda, ama Türkiye'ye ayak bastığından bu yana, onurunun kırılmasından ölesiye korkuyor; belki Saray Bosna'ya, Belgrat'a giderlerdi bir gün, pat diye kulağına söyleyiverir orda.

Metin Bahattin'in bornozuna sarılırken, her şey yoluna girmişti sanki; "Süreyya kim peki?" dedi aniden, "Ne arıyor aramızda?"

Koridorda ayak sesleri var; o da uyuyamamış demek ki; acaba Küveti doldursa mı? Hiç denemedikleri bir şey bu güne değin; kulaklarına kadar kızardı Ferhunde Hoca; "Bu yaştan sonra!!!" diye azarladı kendini; neden, oysa daha çok genç sayılırlar. Tıpayı küvete takarken: "Böylesi orjilere gereksinim duyuyor belki, boşalamayışı..." diye düşündü; suyun ne sıcak, ne soğuk, orta karar akmasını sağladı, hatta birazcık soğuğa yakın, gevşememeliydiler; "Saçmalıyorsun Ferhunde Hocanım!" Saçmaladığı filan yok, koridorda ayak sesleri arttı, birazdan kendiliğinden açmazsa, menteşelerinden sökülebilir bu kapı, "Havlunu at!" diye buyuracak Erkek'i; "Doğru Küvete!"

Metin Bahattin, bir iki kazak koymayı ihmal etmedi bu kez

 çantasına; Güneydoğu bu aylarda soğuk olur; birkaç temiz iç çamaşırı, çorap, mendil hatta –mendil taşımayı sevmez hiç çocukluğundan bu yana, iyi ki kâğıttan olanları çıktı– traş makinesini ve terliklerini de unutmaması gerek.

Tholos'u görmelisiniz; kuyruğunu tüm bedeniyle birlikte sallayarak, bu beklenmedik beraberliğin tadını çıkarırcasına döneniyor Sahibinin çevresinde. "Ah sevgili Tholos" dedi Metin Bahattin, bu kez yumuşacıktı sesi, "Hâlâ dördüncü ayağını kullanamıyorsun, Pavlov'un köpeği işte, alışmış bir kez."

Tholos, Pavlov'u tanımasa da Sahibi'nin bacaklarına bir iyice sürtünüp hâlâ balık kokan elini yaladı. "Dur, dur şimdi", botlarını bulamıyor bir türlü M.Bahattin; kışlık gardrobuna da baktıktan sonra, banyonun buzlu camına dayadı yüzünü, bu kez Ferhunde'ye sesleniyor, yumaşacık: "Botlarımı gördün mü acaba?"

Botlar mı? Küvetin taşmaması için suyu yeni kapatmıştı Ferhunde. "Botlarla, küvette kısa bir gezinti kastedilmiyor herhald" Bu 'Herhald' lafını öğrencilerinden duymuştu Ferhunde ve aslında hiç mi hiç hoşlanmıyor.

"Arazi Botlarım" diye açıkladı M.Bahattin, basık burnuyla camda. Ferhunde şaşkınlıkla banyo kapısını açtı, camdan uzaklaşan Burun, seyahat çantası ile karşısında duruyordu, gecenin bir yarısı...

—Hemen mi gidiyorsun?

Sevecen, mahcup gözlerle, yumuşacık konuştu M.Bahattin; "Gideyim, Tan atımından önce Kürdistan'da olmak istiyorum."

İkisi de yerlerinden aynı anda sıçramıştı; Tholos bile kenara çekilip, görünmeyen bir tehlikeye karşı homurdandı, Sahip ve Sahibesi'ni korurcasına ama tehlikenin ne olduğunu kavrayamamıştı hâlâ. Metin Bahattin ve Ferhunde'nin ağzında farklı kaynaklı da olsa, aynı tümce...

— KÜRDİSTAN da nerden çıktı şimdi?

Büyüyen gözlerle birbirlerine bakıp mırıldandılar: "Güneydoğu" Tholos, "Ha şöyle" demişti sanki son homurtusuyla, bu dil sürçmesinden ziyadesiyle rahatsız. "Üstelik Tan atımıymış? Memleketim!!."

Ferhunde kapının arkasından çarçabuk bir havlu alıp, saçlarına doladı, yan gözle aynaya bakmayı ihmal etmeden; iyi bir gözaltı kremi bulması gerek, belki de çok geç kaldı bu iş için, Kazayakları iyiden belirginleşmiş...

"Gideyim, gideyim" diye mırıldanıyor M. Bahattin, duyulur duyulmaz bir tonda; arazi botlarından umudu kestiği için, janjanlı pabuçlarını giydirmiştir gene.

Ferhunde, Kazayaklarının da etkisi olabilir; taş kesilmiş koridorda. Dudakları olmayan bir öpücük gene yanağında, öpücük güç duyulur bir ses eşliğinde, seyahat çantalı elin Sırtı olarak uzaklaştı koridorda: "Merak etme, kendime dikkat ederim!"

Eğilip, ayakları dibindeki Tholos'un başını okşayan Dudaksız Öpücüğün, elleri de yoktu; öylesine baştan savma okşuyordu üç ayaklı Oğul'u. Üç Ayaklı Oğul "Beni de götür" diye uludu acıyla, belki de Ferhun'denin kendisi uluyan, "Beni de, beni de n'olur..."

Sokak kapısı, bir daha hiç açılmayacakmışcasına kapanıverdi. Titreyen dizleri daha fazla taşıyamamıştı Ferhunde'yi, öylece çöktü koridora. Tholos, sokak kapısıyla Sahibesi arasında koşturup duruyor; üç ayak; sonra da korku içinde bornozundan tutup çekelemeye başladı Sahibesi'ni, her an parçalanabilir bornoz. "Bir şeycik yok Tholos" dedi Ferhunde; Ninesi'nin sesiyle, "Yok vre bir şey" Aynı anda, olağanüstü bir güç harcayarak, yatak odasına koştu; ışığı kapatıp, kalın perdenin ardına sindiğinde, Cip'in sallantılı homurtusu duyuldu; arka lambalarından biri de yanmıyor üstelik. Karanlığın yuttuğu Cip'in ardından, telefon defterini arandı Ferhunde; dizlerinin titremesi artmıştı, Alay Komutanına haber vermeliydi hemen; Olağanüstü Hal Valiliği, Kültür, Turizm Bakanlığı... Çantasını nereye koyduğunu hatırlayamıyor bir türlü. Birden duraksadı, ayağı yerdeki Slipe takılmıştı; bir bebekmişçesine yerden alıp

göğsünde bastırdı sarı lekeleri; avaz avaza ağlıyor şimdi; "Rahat bırak beni Tholos", duvarlar da kulak kesilmişti; "Bırakın da rahat rahat ağlıayayım hiç değilse."

Bir süre sonra ağlaması kesildi birden; fırlatıp attı elindeki pis donu, pis pis sidik kokuyor evet. Bölge komutanı, Süper Vali, Kültür, Turizm'e de haber verecek değildi; arka lambası yanmıyormuş, canı cehenneme, ne hali varsa görsün, Süreyya öyle mi? Kim bu Süreyya diye sormaktan da vazgeçti artık... Yeniden banyoda şimdi. Arınma töreni için önce küveti boşaltması gerek.

Tholos paspasına çekilirken, "Bu iki ayaklı dostların işine de akıl sır ermiyor bazen" dedi, az önce yıkanmamış mıydı bu kadın? Kendisi için doldurulmuş olabilir mi Küvet? Her onbeş günde bir, şampuan, deodarant, ağız spreyi... Yıkanmaktan nefret ediyor Tholos. Salonun karanlığını seçip, en kuytu köşeye saklandı Koca Gırnavazlı, ne olur ne olmaz.

Bu lanet küvet de boşalamadı hâlâ, Ferhunde hemen uzaklaşacaktı bu evden; Allah Kahretsin, kahverengi bluzunun düğmeleri de kopuk... Ah, kahvesiz duramaz O! Bari yanına bir Termos verseydi Sevgili'nin... Sevgili mi? Ne hali varsa görsün dedim ya işte... Sevgiliymiş... Adı batsın.

Ferhunde boşalan küvetin içinde; kasıklarını keseliyor şimdi, kanatırcasına. Hemen, hemen uzaklaşmalı bu lanet evden, hemen.

Ankara'dan çıkalı ne kadar olmuştu, pek anımsamıyor M. Bahattin; bir de baktı, Süreyya yan koltukta oturuyor; Rus yapısı tüfeğini bacakları arasına yerleştirmiş, gözleri ilerde bir noktaya ısrarla dikili, başında Poşi: bir kız gerilla!

Doğrusu böyle bir beraberliği beklediği söylenemez ama, çok da şaşırmış görünmüyor M. Bahattin Hoca. Gerilla Kız'ın ceket kolu, tıpkı Burslu Bahattin'inki gibi, kendi kollarından çok uzun, parmaklarının ucu görünüyor ancak; Silahını sıkı sıkıya kavramış bu parmaklar...

—O tüfeği öyle tutmasan olmaz mı?

† Bu romanın okuyucuları, Metin Bahattin Hoca'nın, silahlardan hoşlanmadığını bilir, gene de sık sık tekrarlanacak. †

—Bırak kalsın Hoca; zaten çok Zor aldık elimize!

Asıl şimdi şaşırdı M.Bahattin; hayretle kızın yüzüne bakmıştı; konuşuyor; üstelik imla işaretleri yerli yerinde bir cümle, büyük harf filan değil; duygularını da yansıtabiliyor aynı zamanda, 'Seninle bir ilgisi yok bu işin' der gibi ve çok da saygılı.

Süreyya'yı daha iyi görebilmek için, izin istemeye gerek duymadan, cipin iç ışığını yaktı. Bir ay kadar önce, gazete ilanıyla edindiği bu Land Rower'in huyunu suyunu daha yeterince bilmiyor, bu lamba her seferinde güçlük çıkartmakta; Yumruk Yemesi gerek Işıması için; sol eliyle direksiyonu iyice kavrayıp beklenen yumruğu lambadan esirgemeyişi bu yüzden...

Konuşması bir yana; çok, çok güzellemişti Süreyya. Yoldan gözünü ayırmamak için dikiz aynasını onun görebileceği şekilde ayarladı: Kendi haline bırakılmış kaşları, büyücek burnu, inadında biçimlenen dudakları, her zaman bir süre önce ağlamış izlenimi veren şiş gözkapaklarıyla; çok güzeldi evet; poşisi höyük benzeri alnını kapatamıyor, hatta ayrım yeri belli olmayan gür saçlarını da kapatamamış, kuvvetli ve çocuk görü-

nümlü çenesinin altından, öylesine dolanıvermiş bu dimdik başa.
Yeni bir yumrukla ışığı söndürdü M. Bahattin; Ah aptal adam, daha Ankara içinde sayılırız, Süreyya görünmekten tedirgin olabilir!

—Beni ilk gördüğünüz günü hatırlıyor musunuz Hoca?

Gene inanılmaz düzgünlükte bir cümle; hatırlıyor'dan sonra musunuz'un ayrı yazılacağından bile emin M. Bahattin, ve elbet soru işareti yer alıyor bu soru cümlesinin sonunda; anımsama türünden şarlatanlıklara da yer verilmemiş, "Hatırlıyor musunuz?" Sorunun sahibi müthiş kendine güveniyor, gel de şaşırma. Yolculuk gene de iyi başladı sayılır; Ankara'dan çıktıktan bu yana, ilk kez bir rahatlama duydu içinde M. Bahattin; bir de şu sağ ayak tabanını zorlayan yabancı cisim(?) olmasa, bir ara ayakkabısını çıkarıp bakması gerek.

Bir süredir kendisine yol vermeyen İMPARATOR adlı kamyonu selektörüyle uyardı; şunu geçer geçmez Süreyya'yı gördüğü ilk günü, birlikte anımsAyacaklar; pardon, hatırlayacaklar demek istedim: güçlü duygular ancak hatırlanır, anımsananlar ise sahteleri olmalı, duygu bile denemez onlara. İmparator hiç oralı olmadı, uyarısını birkaç kez daha tekrarlamak zorunda M. Bahattin; hızını ne azaltıp ne de artırıyor İmparator şeridin tam ortasında; kasası kapalı olduğu için, ne taşıdığı da belli değil.

Çaresiz İmparator'un ardı sıra hatırlanacak ilk karşılaştıkları gün; Süreyya "ilk gördüğünüz" demişti: karşılaşmak eşit kişiler arasında söz konusu edilebilir; olağanüstü gelişmiş bu Kız, inanılmaz!

Bundan tam dokuz yıl öncesi, M. Bahattin Hoca'nın Başkanlık ettiği Kazı Ekibi, Cizre yolu üzerinden Nusaybin'e doğru yol alıyor. O sıralar bir yetmişbir model Renault'su var Metin Bahattin'in, huyunu suyunu bilmediği bir cip değil.. Yığınla anıları olan, bütünleştiği Station Wagon; yazık ki, bomba olayında parçalandı. Birden hatırlamayı durdurdu M. Bahattin: bomba olayını açıp Süreyya'yı üzmek istemiyor, belki daha sonra...

Dokuz yıl öncesi, beyaz emektar Renault tıklık tıklım; kamp malzemeleri, öğretim üyeleri, öğrenciler iç içe, kucak kucağa. Aslında Kazı Kadrosu o yıl çok dar tutulmuştu; Güneydoğu koşullarını herkes kaldıramayabilir, bazen öyle ki, ellidört derece oluyor gölgede.

O yıl kimler vardı bakiim? Ferhunde'nin olmadığından eminim; hatta daha tanışmıyorlar bile; o zamanlar İstanbul Üniversitesinde bir Hoca: Sevgili, Ankara'ya taşınmamış daha. Kimler peki, kimler?

Gülümsedi Metin Bahattin, Arazi çalışmalarından sorumlu Kaptan-ı derya Naci Hoca'yı hatırlayınca; her kazdığı yerden su çıkarır, Kaptan-ı derya ünvanını buna borçlu. Ekibe Mardin Müzesi Müdürü olarak katılmıştı, Arap kökenli bir Arkeolog arkadaş. Şimdi o da burda olsa keşke, aslında çok da istemişti gelmek ama, Metin Bahattin kimsenin sorumluluğunu yüklenmek istemiyor, Olay daha çok taze... Hasankeyf için verdiği mücadele, yerinden etmişti zaten Naci Hocayı; yalnız onu değil, ilkokul öğretmeni Karısını da... GAP Projesi'yle birlikte suya gömülmeye adaydı Hasankeyf; o bilim kurgu filmlerine doğal mekân olabilecek Masalsı yerleşim alanı. Kaptan-ı derya Hasankeyf'i kurtaramadığı gibi, Mardin Müzesinde imam hatip kökenli bir müdür var şimdi!..

Metin Bahattin; Hasankeyf'in Naci Hocadan daha inatçı Muhtarının evine uğrayıp bir Kahve içse, kendini İmparator'a rağmen, çok daha rahat hissedecek. Muhtar, kayalıklara oyulu tarihsel evini terk etmeyecekmiş, birlikte suya gömülecekler belki, evet, bir Kahve! Mardin için ters yolda olduğunu anladı sonra. M. Bahattin, Kahveden vazgeçmek zorunda kalmıştı, daha başka kimler vardı o gün? Şimdi adını bile anımsamadığı birkaç öğrenci, arkeolojiyi çoktan terk ettiler zaten; Klasik arkeolojiye geçmeyi, meslek terki olarak görür Metin Bahattin Hoca; asıl arkeoloji tarih öncesidir çünkü, özellikle Mezopotamya, müthiş renkli... Yücel var mıydı peki? Yoo, asistanı Yücel bile yok, kendisini Nilüfer asiste ediyordu o zamanlar.

Nilüfer'i anımsatmaktan hoşnut görünmüyor M. Bahattin, 'Anımsamak' sözcüğü, Nilüfer söz konusu olduğunda bir hayli yerli yerinde; bir de şu, tabanındaki yabancı cisim? Ayak

parmaklarına doğru kaydı, allah kahretsin, hâlâ bir bakamadı neyin nesi acaba? "Hadi be adam; gazla git, ya da sol şeridi bana bırak işte!" İmparator bana mısın demiyor hâlâ, selektörle uyarmanın hiçbir faydası yok.

Metin Bahattin, Güneydoğu için Kazı Kadrosunu dar tutmuştu ama çevre gençlerini çalıştırmayı planlıyordu, İşçi Statüsünde gösterip: hem birkaç kuruş yardımı olurdu onlara, hem de yetenekli olanlarını çizim ya da restorasyan işlerinde kullanabilir; kendi öğrencilerinden çok daha Disiplinli çıkıyor bazıları...

Yan gözle Süreyya'ya baktı M. Bahattin, bunca ayrıntı verdiği için onu sıkmıyor ya?

—Dinliyorum Hocam. Gecikmiş konuşmalar bunlar aramızda... Çok daha önce olmalıydı.

Bu kız düşünmeyi ne zaman öğrendi peki? Aslında konuşmaktan çok daha güçtür düşünebilmek, hem sonra bunca güzel ifade edebilmesi düşündüklerini?... Gerçekten de gecikmiş bir konuşma. Gecikmiş de olsa, belki hâlâ şansları var birbirlerini anlayabilmek için. Bir de şu Silahı olmasa... Silahtan nefret ettiği kadar, hiçbir şeyden nefret etmediğini düşünüyor Metin Bahattin; Kazı sırasında çıkan kimbilir hangi Hayata kastetmiş dövüşken malzemeleri de elleyemez pek; askerliğini de tercüman olarak tamamlamıştı zaten, gerçi zimmetli bir tüfeği vardı Tercüman Asteğmen'in ama, ondan kurtulmanın bir yolunu bulmakta gecikmedi; metal kısmına dokunmadan, ağaç tutamağını kırdı tüfeğin kaza sürü vererek; onarıma alınan tüfek için seksen lira para cezası ödemişti onarım bittiğinde, M. Bahattin'in de askerliği bitmişti çoktan; bu Aklı ona üstlerinden biri mi verdi, yoksa kendisine mi ait, şimdi hatırlamıyor?!

—Tek şansımız bu silah Hoca. Sizi dinliyorum...

Süreyya'nın sözleriyle birden içi daraldı Metin Bahattin'in; "Bu İmparator da çok oluyor artık", eli sürekli selektörde, yakıp söndürüyor; Easy boy, sakin ol oğlum, belki de uyuyor pezevenk yol ortasında!

Dokuz yıl öncesine dönecek olursak; Kazı Ekibi, yol boyu pa-

muk tarlalarından geçiyor Gırnavaz'a girmeden önce. Gırnavaz Güneydoğu'nun bir mucizesi zaten; tüm sertlikler yumuşar burda, kucaklayan bir alan; bir de pamuk çiçeğini severim ben; haşhaşa benzer ama çok daha canlı renkte. Pamuk tarlalarıyla Kazı, yıllar boyu iç içe sürmüştü. Kazıya pamuk ekimi sırasında başlanır, buluntular temizlenip restore edilirken, Pamuk Çiçekleri çoktan açmış olur; pamuklar toplanırken de, Kazı bir sonraki yıla devredilirdi: tüm buluntular ayrı ayrı fişlenip Mardin Müzesi'ne götürülürken, bu Buluntuların Gırnavaz Mahsulü olduğu, sıkı sıkıya belirtilirdi raporlarla...

Bir an, yan koltuktaki Gerilla Kız'dan korkup korkmadığını düşündü Metin Bahattin; Yoo, O bir Hocadır. Bilim Adamı kimseden korkmaz, korkmamak zorunda. Mardin Müzesi'ne götürülen buluntuları vurgularken düşmüştü kendisiyle ilgili bu kaygıya; korkmuyor, hayır?!.

Dirseğini kornaya dayadı bir süre, çekmek niyetinde değil; düşüncelerini engelliyor bu İmparator, bu bitip tükenmez ayrıntı merakı da ondan belki; hâlâ Süreyya'yı ilk gördüğü ana gelemedi; Sülalesi Boklu İmparator bir milim bile ayrılmıyor, şeridin tam ortalık yerinde hâlâ, allah kahretsin seni, ormana git emi?

Dirseğini kornadan çekerken, bu bitirim İstanbul Şoförleri edasından dolayı, Süreyya'dan özür diledi; hoş Ankara şoförlerinin de pek farkı kalmamıştı İstanbul'dakilerden; İzmir'inkiler ise sürekli patinaj yapıyor sıcak asfaltta, kesik fren sesleri refaketinde. "Sanırım uyuyor" diye yineledi İmparator'un sürücüsü için; uyandırdığımızda başımızı belaya sokabilir; biz, neme lazım arkasından ayrılmayalım!

Doğanın tek düzeliğini kırmak adına olmalı; o yıl da, renk renk giysili Kadınlar vardı pamuk tarlalarında; Güneydoğulu Kadının doğaya bir katkısıdır bu giyinişleri –en çok da Kırmızı– eğilip kalkıyorlar güneşin alnında. Yığınla Çocuk sonra; pamuk tarlalarından bir anda koparak, bağrış çağrış arabamızın arkasına takıldı.

Süreyya heyecanlanmış görünüyor: nefesi sıklaşmıştı yan koltukta; hatırlamayı sürdürdü Metin Bahattin.

—Her yerleşim bölgesinden geçerken olur bu; donsuz çocuklar ve köpekler takılır arabamızın arkasına, bu kez aralarında sen de vardın, en çok, boynundaki kolyeyi tutuşun dikkatimi çekmişti; her an biri alıp kaçacakmış gibi, bir de yaşça hepsinden büyük gösteriyordun...

—Çekinmeyin Hoca, onüç yaşına ermiş Kıza, bizim yörelerde Gelinlik gözüyle bakılır. Bakılırdı demek daha doğru. Değiştiriyoruz.

Kızın sesindeki Güven ve Kararlılık karşısında, kendini ezik hissetti Metin Bahattin, İmparator da etkilenmiş sanki, biraz yana kaydı, kendi şeridine; anında Gaza yüklendi M. Bahattin; debriyaja basmayı unutmuştu, cip sallandı ağlamaklı sesler çıkararak; tam sollamak üzereyken, canını güç bela sağa attı; yeniden çizgi ortasını seçmişti İmparator; "Bu allahın cezası bize bir Kaza yaptıracak!" Silahlardan hoşlanmayan M. Bahattin Hoca; kızın elindeki tüfeği kapıp, İmparator'un lastiklerine lastiklerine ateş etmek istiyor şimdi, "Easy boy" dedi kendine yeniden; ingilizce, sakin ol evlat; züppeliğin de tam sırası ya, yanında bir kız Gerilla; hatırlamaya devam et sen gene nene lazım!..

Kazı Ekibini, Mir Osman'ın Mezarına dek, çocuklarla birlikte koşarak izler; Gelinlik Çağa gelmiş Onüçündeki Süreyya, elleri kolyesindedir hâlâ; üzerinde soluk mavi bir giysi, yerlere kadar ve ipek. Arabadan kazmalar indirildiğinde kızın yüzünde müthiş şeyler olacağına dair bir ışıltı belirir, korku ya da merakın çok ötesinde...

—Defineci sanıyordum sizi o zamanlar; köydekiler öyle söylemişti.

Süreyya'nın gülümseyen yüzü; yıllar öncesine ait bu itirafa karşın, Kendine olan güvenini koruyordu. İçtenlikle dert yandı Metin Bahattin.

—Bize hâlâ o gözle bakanlar var!

Cumhur Kaptan'ı anlatıp da, ne Süreyya'nın, ne de kendi keyfini bozmayacaktı şimdi.

—Yöreniz Nabula-Navala için en güçlü adaydı: Hurri-Mitanni Merkezinin kültürüyle karşılaşmayı umuyorduk, Mısır'da önemle zikredilen ve K. Kessler'in vurgularıyla daha da güçlenen Nabula-Navala.

Kızın bu söylediklerini anladığından hiç kuşkusu yoktu M. Bahattin Hoca'nın; anlamak ne kelime, anlatılanları yüzüyle kutsuyor hatta, gene de sınamak istedi onu!

—Mir Osman'ın Mezarı filan değil, arıyor musun; Nabula Navala?!!
—Siz; Orda O gün, bir bâtılı yıkmıştınız Hoca. Aslında cinler tarafından parçalanmanızı bekleyenlerden biri de bendim.

Güven duygusuyla gülümseyen Metin Bahattin'di şimdi; Nusaybinli gençler ve birkaç Girnavaz Köylüsü'nden oluşan İşçi Ekibi, toprağı kazmayı geciktiriyordu O gün, sürekli. İşçilerden biri, Metin Bahattin'e yönelir sonra; "***KUSURUBA K MA HOCAİLK KAZMASEN DEN***" diyerek, kazmayı Hoca'nın eline tutuşturduğu gibi, tepenin arkasına kaçar. Öteki işçiler de onu izler korkuyla. Mir Osman, Cinlerin Piri olarak tanınır burda; Nusaybin'in tarihten bu yana Cinlerin Kenti diye anılması da bu yüzden; Mir Osman'ın Mezarı'na değen eller, taş keser, çarpılmasa bile!.. Akıl almaz sayıda İzleyicimiz var, Kazı'nın ilk gününün bu denli rağbet görmesi, çarpılmamızı bekledikleri içinmiş, ya da taş kesilmemizi...

Metin Bahattin Hoca durumu kavrar kavramaz, kazmayı toprağa indiriyor, hırsla. Süreyya'nın Çığlığı duyulur tam o sırada; yedi kat yerin dibinden gelirmişçesine, kat kat Tarihin ötelerinden adeta... Seyirciler çil yavrusu gibi dağılırlar, bir tek bu Dilsiz Kız kaçmaz; kazmayı üst üste toprağa indirirken Dilsiz Kız'ın hâlâ yankılanan çığlığının sırtını ürpettiğini gizlemeyecek M. Bahattin.

"Siz, O Gün, bir Bâtılı yıkmıştınız Hoca" diye yineledi Süreyya, "Biz de öyle yapıyoruz."

M. Bahattin'in sırtında aynı ürperti, seyahat çantasını ne cehenneme attığını bir bilse; Ferhunde'nin el örgüsü kazaklarından birini giyme ihtiyacında: bu Kız yalnızca düşünmeyi öğ-

renmemiş, doğru ya da yanlış; düşüncelerini hızla bir başka platforma sıçratarak, sürdürebiliyor.

—Sana dilsiz dediğim için kızmadın ya?

Gülümsemekle yetindi Süreyya.

—Onca yıl neden hiç konuşmadın peki?
—Şimdi sizi dinlemek istiyorum Hoca, daha sonra anlatırım belki.

Mir Osman'ın –Mir: Yiğit, Koca, Herif anlamına gelir Kürtçede– Metin Bahattin Hoca'yı çarpmadığını gören işçilerden birkaçı, Kazı Yerine gelmeye başlar; Nusaybin'li Gençler önce, birkaç kuruş para beklentisindeki köylüler, en sonra da İzleyiciler...

—Geldiler ama; işçiler halâ kazmayı sizin elinizden almak niyetinde değil!

Bu kız; o küçücük yaşta böylesine bir bilinçle izlemiş olamaz Kazı Yerini, çok sonra düşünmeyi öğrendikçe sezgilerini bilince taşımış olabilir. Kadın olduğu için yapabiliyor bunu. Erkeklerin 'Koca' olarak İngilizce ve Rusça da dahil hemen her dilde: çift çubuk sahibi, marifetli, yani Herif anlamına gelişi; rastlantı değil. Mülkiyet uğruna, bilimsel bilgiden binlerce yıl uzak tutulmuş kadınların sezgi gücüne her zaman hayran kalmıştır M. Bahattin Hoca; hem şaşar hem de şaşmaktan vazgeçer, Bilim Adamlığı da biraz budur zaten. Teori ellerinden alındığı için, kadınların başkaca bir çareleri yoktur: pratik yanlarıyla gelişir Kadınlar, bir de Köleler!

—Sizin ardınızdan da, grubunuzdaki kadınlar...

Süreyya doğru hatırlıyor, işçilerin hâlâ süren korkularına karşılık, Kazı Ekibinin Kadınları o müthiş Sezgi Güçleriyle kazmaları sahiplenmişlerdi, özellikle de Nilüfer...

Babayiğit köylüler, zayıf ama kasları gelişmiş öğrenciler, şaşkınlık içinde bakıyor Ekipteki Kadınların toprağı yarışına; sanki anaları, bacıları, karıları ya da; Tarlada başka bir şey yapıyor-

muş gibi... Nilüfer, Ekibi yüreklendiriyor her vuruşta, "Hadi gösterelim şunlara çarpılmayacağımızı, daha hızlı, daha hızlı!!"

Off, bu İmparator ve ayağındaki yabancı cisim, gene canını sıkıyor Metin Bahattin'in... Kasanın içini görmesine imkân yoktu ama, İmparator'un yığınla İnek Sürüsü taşıdığından hiç kuşku duymuyor: öylesine hantal ve terbiyesiz, kıçları birbirlerinin pisliğine bulaşık milyonlarca İnek var evet bu kamyonun içinde; yalnızca geviş getirmeyi bilirler, memelerinin kuruduğunun bile farkında değiller artık, celebe yetişecekler ölmeden önce, ayakta, sıkış tepiş.

Cipi şöyle kenara çeksem mi acaba? Hem bu İnek Taşıyıcısı İmparator'dan kurtulurdu, hem de ayağındaki yabancı cisimden? Pedallara basarken iyice zorlanıyor artık, özellikle frende.

Düşündükleri Metin Bahattin'i utandırmış gibi; neredeyse özür dileyecek kamyonun kasasında var saydığı görünmez İneklerden; hayvanları sever O, çocukluğundan bu yana arkadaştır hayvanlarla.. Belki de Nilüfer; Metin Bahattin'in dengesini bozup sinirlendiren, Nilüfer; evet... Anımsamama isteğine karşın, böylesi mert yanları vardı o zamanki asistanının; kendini ve çevresindekileri gönüllendirerek kazmayı sallayışı toprağa, bugün gibi gözlerinin önünde işte. Oysa ufak tefek naif biri; her an kırılabilir izlenimi bırakır ya bazıları, o da öyle işte, adı üstünde, Nilüfer Çiçeği... Şimdi ise kırılmaya doymuyor. Bir ara uzun uzadıya düşünmüştü Metin Bahattin, ilişkilerinin bitiminden çok sonra tabii, Mertlik miydi bu kızdaki yoksa Lumpenlik mi? Bir süreklilik göstermediğine göre Lumpenliğe çok daha yakın, Kırılgan bir Kabadayı... Öğrenci evliliği yaptığı kocasından ayrıldıktan sonra, iyice sapıttı zaten; devrimcilikle geçen ilk gençlik yıllarının acısını çıkarıyor sanki, çıkmadığı kalmadı Üniversite çevresinde, hepsi de birkaç günlük, hadi bilemedin onbeş günlük ilişkiler...

Üvey Karı'sını anımsamıştı birden: "Yoo, tek tek gelin, İkinizle birlikte baş edemem." Nilüfer'de karar kıldı düşünceleri yeniden, şu anda yardımcı doçent ve kahvaltı sofrası artığı bir zeytin gibi büzülü bedeninde; zavallı Nilüfer Çiçeği, bir de araba çektiği söyleniyor son günlerde altına; Tempra; taşıdığı öğretim üyesi kimliğine karşın, arkeolojiyi ilk terk edenlerden

sayılabilir, Holdinglere raportörlük yapıyor: Bizans ve Osmanlı Sanatı konusunda; belki de THY biletindeki Hamam Laleleri onun buluşudur, evet, öyle... Artık yalnızca koridorlarda karşılaşıyorlar eski asistanıyla, uzak bir selam ancak, konuşacak hiçbir şeyleri kalmadı!

Metin Bahattin tedirgin, bütün bu tanımlamalardan; asistanıyla aralarında bir zamanlar özel bir ilişki olduğunu Süreyya fark etmiş miydi acaba? Yoo, Kız gene çok ötelere dikmiş İmparator'u delen bakışlarını, dinlemiyor bile...

Kendi köşesindeki yalnızlığında; Nilüfer Çiçeğiyle, ağızdan çıkarılmış Sofra Artığı Zeytin benzetmesi, gülümsetti M. Bahattin'i, biraz da içi yanarak bir gülümseme. Belki de "Çorum Kırında Kalası" Cumhur Kaptan'ın sarmısaklarıydı içini yakan, Nilüfer meselesi çoktan kapandı sayılır, herkes kendi yolunda.. Süreyya'nın şu anda kendisiyle ilgilenmediğini bildiği halde gene de yanlış anlaşılmasından ürküyor düşüncelerinin. Yoo, Ferhunde'yle tanıştıklarında tam bir bitişi yaşıyorlardı Asistanıyla, M. Bahattin her yerde söyler; Monogamdır, tek eşli. Ferhunde'nin rolü; olsa olsa, bir Bitişi hızlandırmak olmuştur. Doğaldır ki, bir bıçakla kesilemez bu tür bitişler, önemli olan bitme kararının verilmesi; bu Süreç içersinde kimseyi aldatmış ya da kimseye haksızlık etmiş olmazsınız; zamanla her şeyin yoluna gireceğini bildiği için M. Bahattin'de bu süreç, belki biraz yavaş ama telaştan uzak yaşanır; gene de Poligami, Çok Eşlilik olarak adlanamaz asla.

† Bu satırların okuru, her ne kadar, bir günah çıkarma kokusu alsalar da burcu burcu; Hoca-Asistan ilişkisinin, Öğrenci Aşkı Kocadan ayrılma öncesi mi, yoksa daha sonraya mı rastladığını bulup çıkaramayacaklar; dileyen üstteki paragrafa yeniden göz atabilir ama nafile, bazı şeyleri, İlkeleri Uğruna kendisine bile itiraftan kaçınır M. Bahattin; ayrıca Asistan Hanım ayrılma kararını boşanmadan çok önce almış olabilir değil mi efendim(!) daha önceki satırlarda, "Önemli Olan Bitirişe Karar Veriş" olarak geçmişti bu önemli ilke. †

—Sömürgeci Ulus yalnızca başka halklara değil, kendi halkına da zarar verir. Üst üste gelen Askeri Darbelerden siz de payınızı almışsınız Hoca.

Süreyya konuşan; satır aralarını Okuyuculardan çok daha hızla fark etti; buyrun bakalım hani ilgilenmiyordu M. Bahattin'in bu konudaki düşünceleriyle; cin gibi bu Kız, düpedüz suçluyor, aşağılama ve saygısız bir ton taşımıyor suçlayışı; keşke öyle olsa, çok daha kolay püskürtülebilir.

—Gel senle bir Anlaşma yapalım istersen! Bu Sömürgeci Ulus sözcüğünden vazgeç tamam mı? Asırlarca yan yana kardeşçe yaşamış...
—Kardeşlik Eşitler arasında olur Hoca. Emperyalist ülkelerle; söz gelimi Amerika'yla, neden Kardeşlik Duygusu yaşayayım ben?
—Anlaşmamızı şu şekilde değiştiriyorum o zaman, yol boyunca politika konuşmak yok. Silahlardan olduğu kadar politikadan da hoşlanmıyorum ben!!
—Bu söylediklerinizin politika olmadığını, nasıl kanıtlayacaksınız bana?

Aa, yoo nerden çıktı bu Kız benim başıma? Ayakkabısında yabancı bir cisim, önünde İmparator, "Cipi kenara çekersem Hepsinden kurtulurum belki de" diye düşünüyor Metin Bahattin. Vazgeçti sonra, Gerilla da olsa bir Kıza pabuç bırakıcılardan değildir O; serde Erkeklik var, cipi İmparator'un üzerine sürdü hızla: bu kez selektörü de kullanmamıştı; İmparator Levhası iki arka lastik arasında bir Aybaşı Bezi gibi sallanıyordu, bir de sekiz yüz rakamı neyin nesiyse? Altmış, seksen, yüüüzzz; iyice yaklaştığında plakadaki harfleri de söktü, TC.

İmparator, M. Bahattin'in bu kararlılığı karşısında, şeridine çekildi son anda; kendisini sıyırıp geçen Cip'in Sürücüsü, kafasını geriye atıp bağırmıştı, "Yürrü İnek Arabası!" Taş demiyordu Arkeolog Hoca, Taşlara yazık, Taşın bile bir Ahlakı vardır bu İnek ve Sürücülerinin yanında; İmparatormuş, güleyim bari!..

İstanbul ve İzmir Bana yaramadı, diye düşündü M. Bahattin; Çocukluğunun ve Gençliğinin geçtiği şehirlerden yediği kazık nedeniyle dünden bu yana çok farklı duyumsuyor kendini; Çingene Kanı depremişti belki de, sülalesininin bir kanadının Çerkez Ethem'e dayanıp dayanmadığını hâlâ bilmiyor; her neyse, Gerilla Kıza rezil olmuştu işte.

—Plakasına dikkat ettiniz mi?

"Hayır" diye kestirip attı Metin bahattin; bu Sömürgeci Halk, TC filan ucuz numaralar, İmparator Levhası olsa olsa bir rastlantı bunların hepsi de, öyle, rastlantı...

Başını yeniden geri çevirirken yüzünü görmeye çalıştığı kamyon şoförünün, acaba nazik bir kornayla gönlünü alsa mı diye düşünüyor; bir an dengesini yitirme korkusuyla direksiyona abandı M. Bahattin, gözlerine inanamıyor; İmparator'un Sürücüsünün Yüzü Yoktu! Göz yanılsaması olabilir mi, sabaha çalan gölgeler belki?..

Toparlanma çabasıyla, "Her ne haltsa" dedi Metin Bahattin; önleri açılmıştı işte, cip de kendi kişiliğine kavuşmuşçasına rahatladı yolda; debriyaja basarak vitesi üçe aldı, gitgide alışıyorlar birbirlerine, ciple aralarında bir dostluk başlayabilir; iyi etmişti de görmüştü o gazete ilanını. İlandaki ilk sahip, dağ köylerine Halıflex taşıyıp Eski Kilimler toplayan tam bir üç kağıtçı, daha kibar bir deyişle Modern Çerçi; dört vitesli bir yenisini aldığı için, elinden çıkarmak istemiş bunu... İç lambasından başka, şimdilik bir sorun yok; motoru da iyi çekiyor.

—TC yazıyordu plakada.

Ama bu Kız sıktı artık, sanki bir soran oldu plakada ne vazdığını; rastlantı işte!...

—İzin verirsen ben gene de Seni ve Kazı'yı düşünmeyi yeğleyeceğim Süreyya.
—Bu gazeteyi sizin okuduğunuza inanmıyorum!

Hay allah, bir beladan ötekine. Süreyya el freninin yanında bükülü duran Gazeteyi işaretliyor, uçaktan indiğinde oracığa bırakıvermişti, üzerinde bir not olacak ama, şimdi hatırlamıyor; ses tonunu denetleme çabasında konuştu, ne çok sert ne de yumuşak; aslında bağırmamak için güç tutuyor kendini.

—Okumuyorum zaten! Urla'dan dönerken, minibüste sizinkilerden biri unutmuş, belki uçakta şöyle bir karıştırırım diyerek yanıma almıştım, hepsi o kadar.

Metin Bahattin'in; öğrencilerine "Kazı, kendini Kazmayı sürdür, Kazı, daha Kazı" deyişini bu kız nerden bilebilir peki? Hoca'nın sözlerini gene Hocaya yönelten bir edayla hem de: Kazmaya devamınış; ukala ne olacak, üstelik de son derece inatçı...

—Kazının ertesi yılıydı; mavi ipek entarinin eteklerine sarmaladığın bir şeyi getirip önüme bıraktın, konuşmadan gene: Tek Ayağı İhtihaplı, bir Köpek Yavrusu.

—Bütün Ekip seferber olmuştunuz iyileştirmek için.

Yoo, hakkını yememek gerek; değerbilir biri bu Süreyya Kız.

—Köylüler; Senin adını vermek istiyorlardı Köpeğe, özür dilerim, kendi köylülerin öyle uygun görmüştü, çünkü ikinizin de ortak bir yanı varmış; sık sık Kaçarmışsınız o yörelerden.
—Bir kaçtığımda Suriye sınırında bulmuştum Onu, mayın değmişti zavallının ayağına.
—Bütün Ekip az uğraşmamıştık Süreyya'yla. Bazen işler aksıyor diye kızardım. Assur dönemine ait iri kaplar bulunmuştu o yıl. İşlerini yapacakları yerde herkes Süreyya'nın peşinde, ayağını iyileştirebilmek için: "Süreyya, Süreyya, gel kuçu kuçu!"
—Ertesi yıl onu Ankara'ya götürdünüz, fizik tedaviye!
—Ertesi yıl da çok önemli Buluntular geçmişti elimize, hepsini Mardin Müzesi'ne teslim ettik, Girnavaz'da bulunduklarını önemle vurgulayarak gene!

Metin Bahattin Hoca, yol arkadaşından korktuğunu itiraf etmek zorunda şimdi, yoksa bu Mardin Müzesi açıklanmasına hiç gerek duymazdı; Sömürgeci Ulus tarafından çıkarılsa da, çıkanlar gene çıktıkları toprakta kalıyor demek istiyordu ve sık sık... Bilimsel bir korku olabilir, yanındaki kızın Silahıyla bir ilgisi yok bunun...

—Ertesi yıl kapınızdaydım sizin.
—A, evet, O olaya hâlâ şaşarım. Bir yıl ara vermiştik Kazıya, seksenbeş sanırım. Girnavaz'daki Buluntuların, konferans yoluyla bilim alemine aktarılabilmesi için bu ara gerekliydi. Al-

lahtan [illegible] geliyordu sim. Bir de baktım, kapıda Sen; Kolyeni tutuyordun gene, sımsıkı.
—Kolyemi çıkartıp, size uzattım. Orospu'nuz olmaya gelmiştim Hoca.

M. Bahattin; rahatsızlıkla kıpırdandı direksiyonda, böylesi bir şey duymayı beklemiyordu hiç, nasıl karşılaması gerektiğini de bilmiyor.

—Bana asırlardır, Kadın olarak, yalnızca bu öğretilmişti. Toprağımdaki yoksulluğu aşabilmek için, Orospunuz olmaya razı, elinizi öptüm.
—Yoo, böyle konuşma... Tabii şaşırdım, şaşırmadım denemez, hâlâ nasıl olup da beni bulduğunu anlamış değilim...

Dikiz aynasını; geriyi görebileceği biçimde ayarladı Metin Bahattin, Süreyya ile göz göze gelmekten ölesiye korkuyor.

—Benim için olduğunu sanmıyorum... Gelişin yani... Daha önce de kaçarmışsın, Suriye, İstanbul... Köylülerin, bir ara Avrupa'ya da niyetlenmişti diyorlardı. Bütün bunların ötesinde, üstelik de... Çok yaşlıyım senden...

Sesindeki telaştan, kendi bile rahatsızdı Metin Bahattin'in; kopuk kopuk cümleler tam da Suçluluk belirtisi...

—Seksenlik dedelere bile satılırız biz. Şimdi değiştiriyoruz.
—Ayrıca, hiç dokunmadım Sana; muhtarlığa telefon edip, aynı gün otobüse koydum yeniden.
—Bilimsel çalışma yaptığınız alanlarda Çevreyi, Hayvan ve İnsanıyla aynı yerde koruduğunuz gibi; yer altı zenginliklerini de, O bölgede tutmaya gösterdiğiniz özene, derin değer biçeriz Hoca.

Bu laflar kızın ağzına sığmıyordu, ilk kez bir açığını yakalamıştı Süreyya'nın: Önderliğin ağzıyla konuşuyor ama, bir süre sonra bunları da özümseyebilir; doğru ya bunların Önderleri televizyona filan çıkıyor artık; Bahar Harekâtlarını filan da kendi yayınlarında gizlediği yok, açık açık...

Rahat bir nefes alarak, arkasına dayandı Metin Bahattin Hoca; direksiyona daha bir hakim şimdi, demek ki her şeyin farkın-

da bunlar; kızın Önderlik ağzıyla konuşmasına sevindi, artık korkmuyor, hayır!

—Ertesi yıl, düğünümden kaçıp gelmiştim Kazı Yerine. Kırmızı ipekten bir elbisem vardı artık.
—Biliyorum evet, bir Çocuğun bir Çocukla evlenişi...
—Sömürgeci Ulus, bizim başımızı çok daha erken bağlar batıdaki yaşıtlarımıza oranla; resmi bir politika bu, bilirsiniz. Kutsal evlilikler, Yoksullukları Emzirmek içindir: gençliğin Esaret Halkaları; özgürlüğü ve devrimi unutturmak için onlara.

Mürekkebi kurumamış bir konuşma daha, diye düşündü M. Bahattin, ama özünde doğru. Derinlemesine bir hüzün kaplamıştı içini, düğün kaçkını Gelin'i, damat ve erkek akrabalar Kazı yerinden döve döve uzaklaştırıyorlar; Metin Bahattin bulaşmak istemiyor Olaya, yanlış anlaşılabilir. Bir erkek grubunca, vahşice sürüklenen Süreyya'nın sessiz çığlıklarına kapanarak, Kazının Kuzey-doğu Terasına yoğunlaştırma çabasındaydı kendisini; bölgenin Kültür Tarihi, Tarihi Coğrafyası ve Arkeolojisi açısından, önemli sonuçlar almışlardı o yıl.

—Biz kadınlar; beni sürükleyen o erkekler grubu için, her zaman gerekliyizdir. Erkek hangi yaşta olursa olsun; öfkesini akıtacak, dövüp ettikçe tek sığınağı Erkek'liğini ispatlayacak bir kadına gereksinim duyar. Kendisi de, Kurumlaşmış Yoksulluklarca, hor görülüp eziliyor çünkü. Değiştiriyoruz. Değiştireceğiz.

Bu kız çok rahatlıkla, insanın düşüncelerini okuyabiliyor; az önceki satırlara çok rahatlıkla kendi imzasını atabilir M. Bahattin Hoca; yalnızca şu "Değiştiriyoruz, Değiştireceğiz" lafı pek inandırıcı gelmiyor.

—Yanlışa boşaltılan öfke, Yoksul Bebeler getirirdi dünyaya, akın akın, her yıl...

Bir an duraksadı Süreyya, bir başkasından söz eder gibi konuştu sonra.

—Ertesi gelişinizde Gebeydim.

114 Metin Bahattin de, mahcup bir yüzle önüne bakıyor şimdi; doğum, çocuk, olağanüstü normal bir olay ama, elinde değil işte; bu tür şeyleri konuşmaktan da, dinlemekten de çok utanır. Kadınlar konusunda da bir açıklık getirmesi gerek: değil kaba kuvvet kullanmak, yatak ilişkilerinde de son derece Terbiyeli bir adamın ben. Kadınlarımın hepsi bunu bilir!

† Bu romanın Yazarı, Kadınlarım(?) tanımlaması da yeterince bir terbiyesizliktir diye uyaracak M. Bahattin'i ama, belki başka bir Kahramanı aracılığıyla halleder bunu, durup dururken Feminist damgası yemekten korkuyor.

—Ertesi Bahar geldiğinizde bebem kucağımda izledim sizi, bir ötekisi de karnımda.

Metin Bahattin, laf karıştırıyor gene.

—Kuzey-doğu terasındaki çalışmalar bir hayli ilerlemişti. Milattan önce üç bininci yıl kültürleri, hatta kırmızı renkte bir iş yeri tezgâhı bulmuştuk: damga ve mühürler, çömlek vazolar hatta, akik, lapizlazuli kolye taneleri!..
—Ertesi Bahar, biri eteğimdeydi çocukların; kırmızı ipek entarim de solmuştu artık, kucağımdakini Kazı yerinde emzirdim, bir başkasına gebe.
—Özellikle kolyeler!.. Mezopotamya işçiliği ziyadesiyle belirgin...

Kızın bu içten ve dolaysız anlatımı karşısında, "Saçmalıyorsun Hoca" diye uyardı kendini M. Bahattin "Kaçıyorsun, kaçma." Süreyya'ya doğrudan bir soru yöneltmeden önce, yeniden korudu kendini düşüncelerinde: "E, ama, ben ne yapabilirim, babaları ben değilim ki bu çocukların(!?!)"

—Ondan sonraki yıllar peki? Neden görünmedin hiç?
Süreyya yanıtlamadı, Aptalın Teki bu Hoca diye düşünüyor belki. "Üzerimdeki Gerilla Giysisini de mi görmüyor?"
—Birkaç kişiye sordum seni; daha sonraki yıllar ama...
—Çok çelişkili yanıtlar aldığınızdan eminim.
Yan gözle, kızın giysilerine bakıyor M. Bahattin.
—Sanki biraz çekiniyorlar gibi...
—Siz de üstelememişsinizdir zaten!..

—Seksen'in sonlarında soru sorarak, Kimseye zarar vermek istemiyordum o yörede, ne demek isteğimi anladın sanıyorum.
—Gene de sorman gerekirdi Hoca.

Bu kız; düpedüz alay ediyor benle, kutsal aile yuvasını filan bırakıp düpedüz Dağa çıkmış işte, sorulacak yanı mı var bunun?

—Bir soru, kimi zaman yanıttan çok daha önemli olabilir.

(H)aydeee dedi Metin Bahattin Halası gibi h'yi paranteze alarak; bu kez de, gayet bilimsel bir doğru; bu kızın ağzında! Soru sormanın çok daha öğretici oluşu... İnsanlık ve Bilim, hatta Sanat; Sorularla ayakta durabiliyor, öyle değil mi ya?

Metin Bahattin gülmek zorunda; Süreyya'ya: "Amma da Aptalmışsın be Hoca diye düşünüyorsun belki de içinden" dedi, zaman zaman her Bilim Adamı Aptal olup olmadığı kuşkusuna düşmelidir, müthiş yararlı!

"Estafurullah" derken, Süreyya da güldü. Bir süre yan yana gülüştüler, M. Bahattin oğlundan ödünç aldığı bir sesle abartı: "Bu Yaş ve Baştan sonra, zekâ testi yaptırmanın da hiçbir faydası yok." Gene güldüler; sımsıkı kavradığı silahına karşın, hâlâ bir çocuk sayılır diye düşünüyor M. Bahattin; bir çocukanne bu gülüşün sahibi Kız...

Gülüş aniden yok oluvermişti, Süreyya dizleriyle sıkıştırdığı silahından kopmadan ceketini bileklerine doğru çekeledi biraz; ellerinin üstü çatlamıştı, derin yarıklara karşın, gene de bir Kadın Eli, tırnakları dipten, iyicene kesik, "Şimdi beni iyi dinle!" dedi.

Yüreği çarpmakta Metin Bahattin'in; içgüdüsel bir devinişle tüfeğin namlusunu kapıdan yana iteledi biraz. Allah kahretsin, korkak herif İnfaz sandın öyle mi, İstanbul, Ankara, Adana mı burası, daha beter desene, Güneydoğu... Tüfeği itelediği için, gene de rezil olduğunu düşünüyor Kız'a, çok farklı şeylerden söz etmekte çünkü. " O yedi yıl boyunca, sizinle neden tek bir kelime bile konuşmadığımı açıklayabilirim" diyor Süreyya.

—Evet, ben de tam onu soracaktım, neden peki?
—Okulda her gün Dil Muayinesinden geçirilirdik.
—Dil Muayenesi mi?

İlkokullarda mendil, tırnak muayenesi yapılır benim bildiğim, olsa olsa bir de bit belki, bazı mahrumiyet bölgeleri için... Istediği kadar aptal saptal konuşabilir artık M. Bahattin; az önce zekâ özürlülüğünü kanıtlayıp hak kazanmıştı buna, üstüne üstlük kendine sanıp silahı itişi!!.

—Evde Kürtçe konuşup konuşmadığımızı anlardı dil muayenesi yapıp: kendi de Kürt kökenli bir Hoca.
—Hadi canım sen de!. Dilden anlaşılır mı hiç?

Ah bu kadarı da fazla, artık hiç tepki vermeyecek Metin Bahattin; "Böylesi bir muayeneye ne gerek var" diyeceği yerde, "Kürtçe konuşup konuşulmadığı dilden anlaşılır mı" diyor, bilinçaltı karmakarışık, her an İnfazı hakkedebilir; allahtan, Kız fazla umursamadı.

—Her gün, üç beş çocuğu ayırıp Sopadan geçirirdi öğretmen, dilinden anladım sen Kürtçe konuşmuşsun diye.
—Üstelik kendisi de Kürt.. Öyle ha? Dilinden?!!

Bu aklı başında şaşkınlığın, yan koltuktaki etkisini görmek istedi M. Bahattin; Süreyya yalnızca kendi anlatacaklarıyla ilgili, duymuyor bile onu.

—Sopalanma sırası, bir gün Bana geldi.
—Belki de evde hiç Kürtçe konuşmamıştın o gün?!?

Allah kahretsin seni, bu durumda Allah varsa tabii; sus be adam ya da yırt şu Bilinçaltını, Kıza değilse bile kendine rezil olman işten bile değil!

—O gün evde, hiç Kürtçe konuşmamıştım evet.
—Ben de öyle söylemiştim işte.. Dilden anlaşılmaz derken... Özür dilerim, seni dinliyorum, artık konuşmayacağım.
—Ellerime, sırtıma, uyluklarıma vurdu öğretmen, "Konuşmadım, ben konuşmadım" dedikçe, cetvelin sivri ucuyla.

—O günden sonra da, ne Türkçe ne Kürtçe hiç kimseyle konuşmadım Hoca, çocuklarımla bile, rüyalarımda ancak; "Konuşmadım ben Kürtçe konuşmadım" diyordum, kendi dilimde söylüyorum bunu: Kürtçe.

Üzgünüm, çok üzgünüm diyecekti ki M. Bahattin, dudaladı; yoo dizilerdeki 'Sorry' ile bir ilişkisi yok bunun, gerçekten de korkunç bir şeydi; Kızın, sakin bir sesle anlattıkları, iyi uydurulmuş, propaganda amaçlı bir masal değilse eğer: korkunç!.. "Üzgünüm" diyemeden, Ekip Arabalarınca uyarıldığını anladı. Bir bu eksik! Hemen kenara çekti cipi. İmparator dolayısıyla Hatalı Sollama filan denirse, kıyamet kopar burda, radara filan yakalanmadığından da emin zaten...

Fiyakalı adımlarla yaklaşan memura kâğıtlarını uzattı, iç lambayı yumruğuyla yakıp; bir an için Süreyya'yı filan unutuvermişti, ama yan koltuk boş zaten: Süreyya yok, geldiği gibi, bir Kedi sessizliğinde gidivermiş.

—Park Lambanız yanmıyor. Kedi gözü.
—Kendiniz söylüyorsunuz, Kedi Gözü diye. Fren lambaları sağlam bakın!

Fren lambalarını bir yakıp bir söndürüyordu M. Bahattin, Asistanına olan güvenini kanıtlamak istercesine: "Hadi oğlum Yücel, Hocanı mahcup etme" Yüksek sesle açıkladı sonra.

—Asistanım iki gün önce Genel Bakımını yaptırmıştı!?
—Ceza yazmak zorundayım.

Kirli parmaklarıyla Memur Bey'in elindeki kâğıtları işaretledi Metin Bahattin: "Ama Ben Hocayım". Türk Hava Yollarındaki Dişlek Kız kadar bile rağbet görmemişti Hocalığı.

—Üzgünüm.

Az önce Süreyya'ya yöneltemediği sözcüğü, polis söylüyor şimdi. Ah tabii, polislerin de canı var, onlar da televizyon seyrediyorlardır nöbet iznine çıktıkları akşamlar, bu 'Üzgünüm' sözcüğünün başka bir açıklaması olamaz: Sorry, öznesi bile yok, yalnızca Üzgün!

—Şimdi mi ödeyeceksiniz?

Açık kapı bırakıyor aklı sıra Pazarlık için, "Makbuz kesmeseniz olmaz mı?" dese, Kedi Gözü çok daha ucuza mal olacak M. Bahattin'e, ama demeyecek; rüşvet vermekten nefret eder O, utanır hatta.

—Makbuzumu kesebilirsiniz. Ankara'ya dönüşümde öderim.

Hocalık Kartını yerine koyarken, cüzdanında para olduğunu özellikle göstermişti ekip amirine; bu ayki maaşı olduğu gibi duruyordu, geliş gidiş uçak bileti haricinde. Güneydoğu öncesi, vakit yitirmemek için, bir de huyunu suyunu bilmediği Cip'in, uzun yol öncesi bir elden geçmesini istediğinden, uça-

ğı tercih etmek zorunda kalmıştı, maaşının üçte biri nerdeyse! Orda burda uzayan veda ziyaretleriyle vakit yitirdiği yetmezmiş gibi, hâlâ yitiriyor...

—Ankara'da ödeyeceğim evet.

Durup dururken yol kesen bu Memur Beylere, para ödettirme zevkini tattırmayacak, oh olsun işte!!

—Demek Ankara'da...

Ördek avına çıkmış ekip amiri, bozulduğunu belli etmek istemiyor, onda şans olsa zaten Tahtakale'ye düşerdi; Mali Polisler her gün milyarlar kaldırıyor Tahtakale'de, milyarlardan vazgeçti; içinde çay, kahve pişen otobüsler bile yok bu yolda, İstanbul-Ankara yolunda çalışsalar, sıcak bir şeyler geçerdi hiç değilse kursaklarından –yolcu ikramı olaraktan(?)– üç beş Çokoprens, evde bekleyen Çocuklara!

İmparator'un 'Caaaaart' diye kornaya basarak geçişi, tam O ana rastladı; Metin Bahattin kesilen cezadan çok, yolu gene O'na kaptırdığına yanıyor. Ekip amirinin, hiç acelesi yokmuşçasına, inceden inceye doldurduğu makbuzu torpido gözüne koyarken, yanlış mı duydu yoksa: "Kendinize dikkat edin" diyordu Amir, evet... Tehdit ediyor belki de... Metin Bahattin, aynı tehditkâr tavırla yanıtladı, cipi hareket ettirirken, "Siz de öyle, dikkat!"

Amir öylece bakakalmıştı cipin arkasından, keşke bir iyi arasaydı Hocaefendi'nin Arabasını, geri çevirse mi acaba?

Metin Bahattin tehdidin etkisiyle yan koltuğun yanında yöresinde silah var mı diye arandı; Süreyya Akıllı Kız, inerken silahını da almış. İzlenmediğinden emin olunca hızını artırdı, ayakkabısındaki yabancı cismi yadırgamıyor artık; birden yavaşladı gene, "Dur dedim durmadı" gibilerinden Hiç Yoluna gitmek vardı sonunda; ne olur ne olmaz, son günlerin en revaçta masalı: "Ölü Ele Geçmek!"

Amir; bulaşmayayım diye düşünüyordu sürekli vites değiştiren, Kararsız Cipli Hoca'nın ardından bakarken: Bazıları Bela-

lı oluyor Bunların. Ekip arabasına girerken "Ah ulan" dedi, "Ankara-İstanbul yolu nerdesin?" Sıcak bir şeyler istemişti canı; bu devlete Mali Polis olarak neden hizmet vermediği konusunda hâlâ kendisiyle hemfikir. Asayiş Şubesinde olmak da var diye geçirdi içinden; şehitlik mertebesine ulaştın mı, Büyükler de katılıyor cenazene: **EN BÜYÜK POLİS BİZİM!..** "İyi güzel de; sonuçta bok yoluna gidiliyor, tabii Vatan için; bu Uniformayı giyindiğinde Ölümü de giyindiğini bilirsin ama, gene de..." Çocuklara tarihi bir düstûr çekmenin sırası diye düşündü arabanın ön koltuğunda; çocuklardan bir tanesi, daha çok yeniydi, özellikle ona...

—Trafik polisliğinden şaşmayacaksın. Mafya ya da Terör korkusuna bulaşmadan, şöyle efendi gibi!

Genç polis, öldürülen meslektaşlarının ardından "Elbet bir sebebi vardır" diye düşünüyorsa da, açıklamadı; geçen ay evlendiyi karısı üç çocukla dul kalmışçasına bakıyordu her sabah ardından, ancak ona söylüyor: "Üzülme; benim kimseye bir zararım yoktur, onların da bana!"

Neden indi sanki Süreyya, ne güzel konuşuyorduk, yoksa gücendirdim mi kızı? Hişşşt, ekip arabası tabii: Metin Bahattin'in gözleri hâlâ dikiz aynasında; bir gelen giden yok şimdilik, durup dururken tehdide ne gerek vardı peki? Kendime İyi Bakacakmışım, çok umuruydu amirin? Kuşkularından bir anda utandı, tehlikeli bölgeye giriyorsun demek istemişti belki de; dostça bir uyarı, evet, öyle; Tan ağarmak üzere zaten; birazdan bir yerlerden çıkıp gelir gene Süreyya, Temkinli Kız, Aferin!

Gözleri ağırlaşıyordu Metin Bahattin'in; uykusuzluk daha fazla bastırmadan bir çorba içmek iyi gelecek, hem ellerini yıkardı bu kez; polisin de dikkatini çekmişti belki, İstanbul-İzmir, bir ölçüde Ankara'nın bütün kiri avuçlarında... Mobil'in mavisi, BP'nin yeşili mi karar veremedi mesafeler boyu, sonra da Türk Petrol'ün griliğine çekti cipi, ötekilerde çorba bulunmaz zaten; abuk subuk marketler...

İndikten sonra fark edebildi, İmparator TC kocaman bir Tır'ın arkasına gizlenmiş; ayağındaki yabancı cisim(?) bir de; nerdeyse topallayacak.. Bir an çorbadan vazgeçmek geldi için-

den, ayağındakine birazdan alışır nasıl olsa; hatta topallaması daha hoş, Halasını hatırlatıyor ona, yeniden cipe doğru yönelmişken vazgeçti...

İmparator'un yüzünü görme şansı kaçırılamaz! Metin Bahattin, sıcak bir çorba kadar ihtiyaç duyuyor şimdi buna, yolda Süreyya'ya anlatır gülerlerdi; politika konuşacakları yerde!.. Kim bilir neye benziyordu İmparator TC'nin suratı? Başı da ağrıyor şimdi: topallayışını abarttı, bir asprin bulabilir mi acaba? Lokantaya girmeden önce, Ferhunde'nin başına sardığı havluyla Üzgün Yüzü beliriverdi gözlerinin önünde; aslında yola çıkmadan bir duş almak varmış...

İçerdeki birayla uykusunu açmaya çalışan iki üç uzun yol şoförüne yüzü dönük olarak oturdu; adamların önünde tepeleme ekmek yığılıydı, kendi masası da öyle. Sürücülerden biri biraya ekmek batırıyor, dişsiz ağzıyla uzun uzun esneyerek... İmparator TC hangisi acaba? Meydan okurcasına ayakkabısının tekini çıkarıp, yere vurdu, silkelemekten de öte; Ferhunde'nin Sedef Düğmelerinden biri çıkmıştı janjanlı tekin içinden; taş zeminde zıp zıp zıplayan düğmenin peşinden koşup, mahcup bir edayla cebine koydu Yaramazı. Mahcubiyeti başkalarınca fark edilsin istemiyor: "Şu Masayı Hemen temizle!" diye yüksek sesle azarladı uykusuz, sarı yüzlü genç garsonu: "Ben Hoca'yım!"

Yoo, artık kimseye "Ben Hoca'yım" demeyecek Metin Bahattin; bitti! Masayı silmesini istemişti oğlandan, hepsi o kadar; hocalığını içinden geçirdi kendinden öç almak ister gibi; az önce o meydan okuyan tavırlar filan... Oğlan kirli bir bezle piyaz soğanlarından arındırıyor masayı; uykulu.

—Dumanı üstünde bir Çorba bana. Gecikmez değil mi?
—Mercimek, şehriye, domates, bir de düğün?
—Hangisi olursa! Elini çabuk tut. Bahşiş istiyorsan tabii!..

Bahşiş sözcüğü bile hareketlendirememişti Oğlanı. Metin Bahattin çorbasını beklerken, bu Üç Adamdan hangisinin İmparator olduğunu hâlâ çıkaramamıştı? Koca bedenlerine karşın, yataklarından sabahın alacasında zorla kaldırılıp, hiçbir faydasını görmeyecekleri diplomalar uğruna yola sürüklenen

okul çocuklarına benziyorlardı. Kendi beş adet diplomasını hatırladı. Uçakta not almıştı hatta; evlerini ziyarete yeltendiği Güneydoğulunun minübüste unuttuğu Gazetenin bir kenarına: "Çekmece dip. bak!" Cumhur Kaptan ve Koyu Renk Giysili Adamların salladıkları sövgüler, diplomalarına bulaştı mı diye bakacaktı çekmecesini açıp; not aldığı halde, gene unutmuştu işte...

Eyvaahh gazete! Fırlayıp kalkmak istedi hemen; amire "Kendine dikkat et" dedirten O gazete olmalıydı evet, çoktan diğer ekipleri haberlemiştir bile; el freninin yanında bırakacak ne vardı, bu kadar tedbirsizlik olmaz, gördün mü bak? Hemen kalkıp imha etmesi gerek o gazeteyi, hızla!!!

Hızla (!) kalktığında başı dönmüştü; masaya tutunarak oturdu yeniden; telaşa gerek yok, Süreyya saygılı bir kız; mutlaka gazetesini de almıştır inerken... Yeniden panikledi: Saygıyla bir ilgisi yok, İnfaz için arkadaşlarını toplamaya gitti Süreyya; oh olsun, aptal saptal konuşur musun Kızla? Gazete benim ve okuyorum deseydi kıyamet mi kopardı sanki, İnfaz'ı çoktan hakketmişti, hele o dil konusunda. Ama asıl sorun o değil şimdi; Polisler... Amir gazeteyi görmüşse, onlara asla benim demeyecek gazete için, "Yolda acıyıp arabama aldığım biri bırakmış". Amir O'nu Enseleme Zevkiyle: "Sizi şöyle alalım, Sorry" derdi, "Kendine dikkat et" yerine. Gazete için; kime benim, kime benim değil demesi gerektiğini karıştıracak nerdeyse: "Yorgunluktan saçmalıyorsun M. Bahattin Hoca" dedi kendine: Süreyya ve İnfaz evhamdan öte bir şey değil; İki: Devletin İş Bölümünde Trafik Polislerine düşmez Tutuklama; Üç: her ne kadar senin arabanda ne arıyorsa da, yasal(?) bir gazete O; Kürtler tarafından okunması beni ilgilendirmez, madem bayilerde bulunuyor hâlâ, dört mü, beş mi hatırlayamadı; Tazıya Kaç Tavşana Tut diyordu devlet, altı: doğrudan Kürtçe Yayınlara bile rastlanıyor artık ama, sen gel de bunu Karakollardakilere anlat yedi..

İyice gerilmişti Metin Bahattin, Bilim Adamlarına has Gruplamayı bile yapamıyor doğru dürüst, Elma ile Armutu topluyor, Ayva ya da... Allahın dağında bir Karakola çektiler mi seni, Hocalığın da sökmez; sanki bir başka yerde çok söküyor da!

Kolları yana düşmüştü; sabahın köründe yollara itilenen bir öğrenci uysallığında Çorbasını bekliyor, çaresiz. Bunca geciktiği için uykusuz suratlı genç oğlana bahşiş vermeme kararı aldı bu arada; geliyor işte, üstelik de eli boş!

ÇORBA KALMA MIŞ USTAAZBEK LERSE DEDİ PALAVAS U KAYDRAK NAYACAK İçi yanıyor Metin Bahattin Hoca'nın, nasıl göz ardı edebilirler; Ustan da, Sen de Yerin Dibine Batın; imlasız Büyük Harflerle hem de...

—İstemez! Telefon var mı burda?

Kasanın yanını gösterdi Oğlan, uyuşuk adımlarla kıçını dönüp mutfağa giderken ayakta uyuyor hâlâ.

Birden kendini ölesiye Yalnız hissetmişti Metin Bahattin; delilik bu yaptığı, delilikten de öte... Kimsenin sorumluluğunu alamazmış; kendi sorumluluğunu alabiliyor musun diye sorarlar adama? Bu kadar da tedbirsizlik olmaz ki canım!

Ferhunde'ye telefon edecekti hemen; Kültür Bakanlığı'ndan bir müsteşarın adını verecekti araması için: efendi bir adam, Avrupa standartlarında bir Sosyal Demokrat; Olağanüstü Hal Valiliğini arardı o da; Olağanüstü Hal Valiliği, Bölge Komutanlığını; Bölge Komutanı da Karakolları haberlerdi geçişiyle ilgili... Kızcağız da sevinecekti; Ferhunde; günlerdir ikna etme çabasında onu: "Hiç değilse yanına resmi bir kâğıt alman gerekir, İç İşlerinden..." Kadın sezgisi işte; "Kaynıyor oraları!" Çok boş bulunmuştu Metin Bahattin, çok!.. Hat beklerken, uyuşuk oğlana seslendi.

—Ustana söyle, kaynatacak mı, her ne yapacaksa yapsın!

Karakoldakilere gerekli haberin ulaşabilmesi için, biraz oyalanması gerekiyor zaten; ses tonundaki Emir Kumanda Zinciri, öteki müşterilerin uykusunu açmıştı, açıklamak zorunda:

—Çorba bitmiş de, dedi.

Uykusu açılan müşteriler oralı olmadı çorbanın bitişine; bunlardan hangisi İmparator'un Sürücüsü, hâlâ emin değil Metin

 Bahattin; rastlantılarla da ilgilenmeyecek artık, telefonun başında arkasını döndü onlara, hangisi olursa olsun, bütün İmparator'ların canı cehenneme...

Ankara sabahın köründe de meşgul demek: hat meşgulü bu, Metin Bahattin numara ve hat Meşgul'lerini iyi ayırır eskiden beri; hem Ferhunde sabahın bu saatinde kimle konuşacak? Numarayı yeniden çevirirken, Türk Petrol'ün üstünden bir Helikopter geçiyordu; oldukça alçak bir uçuş. Telefonu bırakmadan "Eyvah!" dedi Metin Bahattin; "Gazete!!?" Telaşlanmaya gerek yok diye kendini yatıştırdı sonra; "Birazdan nasıl olsa karakollar haberlenecek."

Karakolda sorguya çekilse bile; bu Dil Muayenesi konusundaki samimi (!) düşüncelerini görevlilerden gizlemeyi düşünüyor; aslında müthiş bir şey kızın anlattığı.. Saçmalama, ne Kızı? Belki de ben kendim yaşadım bunu. Ah rüyaydı evet, bilmediği dilde bir Sınav... Ramo kapı aralığından dilini uzatmıştı ona, Dil bütün odayı kaplayıp soluk borusuna kaçmıştı Metin Bahattin'in; nefes alamıyor. Hatırladığı rüyanın etkisi hâlâ sürüyor, yoksa İkinci Hayat mı, evet, belki de ben yaşadım bunları.. "Hadi Hoca" dedi kendine; "Hurafe bunlar, İkinci Hayatmış?" Ankarayı üst üste çevirirken, Bilim Adamlığın nerde kaldı senin diye tamamladı cümlesini. İnfaz ya da Karakol Dayağına çoktan razı; yeter ki Bilimsel Bilgiden uzaklaştırmasın onu. Şu allahın cezası numara bir düşebilse...

Ferhunde iyice temizlenip paklandıktan sonra bu yabancı evi terk edeceği yerde, Deli Danalar gibi dolanmaya başlamıştı; çekmecelerden birini açıp ötekini kapıyor rastgele... Şimdi çok daha net hatırlıyor, Esenboğa'da Metin Bahattin direksiyona geçtiğinde cebinden bir gazete çıkarıp el freninin yanına koymuştu, gazetenin üzerinde bir not: "Çekmecene bak!" Bu çekmecelerden birindeydi Giz, ama hangisinde? "Uslu dur Tholos, iz üstündeyiz" dedikten sonra, salondaki yazı masasının çekmecelerinden başlama kararı aldı.

Birkaç makbuz, kemik, seramik parçaları, köstekli bir saat –M. Bahattin'e babasının armağanıydı sünnetinde– pasaport, buluntu fişleri, birkaç dolma kalem, tükenmez ve kurşunkalemler, Oğul'a ait olması muhtemel: uçları yenmiş kırmızı bir patik, bir at kestanesi, birkaç midye kabuğu ve rulo halinde diplomaları; tam beş tane. Hiçbiri bir anlam taşımıyor bunların; Ferhunde avcunun içi gibi bilir bu çekmeceyi; birçok kez karıştırdı çünkü, Giz'le bir ilgisi yok... Sayıklamıyor; bari günlük tutsa ya bu adam, onu da yapmaz!!

"Çekmeceye bak!" demişti işte, gene de doğru İz üzerinde sayılırız Tholos; Mektuplarını ele geçirdik bak; hiç değilse biri Süreyya'dan olabilir. Hemen hepsi bilgisayar etiketli bir yığın zarf: çoğu açılmamış, reklam tanıtım, sergi, konser davetiyeleri; kıyıp da atamamış hiçbirini, ilginç.

Bu çekmeceyi de ezbere tanır Ferhunde; her defasında bir daha karışmayacağım, karıştırmayacağım diye söz verdiği halde, Metin Bahattin'deki ulaşılmaz o Giz, kışkırtır onu; hiç değilse gün aşırı yoklamadan edemezdi. Son günlerde haftada bire çıkmıştı yoklamaları, değişen yalnızca bilgisayar etiketli tanıtım kartları, başkaca bir değişiklik yok. Kendisi evde olmadığı zamanlarda çekmecelerinin karıştırıldığını anlamasından çekindiği için: "Bu gereksiz zarfları neden burda tutuyorsun, yırtıp atalım mı?" da diyemiyordu Sevgili'ye. Sevgili mi? Yerin dibine batsın!!!

Sağ alt çekmecede bir tomar fotoğraf bulacağını bile bile, açtı gene. Çoğu, kazı resimleri, çoğu insansız –iskeletleri saymazsak tabii– oda ve küp mezar buluntuları, antik şehir kalıntıları, duvarlar... Fotoğrafların arasından sevgili Hayat'ın çektiklerini ayırıp baktı bir süre. Gırnavaz'da çekilmişti bu fotoğraflar, Hayat insansızlığı reddederdi: Hep n'apar eder, İnsanı çerçevelerdi Kazı resimlerinde, ordan birileri geçiyormuş gibi, tesadüfmüşçesine..

Gırnavaz'daki ilk Grup resimleri: Metin Bahattin fotoğraftan her an kaçacakmışçasına poz vermiş gene; Ferhunde hemen yanı başında onun; "O zaman saçlarımı toplarmışım demek! yüzümün hatları çok daha anlamlı çıkıyor ortaya, arada sırada gene toplamak gerek; öyle değil mi Tholos'çuk, bak kucağımda kim var?" diye Fotoğrafı sabırsızlanan Hayvan'a uzattı Ferhunde.

—Ne kadar da küçümencikmişsin, ayağın da hâlâ alçılı. "Tholos" demezdik sana o zamanlar, köylüler takmıştı: bir kadın adı, Serap mı ne? Yoo, Serap değil! Serpil? Selin? Selcan? Sedef? Seden? Sümer? Sırma? Sıdıka? Sevtap? Sare? Sühendan? Süheyla??!...

V Kıskanç bir kadını tanımlarken Süreyya'yı unutturmak üzere sıraladığı bu isimler, Yazar'ın espri anlayışıdır; size komik gelmeyebilir ama, o hâlâ gülüyor daktilonun başında V

"Her neyse" dedi Ferhunde; "İlk ismini bulamadık" Tholos resmi kokladıktan sonra, mızırdandı gene. "Haklısın" diye doğruladı Ferhunde: "Tholos ismi çok daha güzel"; Hayat takmıştı bu adı, onca hayat dolu bir çocuk, nerden de bulmuştu Oda Mezar: Tholos demeyi?

Ferhunde yeniden resmi inceledi, Yücel dördüncü sınıf öğrencisi o zamanlar; doktora öğrencisi kız da, sonraki yıl katılacaktı aralarına; şırfıntı demiyordu artık, kızın adı kesinlikle Songül; Süreyya filan değil; kod ad yakıştırmasını da anımsamak bile istemiyor artık! Resmin çekildiği günlerde, Hoca'yla Ferhunde arasında henüz bir ilişkiden söz edilemez, Ferhunde'nin resme yansıyan hayranlığı dışında; bakmasını bilen bir göz için, bunu anlayabilmek hiç zor değil..."Ne büyük bir dik-

katsizlik" diye mırıldandı Ferhunde. Öteki kadın kim peki? Boynunda köy işi bir takı? Aa, Nilüfer Hoca tabii; Klasik Arkeolojiye geçti zaten, önemsemiyor Ferhunde: Metin Bahattin resim çektirmekten hoşlanmadığı gibi, Takılardan da hoşlanmaz. Fotoğrafı diğerlerinden ayırıp, masanın üzerine koydu; meraklı bir gözün, bu saçlarını arkasında toplamış, bu, bu... ayran budalası Ferhunde'yi görmesini istemiyor; hele şu düşürüldüğü durumda, ne olur ne olmaz: yırtmasa bile kendinde alıkoyacak. M.Bahattin; yokluğunu fark etmez bile: yayınladığı kitaplara koymak için, ancak İnsansız Arazi Resimlerine bakar o, gurup resmini burda neden tuttuğu bile kuşkulu! Bir başka elde, bir kopyası daha olabilir mi bu resmin acaba? Onları da bulup imha edemez ki: "Bırak saçmalamayı" dedi kendi kendine, "Şimdi önemli olan Çekmece!"

Yeniden orta gözü açtı: az önce hızla kapatırken, diploma ruloları yer değiştirmiş; onları kenara itti yeniden, her zamanki yerlerine. Güneydoğu'ya gidişiyle ilgili bir parola belki "Çekmecene bak!" notu; birden bir acı çöktü içine: Belki de diplomalarını yanına almak istemişti M. Bahattin, 'Şehit Düşersem' diye Güneydoğu Yollarında... Televizyonda okunması için... Üç dil bilir ve Oğul adında bir oğlu var... Çıldıracak gibi Ferhunde; hiç adeti olmadığı halde, haberleri dinleyecekti, belki Sevgili'den bir haber verir umuduyla, ölme, sakın ölme, n'olur!!!

Televizyon odasına koştu hemen, birkaç kanalda kar vardı –özeller henüz sabaha kadar yayın yapmadıkları için, kasım kasım kasılanıyorlardı, doksanbir'in başlarından söz ediyoruz çünkü– radyosu da yok ki dinlesin; Cip'teki radyodan başka radyo yok işte, Televizyonun açılmasına da daha çok var, Kara Haberi alamayacak! Televizyonda okunmak üzere dokunaklı laflar buluyordu şimdi; Metin Bahattin'in bir süre Amerika'da Arkeoloji öğrenimi gördüğünü, bu lafların en ortalık yerine yerleştirdikten sonra, karlara baka baka oturdu bir süre, üşüyordu, çok üşüyor...

Metin Bahattin'in koltuğuydu oturduğu, Metin Bahattin Altmışsekiz Kuşağından olmasına karşın, silahlardan hoşlanmazdı hiç; gerginliklerden de! Ferhunde televizyonda okunacak dokunaklı laflara bunları da ekledi. Bu koltukta yalnızca maç

izlerdi Sevgili: öğretim üyeleri de kafalarını boşaltma gereksinimi duyarlar bazen, hem herkesten fazla. Takım tutmazdı Sevgili ama, arada bir koltuğa yumruğunu indirirdi maç seyrederken: "Ah o da kaçar mı?", bütün takım taraftarları sesleriyle doldururlardı Kenti, onunkiyle birlikte: "Ah ulan o da kaçar mı?" Takımsızdı Metin Bahattin Türker, bunların da yazılması gerekir mi acaba, televizyonda Haberlerin ardı sıra okunması için!!? General ve Bürokrat ölümleri veriliyor daha çok, bir Bilim Adamı'na sıra gelmeyebilir ama, Sevgili doğal bir ölümle ölmedi ki Güneydoğu'da.... Televizyondaki karlar, Sevgili'nin cesedini örtüyor, daha çok üşüdü Ferhunde: "N'olur ölme!"

Kafasını boşaltması gerektiğinde Ferhunde yalnızca film izler Televizyonda, keşke şu anda da olsa: eski Türk Filmlerini çok daha naif buluyor; insancıl, gençliğinin geçtiği topraklarda Sosyalist Ahlakla yaratılan filmlerin izdüşümü var onlarda. M. Bahattin'e göstermeden ağlardı bazen. Sevgili'yse –gerilimi sevmediği bu romanın okurlarınca iki kere iki gibi dört artık– gerilim kokusu alır almaz: "Ben biraz Tholos'u gezdireyim" diye uzaklaşır televizyon odası ve evden; filmin sonunu, ertesi sabah kahvaltıda, Ferhunde şöyle edip böyle edip anlatırdı nasıl olsa, sevgili dinlemeden bakardı öyle; çay fincanını doldurması için Ferhunde'ye uzatıp...

Koltuktan kalkmadan önce, televizyonda okunacak Kara Habere biraz daha çekidüzen verdi; "Bilim Uğruna" tanımını çok iyi bulmuştu, "Uğruna" sözcüğü yazıklamayı azaltıyor, "Bilim" sözcüğü ise boşa çıkarmıyor ölümü; gazetelerde Sevgili'nin Nikâhlı Karısının adı çıkacaktı ama, olsun; Kara Haberi yazmak Ferhunde'ye düşerdi; gazetelere de bir bültenle bildirecekti kafasının içindekileri; televizyonu kapatınca kar yağışı da bitti, Tholos şaşakalmıştı bu işe!

Bir cenazenin ardından yürüyormuşçasına vekârlı adımlarla yatak odasına yöneldi Ferhunde, aralarında Süreyya sorunu olmasa, çok daha acıklı yazılabilir bu "Acı Bir Ölüm İlanı"; tanısın tanımasın Metin Bahattin'i, herkesler ağlardı okurken: kendisi ağlamıyor, hayır. Süreyya Sorunu'nu yeniden anımsaması –hiç unutulmamıştı ki aslında– cenaze havasından çarçabuk kurtardı onu; bir kazak giymek için gittiği yatak odasın-

da, şifonyerlerin çekmecelerini çekiştirmeye başladı, onları da ezbere biliyor aslında; üst göz dışında, kendi elleriyle düzenlemişti: yatak çarşafları, pikeler, iç çamaşırları, çorap ve mendiller; gelelim en üst göze, bilsek de bilmesek de madem "Çekmecene bak!" deniyor, bakılacak...

Banka cüzdanları durur burda: hiç kullanmadığı kol düğmeleri –yaz kış tişörtle dolaştığı da biliniyor belki M. Bahattin'in– bir tarak, yedek diş fırçaları, traş makinesi kordonuyla birlikte; kordonun yerinden oynamamasına çok özen gösterdi, birkaç at kestanesi daha, biraz daha büyücek midye kabukları, ortaları sedefli...

Banka defterlerinden birini aldı eline, içindeki miktara bakıp bakmama konusunda tereddütlüydü; daha önce de çekmeceleri karıştırdığını itiraf ediyor ama, banka defterlerine asla bakmamıştı; Sosyalist Ahlak'ı elvermez buna, aile terbiyesi el vermez demek daha doğru belki: yaşanan son olaylar Sosyalizm'i reddetme aşamasına getirmişti onu, tüm izm'lere uzak duyuyor kendini, Sevgili'yle örtüştükleri noktalardan biri de bu. Aile Terbiyesi'nin el vermeyişi, bir başka düşünceye sıçrattı onu; eli açık sayılmazdı M. Bahattin'in, cimri bile denebilir. İlişkilerinin başından bu yana –bu günlerde ondördüncü ayını dolduruyor– doğru dürüst tek bir hediye almamıştı Ferhunde'ye. Sürekli Ferhunde veriyordu kendinden: dantel yatak örtüleri, kazaklar, arazide giymesi için bir hasır şapka, compact diskler, elbet Fındıkkıran, Çaykowski, Avrupa diş macunları, viskiler, fındık kıracağı, çay paketleri, sigara... Hava alırdı artık! Maaşının tümünü Karısına yada Oğluna gönderdiğini de sanmam, sorumluluklarının bilincinde biri denemez M. Bahattin için; hatta hiç!! Güneydoğu öncesi Oğlunu ziyaret etmesi gerektiğini bile ben hatırlattım, üstüme pek vazifeymiş sanki, Acı Bir Ölüm İlanı'nda adım bile geçmeyecek olduktan sonra...

Banka defterini açmışken, göz kaslarını gererek adetâ okumasını engelledi; sonra hızla kapatıp defteri çekmecedeki yerine bıraktı: aldığı gibi aynı, antik bir kemik parçası rastgele üzerine düşmüşçesine defterin; Sosyalist Ahlak'ı –ya da Aile Terbiyesi diyoruz artık– sorumluluklarını hatırlatmıştı ona; çekmeceyi kapamayı unutarak, hızla telefona gitti eli. Bölge Komu-

tanlığını, Süper Vali'yi, Kültür'ü aramaktan çoktan vazgeçmişti ama; Yücel'i aramak zorunda, ortak bir sorumluluğun paylaşılması bir anlama: "Ya Hoca'nın başına bir şey geliverirse oralarda?!" Ortak korku ortak sorumluluk demektir, çok mümkün ki Hoca'nın başına gelecekler var oralarda; Süreyya'ya karşın, paylaşılmalı bu sorumluluk!.. Yücel uykudan uyanmıştı, Hocasının gecenin bir yarısı yola düşmesine fazla şaşırmış görünmüyor! Bu Oğlan da gitgide Prof'una benzemeye başladı, oturup kalkması bile öyle: yanlamasına oturuyor evet, bir kolu koltuğun arkasında, hemen kalkacakmış gibi ama, kalktığı filan yok; Hocasını taklit ederek kazanma çabasında kişiliğini zavallı; aynı mıymıntı sesle konuşuyor şimdi, telefonda da...

—Bilirsiniz Hocam, tüm yumuşak kişiliğine karşın; Profesör Türker, kafasına koyduğu şeyi, mutlaka yapar.

Oh ne alâ, kafasına koyduğu her şeyi yapamıyor, az önce sevişirken gördük; sen de yapamayacaksın, kuş kafana her ne koydunsa? İkiniz de mıymıntının tekisiniz; al birini vur ötekine, Asistanına bak, Hocasını al ya da...

Ferhunde bir dilin gerçekten öğrenilebilmesi için, Deyimlerin yerli yerinde kullanılması gerektiğine inanır; bu yüzden içinden sıralamakta bunları, Yücel'in yüzüne karşı değil! Türkçesi bu deyim meraklıyla, bu topraklara geldikten sonra, çok daha ilerledi: "Bir de Karadenizli olacaksın; Karadenizlilerin Yüz Karasısın Sen!!"

—Merak etmeyin Hocam; kötü bir şey olursa, mutlaka haber alırız.

Bir gelişme olduğu takdirde birbirlerini arıyacaklarını söyleyip, telefonu kapattılar karşılıklı. Sol arka lambanın yanmadığını söyleseydi keşke; "Hocam, Hocam" derler ama, sorumsuzun teki bu çocuk da: tıpkı ötekiler gibi; doğru dürüst bir kontrolden bile geçirmemiş cip'i; elinin kenarıyla ancak, eli işte gözü Oynaşta? "Elinin kenarıyla" deyimi, yeterli sayılır; "Eli İşte, Gözü Oynaşta" biraz ağır bir laf, kullanmaktan vazgeçti. Hem arka lamba için de, hiçbir şey yapılamaz artık: Korku'nun ecele bir faydası olmadığı gibi... M. Bahattin Yöntemi

uygulanmıştı: hataları anında vurmaz O kimsenin yüzüne –Yüzüne Vurmak gene bir deyim, güzel–. Uzun bir süre bekler, ve bir relax anında: "O gün şöyle yapmıştın, ya da şöyle demiştin ama!" diye uyarırdı, Kendisi bir matah sanki; Süreyya'yı açıklamak zorunda her şeyden önce. Öfkelendikçe Türkçe'yi daha yerli yerinde kullanabildiğini fark ediyordu Ferhunde; bu 'Matah' sözcüğü de Türkçe'nin bir zenginliği sayılır, acaba kaynağı ne? Bu arada Tholos hangi cehenneme girmişti peki? İşte Türkçe'nin zenginliğine, bir kanıt daha: bir süredir ortada görünmeyenler için kullanılır bu cümle, "Yer Yarıldı Yerin Dibine Girdi Sanki. " Yatak odasında buldu Tholos'u; açık bıraktığı çekmeceye ıslak burnunu sokmuş, sürekli kokluyor: "Yoo Tholos, onlar binlerce yılın artığı Kemikler, seninkiler mutfakta..."

Oysa, Antik Kemiklere dokunmamıştı bile Tholos, koklamayı sürdürüyor. Bu hayvanların olağanüstü sezgileri vardır, asıl İz üstünde olan belki de Tholos şimdi?!. Ferhunde; ani bir kararla, henüz toplamaya fırsat bulamadığı yatağın orta yerine boca etti üst çekmeceyi ve sevindi sanki; işte orda, M. Bahattin'in ünlü Giz'i çırılçıplak ortada! Bunca zamandır çekmecenin örtüsünü kaldırmayı akıl edemediğine şaşıyor Ferhunde; şimdi karşı karşıyalar Giz'le ve Zavallı ne denli savunmasız görünmekte. "Aferim Tholos!" dedi müthiş sakin bir sesle; çekmecedeki örtünün altında ondört ay gizli duran Suç Kanıtını eline aldı; önemli olan, ondört ay tüm gözlerden ırak kalabilmesiydi orda; daha önceki dönem Ferhunde'yi pek fazla ilgilendirmemeli. Kanıt elinde; ve aynı sakinlikte, doğruca çalışma odasına yöneldi, önce Kazı Çalışmalarına değin bir buluntu fişi çıkardı ilk gözden: "Allah kahretsin!" deyişine karşın, Allah'ı bile önemsemiyor şu an; bu adamın kalemlerinden hiçbiri yazmıyor; kurumuş mürekkepli dolma kalemler, tükenmiş tükenmezler; kurşun kalemlerin ise hepsinin ucu kırık, bir işe yaramadığı halde saklamış hepsini; değerbilirlikle bir ilgisi yok bunun, hayır!.. Bilgisayar etiketli tanıtım kartlarını bile atamaz o; ona Özel sanırsınız, kendi öyle sanıyor belki de, kendini beğenmiş Şaşkın Ördek Yavrusu...

Suç Kanıtı sol elinde; hiç acele etmiyor Ferhunde, yüreciği bile, bu olağanüstü sakinliğe atışlarını uydurmuş durumda; çantasını arayıp buldu: sallanır koltuğun arkalığına asmış geldik-

lerinde; yanında dolanan Tholos'a birkaç kez daha: "Aferim oğlum, aferim sana!" demeyi ihmal etmedi, buluntu fişi üzerine kendi kalemiyle Metin Bahattin Türker yazdıktan sonra, daha önce çantasına koymak için ayırdığı sevgili Hayat'ın Gırnavaz'da çektiği Grup Resmini önüne çekti yavaşça; sol eli Suç Kanıtını tutuyor hâlâ; titrediği filan sanılmasın bu elin, öylesine hakim Ferhunde sinirlerine, her büyük olayda yaşanır bu; Müthiş Soğukkanlı bir Ferhunde –büyük olaylar karşısında soğukkanlılığını yitirmemek, onurunu koruyabilmenin tek yoludur– sağ eliyle grup resmini buluntu fişinin yanına bırakırken, büyük cinayetleri aydınlığa çıkaran ünlü bir Dedektif'in gülümseyişi ve güveni ışıdı yüzünde; işte sol elindeki köy işi kadın Takısıyla –Tam ondört ay kendini gizleyen bir Takı; çekmece diplerinde bir ihanet simgesi, ne aptalmışım Tanrım– resimdeki kadının Takısıyla aynıydı, Nilüfer Hocanın boynunda işte, Alçaklar, Alçak!

Bir de, bu Alçak'ın yüzünden intihar etmeyi düşünmüştü Ferhunde!?! TNT patladığında, kendisi kamptaydı: yalınayak fırlamıştı sokağa duyar duymaz... O'na bir şey olduysa eğer, O'na bir şey! İkisinin birden parçalanışı olurdu bu. Birlikte silinip gitmeliler Kozmoz'da; Sevgileri dışında hiçbir İz bırakmadan... Mardin hastanesinde; Sevgili'nin kanayan kürek kemiklerine yüzünü dayayıp, bu kez de, Hayat Çocuk için ağlanmıştı. Keşke bu Alçak parçalanaydı onun yerine.

Hayır; çözülmek yok, soğukkanlılığını sonuna dek koruyacak Ferhunde; sol elinde hâlâ Suç Aleti Takı olmakla birlikte, bulgu fişini önüne çekti ve hiç düşünmeden M. Bahattin Alçak'ının niteliklerini art arda sıraladı; Buluntu Fişinin Nitelik (!) hanesine.

Irz Düşmanı, Cimri, Alçak! Alçak! Sarımsak Kokulu, Mıymıntı, Sorumsuz, Sıklıkla Karar Değiştiren, Korkak! Korkak! Korkak! Kişiliksiz, Aptal, Hırsız, Alçak! Alçak! Ve Alçak!! Yalancı, Erkek Fahişe, Aile Terbiyesinden Yoksun, İktidarsız, Pis; Kokulu Donlu!! İlkel, Vulgar, Kendini Beğenmiş, Manyak!..

Düşüncesiz davranıp ilk Nitelemeler'i biraz büyücek yazdığı için, Buluntu Kartı dolmuştu; kartın arkasını çevirdiğinde ise yazacak başka bir sıfat bulamadı Ferhunde; Suç Kanıtı'nı salo-

nun taa dibine fırlattı, Tholos oyun sanıp üç ayağıyla Takı'nın peşine düştü, bir süre kokladıysa da, önemsemedi pek, yoksa ağzıyla alıp geri getirirdi: "Haklısın Tholos, onunla işimiz bitti artık!" dedi gene aynı sakin sesle; bu arada grup resmini yırtmaktaydı Ferhunde, tekrar fişin ön yüzünü çevirip alçakları saydıktan sonra kalemle altlarını çizdi, tam altı taneydi: yetmez, fişin arka yüzünde alçakları ondört'e tamamladı: her ay için bir tane. Şimdi yapılacak tek iş kalıyordu; bu Alçak Buluntu'nun tarihsel dönemini saptamak, ama pek öyle kolay olmasa gerek!.. Kendisine bir kahve suyu koyup ısınmasını beklerken; büyücek bir kül tablasında -Alçak'ın izmaritleri duruyor hâlâ içinde- küçük parçalara ayırdığı grup resmini, mutfağın tezgâhı üzerinde yakıyor: M. Bahattin Hoca'ya hayranlıkla bakan; saçları arkadan bağlı tam üç yıl daha genç Ferhunde, alevler arasında kıvranarak yitti izmarit kokusunun geniz yakan leşliğinde...

Bu evde bu salonda, yeri yoktu artık; elinde fincanı -fincan kendi armağanlarından biri, kullandığı için tedirginlik duymuyor o yüzden- sallanır koltuğa yönelmişken vazgeçip dış kapının önündeki paspasın üzerine oturmayı uygun buldu; kendini aşağıladığı sanılmasın, bir çeşit Arınmaydı Ferhunde'nin yaşadığı; Tholos inanmaz gözlerle ona baktıktan sonra -biraz da öfkelenmişti yerini kaptırdığı için- Sahibe'sinin dizleri dibine kıvrıldı o da: "Amma tuhaf bir gün, belki de gece, hâlâ ışıklar yandığına göre..?" diye düşünüyor, "Ne gece ama!"

"Soğukkanlılığın da canı cehenneme" dedi Ferhunde; kendini güçlükle tutmasa, hüngür hüngür ağlayabilir; "Şu başımıza gelene bak Oğul'cuk" Tholos'un bile umuru değil artık; eskiden böyle söylediğinde, yüzünü gözünü yalardı Sahibe'sinin avutmak için, Çocuklar Hepimize Aitti ama, elbet kendine ait bir Çocuk'u olsun isterdi Ferhunde; tıp doğum yaşını çok ilerilere atmıştı; kırkbir, bilemedin kırk iki, kırk üç; fazla bir yaş sayılmaz ki... Hücrelerini yenilemek için o yaşlarda doğum yapan nice Artist tanıyor, onlardan ne eksiği var sanki, doğurabilirdi pekâlâ.

Ninesi gibi, kahvesini höpürdetebilse; ağlayacaktı gene: "Nineceğim beni bağışla; her gün bir yanımın çürüdüğünü hisse-

diyorum, seninle özlemini çektiğimiz bu Topraklarda; Çocuklar Hepimize Ait tabii, beni bağışla." derken, sesi titremekte. "Neler oluyor bana?"

Kahvenin bitmesini beklemeden fincanı şöyle bir çevirip kapattıktan sonra; paspasın üzerine, kalktığı yere bıraktı: "Neyse halim, çıksın falim!" Tholos; gene hiçbir şey anlamamıştı bu işten.

—Sakın dokunma Tholos, dönüşte O'nu orda bulsun istiyorum! Artık beni yalnızca kahve fincanlarında görebilir...

Deyimler neyse de, "Fallarda çıkmıyorsun, rüyalarım olmasa" diyen berbat bir alaturka şarkıdan ilham almıştı bu komut için; böylesi saçmalıklara yer vermemek gerek hayatta; n'oluyor bana tanrım, artizler filan? Gene de kahve fincanını kaldırmadı paspasın üzerinden, artık defolup gitme zamanı geldi bu evden; yatakları da toplamayacak üstelik.

Pılısını pırtısını topladıktan sonra, Buluntu Fişi'ne son bir kez göz attı; ait olduğu dönem boş kalmamalı, hayır. Arkeolojik tanımlar yerine nedense Mitolojinin yardımına sığındı; Altın Çağ-Satürn dönemine ait olamaz Metin Bahattin: Masumluk, Mutluluk, Çalışmadan Bolluk Dönemi o Çağ, çok yakınlarda Doğu Bloku'nda bir kez daha yitirildi, belki de doğru dürüst uygulanamadı da ondan. Gümüş çağı? Geçiniz efendim, her ne kadar Jüpiter döneminde İnsanlar biraz gerilediyseler de; Masumluk ve Mutluluk bir ölçüde sürüyordu gene. Tunç Çağı olabilir belki: Haksızlık, Çapaculluk ve Savaşlar dönemi... Ama kendi Alçak'ı bunu bile hakketmiyor; Demir Çağına geçeceğiz çaresiz: Doğanın Cimrileştiği, İnsanların Alabildiğine Kötüleştiği Çağ! Bu da yeterli değil. Alçak'ın masasına oturmamaya özen göstermişti; ayakta yazıyor şimdi, **BULUNTU GÜNÜMÜZE AİTTİR: YİRMİNCİ YÜZYIL'IN SONLARINA AİT; TİPİK, DÜŞÜRÜLMÜŞ BİR İNSAN ÖRNEĞİ.** Bakınız diye okla işaretledi sonra karttaki Nitelik Sıralamasını!..

Buluntu kartıyla da işi bitmişti artık, masanın ortalık yerine özenle yerleştirdi; görünür bir biçimde olması gerekir diye düşünüyor, M. Bahattin alçağı Dikkatli biri sayılmaz çünkü: karta kaydedilmeyecek denli ufak bir ayrıntı bu: sıralanan öteki kusurlar arasında kayda bile değmez. Son iş olarak da salonun

taa dibine fırlattığı köy işi Kolyeyi getirip kartın yanı başına bıraktı; yazı masasının ışığını açık tutmak gerek: Elektrik Faturalarına, bir de Telefonlara karşın duyarlıdır Metin Bahattin, yanan ışığın yanında gördüğü her neyse, tepkisiz kalamaz! Cimri yazıp yazmadığından emin olmak için, bir kez daha baktı Kart'a, Kolyeyi daha bir özenle yerleştirip; ayakkabılarını giymeden önce de banyo, mutfak dahil, evin tüm ışıklarını yaktı. Fırını, çamaşır makinesini, meyva sıkacağını, yumurta kaynatıcısını: elektrikli alet adına ne varsa evde, onları da çalıştırmak istiyordu ama, son anda vazgeçti. Işıklar yeterli ve pahalı bir uyarı sayılır, görsün bakalım, görsün işte; tam bir hafta gece ve gündüz; kim bilir nasıl bir Fatura gelir, bol sıfırlı?!

—Hadi Tholos'cuk, evimize gidiyoruz!

Yalnız sesi değil, tüm vücudu titriyordu şimdi; evimiz, bu ev(?) olabilirdi pekâlâ! Ayakkabıları ayağında, çantasını da omuzladıktan sonra bir an durup salondaki Eşyalara açıklama gereği duydu.

—Umarım beni anlıyorsunuzdur, tüm verdiklerim yetmiyormuş gibi bu Alçak'a bir de Kızlık'ımı verdim ben.
Bütün Mobilyalar, özellikle Sallanır Koltuk; başını öne eğdi, utançla.

—Kaldırın başınızı! İkiyüzlülüğe gerek yok, sanki bilmiyorsunuz değil mi, bu evde olmadı sanki bütün bu işler?

Tholos zaten gıcık oluyordu Sallanır Koltuk'a; karşısına geçip bu iki yüzlü davranışı protesto için, uzun uzun havladı: Sahibe'si "Sen Sus Tholos; ben hallederim, konu komşuya rezil olduk zaten!" dedikten sonra, yeniden Mobilyalar'a seslendi.

—Dinleyin, dinlemek zorundasınız!! Salonla yatak odasının arasında yalnızca bir koridor var, o gün: O İlk Gün, hepinizin komşulara İspiyonlamak için kulak kesildiğinizden emindim; özellikle de sen, Elden Düşme Berger takım, beni duyuyor musun?

Berger Takım itiraz edecek gibi oldu; belki de elden düşme takısınaydı itirazı: Berger, her zaman Bergerdir, elden düşme de olsa...

—İtiraz yok! Hayır!.. Kızoğlan Kız olduğumu fark edince, nasıl da dehşete düşmüştü; Alık, Mıymıntı, en çok da Alçak: Sahibiniz! Yoo, sana demedim Tholos'çuk, bizim Sahibimiz değil O artık; bu Sümsük, Eşyalarıyla Birlikte, Yerin Dibine batacak!

Sallanır koltuğun üzerindeki, Tavus Kuşu İşlemeli Yastık; sallanır gibi, başıyla hak veriyordu ona; Tholos'un çarptığını sanmam; onaylamak adına bu sallanış.

—Kızoğlan Kız olduğumu anlayınca, dehşetle geri çekilmişti Sümsük: "İyice düşündün mü?" diyerek!??

Yastık'ın baş sallantısı arttı; O İlk Gün ve daha sonraki günler Ferhunde'nin Popo'sunun altında olduğu için, en iyi O anımsar, Ferhunde gene de; bu birinci elden Tavus Kuşu Tanıklığını açıklamaktan çekindi, utanıyor belki; "Tholos rahat bırak şu koltuğu, sallayıp durma!" Eşyalara değil, yalnızca kendine anlatıyor artık Ferhunde; bir de bu tür sayfalara meraklı Okurlar'a...†

Telaşla gömleğini giyerken, Önünü bastırma çabasındaydı M. Bahattin, "Neden telaşlandığını anlayamıyorum" dedi Ferhunde: "Bu benim seçimim!?!"

—Başlamadan önce söyleyebilirdin pekâlâ.
—İnan hiç önemli değil!
—Bu Sorumluluğu(!) üzerime alamam. Hemen konuşmamız gerek.

Bu yüzü çok iyi tanır Ferhunde; karşısındakinin söyleyeceklerine hazır, ama alaycı, hor gören bir yüz; Akademik Tartışmalara başlamadan önce de gelip yerleşiverir M. Bahattin'e; paylaşmaya hazır ama, kendi savlarında son derece ödünsüz, empoze eder bir tavır demek daha doğru belki de...

Ferhunde pikeyi göğüsleri üzerine çekip Şarap Tanrıçası'nın doğruluşuyla kalkmak zorunda kalır yataktan; karşısında Önü'nü bastırma telaşında, akademik tartışmaya hazır bir Yüz; inanılmaz derecede Komik!

—Pekâlâ konuşalım bakalım.

—Neden bekledin bunca yıl?
—Bu çok özel bir soru.
—Bir uçtan beni ilgilendirdiğine göre; özel sayılamaz!
—Rüştümü ispat edeli tam yirmi yıl oldu; korkmayın, başınıza belâ olmam. Pişman olduğum taktirde, çok ucuza Kızlık Zarı Diken Doktorlar olduğunu duydum Ülkenizde, lütfen beni bu konuda fazla düşünmeyiniz...

Ferhunde'nin O'na Siz diye hitap edişi, M. Bahattin'i rahatlatmıştı.
—Gene de bilmem gerekiyor. Lütfen açıklayınız!..
—Bir Süblimasyon Olayı'yla karşı karşıya olduğumuzu düşünemez miyiz?
—Anlamadım? Bir Çeşit Perhiz'den mi söz edilmek isteniyor?
—Hıristiyanlıktaki Cinsel Perhiz'le karıştırmayın bunu.
—Pekâlâ, devam ediniz!!!
—Yüksek İdealler ve Kariyer uğruna; değmeyen biriyle seks yapmaktansa, bu tür güdüleri ertelemek yani.
—Doğrudur: Güdülerin en kolay bastırılabileni 'Cinsellik'tir denebilir.
—Umarım, Yetkin İnsanlar'ın Güdülerinden söz ediliyor burda.
—Kuşkusuz.

Bu arada; gömleği Önü'nde tutmasına gerek kalmamıştı M. Bahattin'in; sönmüş organını sakınarak ve alelacele yerdeki donunu giydikten sonra; Ferhunde'nin ilk armağanı, Çin İşi Rop de Chambre'ını sırtına aldı; kuşağını bağlamayı ihmal etmeyerek...

Akademik tartışma Çin ve Roma uzaklığında sürüyor şimdi, beyaz pikeye sarılı Ferhunde; bir sofist görünümünde, heykelimsi.

—Sözgelimi, karnınızı uğuşturmakla açlığınızı gideremezsiniz değil mi?
—Diyojen'e ait miydi bu söz, anımsayamadım?
—Hayır, başka bir Roma'lı... Birazdan Ansiklopedi'lere bakarız, ben de tam olarak çıkaramadım şimdi. Diyojen; şehrin çarşısında, herkesin gözü önünde mastürbasyon yapardı yanılmıyorsam.
—Doğru ya; Gölge Etme Başka İhsan İstemem!

—Onu devlet ve filozofi ilişkileri konusunda söylemiş; Diyojen...
—Özür dilerim, haklısınız!
—Demek; değmeyen biriyle seks yapmak peşinde değildiniz?!?
—Sizi tanıyana dek; öyle...
—Tekrarlayabilir misiniz az önce söylediğinizi?
—Yanlış ifade ettim sanırım... Siz, Buna değerdiniz demek istemiştim yalnızca!..

Metin Bahattin ikna olmuş görünüyordu, diyaloglarının bitiminde yeniden yatağa girdiler. Ferhunde'nin heykelsi hali sürüyor. Partneri ise kafasındaki sorular tam olarak yatışmadığından, az kalsın başarısızlığa uğrayacaktı bu beklenmedik Kızlık Zarı karşısında, acemi çok! Bundan sonrasını sevişme olarak adlamak biraz güç olur... Metin Bahattin soluk soluğa, Nazik Aletiyle, Hazik bir Operasyon uygulamıştı esasında!

Hiç niyeti yokken güldü Ferhunde salonun ortalık yerinde, çantası omzunda, ayakkabıları ayağında kendine gülüyor, acıyla. Düşüncelerinde biraz abartıyordu ama; gerçekten de, hızla unutmak istediği bir gündü o İlk Sevişme. Tüm'celer böylesi komik olmayabilir belki, ama bir an için de olsa, kızlık bozma öncesi, aralarında Akademik Bir Pazarlık yaşandığı kesin. Eşyalara bakarak, yüksek sesle sürdürdü düşünmeyi:

—Yiğidi Öldür Ama Hakkını Ver demişler, bu da bir deyim, atasözü ya da...

Ferhunde atasözleriyle deyimleri ayırt edememekte henüz; yakında onun da üstesinden gelir. Ameliyat sonrası, tekrar tekrar sormuştu Sahip'iniz: "Canın çok acıdı mı?" diye. Daha sonraları da hep kibar davrandı bana yatakta; komplekssiz, sevecen. Fazla bir deneyimim olmasa da, sanırım bunlar önemli ölçütler bir Erkek için; bu geceki davranışlarını yadırgamam da bu yüzden: yadırgadım ama hoşlanmadığımı söyleyemem, ikide bir saçlarıma asılışı?!

Ferhunde bu kez, daha yüksek sesle güldü: "Şu İşe Bak, Güleriz Ağlanacak Halimize!" Bu da bir deyim olmalı, atasözü değilse eğer... Bir gören olsa, deli der bana mutlaka. Deliydi tabii,

Metin Bahattin'in bu geceye has davranışlarındeki sertliği özleme yorduğu için delinin teki olmalıydı Ferhunde, hoşlandığı için de tam bir Zırdeli!.. Birileriyle daha çıkması gerek, Akademik Kariyerine bir zarar gelemez artık, Süblimasyonun da gereği yok tamam mı? Bütün başına gelenler deneyimsizlikten; Erkekleri tanımıyor Ferhunde, kırk küsur yaşında Kızlık Zarını yırtmayı göze alan bir Kadın; oluk oluk kan beklemişti yırtıldığında; canı da öyle kitaplardaki yazılanlar kadar acımadı hiç, çarşaftaki kahverengi sıvıya bakarken; kan bile denemez ona, öylesine bir sıvı işte; yeterince yırtılmadı mı acaba diye düşünüyordu, kuşkuya düşmüştü kendisinden; bisiklete(?) çok bindiği için, belki de gençliğinde... Öylesine anlayışlı ve çekingendi Sevgili, telaşı bir yana bırakılırsa elbet: birlikte bakıyorlar şimdi kahverengi lekeye, inanmaz gözlerle... Yırtıldığını ayağa kalkınca fark etti Ferhunde; kasıklarına vuran sancı, haftalar boyu geçmemişti: özellikle gülerken hissetiriyordu kendini, basit bir Operasyon, söylemişti işte... Kan bir gösterge olamaz kızlık'a, hayır. Asıl bu sancı, içini gönendirip yüceltiyordu Ferhunde'nin: "Ben Bir Kadınım Artık" sevinciyle şaşkınlığı, iç içe sarıp sarmalıyordu onu, "Gerçek bir kadın!"

Çarşafı musluğun altına tutup yıkarken, yitip giden lekeyi önemsemedi bile; Sevgili'ye haftada bir gelen temizlikçi kadının fark etmemesi gerek: onlar çok meraklıdır böyle şeylere.

"Bütün bu başıma gelenler" diye mırıldandı, az önce yakmayı unuttuğu bir köşe lambasına eğilirken... Yücel'le deneyecekti önce, Alçak'ın Asistanı. Dedikodusu olan bir çocuk değil, kimseye yayacağını sanmıyorum, hayır. Birden duraladı gene; deneyim kazanayım derken Nilüfer Hoca'nın durumuna düşmek de vardı. Nilüfer Hoca mı? Alçak'ın teki o da.

Metin Bahattin kadar olmasa da alçağın teki evet, birinci sırayı ona vermeyişi; zaman zaman, "Bu kadın bana bir şey söylemek istiyor ama; sonradan vazgeçiyor sanki, acır gibi bakıyor yüzüme" dedirten bakışıyla koridorlarda, "Ben yandım, sen yanma(!) kaç kurtul bu Herif'ten" demek istiyordu belki de. Tanrım ve Nineciğim: hâlâ neden bu Evde'yim ben?

Tam o sırada telefon çaldı; Alçak, Mıymıntı, Sorumsuz, Cinri'ydi telefon eden, Alçak ve Alçak!..

—Bağır, duyamıyorum seni.
—Diyorum ki: benimle evlenir misin?
—Nee?
—Evlenmek zorundayız. Zaten çok zor düşürdüm Numara'yı.

Telefon, Helikopter Sesi'ni Ankara'ya; Ferhunde'ye dek taşımıştı.

—O ne öyle?
—Bilmiyorum; bir Helikopter, sürekli bir yerlere gidip gidip geliyor... Boşver şimdi, kabul ediyor musun?

Yüreği çırpınıyordu Ferhunde'nin, başında bir helikopter belası dolanırken; Sevgili evlenme teklif etmişti ona!!.

—Sen bir dön, gel de hele!
—Ne demek dön gel, tabii döneceğim.
—Kültür Bakanlığına haber vermemi ister misin, Süper Vali?
—Evleneceğimizi mi? Saçmalama...

Helikopter çok daha yakın uçuyor şimdi; Ferhunde'nin de tepesinde sayılır.

—Düğmeni de buldum bu arada.
—Anlamadım?
—Ayakkabımın içinden çıktı.
—N'olur çabuk dön!..
—Sen muamelelere başla.
—Efendim?
—Nikâh Muamelesi. Çekmecemde vesikalık resimlerim olacaktı; diplomaların yanında diyorum; vesikalık...
—Tamam, tamam canım, var, biliyorum! Başlarım.
—Kendime dikkat ediyorum, merak etme!
—Merak etmemeye çalışırım. Süreyya'ya selam söyle mutlaka!..

Ve telefon kapandı birden; üç dakikaya ayarlılardan olmalı. Canım, canım, kim bilir nerelerden aradı onu, hangi dağbaşlarından, şu inceliğe bak, gazetenin kenarına yazılan not, gün gibi aşikâr şimdi; evlenme teklif etmeyi unutmamak için.. Böyle şeylerin unutulmayacağını bile bile bunları tekrarlamaktan tat

alıyordu Ferhunde, "Vesikalık resimler vardı evet çekmecede; dikkatimi bile çekmedi amma eşşeğim ben!"

Ayakkabılarını fırlattı ayağından; yalınayak koşuşturup, büyük tablanın içinde, Bulgu Fişi'ni de yaktı: küçük parçalara bölerek, "Sevgilim, Sevgili, Sev... sözcükleri eşliğinde: "Beni affet."

Kendinden ölesiye utanıyor şimdi Ferhunde; Süreyya'nın kim olduğunu bulup çıkarıvermişti üç dakikalık telefon kapanmadan birkaç saniye önce. İnşallah duymuştur Sevgili: Selam söylediğimi... O gariban Köylü kızı tabii ya; Kazı Günlerinde araziye gelir, saatlerce kıpırdamadan bakardı onların çalışmasına; iki üç çocuğu da var hatırladığım kadarıyla. Tabladaki külleri tuvalete döküp, kaybolana dek bekledi; yüzü gerçekten gülüyordu artık: huzur içinde. Tholos, Sahibesi'ndeki bu ani değişikliği adlandıramıyor bir türlü, birlikte sağa sola koşup, masa lambasının dışında bütün ışıkları kapattılar...

—Senin ilk adın Tholos, unuttun mu: Süreyya hani?

Tholos ikna olmuşçasına paspasa uzanıp kahve telvesini yaladı; belki de yorgunluktan!.. Ferhunde fincanı kırılmaktan kurtardıktan sonra, şöyle bir çevirip içine bakmadan edemedi. Evlilik Teklifi, Süreyya Sorunu'nu çözümlemişti ama, köy işi Takı(?) fincanda hâlâ durup duruyor öyle; Masa'nın ortalık yerinde ya da!!.

"Hayır" dedi kendine Ferhunde: acımasız ve sert, bir köpeği eğitir gibi aynı; Kıskançlık kadar insanı hayvanlaştıran bir duygu yok, fincanla birlikte yıkayıp yok edecek artık, bu topraklarda edindiği bu Hayvansılığı... Onur meselesini filan boşversene: Güven Duygusu'ydu esas olan; kendine güvendiğin sürece, başkalarına da güvenebilirsin, dürüst ol; kendine dürüst ol önce. Fincanı kurularken, içinden cılız bir ses, üstelik domestik kılıklı: "Ama" dedi, "Bir insanın kendine dürüst olması, başkalarına dürüst olacağı anlamına gelmez ki: İnsan dediğin hep kendini kayırır; yani demek istiyorum ki, Beyin Kendine Tarafsız Olamaz, Tıpkı Sevgili'ninki Gibi..."

—Tartışma burda bitmiştir.

 Ferhunde kendine değil, içindeki Domestik Suratlı Kız'a söylüyor bunu: "Seni dinlemeyeceğim. Kes sesini artık, beni kışkırtamazsın!"

'Kışkırtma' sözcüğü gene Domestik Kız'la ilgili; birlikte salona geçtiklerinde, masanın üstündeki Takı'yı işaretliyordu ona, inatla... "Bilmem anlatabiliyor muyum?" dedi Ferhunde takıyı umursamadan, "Ondört ay öncesi bir Macera, beni hiç mi hiç ilgilendirmiyor, tamam mı?" Domestik: "Tamam" demek zorunda kaldı, aynı Güvensiz sesle.

Takıyı götürüp kubura attı Ferhunde; Kubur, Ferhunde'nin yetiştiği ülkede de aynı sözcüktü: Tuvalet ve Yüznumara sonradan icat edildi; sifonu çekmeden önce, bir süre bekledi; güle güle Nilüfer Hoca ve güle güle Domestik Güvensizliği'ndeki Yanım, Güle Güle... İstanbul'lu bir Sanatçı'yı –Yazar(!) hem de– ya da Yardımcı Doçent Ankara'lı bir Yosmayı değil, onu seçmişti M.Bahattin; gerisi vız gelir bundan sonra, biz vesikalıklarımıza bakalım şimdi...

Vesikalık'lardan önce, Yücel'e telefon etmesi gerek hiç vakit geçirmeden; Oğlan'ın numarasını çevirirken, az önce O'nunla yatmayı planladığını kendine unutturmuş görünüyor.

—İnsan beyni böyledir işte, kendine bile dürüst değil, kaldı ki bir başkasına!..

Ah Kubur'dan bile yetişiyor bu Kız, belki de Nilüfer Hoca'nın etkisi; Onlar'ı birlikte atmakla hata etti; birazdan Kubur'un sifonunu bir daha çekecek!

Ferhunde, Mesafeli Hoca Ses'ini takınıp, telefona çıkan Asistan Yücel'e: M. Bahattin Türker Hoca'sının sağ ve salim olduğunu aktardı: Ee, ne desin yani, Sedef Düğmemi bulmuş diyemezdi ya... Canım, canım... Sevgili... Sevgili... Sev...

—Aptal aptal ne bakıyorsun öyle Tholos? Evlenme Teklifi aldık, sevinsene işte.

2. BÖLÜM

Mezopotamya
Ya da
Mezra-Botan

Çorba iyi gelmişti M. Bahattin'e; pilav artığı olduğu belli değil hiç; salçası, yağı, baharatı iyi ayarlanmış ve sıcak. Arabaya binerken Oğlan'a bahşiş vermeyi unuttuğu gibi, ellerini de yıkayamamıştı. Bir de baktı: Süreyya gene gelmiş onu bekliyor, bu kez silahı görünmüyor ortalıkta! Hâlâ el freninin yanında duran gazeteyi, arkaya, malzemelerin yanına fırlatırken: "Eskisi kadar sıkı arama olmuyor, gene de trafik ekiplerinden önce inmen doğruydu" dedi kıza: "Tedbir her zaman iyidir."

—Tedbirle bir ilgisi yok Hoca. Buralar bizim bölge artık.

Yok canım, bak şu işe; Trafik polisleri'nden bile korktuğunu belli etmeyecek aklı sıra: ne de olsa gerilla ya, bölge onların sayılırmış, iki üç bin kaleşnikofla olsa bu iş... Bu laf kendisine mi ait, yoksa akşam bültenlerinden birinde yöneticilerden mi duymuştu; çıkaramadı Metin Bahattin Hoca. Arabaya benzin alırken Süreyya'nın gene toz olacağından emin; pompanın önüne çekti cibi.

—Süper'e gerek yok, boğazımıza kadar Süper'e battık zaten, Süper Vali, Süper Star, Süper Moral...

Elbet Pompacı'ya değil, Kız'a laf atıyordu; bir yandan da göstergeyi denetliyor; uyku sersemi eksik benzin konabilir arabasına, Süper Pompacılar tarafından. Parayı dikkatlice sayıp bahşişsiz öderken; Benzinci'yle Süreyya'nın Kürtçe konuştuklarını duydu; çok kısa, birkaç kelime, karşılıklı; bu kadar da olmaz artık, hem inmiyor, hem de Kürtçe...

—Demek buralar sizin bölge sayılır!?

Kısa ve net bir yanıt aldı.

—Öyle.

Arabayı çalıştırırken, Asistanı Yücel'in anlattığı bir fıkra geldi aklına: artık Karadenizli'ler bile Kürt fıkraları anlatır oldu, mo-

da ya işte... Modadan da öte: Karadenizli Çocuklar denizci yazılırdı eskiden, şimdi doğrudan Güneydoğu'ya yollanıyor, askerliklerini yapmak için. Her neyse, efendime söyleyeyim, bir yaşlı Kürt, mahkeme huzuruna çıkarılmış, savcı bakmış, ayakta duramıyor sanık, titrek; demiş: "Baba, senin eşkıyaya yataklıkla filan bir ilgin yoktur, iddianamede her ne kadar böyle böyle yazıyorsa da..." TC savcılarından biri evet, korumasına almış zavallıyı, boşu boşuna yanacak. *"YOK BEĞİM"* demiş Kürt, *"ÖYLE ÖYLE ETTİM"* Savcı: "Bırak baba" demiş, "Sen kimseye yataklık edemezsin, kendin yataklıksın, şu haline bak!" İhtiyar ısrarlı hâlâ. *"ETMİŞEMÖY LEBEĞİM."* Savcının sabrı tükeniyor yavaş yavaş. "Şu harita da benim deme sakın!" Evde yapılan aramada, bir Kürdistan haritası çıkmış çünkü.

—YOKBE GİMAA RİTADABENİM DİR

Hay allah; iddianame kendisine ait olsa da –Tabii sanık görülmeden önce yazılmış, çoğu prototip zaten– Savcı hâlâ koruma çabasında ihtiyarı: "Baba gel yapma, bu haritada KURDISTAN diyerekten, taa Antalya'ya kadar uzanmışsınız, Antalya'da mı Kürdistan şimdi?"

—EBİZ MİÇNİ NARENCİYE YENİYECEĞİBEĞİM ANTALYABİ ZEDELAĞİM.

Metin Bahattin'in hatırladığı fıkrayı, Süreyya tamamlamıştı: Yaşlı Adam'ın ağzından büyük harf ve imlasız. Hoca, gülümseyerek Süreyya'nın yüzüne baktı; kızın güler bir hali yok! Arabaya binerken görmediği silah, şakağına dayalı şimdi Metin Bahattin'in...

—Karşı tepeye sür hoca!..

Yol arkadaşının sesi ilk kez kabaydı; evet. Çaresiz ana yoldan ayrıldı Metin Bahattin, cip daha keyiflenmişti arazisini bulunca; geçmişinde çerçilik var ne de olsa! Bir süre hiç konuşmadılar Gerilla Kız ve Hoca. Namlunun soğukluğu hâlâ şakağında Metin Bahattin'in; bir türlü kendine yediremiyor; bir Gerilla, üstelik Kız'dan korkacak bir adam mı o; Süper Vali'ye haber iletilmesini de önlemişti az önce; Cudi dağına bile tek başına çıkmıştır vakti zamanında; yöreyle ilişkilerinde devletin yardı-

mını beklemedi hiçbir zaman; önlü arkalı korumalardan nefret eder, kendisine güveni tam; yazın elli dört derecede, kışları kar altında çalışan bir bilim adamı kimden korksun ki? Cibi durdurdu birden.

—Bir şartla devam ederim, şunu çek başımdan ve neden karşı tepe?

Süreyya uysallıkla silahını uzaklaştırırken konuştu; sesindeki kabalık da yitmiş görünüyor.

—Taşınacak emanetler var!

"Anlaştık o zaman" diye yeniden gaz verdi cibe; Arazi Tutkunu Çerçi, zaten hiç hoşnut olmamıştı duraksamaktan. Sorduğu iyi oldu Metin Bahattin'in; o bir Cip filan değil, neye ve neden alet ediliyor, bilmek hakkı. "Emanetler" demişti: belli ki Silah taşıtacak bu Kız O'na, bir de: "Burası bizim bölge sayılır" diyor, taşıyıcı olarak bir Bilim Adamını seçmek, dürüstlüğe yaraşır mı, hani kendi bölgendi? Üstelik de; Türk bir Bilim Adamı'nı –biraz Çingene, biraz da Çerkez– kamuflaj niyetiyle kullanıyorsan, bu bölgenin senin olduğuna Kargalar bile güler. Bu Kız'ı hatırlamakla hiç de iyi etmediğini düşünüyor şimdi Metin Bahattin... O pır pır helikopter nerde peki, çorba içerken bile rahat bırakmamıştı Hoca'yı: "İyi ki yok" diye düşündü sonra, yanında bir Gerilla'yla bombalanmak hiç de hoş olmaz; hem öldükten sonra çok daha zor: şu an içinde bulunduğu durumun yataklıkla bir ilişkisi olmadığını anlatabilmek TC Savcılarına... Akademik çevreler hop oturur hop kalkar artık. "Satılık Hoca, Kürt Milliyetçisi!!"

Sabahın alacasıyla, tepenin ardında yükselip alçalan kızıltı birbirine karışıyor; sabahla bir ilgisi yok bunun hayır, tepenin gerisinde bir şeyler yanıyor; yaklaştıkça koku da arttı, üstelik mısır patlarcasına silah sesleri; düzenli düzensiz aralıklarla.

—Gene nereyi bastınız?

Süreyya yanıtlamadı, kısa bir komut ancak.

—Şu kenara çek!

Cipten iteleyerek indirmişti onu Süreyya, bir kayanın arkasına sürüklerken de: "Yat aşağı!" dedi; yoo kaba değil, ölmesini istemiyor Hoca'nın.

M. Bahattin, kayayı iyice siper alıp ne olup bittiğini anlamaya çalışıyor; Kız onun canını emniyete aldıktan sonra, tepeden aşağılara doğru koruma ateşi eşliğinde koşmaya başlamıştı. Kendi yerini çok güvenli hissetmiyor Metin Bahattin; çünkü az önce, bir kurşun –kaza mı?– siper kayayı delip, burnunun ucunda parçalamıştı. Ne neresi, kim kimden, kendisi kime ait, kimden yana bir bilebilse; hangisi daha güçlü, duruma kim hâkim: ondan bile emin değil ki safını seçebilsin, televizyonda tutmadığı takımlardan ikisinin maçını izliyor sanki: "Ah o da kaçar mıydı?" diye yumruk atacak birazdan sığındığı Kayaya; hangisi, hangisi bunların, formalar da birbirine karışmış, en önemlisi de kendisi nerde, kim?

Bir süre sonra, Maçın konumunu yerli yerine oturttu Metin Bahattin. Yanan yer, askeri bir Karakol olmalıydı, karşı tarafın oyuncuları tepeyi tutmuş iki yandan veryansın ediyorlar karakola. Metin Bahattin karakoldan hiçbir yanıt gelmediğini hayretle fark etmişti, yalnızca için için yanmakta taş bina; karşı ateş ise, arada sırada karakolun ötesindeki köyden duyuluyor, tepelere doğru bir süre şiddetini artırsa da kesiliyor hemen. Kürtler'in gazetesini okumadığı halde, köydeki tetikçilerin Korucu Kürtler olduğundan adı gibi emindi Metin Bahattin; gözleri doldu: "Bizim çocuklar, bizim çocuklar ateş etmiyorlar kardeşlerine..."

"Etmiyor? Edemiyor? Hangisi?.." dedi sonra. Bu kendi bulunduğu yeri, 'Şeref Tribünü' olarak adladı; az önce burnunun dibinde taşı delen kurşun da tam bir kaza kurşunu, O'na asla bir şey olmayacak burda. Süreyya doğru yeri seçmişti Hoca'sı için. Çocuklar hâlâ ateş etmiyor ya da edemiyor, hangisi? O pır pır helikopter nerde peki, allahın cezası?!!

Mesafeye karşın 'Şeref Tribünü', yanan binanın içini görebiliyor, şeref tribünleri bu nedenle kurulmuşlardır zaten, tarihler boyu: Siz komuta etmeseniz bile, izlerken; yanan başkalarıdır hep, Anadolu'nun çocukları yanıyor orda, hepsi de: Zengin Batı Bölgesinin fakir fukara çocukları, İzmir, Aydın, Adapazarı, İstanbul, Bursa; bir de Karadeniz uşakları...

Birden sırtı ürperdi, Ferhunde'nin kazağını nereye koymuştu acaba? Üşüdüğü için değil hayır, Süreyya'nın Şeref Tribünü'ne bıraktığı bir cesetti sırtını ürperten: onyedi-onsekiz yaşlarında bir Oğul gerilla. Kız, Emanet'i onun tam yanına bıraktıktan sonra, koruma ateşi eşliğinde yeniden aşağılara doğru kayboldu. Demek silah değil, Ceset taşıtacaklar Metin Bahattin'e: haberlerde okunan "Ölü Ele Geçen Gerilla" sayısını artırmak istemiyorlar. Ya benim halkımın Cesetleri? Bayrağa sarmak yetmez ki, birileri bir şeyler yapmalı hemen! Orda yanıyor işte, yananlardan biri de Oğul-kulağı küpeli; "Benim Çekmecede ne işi var" der gibi bakmakta babasının yüzüne -öteki Cesetlerin bazılarının kulaklarında da küpe var, saçları uzun genellikle... Birden kavrayıverdi Metin Bahattin, bu yörelerde erler, erbaşlar, stress'ten korunur ancak, ölümden değil; saç sakal bırakmaları, band, bandela takmaları, giydikleri yazlık manzara resimli tişörtler ve Americana yazıları hep bu yüzden: "Oğullllll" diye seslendi M. Bahattin avazı yettiğince: "Bir arka bulamadık mı sana yavrum, neden girdin o Çekmeceye?"

Cumhur Kaptan'ın, uykusuz, sarı benizli oğlu Oğul'lar arasında olmadığına göre, gene yırtmış; babası, Salih'in askerliğini kısa dönem ve Batıda yapabilmesi için elinden geleni ardına komamıştır mutlaka. Bodrum, Marmaris, Americana tişörtlü Oğul'lar bunu duyunca: "Babaaaa kurtar bizi!" diye seslendiler, oysa ölüydüler, tıpkı sevgili Hayat gibi; onu da kurtaramamıştı Metin Bahattin, kendine lanetler okuyor... Süreyya bir gerilla cesedi daha bırakarak yitti arkası sıra; Oğul'larla aynı yaşta bir gerilla, Spor ve Marka Ayakkabısı'nın teki yok, daha doğrusu yok olan Ayak, bileğinden kopmuş. Metin Bahattin yalnızca kendi Oğul'larını düşünmek zorundaydı artık; bu Oğul'lar ki -Ataköy'de Marina açıldığı zaman bir kongre dolayısıyla İstanbul'daydı gene, kongrenin umumi arzusuna uyarak gitmek zorunda kalmıştı Ataköy'e- ceplerinde beş para yok, ellerinde yarısı değil, tümü de Zehir Colalar; volta atarken görmüştü her birini; alana taşmış masalar arasında yaşarken de fukara ve ölüydüler.

O helikopter o kadar gitti geldi; o helikopter neden haber vermiyor Süper'lere, neden? Birileri hâlâ bir şeyler yapabilir Oğul'lar için, yapmak zorunda...

Şeref Tribününün arkasına getirilen gerilla cesetleri: tam altıyı bulmuştu ve tam o sırada, taş binada yataklhanelerin ikinci bölmesi olan cephanelik, Cumhuriyet Bayramları'nda alan gösterilerinin havai fişekleri gibi patlamaya başladı, gökyüzü kuduruyordu şehvetten, havada açan çiçekler kan kokusundaydı, iç bayıltıcı...

Şeref Tribününde daha fazla kalamayacağını hissetmişti Metin Bahattin; ölümü çoktan göze almış, kaçacak delik arıyor: "Hep aynı kafa, Karantina Adası'nı hastaneye çeviren, deniz kıyılarını birbirinden zevksiz mantarlarla bezeyen, hep aynı kafa; yatakhanenin yanına cephanelik yapılır mı, allah canınızı alsın sizin!" Birden; gerilla cesetlerine bastığını fark etmişti kaçacak delik ararken; "Özür dilerim, sizden de özür dilerim" dedi, "Her birinizden!" On'u bulmuşlardı sayıca. Bir arkeolog, soğukkanlılığını yitirmemeli; yalnız tarih karşısında değil, hasbelkader sosyal olaylara bulaşmak zorun da kaldığı zamanda asla yitirmemeli soğukkanlılığını, arkeoloji hata affetmez.

Başını bile korumaya almadan, ağır adımlarla Cip'e yöneldi Metin Bahattin; çalıştırmaktan vazgeçip uzun yol lambalarını yaktı, şu anda her iki taraf için de tam hedef sayılır, "OĞULLLLLLLL!"

Uzun yol lambaları, şeref tribününün hemen yanı başındaki karaltıyı görünür kılmıştı; İmparator bu evet, sürücüsü kamyonun kasasına çıkmış Şehvetle Maç Yönetiyor; **"RERER AAA RE RERAAAAAAA"** Kamyonun kapalı kasasındaki İnekler, havasızlıktan boğulma pahasına vokal yapıyorlardı boklu kıçlarıyla: **"SIKIS IKI SARILBANASIKIS IKI"** İnekoğlu İnekler'in tek şikâyetleri, kuyruklarıyla yeterince tempo tutamamaktı, bu sıkışıklıkta!..

İmparator'un yüzünü görmek için tam fırsat; uzun yol lambalarını söndürmeden Cip'ten inerek, karaltının üzerine tırmanmaya başladı Metin Bahattin; tıpkı macera filmlerindeki gibi. Hoca sportmendir; doğa koşullarıyla ömrünce savaş verdiği için, bu tür maceralar vız gelir ona, Doğa farkımızda bile değildir bizim, gene de savaşıp yenmeyi ya da yenilmeyi göze alacaksın; önemli olan Doğa Yasalarına "Sen Sensen Ben de

Ben!" diyebilmek: İnsan olmanın özü burda. Kamyonun sürücüsüne yaklaşıp ayakları altına aldı; "Ulan öyle seyredilmez böyle seyredilir." Skor'u henüz belli olmayan Maç Yangınını; eli bir yerinde (!) izlediği, sırtından bile belli oluyordu deyyusun; bu yüz, bu yüz ayaklarının altındaki?.. Ramo'nun yüzü? Cumhur Kaptan? Vitrindeki balık adamlar koyu renk giysili? Televizyona çıkan yöneticilerden biri?!. Hepsi, hepsi bu yüz; en çok da Mukaddes Hala'nın devlet törenini yöneten Cüce: "Ben yaptım, sen yapma" diyordu, altında!!.

Onun bu korkaklığını iç güdüleriyle farkedebilen İnekler, sıkı sıkı vokalini kesip, Mooo'lamaya başladılar; havasızlıktan patlamak üzere olduklarını sezebilmişlerdi bir an için; birbirlerine çevirdiler şaşkın İnek Yüzleri'ni: " Amigo da korkarmış demek, amigo altta!" Ah, bir de kıçlarındaki bulaşığı farkedebilseler, Mooo ki moooo, biraz nefes...

M. Bahattin; Cüce'nin hakkından geleceği sıra: "Oğul'lara nasıl kıyarsın ulan? Kendi canına kıysana..." diye yumrukluyordu altında yalvaran bu bin bir suratlı Yüzsüz'ü: "Kendi canına kıymaktan da korkarsın sen, geber işte!" Bir süre için, geciken helikopterin pırpırı duyuldu. Helikopterde de, binbir suratlı bir Cüce vardır ve kamyonun üzerine bin bir nişan, madalya atar havadan. Osmanlı ve TC damgalı nişan ve madalyaların kamyon kasasındaki yansıları, İnekler'e görevlerini anımsatmıştır yeniden; ciğerlerine doldurdukları son nefesle, vokale koyulurlar, **"SIKIS IKI SIKISIKI"**

Metin Bahattin'in bir anlık şaşkınlığından yararlanıp kalkmıştır Cüce; üstüne çekidüzen verdikten sonra, madalyaların en büyüğünü seçer, Sultan Mahmut'a ait, "Kürdistan Zafer Madalyası" nişanını taktıktan sonra ve Neron'vari gülümseyişle yangını yeniden yönetmeden önce; M. Bahattin'in gözüne tükürür. Metin Bahattin de onunkine. Bir süre karşılıklı birbirlerinin gözlerine tükürmeyi sürdürürler, Şarlo filmlerindeki gibi; birbirlerinin tükürme haklarına saygılı, sıralarını bekleyerek!.. "Allah topunuzun belasını versin!" diyerek kamyondan atlamak zorunda kaldı Metin Bahattin, kasayı yumruklarıyla dövüyor şimdi. "Özellikle de siz; Kıçları Boklu İnekler!!"

İnekler, olanların ayırdında değillermiş gibi –çok mümkün ki değiller– tezahüratı artırdılar görev duygusuyla, **"ENBÜ YÜK ENBÜ YÜK..."** Metin Bahattin hemen uzaklaşmak istiyor burdan: iki ucu boklu bir değnek; bir Bilim Adamı böyle şeylerle ovalanmaz. Süreyya, Cip'in yanında bekliyordu kendisini; gerilla cesetleri Onüç'ü bulmuş; hepsinin ayağında Americana marka; spor ayakkabılı ölüler. Metin Bahattin, bu Kızla da belli bir mesafeyi korumak zorunda artık; kendisine ceset taşıtmak niyetindeyse hava alır.

—Plakayı bu kez fark edebildiniz mi?

Süreyya onu öldürse de, TC dedirtemeyecek, hayır. Metin Bahattin akademik bir tartışmaya başlarcasına; oldukça üstten, alaycı, karşısındakini dinlemeye hazırsa da, asla ödün vermeyen, empoze eder bir tavırla konuştu: kız bozarkenki hali hatırlamış olmanız gerek. †

—Bilim beni bekliyor; izninizle!

Süreyya, tam da Cip'in kapısında duruyordu, yol vermek niyetinde değil.

—Yüzünü teşhis etmemiş olamazsınız!.
—Peki o Cüce'yle yan yana duruşunuzu nasıl açıklayacaksınız aynı tepede?
—Şu anda savunmada, bizi görmez O. Gücünü bir süredir sivil halka yöneltmesi de bundan.
—İşbirliği halinde olduğunuz söylenemez belki ama, gene de çok tuhaf!?.
—İmparator, her boydan sermaye çevresiyle işbirliği halindedir ancak. Bu çevre; onun İnekler'ine ölmeyip geviş getirecek kadar yem sağlıyor çünkü.
—İnekler dediniz! Benim benzetmelerimi, bana karşı kullanamazsınız.
—Evrensel Tanımlamalar bunlar Hoca; kendinize mal etmeyin.

Evrensel öyle mi? Bir bilim adamının önüne dikilmekte 'Evrensel' o zaman, Metin Bahattin'in sabrı tükenmiş görünüyor.

—Artık yolumun üzerinden çekilebilir misin? İlerde birbirimizin yüzüne bakacak halimiz kalsın...
—Kemalist Evhamlar'ınızdan kurtulamadıktan sonra, sizinle bir daha yüz yüze gelebileceğinfizi sanmıyorum.
—Kemalist Evhamlar mı? Sen ne diyorsun? Kulağı küpeli Oğullar'la, Gerillalar'ın ayağında aynı spor pabuçlar var; az önce kendi gözlerimle gördüm, Amerikan malı!
—Yol boyu, ben de Siz'e bunu anlatmak istemiştim.
—Anlatmak istediğin filan hiçbir şey yok senin. Sen sadece suçluyorsun.
—Kemalist Evhamlar'ınız işte!
—Yoo, Mustafa Kemal'in adını ağzına almana izin vermiyorum, bir Altmışsekizli olarak; bir ara biz de aynı hataya düşmüştük; çok, çok büyük bir hata.

Şimdi üstten ve bir hayli alaycı bakma sırası Süreyya'da, ne sanıyor kendini bu Kız?!

—İstersen şu anda, beni de vurabilirsin; resmi kayıtlara göre, daha önce de teşebbüs ettiniz zaten; durma, vur hadi. Bir arayanım da çıkmayacaktır yakın çevremden başka; o da bir süre için. Devletin umurunda sanki Bilim; resmi kayıtlar tutuyor yalnızca?
—Ben de onu vurgulamak istemiştim.

Yorgunluktan belki; kendini savunmak istedikçe açık verdiğini hissediyor Metin Bahattin; Kız'ın ve Silah'ın üzerine yürüdü, kendinden emin bir tavırla: "Mustafa Kemal'e borçlu olduğumuzu unutmayalım, bir Mustafa Kemal daha neden çıkmıyor bu topraklarda, hiç düşündün mü?" dedi; "Nankörlük İnsan'a hastır ama, olunmayabilir."

Kız, kenara çekilip Cip'i n kapısını tuttu; yalnızca parmakları görünen sol eliyle...

—Vahide Ana'yı görürseniz, iki ellerinden öperim.

Vahide Ana mı, Vahide Ana kimdi sahi? Ha, Endüstri Meslek Lisesi'nin gönüllü çaycısı, TPAO'dan emekli bir işçi, Gırnavaz'da. Kızın yüzündeki terbiyeli gülümseyiş –alaycılığı, hangi nedenle olursa olsun, silinmiş şimdi– Metin Bahattin'in üzerinde kalan bir başka selamı hatırlattı ona; hatırlayınca da se-

vindi, her şeye karşın daha yumuşak ayrılmalılar, Vahide Ana filan dediğine göre, Kız da dikkat ediyor buna.

—Ferhunde Hocanım, hatırlıyor musun, kürsü arkadaşım hani? Onun da Sana selamı vardı...
—Mutluluklar dilerim size!

Terbiyeli gülümseyişle çelişti cipin kapısı: sertlikle kapatılmıştı Süreyya tarafından. Mutluluklar dilediği Hoca'yı kendi yoluna terk edip, gerilla cesetlerini sırtlamaya başlamıştı Süreyya. Metin Bahattin, Cip'i çalıştıramıyor bir türlü: arazi tutkunu ne olacak, ayrılmak istemiyor sanki bu yangın yerinden: "Hadi aslanım, hadi" dedi, "Saçmalama!"

Gerilla Kız; onüç cesetle birlikte ayağa dikilmişti: cesetlerin parmakları 'zafer' işaretinde kasılı. En ufak bir güçlük belirtisinden uzaktı bu incecik kızın sırtı ve bedeni; eğilmek bir yana, çok daha dik görünüyor şimdi.

Başını camdan çıkarıp, yüksek sesle –İmparator'un duyması filan ilgilendirmiyordu Metin Bahattin'i: "Her şeye karşın çok güzelleşmişsin Süreyya" dedi, "Bilmem söyledim mi?"

—Kollektif bir güzellik Hoca; biz düşürülen bir halkız, şimdiyse dünyanın en güzel başına dönüşüyor başlarımız; Direnen İnsan Başı'na!

İçgüdüsel bir devinişle başını öne eğdi M. Bahattin; vites kutusuydu saçmalayan, dişliler birbirine karışmış; vites kolunun bir iki kıpırdanışına boyun eğmek zorunda kaldı Çerçi; ana yola yöneltmişti burnunu, homurdanarak...

Metin Bahattin, Cip'in içinde; Süreyya sırtında Onüç Lastik Pabuçlu Ceset, bir süre yan yana yol aldılar; kız söyleyeceği bir söz olmasa, çoktan geçip gidecek Cip'i; hiç zorlanmadan.

—Kolyem hâlâ sizde mi Hoca?

Kolye, hangi kolye? Kızın Ankara'ya gelip ona sunduğu; Orospu'm olmaya gelmiş, hay allah, çekmecelerimden birinde olmalı kolye; şifonyerin altında.

Ne diyeceğini bilemeyen Hoca'yı beklemeden, Süreyya sürdürdü konuşmayı.

--Bölgemize gelip, Bilimsel Kazıları başlattığınız için gene de teşekkür ederiz size. Halkımızın ortak bir armağanı sayın Kolye'yi.

Kız, 'Gene de' önderlik ağzıyla konuşmuştu ve bomba olayıyla bizim bir ilişkimiz yok demek istiyordu açıkça. Bunu duyduğuma sevindim, çok sevindim diye bağırmak geldi M. Bahattin'in içinden; Süreyya yük olmayan yüküyle çoktan kayboluvermişti gözden, doğaüstü bir yaratık sanki!

Kızın söylediklerinin iyice bilincine varmak için, bir süre beyninde dolaştırdı lafları; yeniden yorumladı: Yüksek Değer Biçeriz anlamına geliyordu bu sözler önderlik ağzıyla; demek ki bir rahatsızlıkları yok Kazı Konusu'nda, "Bilimsel çalışmalarınızla birlikte, çok afedersiniz, sittirip gidin" diyebilirlerdi, "artık o bizim işimiz!"

Bu Halklardaki inanılmaz bilim sevgisine, yeniden hayran kaldı Metin Bahattin. Devlet adamlarındaysa rastlayamazsınız bu inceliğe; hiçbir ülkede ve hiçbir çağda, Heyyy Navaz tepesi, Nabula Navala, çok oyalandım bağışla; geliyorum, sıkı dur, özledim seni!

Ana yola çıkarken, sağına soluna bakmayı unutmuştu Metin Bahattin; allahtan önemli bir trafik yok; iyi de, Ferhunde'yle evleneceğimizi nerden biliyor bu Kız? "Mutluluklar size" dedi, aslında biraz da alaycı...

Dikiz aynasını düzeltirken, Ferhunde'ye evlenme teklif etmekle iyi ettiğini düşünüyor: Ferhunde yumuşacık bir insan, sığınılacak bir liman belki; yoruldum evet, Metin Bahattin Türker de insan, Hoca'lığı batsın, yoruldu artık; bir Liman'a ihtiyaç duyuyor... Sözgelimi şu Girnavaz Kazısı; daha bir değil, iki nesil gerekli, sonuç alınabilmesi için; yangın iki nesil sürecek değil ya, bu denli aptal olamaz insanlar, bu denli kıçı boklu inek; bitmek zorunda... Ferhunde'yle birlikte sürdüreceğiz Kazıyı; Yücel, Songül ve daha sonra gelecek olanlar; şu anda adlarını bile bilmediği Öğrencileri: her şeyden önce Hayat Çocuk için sürecek bu Kazı, ona verilmiş sözümüz var.

Bir an için, yeniden Hoca'lığının tadına vardı M. Bahattin; neden batsın ki? O televizyona, basına çıkanlara 'Hoca' denemez: el etek öpmeye hazır, şirket temsilcisi onlar; kendisi farklı, bu farkı da sonuna dek koruyacak. Keşke Ferhunde'nin gelmesine rıza gösterseydim; korkulacak bir şey yok işte, saatlerdir yoldayım, doğru dürüst bir arama bile olmadı kedi gözünden başka!

Oğul, sürekli "ünivesite bitireceğim, askere gitmemek için" diyor ama; her ne kadar şirket temsilcisi değilsek de, sağda solda tanıdık bir Paşa bulundurulmalı, el altında şöyle... Az önce karakolda yaktığı Oğul'lar geldi aklına; haksızlık bu, bizimkinin Anane'sinin çekmecesi sağ olsun, peki de, ötekiler nereden bulacaklardı sürekli okumak için gereken parayı? Marina'nın parasız pulsuz cesetleri zaten şimdiden tümü, bir Paşa, bir General? Aslında halkımız n'apıp eder, istemese çocuklarını Güneydoğu'ya yollamamanın bir yolunu bulabilir: en ummadık kişinin, hemşehrilik kanalıyla da olsa, bir bölük komutanı tanışı vardır mutlaka; bulup buluştursun, paşa şart değil; bulup buluşturması çözüm mü, çözüm değil elbet; belki de çözüm! Bizimkiler çocuklarını yollamazlarsa, Bölücü Örgüt kendi kendisiyle savaşacak değil ya; zaten hepsinin ayağında aynı lastik pabuçlar; Americana, ah Ferhunde, nerdesin; şimdi n'apıp eder bir fincan kahve bulup buluştururdu ona 'Paşadan' önce; çözüm için, utanarak da olsa kahve fincanına bir göz atardı; Ay doğmuş mu diye, ne de olsa Bilim Kadını; açıkça 'Ay' arayamaz ki fincanda. Ferhunde'nin kıskanç bir yapıda olduğunu hiç sanmıyorum ama, o Takıyı da yok etmeli örtünün altından. Nedense örtünün altına koymuştu evet; ama yoo, Süreyya'ya söz vermişti bir kez, Kürt Halkının bir armağanı: yok edilemez!

Tepelik yerde kurduğu düşten sonra, Kürt Halkı sözcüğünü telaffuz etmede bir sakınca görmemişti M. Bahattin. Bir yandan da, "Aslan Kemalistim benim(!)" diye kendiyle eğleniyordu; Kızın etkisi belki? "Aslan Kemalist", Mustafa Kemal konusundaki düşüncelerinden asla ödün vermiyordu: kendiyle eğlenirken bile...

Hem Kemalist, hem de yarı Evli sayılır artık, çok daha dikkatli olmak zorunda, şakaya gelmez bu işler... Evlenme teklifi ye-

rine, Ferhunde'ye can güvenliği için devleti haberlemeyi teklif etseydi, işte sen o zaman gör bak rezilliği: kendini hiçbir zaman affetmezdi Metin Bahattin. Süreyya haklı, evhamlarımdan arınmak zorundayım! Kızın haklılığı'nı çok farklı bir tonda kullandığını bile fark edemiyor yorgunluktan; çıkmadan önce uzun uzun vedalara giriştiği bu yolculukta doğru dürüst aranmadı bile, Gazeteyi ne cehenneme koydu peki? Arkada; malzemelerin yanında!! Hani Evham yoktu? Oğlum Bayattin; sen adam olmazsın bu gidişle, Yasal bir Gazete o tamam mı? Vitesi üçe aldı.

Artık Süreyya da umurunda değil; yalnızca Ferhundeyi düşünecek, kendilerini yani: Ferhunde ve sığınacak bir liman arayan elli yaşındaki M. Bahattin'i... Gene de o Takı'yı ortadan yok etmeli, Ferhunde yanlış yorumlayabilir; aslında kıskançlıkla ilgili en ufak bir sinyal vermemişti bugüne dek, ne kadar oldu beraberlikleri; iki yılı buluyor belki; gerçekten o kadar oldu mu, doğru ya, iki buçuk Kazı Yılı yaşamışlardı birlikte; sonuncusu yarıda kaldı, en az birbuçuk yılı buluyor ilişkileri. Metin Bahattin; kıskanç kadınlardan nefret eder; Üvey Karısı sözgelimi, yapar eder, sonra da gelip kendisine saldırırdı: Vay efendim, yan gözle baktın, kol attın; daha neler de neler... Kendi Ananne'sini bile kıskanır bu kadın; kadın erkek ilişkileri söz konusu olduğunda; -dikkat ettinizse; erkeği söz konusu olduğunda demiyor- Meral yalnızca 'Erkek' ilişkilerine girer: burslu olarak Fransa'ya gittiklerinde fark etmişti bunu Bahattin; kendisi yorgun argın bilim peşindeyken: "Biraz da hayatımızı yaşayalım A canım!" diyordu Meral: "Bu kadar da olmaz ki!" Hayat'ımız derken; kendi hayatıydı kastedilen: Paris, Düşler Kenti, "o'la laa la": hem bir Paris'li kadar özeniyordu bu O'la la'ya, aslında daha o zaman boşamak varmış!!? Ferhunde çok farklı bir kadın, çöküp gitmiş de olsa, Sosyalist Ahlak'ın izleri var hâlâ onda: disiplinli, ciddi... Gene de Takı'nın açıkta değil de, örtünün altında duruyor olmasından tedirginlik duyabilir; onu ortadan yok etmenin en güzel yolu, Ferhunde'ye düğün armağanı olarak sunmak; belki de Ferhunde'nin anlayabileceği bir dilde ama, fazla ürkütmeden, Süreyya'nın söylediklerini de aktarabilir; madem takınacak; yükte hafif, pahada ağır bir Armağan olduğunu bilmesinde yarar var. Süreyya, evlilikleri biraz küçümsüyor mu ne? E, tabii... Çocuk yaşta, öylesi evlilik yapmış

bir kadın; sanki bizim evliliklerimiz çok mu farklı; bırak şimdi Süreyya'yı: Ferhunde'yle çok farklı yaşanacak, evlilik bile değil, bürokrasi gereği yalnız, imzalarını atacaklar, hepsi o kadar. Ferhunde kendisine sunulan Düğün Armağanı'nın değerini bilecektir, hiç kuşku yok; hem zaten, Taşlar'ı onca sevmelerine karşın, yalnızca elmas ve zümrütü sevmez Onlar, kadını tutsaklaştırmak için, odalık ve haremlerde tutabilmek için bir tuzaktır bu taşlar!..

Sevilmeyen taşlar konusu; aslında kendi görüşüydü Metin Bahattin'in, Ferhunde'yle bu konuda konuşmamışlardı hiç: "Muamelelerin başladığı şu saatte" derken, eli Cip'in radyosuna gitti; İstiklâl Marşı'nı duyunca sevinmişti, "Demek, saat yedi!" Kazılarda genelde İstiklâl Marşı'na yetişilmesi adettendir; kahvaltı ve hazırlık faslı bittikten sonra, saat tam yedide, arazide: kazma, kürek, çekül, cetvel, düzelticinin başına geçildiğinde Kazı için verimli bir gün başlamıştır Metin Bahattin için: kaytaran hiç kimse yok, sağlıkları da yerinde herkesin, "Hadi, rastgele!"

Az önceki düşüncelerine döndü yeniden, Ferhunde'yi düşünmek onu rahatlatıyordu, bu açık; muameleleri başlatabilmesi için, daha iki saati var Sevgili'nin: bürokrasi bir kazı ekibinin disiplininden çok uzaktır, hatta dokuzda bile başlamaz onlar, on-on buçuk belki; çaylarını kahvelerini içecekler, birkaç manasız telefon sağa sola, bakkal çakkal hesabı; bunların önünde evlenmek için İmza atılacak da ne olacak sanki? Hiç neden yokken tuvalete de gider bunlar; sonra da başlarını kaldırıp, keyifleri isterse eğer; "Buyrun, siz neden beklemiştiniz?" diye sorabilirler, eksik olmasınlar! Elmas ve zümrüt taşlar konusundaki görüşüne Ferhunde'yi ortak etmesi gayet doğal, her ne kadar muameleler henüz başlamamış da olsa; hayat müşterek olduğuna göre, zümrüt ve elmaslar odalıklar içindir, Ferhunde de böyle düşünüyor. Süreyya'nın evlilikleri küçümseyişi? Bırak şu Süreyya'yı dedim!..

Ya, yalnız doğadaki ya da Kazı Yerindeki Taşları değil de, zümrüt ve elmasları da seviyorsa Ferhunde, "Tek Taş"; onu yeterince tanıyor mu acaba? Neredeyse Cip'i yolun ortalık yerinde durduracak Metin Bahattin, onu tanıyıp tanımadığını hiç düşünmemişti, evet. Direksiyona abanırken, kendini rahatlatma

çabasında gene; vitrini ve dedikodusu olmayan sade bir insan, bir Bilim Kadını; bir süre Sosyalist Eğitim almışsa ne çıkar, hiç bir garantisi yok ki, Bilimi at, geriya kadın kalır, hoşlanır işte... Doğu Bloku'nun çöküntüsü altından ne kadınlar çıktı unutma; batıdaki şaşkın hemcinslerini aratmayacak türden yapma bebekler, her yaştan; hatta çok daha düşkün batıdakilerden, Sarp Kapısı'nda fahişeliğe soyundular birkaç dolara. Sonra hem kendilerini, hem mallarını pazarladıkları o pazarlar! Hacettepe Üniversitesi'ne yakın köprü ayaklarından birinde de açılıp saçılmıştı Rus Pazarı: Sarp Kapısı, İstanbul Sahil Boyları, Aksaray, Laleli yetmiyormuş gibi, şimdi de Ankara'da...

Cip'i yolun ortasında zınk diye durdurdu Metin Bahattin; arkada ani bir fren sonrası dirsekle çalındığı belli, ağır bir küfür içeren korna solosu uzun uzadıya: Allahtan İmparator değil, İmparator zaten bir yorgunluk düşü, "Özür dilerim, özür dilerim!" dedi M. Bahattin: "Ne söyleseniz haklısınız" Koca bir Tır, yaşadığı şokun etkisinde halâ; korna çalarak, öne geçip uzaklaştı ondan: Türk Petrolde birasına ekmek banan, mahmur yüzlü öğrenci...

Ferhunde'yi yeterince değil, belki de hiç tanımıyor M. Bahattin; şu uzaklaşıp giden TIR Şoförünü çok daha fazla tanıyordur belki; kaçak eşya yüklü arkası; beni ezmekten değil, foyasının meydana çıkacağından telaşı. O Rus Pazarına gittiklerinde –Hacettepe köprü ayağı hani– ilginç bir şey yaşamışlardı Ferhunde'yle: o yumuşacık kadın gitmiş, yerine bir başkası gelmişti sanki; pazardan ayrıldıklarında aynı Ferhunde'yi bulabilmek, Metin Bahattin'e hızla unutturmuştu bu olayı; beyninin bir oyunu kendisine, şimdi tam evlenmeye niyetlenmişken çürük yumurta gibi su üstüne itiveriyor; az önce zınk diye durması bundan; TIR, üstüne çıkabilirdi pekâlâ. O gün, o Pazarda; yoldaşlarına eziyet etmekten, yalvartmaktan garip bir tat alıyordu Ferhunde; satıcıların çoğu da bir zamanların olimpiyat şampiyonu kadın ve erkekler; yaşlanıp çaptan düşmüşler, sistemlerinin çöküşü yetmiyormuş gibi... Kıyasıya pazarlıklar ve en çok da aşağılamalar sonucu, bir yığın incik boncuk, balık oltaları, keçe terlikler, bozuk olduğunu bile bile elektrikli soba almıştı Ferhunde; kaba zevksiz kupalar, ambalajları yırtık; kahveden başka her şey kokan, kahverengi topraklar; Çehov oyunlarının renk renk şalları; en çok da siyah ve

beyaz; asla çalışmayacak semaverler, Kızılordu üniformalarından koparılmış düğmeler; Lenin, Marks rozetleri... Alınaya ve aşağılamaya doymayan bir hali vardı, onu oracıkta bırakıp gitmek gelmişti M. Bahattin'in içinden; Meral'den bile böylesine utanmamıştı hayatında –yanındaki kadınlarıyla haklı olarak övünmek ister M. Bahattin– bu kadın hiç kullanmayacağı bir Olta için, karşısındakini ezme hakkını nasıl bulabilir kendinde? Lenin rozetlerinin düzinesini bedavaya düşürdü sayılır; bu kadın, bu kadın ne yapıyor böyle?!.

Sorun yapmayıp kendine unutturduğu olayın yanıtını şu anda ve yolda bulmuştu M. Bahattin; kendi Tarihi'nden öç alıyor Sevgili; kendi Tarihi'nin dolar pazarlarına düşmüş halkından öç alıyor; hele, olimpiyatlara katılmış satıcılara: "Demek alışkanlıklarınızdan vazgeçemiyorsunuz şampiyon, biraz daha yalvarın üç dolar için; şampiyonluk kupanızı da alabilirim belki!" deyişi; Rusça söylüyordu bunları elbet, hiç çekinmeden de M. Bahattin'e çevirmişti, böyle böyle diye övünürcesine, çevirmese de çok açık: aşağılamanın dili birdir çünkü. Haksız mı Sevgili? Yoo, haksız sayılmaz pek. İnsanların kendilerini bu denli düşürmeğe hakları yok: Kapitalizmin Pazarları'nda... Yazık, çok yazık!

Metin Bahattin bu meseleyi yeniden unutma kararı aldı; yeniden üçüncü vitese takarken arabasını: Dünya'yı bilim kurtaracak evet; Ferhunde'yle kendisi, adını bilip bilmediği öğrencileri kurtaracak... Hem çocuk da istemiyor Ferhunde, "Çocuklar hepimizin!" der Sevgili; doğrusu çok iyi bir seçim yapmıştı Metin Bahattin; deliler gibi, kendini kutlamaktan kendini alıkoyamadı; "Bravo oğlum! Ferhunde'yle çok mutlu olacaksın ve layıksın buna, bravo!"

Bir de, İhtiyarları Ziyaret kararı aldı bu mutlulukla: üç yıldır görmüyordu ana ve babasını. Osman Türker yetmiş beş yaşında şimdi, emekli olduktan sonra, gelin köylü(!) oldu. Bursa'da karısının akrabalarının yanına yerleştiler; küçük bir bahçeye; çiçek, sebze, ağaç dikip konuşuyor onlarla. Çerkez ana ise; hâlâ konu komşunun Doğum'una yardım edip üç beş kuruş kazanıyor, emekli maaşlarına ek. Avrupa'lı Kent Bursa'da: özellikle kış ayları, sanayi artıkları solumaktan başka bir şikâyetleri yok; bir de, tek torunları Oğul'un onları ziyarete gelmeyişi...

 Üçü gidebilirler pekâlâ.. Ferhunde, Oğul ve Hoca! Yeni gelinlerinin Meral'e benzemediğini görünce, özellikle Çerkez Ana sevinecek buna: "Bravo oğlum, bravo sana!"

Nihayet ilk arama! Çocuk yüzlü, Oğul yaşlarında bir Erbaş, yolun kenarına çağırıyordu Metin Bahattin'i. "Günaydın" demişti Oğul saygıyla –bunun küpesi(!) yok, hayır– "Arabanızın içine şöyle bir göz atabilir miyim? Formalite gereği!.." Kimlik de sormuyor, ilginç.

Tepelik yerdeki Düş'ünden dolayı da olabilir; tıpkı Oğul gibi, sarılma isteği uyandırmıştı bu çocuk M. Bahattin'de: "Nasılsınız?" Oğul, "Sağ olun efendim" dedi; arkadaki malzemelerin arasına sızarken. Metin Bahattin gazeteyi çoktan unutmuştu. Cipten inip, istenmeyen kimliğini cebine yerleştirdikten sonra, yüksek sesle açıkladı: "Ayaklarım uyuşmuş da biraz!"

—Haklısınız efendim, yol hali...

"Nerden gelip, nereye gidiyorsun?" bile dememişti Çocuk; öylesine Saygılı. Metin Bahattin ahbaplık isteğini engelleyemiyor, Cip'in arka kapısına dolanıp sordu:

—Tezkereye ne kadar var?
—Ben askerliğimi uzattım efendim. Bir ev aldım da ailem için. Taksit ödüyorum her ay.

Aferim çocuğa! Elde ne Oğul'lar var, Anane Çekmecesi'ne güvenmiyor... Birkaç bel egzersizi yaptı M. Bahattin; şınav bile çekebilir: münasebetsilik saymasa yol ortasında. Kuledeki başka bir Oğul'a el salladı; "Nasılsınız?" Oğul da O'na kum torbaları arasından 'zafer' işareti yaptı, aynı gerillalar gibi; politikacılar da kullanıyor artık bu işareti, önemli değil; "Süper!" diye yanıtlamıştı, halini hatırını sorduğu Oğul.

Cip'teki oğul da inmişti bu sırada; elinde Gazete, hay allah, yüzü bir anda değişmiş sanki, güneş altında fazla beklemekten çillenen o şeftali yüz; suçlayan bakışlarla yaklaşıp üstünü başını aramaya başladı. Gazeteyi Cip'in kaportasına bırakmıştı ararken! Allah Kahretsin, aranmalara bir türlü alışamadı M. Bahattin, her defasında gıdıklanır, gülmesi tutuyor sinirden;

"Kimliğim gerekmiyor mu" diye sordu duyulur duyulmaz bir sesle, daha çok kıkırdayarak!..

—Orda bekle.

Aynı kişiye ait olamaz bu Ses, ama aynı. Kum torbaları ortasında oturan Oğul'u da dikilmişti: koku almışçasına tüfeğini Babasına çevirdi. Cip'e dayanmak gereği duydu Metin Bahattin; keşke Evlenme Teklifi yerine can güvenliği!!! Birden bağırdı, gazeteyle uzaklaşan askerin arkasından:

—Beni Komutanınızla görüştürünüz.
—Bekle dedim!..

En ufak bir ihmal, işte İnsanın başına bu tür dertler açar, oh olsun sana, hani Yasaldı o gazete? Yazın güneşin alnında, kışın kar altında bilimsel uğraş veren: Kazı Başkanı, Arkeolog, Sevgili, Metin Bahattin Türker; bundan sonrası hiç önemli değil artık; bütün mesele Onurunu koruyabilmekte, koruman gerek... Doğanın umursamaz tekdüzeliğine, kum torbalarına, **"ÖNCE VATAN"** yazılı tepeye, biraz üstten ve uzak bakarak, onurla dikildi yol kenarında, Cip'e de dayanmayacak! Asırlar boyu bekledi böylece...

Nizamiyeden dönen şeftali suratlı oğlanın tavrında en ufak bir değişiklik yok; suç aleti gazeteyi, Adalet'e teslim etmiş belli ki.

—Komutan sizi istiyor.

Bu 'Siz' sözcüğü gene de yüreğine su serpti M. Bahattin'in, yoo hayır; bir Arkeologun savaşı doğayladır, insandan gelecek tehlikeler vız gelir bizim meslektekilere; insan ilişkileri gelip geçicidir çünkü. Kazılarda çıkan kemikleri neye yormalı, kat kat, üst üste; çoğunun dişleri çürük, romatizmalı iskeletler; bir zamanlar Bey Paşa olmadıklarını kim iddia edebilir, Süper Yetki Sahipleri ya da? "Beyler Tahttan İnerler Ayaksız Ata Binerler" gibilerinden bir türkü vardı, kimin söylediğini çıkaramadı; önemli olan yer altından çıkıp gelen bir seramik parçası; gel geç insan ilişkilerinden çok daha etkendir, çok daha güvenilir, Tarihi yeniden yazıp yorumlamada. "En Güzel Baş, Direnen İnsan Başıdır" diyeni de hatırlamıyor şimdi, ama başı

dik Metin Bahattin'in; suçlu değil ki, üstelik bir bilim adamı, Hoca.

Tek gözlü beton bina; Nizamiye Karakolu'na girdiklerinde Komutan ayaktaydı; uzatılan kimliği alarak, bir süre önlü arkalı inceledi.

—Aile kütüğünüz Urfa mı, Urla mı?!!
—Urla efendim, Batı bölgemizde, şirin bir tatil kasabası! Bilirsiniz, İzmir'e çok yakın...

Hocanın sesi; Urfa yerine Urla kütüğüne kayıtlı olduğundan dolayı şükreder gibi çıkmıştı, üstelik de Güneydoğu öncesi Vedaya gittiği doğum yeri kasabadan iğrenircesine kaçmışken, sırf Batı'da olduğu için, paçasını kurtarmak adına; güzelleme çabası??! Metin Bahattin nefret ediyor az önceki sesinden. Komutan da anladı, eğleniyor onunla.

—Demek Urla diyorsunuz! Bakalım?! Anlayacağız...

Ne demek anlayacağız, oyun mu oynanıyor burda? Ne biçim bir Komutan bu? Kendi babasının da bir asker olduğunu söylese mi acaba? Babasından söz etmekten hızla vazgeçti Metin Bahattin; Komutan kaş göz ediyor maiyetine: maiyetin gözleri yerde, gülmekle gülmemek arası. Urla evet; Urfa olsa ne mahzuru var, kesin bu saçma sapan oyunu artık, daha büyük bir Amiriniz varsa onunla görüşmek istiyorum ben; sanırım Kültür Bakanlığı da bir süre sonra devreye girer zaten; koskoca bir Hoca var karşınızda, "Buyur otur" bile demediniz, görürsünüz siz...

Metin Bahattin'in anlık düşünceleridir bunlar, hiçbirini söyleyemedi! Asırlar süren bir sessizlikten sonra, komutan, postallarıyla taş zemini döverek, talimat verdi.

—Beyefendiyi soyunuz! Kendisine işkence yapılacak!

Beyefendi (?) öyle olsun; başını daha dik tuttu M. Bahattin, artık hiçbir şey düşünmek istemiyor: başını olabildiğince yukarda tutmaktan başka. Külotu temiz miydi acaba? Emin değil.

Komutanın komutuna uyan çıkmadı; askerler gülmemek için, şimdi çok daha güç tutuyorlar kendilerini. Komutan yeniden Kimlik'e bakarak konuştu, evire çevire:

—Burda Dul yazıyor Hoca.
—Evet efendim.
—Mutlaka bir sevgiliniz filan vardır. Pek genç sayılmazsınız ama, sağlıklı görünüyorsunuz.

Dul sözcüğünden de, bu aptal oyundan de nefret ediyor M. Bahattin; ne olacaksa olsun artık... Neyse ki Hoca olduğunu anlayabilmiş komutan; TC kimliği yerine iyi ki Üniversiteninkini verdi, gene de hiçbir garantisi yok, hey Tanrı'lar, ne diyor bu adam?!!

—Filistin askısı ya da Elektrikten hangisini tercih ettiğinizi öğrenmeden önce... Aa, belki de Tazyikli Suyu tercih edersiniz siz; elleriniz filan pek temiz görünmüyor: yol hali tabii! Kusura bakmayın, Yüksekçe Bir Yerimiz yok; kendi düştü diyerek, ordan atamayız sizi. Üç seçeneğiniz olduğunu, sanırım anladınız!?.

Komutan bunları söylerken, Suç Kanıtı Gazete'yi bir copmuşçasına kendi bacaklarına indiriyor; henüz hocanınkine değil, hayır.

—Çocuklar sigara içmenize izin veriyorum. Hoca'mın üzerinde söndüreceğiz birazdan!

Komutanın maiyetindekiler birer sigara yaktı –Marlboro– gülmelerini gizleme çabası duymuyorlar artık, komutan azarladı onları:

—Kesin gülmeyi, Maymun oynamıyor burda! Hoca'mı maymun yerine koyuyorsunuz demek, ne ayıp!

Bacaklarını iki yana açarak, yere daha sıkı bastı Metin Bahattin; başı dönüyor...

—Aslında Kötü Çocuklar değildir Hoca'm, şu gördüğünüz beş Kelle aldı: vatanı için.

Şeftali suratlıyı göstermişti komutan: Taksitçi, beş Kelle demek; aman ne güzel!..

—Onun yanındaki On, öteki Onbeş Kellelik!!!

M. Bahattin dönen başına boş verip bütün gücünü toplayarak, bedenindeki dikliği bir soruya dönüştürdü:

—Sevgilim sizi neden ilgilendiriyor, sorabilir miyim?

† Gülmeyiniz; M. Bahattin Hoca da bir Erkek sonuçta; çiftlik çubuk sahibi olmasa da –Herif– marifetli; küfürle eş tutulan Sevgili konusunda, elbet gereken tepkiyi verecektir; gecikmiş sayılmamalı.†

—Aa, olur mu Hoca'm, biz yakaladıklarımızın karılarının, kızlarının ırzına geçeriz, kaldı ki Sevgililer! Hem Zanlıların gözleri önünde yaparız bunu; unuttunuz mu, Gazetenizde öyle yazıyor: nikâhlı karıları, kızları, bacılarının üzerinden tek tek Geçeriz biz; birazdan müstakbel yengemizi de getireceğiz, kısmetse!..

Ah zavallı Ferhunde, zavallı Ferhunde Yoldaş, başına gelecekler hep benim yüzümden, "Polis; dünyanın her yerinde aynıdır!" demişti bir keresinde; ödü kopar Polisler'den, bunlar da kahraman ordumuz işte!.. Özür dilerim, özür dilerim; hep benim yüzümden... Neyse ki Kızoğlan Kız değil artık(!), çok canı yanmayacak.. Yanmayacak laf mı şimdi?!!

Az sonra üzerinde söndürülecek Marlboroları; askerler, üzerine üzerine üflüyor M. Bahattin'in; kükredi birden:

—Suçumun ne olduğunu kimse söylemeyecek mi bana?

Sesi umduğundan da sert çıkmıştı şimdi. Komutan masasına geçtikten sonra, karşısındaki iskemleyi işaret etti.

—Buyrun oturun Hoca.

Oğul yaşındaki askerler; işkence aleti Marlborolar'ını söndürmüşlerdi hemen.

--Şu pencereyi açın biriniz! Hocam dumandan rahatsız olabilir.

--Baş üstüne komutanım!

Sert topukların sahibi; gene şeftali suratını takınmıştı pencereyi açarken; dumanı elleri kollarıyla da kovalıyor Nizamiyeden. Komutan masasına bıraktığı Cop'u kat yerlerinden açarak, düzlüyor şimdi; sesi oldukça saygılı.

--Bakın Hoca, yanlış yoldasınız, bu gazeteler zehirliyorlar sizi... İstesek, az önce söylediklerimizin hepsini yapabilirdik size. Mahrumiyet bölgesinde Görevdeyiz biz; kimseye verilecek bir Hesabımız yok. Versek versek; ancak Demokrasi'ye hesap veririz biz. Yapabileceklerimizle, yapmadıklarımızı bir arada Göstermek istedim size, bilmem anlatabiliyor muyum?

Yanıt beklediği yok, gazetenin iç sayfalarına göz gezdirmeyi oynuyor şimdi Komutan; gürültüyle kapattı sonra; sesini denetleme çabasında...

—Okumuş yazmışın ötesinde; bakınız; siz bir Hoca'sınız Hoca'm, böyle yalanlara inanmayınız, sizlerden cesaret alıyorlar bunları yazmak için; yoksa Hadlerine düşmemiş!
—Çıkabilir miyim?
—Bir çayımızı içmez miydiniz?
—Hemen gitmek istiyorum burdan!
—Pek tabii. Yoksa sizi burda Zorla mı tuttuğumuzu sanıyorsunuz?

Ayağa kalkan M.Bahattin'i dirseğinden kibarca yakalamıştı Komutan; kapıya kadar geçirdikten sonra, elini uzattı.

—İyi yolculuklar Hocam. Kendinize dikkat ediniz!?
Bu laf hiç bırakmayacak mı Metin Bahattin'in peşini, elini sakındı Komutandan:
—Kirli.
—Beis yok Hoca'm, yol hali demiştim, yoksa alındınız mı?
—Gazetem'i alabilir miyim?
—Ne demek; hay hay; yasal bir gazete! Yüz tane bulundurabilirsiniz isterseniz arabanızda!

Müthiş inandırıcıydı (!) komutanın sesi.

—Bunu duyduğuma sevindim.

Metin Bahattin; sevincini gazeteyle birlikte dikkatle katladıktan sonra, bu kez, O uzattı elini.

—Sizi tanıdığım için çok memnunum komutan; İşkence Estetiği'niz bir hayli gelişkin... Umarım yanlış anlatmadım, Demokrasi Anlayışınız yani!?.

Kirli elleriyle az daha başını belaya sokacak M. Bahattin; komutan anlamazlıktan geldi, ya da anladığını belirtiyor...

—Dönüşte yolunuz gene düşecek, bekleriz! Bir çayımızı içersiniz Hoca. Öyle değil mi çocuklar?

Oğul'lardan biriyle göz göze gelmemek için çaba harcayarak, Cip'e binip, hızla uzaklaştı M. Bahattin: Aydeeee... Gençliğinde tiyatro çalışmaları yaptığını biliyorsunuz, etkilenimlerini abartarak yansıtışını da yol boyu; Hayal Gücü geniştir Hoca'mızın, ama hayır, böylesi bir fanteziye sıçratmamıştı gerçekleri, komutan bu konuda Süperdi, Orkonkur, Yarışma Dışı, Mega Star, Wonderfull, Harika, Bis Bis, Tekrar, Bis... Amerika'da okurken, Karagöz bile oynatmıştır O, Hocaları gölge oyunundaki soyutlamaya hayran kalmışlardı... Az önce yaşadığıysa çok farklı bir yetenek ister, kralın hakkı krala doğrusu: Aydee ki, aydee...

† Yazar da; aynen Kahraman'ı gibi düşünüyor ve kahkahalar atarak yazmak zorunda kaldı bu Karakol Show'u; özellikle de dönüşe yönelik çay teklifini yazarken, epeydir bu denli eğlenmediğini düşünüyor. M. Bahattin'in Komutandaki Fantezi geliştirme yeteneğine karşı duyduğu ezikliği, kendi yazmış da olsa, bir anlama O da duyuyor şimdi. Kıskançlık duygusuyla şöyle açıkladı: ölme ve öldürme çizgileri arasında yaşayanların, bir bilim adamı ve bir yazardan çok daha bol vakitleri vardır, üstelik Canları sıkılıyor bu dağ başlarında; yoğun can sıkıntısı yaratıcılığa yol açabilir, böylesi fanteziler çok görülmemeli günümüz Türk Ordusu Mensuplarına... †

Cip de yardım ediyordu, M. Bahattin'in az önce yaşadığı şoktan uzaklaşmasına; artık ne Süreyya, ne Ferhunde, hatta ne de kendisi Bahattin'in... Yalnızca Doğayı duymak istiyor Hoca. Başına geleceklerden önce –ölmeden önce demek istiyor aslında– bir kez daha duyabilmek doğayı... "Kürdistan'da" diye başladı duymaya –Eski tarih kitaplarında, Evliya Çelebi'de bile geçiyor, ne olacak! Kürdistan işte– karakoldaki Shochk-Show'dan sonra, bu sözcükten eskisi kadar ürkmüyor; İnsan dediğin de budur zaten: önemli olan korkuyu algılayabilmek, korku nedeni doğru düzgün algılandığında, korkudan korkusuzluğa geçilebilir.

Doğayı duyuşunu tanımlarken, Kürdistan sözcüğünü "Burda" diye değiştirdi gene, ne olur ne olmaz... Burda her şey; sarı yeşil boşluklardan oluşur: durup dururken bir at ve yalnız; durup dururken: üç kişi, durup dururken: geniş bir yeşillik, durup dururken: bir çöplük, koyu gri siyah zeytinyağı tenekeleri; boşluklar kilometrelerce sürer gene, sonsuz düzlükte bir ağaç, tek başına; tepesinde üç çocuk, biri mutlaka kırmızı tişörtlü; sakallı keçiler durup dururken, üst üste taşlardan oluşan korkuluklar, iki üç evlik mezralar, bitirilmemiş seçim yatırımı fabrikalar, işlikler, antik bir köprü, tandır ekmeği kokusu, yosun rengi sular; her şey: durup dururken burda ve boşlukta, tıpkı kendisi gibi, durup dururken: bir Landrower ve bir adam, içerisinde: Prof. Metin Bahattin Türker Hoca...

Gazeteyi yan koltuğa koymuştu; ilk fırsatta okuyacak. Yaşadığı tam itiş tokuş; itiş kakış tanımı az geliyor çünkü: ellerine, tırnaklarına dolmuştu; tırnaklarını ağzına götürüp bir bir kopardı camdan dışarı tükürerek. Epeydir, kendisini çimdiklemeyi de unutmuştu; doğadan, kendine dönüp Karakol Show sonrasının etkisini görmek istedi: kolları, bacakları yerindeydi; dağılıp parçalanmamışlardı, hayret! Evet, durup dururken: bu Kürdistan, tıpkı insan doğası; insan doğasındaki çelişkiler örneği...

Her zaman; başına ne gelirse gelsin, kendini rahatsız hissetmiyordu bu topraklarda; karşı tepede Oğul'lara kireçle yazdırılmış "Ne Mutlu Türküm Diyene" ki, işte bu sesleniş durup dururken değildir burda, her an her yerde önünüze çıkabilir; bitirilmemiş seçim yatırımı fabrikalar ve işliklerde bile...

Metin Bahattin'in Türk'lüğüyle hiçbir sorunu yoktu ama, bir Kışkırtı olarak adlıyor şimdi: olur olmaza yazılan bu özlü sözü; önemli olan "Ne Mutlu İnsan'ım" diyebilmek: "Mustafa Kemal bağışlasın beni!" Var olup olmamak da, İnsan olabilmeye bağlıydı; bilmem Sheakespeare de anlayabiliyor muydu, Metin Bahattin'in kendisini?

Karakolda çok değişik bir biçemle uğradığı saldırıyı –düpedüz işkence, komutana da aşağı yukarı böyle söylemekten çekinmemişti Metin Bahattin– derhal unutturacak kendisine; allahtan böyle bir yeteneği var, illa da hatırlaması gerekirse: "Bulgur Sıktı Ana" diyecekti, evin genç kızı gibi, "O kadar yiyecek ne vardı, kör olası?!" Kendini fena halde aldatılmış hissediyor Metin Bahattin; şu yaşadığını kimseye anlatmak niyetinde değil, hatta Sevgili'ye bile...

Nusaybin'e ellidört kilometre kaldığını işaretliyor levhalâr; Girnavaz'a bir varabilse!.. Ardına bir düşen olup olmadığını anlamak için aynaya baktı; komutanın uzmanlık(!) alanıyla ilgili, o denli açık konuşmakla hata etmişti belki de; her ne kadar sonunu Demokrasi'ye bağlamış da olsa: İşkence Estetiği lafı hiç de hoş değil, ufff, düpedüz 'bulgur sıktı' demeye getirmişti işte!!

Gelen giden yok ardı sıra: gene de rahat değil içi. Saat dokuz. Sevgili de şu Muameleler'i bir an önce başlatsa artık.

Ferhunde gerçekten de; M. Bahattin dönmeden bütün Muameleler'i bitirmek istiyordu ve mümkünse aynı günde. Sevgili'nin evini terk etmeden önce, Kubur'un içine elleriyle dalıp; kıskançlık krizi anında üst üste çektiği sifonun verinden iyi ki oynatamadığı Kolve'vi çıkarıp: iyice yıkayıp alkolledikten sonra: "Trink!" diye mırıldandı sevgiyle; çocuksu. Komşu evin radyosunda İstiklâl Marşı çalınıyordu. Tholos'la birlikte evden fırlayıp bir taksi çevirdiler. Kendi evinde, düğmeleri eksik bluzunu okşayarak kirliye attıktan sonra, rengi Çağçağ Suyu'na en yakın olanını giydi. Boynundaki mor lekelere bakıp, mahcup mahcup gülümsedi aynada; Morlukları, kırmızı bir eşarpla, özenle kapadı sonra; hiç şikâyetçi değil. Freud; kadınlarda "Irzına Geçilme Arzusu" olarak adlıyormuş bunu: Şapşal Herif; Ferhunde'nin yüzündeki şikâyetsizliği görse, bir kez daha doğrulandığı için, müthiş sevinebilir; ölüp gitti iyi ki! İnatçı bir morluğu, eşarbın ucuyla iyice kapatırken, bir kez daha baktı aynaya. Gerçekten de, menekşe görünümünde bu lekeler; kadınsı rüyalardaki karşılığı... "Trink!" dedi yeniden; bu kez S. Freud için.

Tholos; gündüzleri yalnız kalmaya alışkındı, pek vızırdanmadı arkasından. Saat tam dokuzda Yugoslav Büyükelçiliği'nin kapısındaydı Ferhunde; Hırvat, Sırp, her neyse... Çok az konuşuldu karşılıklı; doğum yeri Sarayevo olduğu için vize alması gerekmiyor, üstelik de çifte vatandaşlık hakkı var, güzel!..

Tunalı Hilmi'nin vitrinleri önünden hızla geçiyor ve asla bakmadan; baksa hiç yoktan sinirlenecek: Dükkânların çoğu yabancı adlıydı; hatta, Angora kentinde, "İthal Angoralarımız Gelmiştir!" yazılı, çok yakında Body-guard'lar dikebilirler her birinin önüne: her aklına esen içeri dalmasın diye; bu kadar özenti olamaz! Dört Ayaklı Dostlar mağazasına dalıp Tholos için en büyüğünden bir seyahat çantası seçti; aşıları allahtan geçen ay tamamlanmıştı Tholos'un, çantanın içine yalancı bir kemik atmayı da unutmadı: "Trink!" Emziği Oğul'cuğun, yollarda sıkılmasın diye; asıl şimdi, "Trink!!"

Hayvanlar doğal olarak, İki Ayaklı Dostlarıyla gelmişlerdi dükkâna; saçı kesilenler, tırnakları törpülenenler –bu saatte bunca kalabalık olması, ilginç– iki ayaklı dostlarına benzemek için yarışıyorlar. "Zavallıcıklar!" diye düşündü Ferhunde; Avrupa çoktan İnsansızlaşmıştı, hayvana düşkünlük, başka bir sözcükle açıklanamaz: "İnsansız Avrupa, hayvanlarını kötü emellerine alet ediyor" dememek için, kendini güç tutuyor. "Sıra Angora'da... Zavallı... Zavallıcıklar!.."

Bu kez parmaklarını daha kuvvetli şıklatarak kendini uyardı Ferhunde; "Dikkat, Trink!" Güneşten oksijenli bir hal almış bukleleri onu iyice sevimsizleştiren Afro tipi bir yaratık, bu parmak şıklatıştan hoşlanmamış gibi, işemek üzere ayağını kaldırdı. İki ayaklı dostuyla, inanılmaz derecede birbirlerine benziyorlar: "Zombi, yoo hayır!" diye; Zombi'sine şampuan seçtiği tezgâhın önünden fırladı; sahtekâr suratlı satıcıya deminden beri: "Şampuan değiştirilirse belki düzelir kıvırcıklar, yoksa boyatmak gerekiyor" diye yakınıyordu. Zombi'yle İki Ayaklısı, kucak kucağa, hacet gidermeye gittiler, "Trink Ferhunde, Trink!"

† Artık bu "Trink"in, ne anlama geldiği, açıklanmak zorunda: Yugoslav Kökenli Ferhunde, Sevgili'den evlenme teklifi aldıktan hemen sonra; yoo hemen sonra sayılmaz; durup dururken; durup dururken de değil, nedeni var; ana babasından kendisine miras kalan bu sözcüğe sarılıvermişti; hiçbir dilden değil ama, her dilde "Pardon" anlamına geliyor. Birilerinin hakkını yediğini hissettiği an, bu sözcüğü kullanacak Ferhunde: alışmak zorunda Okuyucu. Aranızda bazı kötü niyetliler, Ferhunde'nin Tholos'u kötü emellerine alet ettiğini düşünebilir: biz bunu söylemeye mezun değiliz(!), belki de Koca Gırnavazlı'ya bir zamanlar ağız spreyi aldığını hatırlamış olabilir, kemik kokusunu önlemek için... Az önce, şampuan meselesinden dolayı, Zombi'yle İki Ayaklısı'nı eleştirmişti ya hani? Ağız spreyi!.. †

Elinde köpek evi çanta; üniversiteye giderek, odasına çekildi bir süre. Kapı kapama âdeti yoktu ama, bugün neredeyse kapının arkasına bir koltuk çekelemek geliyor içinden. Aslında pek dostu olmadığı için, kapısı açık dursa da, pek rahatsız edeni olmazdı: bu Batakhane'de kimin dostu var ki zaten?

 Masanın üzerinde duran birkaç özel eşyasını, naylon torbaya doldurdu: birkaç çizim kalemi, Metin Bahattin'in armağanı bir deniz kulağı; sedef renkli kabuk; gönye takımı vesaire... Yılı geçtiği halde; hâlâ masasında tuttuğu Marilyn Monreo Takvimini de naylona koydu. Saçları açıkken Marilyn'le benzeşen bir havası vardır Ferhunde'nin: yumuşak, saman sarısı; bugünse sımsıkı bağlı arkasında. Duvarındaki birkaç afişi –çoğu turizme açılmış Kazı Yerleri– ve Modigliani'nin uzun boyunlu kadınlarından birinin repredüksiyonunu özenle rulo haline getirip seloteypledikten sonra köpek evine bıraktı. Meslektaşlarının, özellikle Erkek Hoca'ların odası, tam bir müteahhit garsoniyerine benzer; öylesine zevksiz ve bir fişeklik(!) yerler. Afişleri o nedenle odasına asmıştı Ferhunde: tekdüzeliği biraz kırsınlar diye. Sevgili'nin odasının da pek farkı yoktur ötekilerden; bunları ona mı bıraksaydı acaba? "Asmayabilir" dedi, köpek evinin fermuvarını çekerken.

Masasına oturdu: artık istifa mektubunu yazabilir. İstifa evet... Bir koca buldu ya sırtını dayayacak, kariyerini de terk eder: "Bu Kadınlar Böyledir! " diyen okurlar çok yanılacak. ĵ

İstifa mektubunu; bir Buluntu Kartı'na yazmayı yeğlemişti nedense, nedense değil, nedeni var, kısa ve özlü cümleler kullanarak; istifa nedenini açıklamadan, imzaladı: Buluntu Fişi yeterli bir neden sayılabilir; meslektaşlarından hiçbiri, bu inceliği kavrayamayacaktı; Sevgili, hiç kuşkusuz anlayacak...

Kürsü Başkanı henüz teşrif etmediği için, istifasını koca inek memeli sekreter kıza vermek zorunda kalmıştı Ferhunde: "Trink!" Kız istifa edişine değil de; buluntu fişine şaşırmıştı en çok.

—Kâğıdınız yoksa; keşke benden isteseydiniz Hoca'm, verirdim...

Ferhunde Trink, bu hiçbir duygu oluşmamış ham tombul yüze bakıp gülümsedi: yapay ipek fırfırlı bluzuyla, komikten de öte görünüyor bu kız.

—Kâğıdım olmadığını da nerden çıkardınız?

Koca Meme'ler; böylesi bir fişin işleme konup konamayaca-

ğını düşünüyor; "Mevzuata aykırı zannınca(!)"; istifanın kendisi ise umurunda bile değil, tombul yüzü daha da terledi şimdi.

—Mevzuata uygun olduğundan eminim.
—Umarım öyledir Hoca'm.

Ferhunde kapıya yöneldiğinde, "Bu kız lafın gelişi de olsa; üzüntüsünü belirtemez miydi?" diye düşünüyor, "Her gün istifa eden yok ki, bu cenabet yerde!"

—Hocam; bizi kendinize alıştırdınız, şimdi de gidiyorsunuz...

Nihayet ama; gene de Ferhunde'nin beklediği sözler değil bunlar; bu kızdan ciddi bir şeyler ummak, gayriciddilik değil mi zaten; bırak bu duygusallığı Ferhunde, istifa ettinse ettin işte.

—İstanbul Üniversitesi'ne mi dönüyorsunuz gene? Ah, cânım İstanbul!..
—Bir süre çalışmayacağım.
—Ohh; sabahlığınızı terliklerinizi giyip: şöyle yan gelip oturacaksınız evde; çok sevindim Hoca'm, keşke ben de!..

Sekreter kız: "İş anlaşıldı" diyordu içinden, "Metin Bahattin"le aşna fişne oldukları doğruymuş demek ki, evlenecekler!" Kendisi için çalışmak; koca bulmakla eş anlama gelir çünkü: kendine baktıracak birini bulduktan sonra, çalışmaya ne gerek var? Yan gelir yatarsın evde; hayat müşterekmiş, amma da saçma...

—Evde oturacağımı da sanmıyorum.

Ferhunde kendine hayretler ediyor; odayı çarçabuk terk etmediği gibi, masaya döndü yeniden: ahbaplık etmek istercesine. Kızın bütün dünyası başına yıkılmış sanki.

—Evde oturmayacak mısınız? Anlamadım?..
—Anlamayacağınızdan emindim zaten!

"Trink Ferhunde. Trink!" Sakin ol. Kızın yüzü bir an gölgelen-

di; bu hamlıkta böylesi bir değişme şaşırtıcı: "Herkesler aptal demeye getiriyor bana; Tanrım beni baştan yarat!"

—Sizi kırmak istememiştim; anlatması güç yani... Uzun hikâye.

Kız; üzüntülü gözlerini bulgu fişine çevirdi, onun anlayacağı dilde; hikâye mikâye de kâr etmemişti...

—Bluzunuz çok yakışmış!

Kız bir anda canlandı yeniden; farbalalarını düzelterek açıkladı:

—Ergun Hoca, Avrupa'dan getirdi, eksik olmasın!

Bluzuyla ilgili açıklamayı sürdürürken, Kızcağız, gene güvensiz, aptal yerine konmuş hissediyor kendini.

—Bilmem ki, bazı arkadaşlar... liseden arkadaşlarla, her aybaşı toplanırız biz, "Etiketine ne bakıyorsun kız?" diyorlar; "Paris'te, bizim işçiler dikiyor bunları; görmüyor musun ayol; tam Mahmutpaşa işi?" Kıskanıyorlar; öyle değil mi Hoca'm?

—Bence de! Dantel Farbala'lar filan, pek hoş...
—Ergun Hoca da çok beğendi; üzerimde!!

Lafın burasında hindi gibi kıkırdadı kız; kızararak: "Ergun Hoca; bluzunu gördük, içindekini ne zaman göreceğiz?" diyor.

Ayıplarmışcasına ama; ziyadesiyle mutlu sürdürdü sözünü.

—Evli barklı adam... Ne çapkın ihtiyardır o! Boyuna posuna da bakmaz hiç. Ay, erkek Hoca'ların hepsi böyle zaten Hoca'm... Siz de ayakta kaldınız; otursanız bari.

—Hemen odama gitmem gerek.
—Bir Bahattin Hoca'm başkadır aralarında: O ciddi.

Kız, "Düşündüklerinden Utan" der gibi, eziyor şimdi Ferhunde'yi; iyi de, ne malum? Trink Ferhunde, Trink!.. Yo, numara yapacak bir kız değil, her şeyden önce, zekâsı yetmez buna.

—Metin Bahattin Hoca'm da Güneydoğu'ya gitmeden önce, kendi getirip verdi izin dilekçesini: o da sizin gibi; öğrenci, çaycı, hademe kullanmaz benimle bir işi olduğunda.

Sevgili'yle aralarındaki ortak yanın vurgulanması, gene de hoşuna gitmişti Ferhunde'nin.

—Başkan gelir gelmez, imzalatmayı unutmayın lütfen.
—İletirim Hoca'm, kabul edip etmeyeceğini bilemem tabii! İstifanızı demek istemedim... Fişi! Demokrasi var ülkede, istifa etmek isteyen eder; öyle değil mi Hoca'm: kürsü başkanı da olsa, karışamaz.

Ferhunde tek kişiyle vedalaşmak istiyordu bu yangın yerinde; kitaplığa canını güç bela attı. Hayat'ın adı verilmişti: bu meslek kitapları, kazı raporları, bildirgelerin bulunduğu kitaplığa; genelde tenha olur ama, şu anda boş: "Ne kadar iyi" deyip Hayat Çocuk'un okul idaresince çerçevelenen fotoğrafının karşısına oturdu; tam istifa nedenini ona anlatıp hatta fikrini almak isterken kapı telaşla açılmıştı, kitaplığa en az uğrayanlardan biri, Nilüfer'di gelen; demek istifa haberi hızla yayılmış...

Nilüfer'le konuşmak istemiyor; hemen önüne bir kitap çekti: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün bir kataloğu.

—Günaydın! Ayrılacağınızı duydum...

Bu denli yakın ve ışıkta görmemişti onu: Nilüfer'in yüzü kurumuş bir çekirdek'i andırıyor; Ferhunde'den genç olmasına rağmen çok yaşlı: çizgileri iyice derinleşmiş bu yüzün, özellikle ağız kenarları sinirsel bir sarkmayla boynuna ulaşmış; boynunda da bir Kolye, evet! Ferhunde "Ayrılıyoruz ama, Sevgili'den değil!" dememek için kendini güçlükle tutuyor, gözleri kolyede...

—Nedenini öğrenebilir miyim?

"Nedeni" dedi Ferhunde, "Özel."

Nilüfer ilk iskemleye çöküvermişti, aralarında beş iskemle var; boş.

—Ne kadar iyi yaptığınızı anlatamam: durmayın kaçın bu çirkeften. İnsanı içine çekiyor sürekli. Bir Bilim Yuvası bu hale geldikten sonra...
—Anlayamadım?!
—Üniversite diyorum... YÖK sonrası.

Ferhunde; ne denli kendini engelleme çabasındaysa da, gözlerini alamıyor kadının boynundaki Kolyeden: doğulu kadın takılarına özenilmiş, sıradan bir kolye: asla otantik değil. Nilüfer fark etmişçesine elini boynuna götürdü; kolyeden çok, sıska boynunda beliren kırışıklarla ilgili bu el, düzleme çabasında...

—İnanın her gün, her gece kendime söz veriyorum: kaç kurtul bu Batak'tan diye; tezgâhtarlık yap, limon sat, çok daha onurlu. Aslında Tezgâhtar'dan bir farkımız kalmadı bizim, bilim bilimsellik hak getire... Sünnetçiler'e döndük hepimiz; elimizde bir çanta, ek ders peşindeyiz. Şirketlerle flörtü düşünüyoruz yalnızca, gizli açık holding danışmanlıkları... Siz başka topraklarda yetişmişsiniz Hoca'm; biz de böyle değildik bir zamanlar: çürüdük, çürüttüler bizi. Çok azımız bu çemberin dışında kalabiliyor: kalmak mümkün değil! Öğrencisi asistanından; asistanı yardımcı doçentinden; yardımcı doçenti profesöründen; profesörü dekanından daha kötü, zincirleme...

Bu kadın gerçekten acı çekiyor, ince parmaklı elleriyle kendi boğazını sıkıverecek sanki; sesi titriyor konuşurken, nefesi de sıklaştı iyice...

—Heyecanımı bağışlayın Ferhunde Hoca; benim her gün kendime söz verip de yapamadağım bir şeyi, bir başkasının yapması ne kadar güzel! Sizi kutlamak için geldim, kutlamak istiyorum yalnızca.

Ferhunde ne diyeceğini bilemiyor. Sonunda konuştu: bu sözler kendisine ait olamaz, hayır; kadının içtenliği karşısında inanılmaz derecede anlamsız ve saçma.

—Kolyeniz çok hoş!
—Hemen çıkarıp verebilirim size.

Nilüfer titreyen parmaklarıyla kolyesine davranmıştı ki; Ferhunde, telaşla birkaç iskemle yaklaştı ona.

—Sakın çıkarmayın , almam.
—Önemli bir şey değil zaten. Önemli olan sizin beğenmeniz. Beğendiğinizi sanıyorum yani...

Ferhunde; Nilüfer Hoca'nın yanındaki iskemlede şimdi; kolyeyi engellemek için ellerini tuttu kadının: elleri buz gibi soğuktu Nilüfer'in.

—Öylesine söyleyiverdim. Çok naziksiniz. Lütfen dedim. Almam.

Kolye; iki kadının arasında ve boşlukta asılı sanki.

—Gerçeğinden bir türlü edinemedim; turistik eşya tacirleri, çoktan, çıkarıp çıkarıp aldı; Güneydoğu'lu kadının boynundan. İmitasyon bu: taklit, size layık değil aslında.

Ferhunde kendisine ısrarla uzanan kolyeyi kadının tüm itirazlarına karşın, yeniden onun boynuna takıyor.

—Taklit olduğu hiç belli değil, inanın. Çok güzel taşıyorsunuz! Lütfen!..

Nilüfer Hoca'nın gözleri küskün bakıyor; alsa çok sevinecek. Ferhunde çantasını açtı; ünlü Kolye'yi çıkarmak için.

—Hem benim de var! İnanmıyorsanız bakabilirsiniz.

Nilüfer, "Bu kolyeyi tanıyorum, Süreyya'nın" diyecek mi acaba?

—Otantik bu... Spor kıyafetlerle, size de çok yakışacağından eminim.

Kolye'yi tanıdığına dair en ufak bir belirti yok yüzünde; Ferhunde'nin giyimini eleştiriyor aklı sıra: Nilüfer Hoca, öğrencileri gibi blue jean giyer –Blue jean ve Marka– Ferhunde gibi döpiyes, bluz değil... Ferhunde'nin giyimini demode bulduğunu mu anlatmak istiyor acaba az önceki sözlerle?

Yoo; bu kadının gözleri yalandan çok uzak ve hâlâ acı içinde; Ferhunde birden sarılıverdi O'na: bir sarılmaları eksikti evet; neyse ki, Nilüfer Hoca bu beklenmedik yakınlığı yadırgamamıştı.

—Keşke daha önce açılabilseydim. Sizinle konuşmak çok iyi geldi.

Bu açılma isteği, Sevgili konusunda değil, 'herhald'; Ferhunde "Trink!" uyarısına rağmen kendini geri çekti. Nilüfer Hoca sürdürüyor konuşmayı.

—Sizi yeniden kutlarım. Çok, çok iyi ettiniz istifa etmekle. Bu çürümüşlüğe, biz daha ne kadar katlanabileceğiz bakalım?

Nilüfer'in üzgün gözleri, Hayat Çocuk'un Fotoğrafındaydı şimdi.

—Keşke diyorum bazen; ben parçalansaydım onun yerine. Bu yaşadıklarımız da; bir anlamda Parçalanma değil mi zaten?

Ağlamak üzereydi Nilüfer Hoca. Ferhunde'nin nasıl edip de, onun gönlünü alabileceği konusunda, hiçbir fikri yok; elini uzattı kadına.

—Odama dönüp birkaç özel eşyamı alımam gerek.

Kadın ayağa kalkmıştı; Ferhunde'yle değil, kendisiyle konuşur gibiydi, alçak sesle.

—Neden benden hep kaçtınız Ferhunde Hoca? Yanıt vermeyin, hayır... Çok da haklıydınız kaçmakla. Bir an önce uzaklaşın burdan! Madem değiştirip düzeltemiyoruz, durmayın uzaklaşın burdan! Hiç değilse biri yapmalı bunu; hepimiz adına...

Kitaplığın kapısını kapatmadan önce "Hoşça kalın" diyebildi Ferhunde: bol ışık alan bu mekânda, kadın çoktan içine büzülmüştü: esmer bir mavi.

Koridor boyu bu tür gölgelere rastladı Ferhunde; kadın erkek,

alelacele bir selamla; sekreter kızın odasıyla, kendi odaları arasında; köşe kapmaca oynayan gölgeler... Dantel Farbalalar'ın süslediği Bol Meme; –İnek demediğine göre, "Trink" demeye de gerek duymadı Ferhunde– demek ki istifa haberini herkese yayıyor. Dantel Farbalalar'ın bilgilendirdikleri ise; kim bilir ne spekülasyonlar peşinde? Nilüfer Hoca çok daha mert davranmıştı onlardan.

Gene de gönlünü aldım sayılır diye düşünüyor Ferhunde; Nilüfer Hoca'ya sarılmakla iyi etmişti. Tholos'un evine doldurduğu birkaç parça eşyayı odanın ortasına boşalttı: özel eşyalarını da bu yangın yerinde bırakmaya kararlı; yanına almayacak. Kürsü Başkanı'nın dönmesini bekleyip beklememesi konusunda karar veremezken, kapısı vuruldu yavaşça; çay, kahve de istememişti, kim olabilir? Doktora öğrencisi kız! Dikkatinizi çekerim: şırfıntı denmiyor artık, Trink çünkü. †

—Girebilir miyim Hoca'm?

Hoca'sını odasında ziyaret etmek hiç âdeti değildir; istifa meselesini O da duymuş demek, gözlerindeki sevinç pırıltılarını gizleyemiyor: gel de şırfıntı deme şimdi!

—Çok üzüldüm Hoca'm.

Ne zaman dikkatlice gözlese Songül'ü, Ferhunde hep bunu düşünmüştür: "Bu kız, çok kötü bir oyuncu!" İnsanların dikkatini çekebilmek için yapmayacağı yoktur: Kazı Yeri'nde avaz avaza bağırabilir sözgelimi, kazmanın değdiği bir çiçeği kurtarır bu çığlık. Kurtarılmış çiçek; gün boyu kıvırcık siyah saçlarının arasında, kulağının hemen gerisinde korunmaya(!) alınır; gece, kamp yemekhanesinde ise, küçük bir bardak ya da temizlenmiş bir küllüğün içine bırakılır, su doldurularak: Ya Naci Hoca'nın, ya da (!) değil: en çok da, M. Bahattin Hoca'nın oturduğu yere, tabağın yanına özenle bırakılıverir. Çinko tabak ve çay fincanından vazosuyla kurtarılmış bir kır çiçeği, aman ne hoş, pek güzel!.. Bir gün, her ne olduysa, Ferhunde'nin çinkosunun yanına da konmuştu; şu andaki ziyaret örneği.

"Otur" dedi Ferhunde; sert bir sesle. Kız şaşkınlıkla koltuğun ucuna ilişiverdi. Sevinç parıltısı kaybolmuştu gözlerinden.

 Yerdeki Marilyn Monreo takvimine bakıyor şimdi: gönye takımı, cetvel ve bir deniz hayvanı kabuğu, sedefimsi!?.

—Sana hep söylemek istediğim; bir şey vardı...

Kızın gözleri kapıda bu kez; her an kaçıp kaybolabilir. Ferhunde'yse bilerek geciktiriyor konuşmasını. Aslında bir genç kızın, kulaklarına Çiçek takmasında ne kötülük vardı ki? Nerdeyse acıyacak, odadan her an kaçma çabasındaki Kız'a. Kötülük olmayabilir ama, yemekte de kendi önüne koysun, kendi çinkosunun yanına, madem onca önemsiyor çiçekleri... Kızın kabahati yok, Erkek Hocalar bunları bu hale getiriyor. Yaş dönemlerine girdiklerinde, kendilerine tapabilecek türden tek kadın vardır artık, kız öğrencileri!.. Hoca'lara duyulan doğal hayranlık: bu nedenle kolaycı yapıyor Erkek Hoca'ları. Kızlar da, genç sevgilileriyle edinebildikleri deneyin sevgili Hoca'larında sağlamasını(?) yapabilmek için, can atıyorlar zaten; Notlar'ına bile yansıyabilir bu sağlama! Hem sonra, yatağın dışında da öğrenilebilecekleriniz vardır bir Hoca'dan; adab-ı muaşeret, oturup kalkma, içkinin iyisi, pahalı lokantalar, dinlenebilir müzik vesaire... Alan razı, veren razı olunca, Hoca-Genç kız-Genç kızın Sevgili'sinden oluşan üçgen, bir süre hiç sakıncasız sürebilir. Kızlar genç sevgililerini bırakacak denli aptal değildirler; Hocalar da bilir bunu, çok da işlerine gelir: kız öğrencileri konusunda başlarının ağrımasından dehşetle korkarlar çünkü; erkek öğrencinin paravanlığında, "Tak fişi bitir işi..." Belli dönemlerinde yalnızca peşin hayranlıklardan yararlanışlarıyla değil, korkuları nedeniyle de kolaycıdır Hoca'lar!

Ferhunde söyleyeceklerini gereğinden fazla uzattığının bilinciyle konuştu; belki de, Trink demek istiyor kendine; fazla hırpaladık erkek hocaları...

—Ha... Bu arada Yücel nerde, bugün okula gelmeyecek miydi?

Kız birden fırladı: fırsat bu fırsat.

—Ergun Hoca'nın yanında olabilir, ben gidip bakiim.
—Otur!

Kız, Komut'tan sonra gözlerini Hocasına dikmişti, gene de otur-

madan edemedi: köşeye sıkıştırılmış bir kedi gözü bunlar... Assubay kızı ne de olsa; buyruk almaya alışkın, ama hoşnut değil buyruklardan...

Ferhunde masasına geçip; meşgul olduğundan dolayı söze girmeyi geciktiriyormuşçasına, çekmecelerini çekeledi. Sevgili'yle hep dertleşirlerdi, "Bize gelenler hep vasat ailelerin çocukları" diye; daha parlak ve donatımlı olanları Holding'ler kapışıyor. Yücel de dahil, dil konusunda müthiş güçlükleri vardı arkeolog adayı bu gençlerin. Özel dil kurslarına yatıracak paraları da bulunmazdı genellikle; bulunsa bile, bir başka ihtiyaçları baskın çıkardı; kendilerini geliştirmeyi düşünmeden, ihtiyaç saydıkları o saçma sapanlığa çok daha kolay yatırım yapabiliyorlar; Marka Blue Jean de dahil buna...

"Yazık" dedi Ferhunde; içinden tabii, "Yazık! oysa arkeoloji, son derece evrensel bir bilimdir, öyle ki: Amerika'da meslektaşlarımız hapşıracak olsa, burada mutlaka duymak zorundayız biz!"

Kendi Doğrular'ından, ilk kez rahatsız oldu Ferhunde; bedeni sımsıkı mavi bir Don'la sarmalanmış gibi: "Onlar hapşırsa duymamız gerek de ne demek oluyor? Hapşıran yıllardır biziz belki de!" Amerika'nın "Çok yaşa!" demediğinden belli...

Amerika: ikiyüz yıllık tarihini müzeleyecek malzeme bulamıyor: daha önceki kültürleri –en başta İnka– yağmalayıp tüketmiş kıtasında. Çalıntı mallar dışında, bizlerde biriken pratik bilgiye de ihtiyaçları var. Avrupa'nın da bu nedenle gözleri üzerimizde. Onlar da teoriye takılıp kaldılar sayılır: grileştiler iyice, pratiğin yeşilinden, çok çok uzak. "Çok yaşa!" denebilmesi için; Türkiye gibi ülkelerde arkeolog adaylarının bir değil, bir kaç dili; yalnızca okuma da olmaz: yazabilme düzeyinde, çok iyi öğrenmeleri gerek; ama nerde? Arada bir çıkan burs imkânıyla; yabancı ülkelerde, bu açıkları kapanmaya çalışılıyorsa da: Dil çok küçük yaşta edinilir, deyimleri, ata sözleri hatta argolarıyla... Az önce "Tak fişi, bitir işi", argo bir deyim olup, Ferhunde Hocanın'ca yerli yerinde kullanıldığını fark etmemiş olamazsınız!

Sevgili de Gırnavaz'daki olay sonrası çıkan ilk burs fırsatını, bu Kız için kullanmaya kalktı; seviyormuş sözde(!), çok etki-

lenmiş(!) Hayat'ın ölümünden. Böylesi bir gerekçe, akıl alır gibi değil... Hadi kabul ettik diyelim ama, bu kız kendinden ve çıkarlarından başkasını sevemez ki. Bu kızdan arkeolog da çıkmaz; ilk fırsatta soluğu sahnede alır; iki meslekli şarkıcılar moda ya; Sevgili'nin söylediğine göre, bir imamın karısı başlatmış bu geleneği –imam karılığı da; bu topraklarda meslekten sayılıyor demek– arkeolog şarkıcı Songül: Huzurlarınızda!..

Trink diye kendini uyardı Ferhunde; kızın sabrını sanıyor sanki bunları düşünürken. Kamp günlerinde cumartesiler, Ekibin rehabilitasyonuna ayrılır, Songül'ün şarkı söylediğini hiç anımsamıyor Ferhunde. Bira, şarap türünden hafif içkiler içilen o cumartesilerde şarkı söyleyen yalnızca Hayat'tı, kendi Gitarı eşliğinde. Bazen 'Yazlık Metin Bahattin Hoca da katılırdı bildiği şarkılara ama, Songül'ü hiç anımsamıyor. Sesi olsa, bayıla bayıla söyler bu kız; dikkatleri üzerine çekmek için yapmayacağı yok. Sesi olmasa da olur, televizyonlara bakıyor bazen Ferhunde, doğru dürüst bir ses mi var sanki, baldır bacak hep! Karşısındaki kızın da pek fena sayılmaz; genç neslin uzun bacakları var; anaları gibi, popoları yere yakın dolaşmıyorlar artık.

—Bak canım, say ki bugün Cumartesi ve Kamp Yerindeyiz: birlikte iyileşmek adına, birbirimize eleştiriler yöneltirdik; hatırlıyor musun?

Kızın kedi gözlerindeki dehşet bir yana, rengi da atmıştı şimdi; şakak kemiklerinin üzerine özenle sürdüğü allık, birkaç santim havada kalmış gibi, dayanıksız...

—Sizi dinliyorum Hoca.

Hoca diyor kız, Hoca'm değil; biraz daha uzatsa mı eziyeti acaba; bu Songül, kampta bir yığın insana eziyet ederdi sinsice, Yücel'le Hayat'ın arasını bile açmayı başarmıştı: en sevdiği arkadaşına belki de kırgın öldü Hayat. Cumartesileri keşke bunları konuşabilseydiler; insan ilişkileri yerine abuk sabuk, akademik alınganlıklar deşilirdi, tam bir kaçış! Hoca'sının karşısında titrediğini fark ettirmeme çabasındaki bu kız, şaşarsınız: bazen gözleri dolar, insanların düşürüldüğü önlenemez güçlükler karşısında tepki verir, acır, yardımınıza koşar ama, kişisel bir zaafınızı yakalamasın, hemen tırnak atıp kanatmak

ister. Ailecek ezile ezile, ilmini almışlardır bunun: ezilmişler ezmekten zevk duyar. Kamp günlerinde, yalnızca Naci Hoca, etkisi altında kalmamıştır bu kızın. "Ne o kız, gene ne numara çeviriyorsun?" derdi her gördüğünde; Songül hemen yolunu değiştirir: "Ne numarası Hocam?" Naci Hoca bilerek üsteler: "Çeviriyorsun; çeviriyorsundur gene!"

Naci Hoca, Sevgili'ye benzemez; gerektiğinde laubâli olabiliyor öğrencileriyle; hatta İşçilerle bile. Ama kazı saatlerinde, dalga geçeni enseledi miydi; tek dakikanın hesabını sorar. Çalışanların Naci Ağa adını takmaları bundan: Kaptan-ı Derya Naci Ağa'yla, çalışma saatleri içinde şakalaşmak, mümkün değildir asla. Songül bu bacaklarla istese onu da etkileyebilirdi ama; acı biber yemekten başka Naci Hoca'dan öğrenebileceği pek bir şey olmadığını düşünmüştür. Tüm mutfak nöbetçileri bilir; Naci Kaptan'ın biber turşusu, ekmekten önce servis edilmezse, kıyametler kopardı. O karşısında leblebi çekirdek gibi acı biber yerken, bir defasında Ferhunde de tadacak oldu; gözyaşlarını engelleyemiyor, bibere yalnızca dilinin ucu değmişti oysa. Sevgili de kendini tutamayıp gülmüştü onun o haline! Hemen sofrayı terk etmişti Ferhunde: birinin ağlayıp ötekinin gülüşü, iki hoca arasındaki İlişki'nin garip bir sinyali olarak algılanabilir: durduk yerde, ve de hiç hoş değil...

Kızın sabrı gitgide tükeniyor; saatine baktı, uyduruk bir nedenle her an kalkabilir! Songül'de müthiş bir kompleks olduğunu, mutfak nöbetleri sırasında da fark etmişti Ferhunde; yemek bilmediğini söyleyerek kaytarıyordu hep –bir assubay kızı yemek yapmasını bilmesin, olacak iş mi?– Etkilediği çocuklardan Kıbrıs'lı Vasıf devr alırdı onun nöbetini; hem de seve seve. Onun Türkçe'yi yarım yamalak konuşmasını hatırladı, yuvarlayarak... "Ben alışkınım Hoca. Aileden uzak yaşamanın faydaları... Ankara'ya ilk geldiğimde, canım ıspanak istemişti. Manava gittim. Beş kilo dedim. Türkçe'yi de, henüz çok iyi kullanamıyorum o zaman. Beşkilogram... Ispanak ne kadar alınır bilmiyorum ki? Manav: beşkilogram alacaksın da ne yapacaksın, demedi. Otları kucaklayıp verince; yarısı çamur zaten... Geri çevirmekten utandım. Küvetin içinde yıkadım. Beş altı su. Bütün bir hafta arkadaşlarla ıspanak yemiştik. Şimdi mantıdan tut; imam bayıldısına kadar, her şey gelir elimden!"

"Bak o çocukta, iş var!" diye düşündü Ferhunde, İngilizcesi mükemmel zaten: Vasıf, dört dörtlük bir arkeolog adayı, ancak biraz daha hırslı olması gerek. Bu karşımda diken üstünde oturan Kız'da ise, yalnızca hırs var; ikide bir saatine baksa da, kendisi hakkında ne düşünüldüğünü mutlaka anlayacak; ezilenlerin, hatta ezenlerin de öyle; bir yanlarıyla mazoşist olmaları kaçınılmaz... Ferhunde bunca aradan sonra, nihayet söze başlama gereği duydu: kaldığı yerden.

—Bak canım!

Bu canım(!) lafını da gündelik hayatta hiç sevmez ve kullanmaz, Sevgili'ye ancak, o da çok özel zamanlarda; "Bak canım!" deyip duruyor kıza; geri alamayacağına göre, konuşmayı sürdürmek zorunda.

—Bir daha seni; ya görürüm ya da görmem. Yanlış anlaşılmaktan çekinmeden ve sansürsüz konuşacağım.

Kız soluğunu tutmuştu dinlerken; işkence sürüyor...

—Sana söylemek istediğim şu: İnsanlar seni fark etsinler diye, telaşlanma; yeterince fark ediliyorsun zaten.

Kızın gözleri ışımıştı yeniden: korktuğuna uğramamış görünüyor.

—Anlıyorum Hoca'm. Dikkat edeceğim! Söz!

Gerçekten de anladı Kız O'nun ne demek istediğini; ah canım, demek bu çocuklarla hiç böyle doğru dürüst konuşan çıkmıyor. Sahi ne demek istemişti Ferhunde? Metin Bahattin Hoca'dan uzak dur(!) demeye gelmesin sakın bu uyarı? Yoo, tüm çelişkilerine karşın, bu kız bunca sığ olamaz: zekâ ve kurnazlık iç içe; leb demeden leblebiyi anlıyor. Ferhunde; Hoca'lık edasına sığınarak, açıklık getirdi sözlerine:

—Kendini geliştirmek; sürekli bir tutku olsun sende. Hiçbir zaman yetinme bu konuda.

Az önce çekmecelerinden birinde bulup çıkardığı Katyuş-

ka'sıyla oynuyor Hoca'nım: iç içe geçmiş Rus Bebekler'i, az kalsın buralarda unutacaknış onları; birlikte götürmeye kararlı.

—Öğrenmeye açık, iddialı bir yapın var. Hırs sözcüğü de kullanılabilir burda. Akademik kariyerde bunlar çok önemli özellikler...

Ferhunde önündeki bebekleri boy sırasıyla iç içe koyup, birden ona doğru uzattı.

—Bunları sana armağan etmek istiyorum. Akademik kariyerde attığın her ileri adımda, bir tanesini daha çıkar bebeklerin; ben öyle yapıyordum, vazgeçtim sonra. İnsan dediğin de budur zaten: iç içe bebeklerden oluşuruz biz, boy boy, sıra sıra... Dil!!. Aman dil öğrenmeyi ihmal etme; Avrupa'ya mı gideceksin, ne yapacaksın? Yazma düzeyinde...

Ferhunde rahatlamıştı; bu kızdan da yeterince özür dilenmişti; hatta gereğinden çok daha fazla, Katyuşkalar'ını her an geri alabilir; kızın gözlerindeki şükran duygusu engelliyor onu. Ferhunde şu anda; evdeki Muameleler'i başlatmak üzere, bir an önce eve gitmekten başka bir şey düşünmek istemiyor.

—O yerdekiler de öyle! İşine yarayanlar varsa, alabilirsin.
Hiç neden yokken bir öğüt daha; hani eve gidiliyordu bir an önce?

—Sevmeyi, sevgiyi de unutma! Her insan layıktır buna...

Ferhunde: "Yoksa uzun yıllar; benim gibi, Mastürbasyon'la yetinmek zorunda kalırsın: Kariyer Uğruna" diyecek diye, ödü patladı kendinden; cümleler kendisine ait değil sanki, öylece çıkıveriyor ağzından: daha fazla şımartmamak gerek bu Kız'ı!..

Songül; müthiş onore edilmiş hissediyor kendisini, çantasını açıp, kimlik belgesinin altından, vesikalık bir resim çıkardı: Hayat Çocuk'un resmiydi bu; ölüm yaşından bir iki yaş daha küçük.

—Ben de size Bunu armağan etmek istiyorum Hoca'm. İki tane oluşu... Bu kış; dil kurslarına kayıt yaptıracaktım ikimiz için: olmadı!

Gözleri dolmuştu kızın; göstermeme çabasında, bu kez oynamıyor, hayır.

—Onu siz de çok severdiniz. Biri sizde kalmalı... Öyle düşündüm.

Gerçekten sevinmişti Ferhunde; kitaplıkta dertleşemediği Hayat'la, yollarda bol bol sohbet edebilirler artık; içtenlikle teşekkür etti Kız'a, öpmeden, göğsüne bastırdı bu Gözyaşları'nı: Melodram'ın dik alâsı!..

—Yücel'e söyler misin lütfen, öğleden sonra Woswagen'iyle bana bir uğrasın!
—Tabii Hoca'm.

Oda kapısına dek Hoca'sının ardından yürüdü Songül.

—Arada sırada sizi görmemize izin vereceksiniz değil mi?
—Sanmıyorum. Çok; çok uzaklarda olabilirim.

Kızın gözlerini görmek için duraksadı:

—Yücel de, sen de... Hocanız'a iyi bakın!

Songül'ün gözlerinde boşuna gizlemeye çalıştığı bir sevinç çığlığı: "Metin Bahattin Hoca bana kalıyor, yupppiiiii!" Belki de Ferhunde öyle yorumlamıştı; trink filân demeyecek: nereye gidiyorsunuz Hoca'm diye sormadı bile baksana: Uzağa, daha Uzağa git(!) der gibi, yüzü...

Dört yıldır çalıştığı fakülteden yalnızca köpek eviyle ayrıldı Ferhunde; merdivenlerden inerken, koridorlardaki trafiğin arttığını hissetmişti.

—Duydun mu ayrılmışlar!
—Beraberler miydi?
—Senin de dünyadan haberin yok canım!

—Kadın'ı gözüm hiç tutmamıştı zaten.
—MİT'ten deniyor!
—Hiçbirimize de "Allaha ısmarladık" demeye tenezzül etmedi.
—Kürsü Başkanı'nı da beklememiş!

Kürsü başkanını ne bekleyeceğim diye mırıldandı Ferhunde sırtındaki sesleri düşünürken: mutlaka holdinglerden birinde, kuyruk sallayıp maaş alıyordur. Hiçbirinizi Allah'a ısmarlamaya değmez; Naci Hoca'yı bile: acı biber yemekten başka bir şey gelmiyor elinden: bir Hasankeyf'i bile kurtaramadı. Bu MİT lafı nerden çıktı peki?!

—Buluntu Fişi'ne yazmış İstifası'nı. Antikanın teki!
—Songül çok sevinmiştir...
—Nilüfer'in ahı tuttu!
—Hiç ısınamamıştım zaten, gittiği iyi oldu.
—MİT tabii!.. Ek Ders'e bile tenezzül etmiyordu.
—M. Bahattin'in de ne karıştırdığı belli değil zaten.
—Öyle ya; Cenazedeki halini hatırladım da bir an...
—Bir konuşma bile yapmadı musalla taşında. Hazır eline gol fırsatı geçmiş, Bölücü Örgüt'ü lanetlemek için: konuşsana be adam; değil mi ama?
—Hükümetin gözüne girmek için de; tam sırası!

Ferhunde seslerin saldırısına karşı, adımlarını hızlandırmıştı; kaçarcasına. Dört yıl önce, İstanbul'dan kaçışını anımsıyor. Ankara'ya gelirken, herhangi bir kürsüde kendisine yer bulabileceğinden bile emin değildi ama, İstanbul'da kalması olanaksızdı artık. İstanbul; üstüne üstüne gelmeye başlamıştı Ferhunde'nin: eziyordu. Kaçma kararı almasından birkaç dakika önce, vitrinler arasında yürüyordu, tıpkı bugünkü gibi... Kemerine bir Toka aramaktaydı, saatlerdir: dikkatinizi çekerim, kemerin kendisi bile değil, yalnızca bir Toka! Saatler boyu bir dükkândan ötekine girip çıkmıştı, aradığını bir türlü bulamıyor. Birden "Dur!" dedi kendine; "Bu toka var ya, bu toka, bulamadığın... Çürümenin ta kendisi!!"

Çürüme sözcüğü'nü, dört yıl önce kullanabilmesi; İlginç. Nilüfer Hoca'dan duyduğunda şaşırmamıştı: çoğu İnsan'da ortak bir saptama demek ki; kendileri ve yaşadıkları şu günlere yönelik önemli bir yargı: Çürüyüş!..

 Beyoğlu pasajında bu saptamayı yapar yapmaz, soluğu Ankara'da almıştı Ferhunde; ilk günler, hatta ilk yıllar, yetiştiği toprakların ciddiyetini bulmuştu Başkent'te, İstanbul sonrası; aldatıcı bir imaj olduğunu anladı sonra bu Ciddiyet'in, hiçbir altyapısı yok. Şu anda ise apaçık meydanda: bürokrat ve üniversite kentinin insanları sokaklara taşmış kusmuk kokan masalarda, kendilerine olan güvenlerini yiyor: çürüyen, çürüten barlar, biracılar, meyhaneler: gırla...

Çürümekten kurtulmak için, çok farklı davranmak gerek: birazdan Nilüfer Hoca'dan farklı yanını kanıtlayacağı için, seviniyor Ferhunde. Bir exchange merkezine girip önemsiz bir zararla, birikmiş parasını ve de son maaşını dolara çevirdi.

Ferhunde, kapıcı ailesinden, on dakika sonra yukarda olmalarını isteyerek, banyoya girdi; önündeki ve koltuk altlarındaki, henüz tam kıvama gelmemiş tüyleri dikkatlice temizleyerek, özel birkaç eşyasını, banyodan başlayıp toplamaya koyuldu: bitmiş krem kapları, yarılanmış losyonlar, kullanılmayan allıklar, farlar, –Sevgili aşırı makyajı sevmez, Ferhunde de öyle– bunlar nasıl oldu da birikti burda? Çeşit çeşit deodorant sprey, iyice kapanmadığı için kurumuş renk renk rimeller; atmalı, hepsini atmalı...

Tholos, Sahibesi'nin salonun ortasına bıraktığı Köpek Evi'ni defalarca kokladı! Hiçbir şey anlamıyordu olup bitenden; yalnız sallanır koltuk olsa neyse, Sahibe'si evin bütün eşyasını Kapıcı'ya veriyor... Kapıcı İsmail efendiler: çoluk çocuk, vızır vızır girip çıkıyorlar eve; Ferhunde Hocanım her an vazgeçecekmişçesine, vazgeçmeden önce, inanılmaz bir hızla evi boşaltıyorlar: hırsızlar gibi ayaklarının ucuna basarak, sessiz.

Tholos, içgüdüleriyle, birkaçının paçasından yakaladı; birkaç kez, "Bırak Tholos, ben istedim almalarını!" diyor Sahibe'si, hiç bir şey anlamamakta Tholos; mal canın yongasıydı hani?

Kocaman bir komodini sırtlamış ve şikâyetsiz kapıya yönelen İsmail, bir an durdu, yükü sırtında:

—Hocanım, bu böyle olmayacak! Bari imzalı bir kâğıt yazın bize; hepsini, gönül rızası neyle bağışladım diye.

Ferhunde kitaplarını kolilere doldururken, söylendi:

—İmza filan yok; elinizi çabuk tutun hadi. Şu Meşhurlar Ansiklopedisi'ni de almayı unutmayın!

Ferhunde, kapıcı ailesinin ayakları dibine yığmıştı ansiklopedileri; bilimsel meslek kitapları arasına bu Kim Kim'leri neden kattığını kendisine unutturmak için; telaşla. Postmodernist yaklaşımdaki kapıcı ailesi, pek hoşnut görünmüyor Kim

Kim'lerden; yalnızca meslek lisesinde okuyan kuaför adayı kızları, ilerde içindekilerden bazıları müşterisi olabilir diye, şöyle bir karıştırdı: "Gız anam, çoğu da ölmüş bunların!"

Komodini kendi dairelerine bırakıp dönen İsmail, yeniden üsteledi.

—Başımız belaya girecek polisle, hani bize inanmazlar; bilirsin...

Bu kez karısı Ayşe nefes nefese girdi kapıdan; ses olmasın, dikkat çekmesin diye, asansörü de kullanmıyorlardı. Ayşe'yle, ardındaki; bir markette kasiyerlik yapan ortaokul mezunu büyük kızı –bugün izinli– otomatik fırını, sürükleye sürükleye aşağı indirdiler.

İsmail işini bilir; ricasını yineledi.

—Hocanım; hani heç değilse şöyle bir, kattakilere bildirseniz. Biz geçerkene kapılarını açıp senin Karabaş gibi, önümüz sıra dikiliyorlar.

Üstelik adımı da bilmiyor diye düşünmüş olmalı Tholos; yeniden paçasından kaptı İsmail'i.

—Hoooşşşt Lan!

Ferhunde olmasa, İsmail çoktan bir tekme indirecek Tholos'un karnına...

Sesini yumuşatıp başını okşadı onun, korkuyla: "Bak; bir Karabaşı bile inandıramıyoruz Hocanım, gayri sen düşün gerisini! Hoşşt dedim lan, elimi kapacağdı bak!"

Ayşe de ricacı oluyordu kaş göz işareti yaparak; ön dişleri, altlı üstlü dökülmüş, gene de güzel yüzü: ayın ondördüne misal.

—Heç değilse yöneticiye söyleyivereydin be abla! Bilirsin ne mundardır, bulaşır her şeye.

Ferhunde, Rus pazarlarından bin bir Pazarlık sonucu alıp da

hiç açmadığı paketleri postmodernist ailenin eline tutuşturur-
ken; yöneticiyi görüp konuşmaya ikna olmuştu. Hani değerler dizgesi altüst olmuştu çağımızda ama yöneticilik demek ki hâlâ bir değer! Ayşe ve kızları; gelişigüzel paketlenmiş balık oltaları, semaver, elektrik sobası, incik boncuk, kızılordu üniforması düğmeleri, Lenin rozetleri, şallar vesaire'yi didikliyorlar kendi katlarına indirmeden önce. Ferhunde'nin en büyük gönül rahatlığıyla elden çıkardığı Mallar bunlar: bir sistemin kokuşmuşluğunu en iyi anlatabilen dökümtüler hepsi. Trink, dedi yeniden kendine; kendi Tarihi'ne küskünlüğünün acısı, neredeyse bir Sosyalizm Düşmanı'na çevirecek onu, trink ve de trink...

Ayşe'nin yüzü; bu yarı açık paketler karşısında, daha bir minnetle parlamıştı; Ferhunde merdivenlere yönelirken: "Sakın sakın teşekkür etme bana, sakın!" diye azarladı onu. Yöneticinin kapısını çalmaya gerek kalmamıştı: karı koca, zaten dışardalar.

—Hayrola Hocanım?
—Doçent Doktor; Ferhunde Sağlamer.
—Hayrola, doçent doktor Sağlamer hanım?
—Bütün bu Süprüntüler'i kendi rızamla veriyorum. Yasa diliyle söylersek: medeni haklarımı kullanmaya haiz olduğumu beyan ederim!

Karı kocanın tepkilerini beklemeden, aynı hızla merdivenlere tırmandı; buzdolabını taşıyan sıska bir adamla burun buruna geldiler –İsmail– Ezilmemek için kenara çekildi Ferhunde; kat otomatiği de sönmüştü, kendi buzdolabı bu evet, onu ezmek isteyen: renkli ve çift kapılı, "Oh yağcık" der gibi yöneticinin öcünü alıyor ondan: omzunu sıyırttı medeni haklarını kullanmaya haiz Sahibe'sinin. Ferhunde ondan da kurtulmuş olmanın sevinciyle, omzunun sızısını duymuyor.

Yönetici aile durum değerlendirmesi yapıyorlar kapının arkasında...

—Bu kadın; polis!

"Hiiişş" diyor karısı, "Polis sensin, aptal!" "Hişşşttt" diyor ko-

 ca, "PTT emeklisi memuruz biz, Polisliğimizi kimse duymamak zorunda." Sesini iyice alçaltti kadın; koca haklı!..

—Polis olsa; önce sen tanırsın, öyle değil mi?

Daha alçak bir sesle yanıtladı PTT emeklisi –illegal polis– koca.

—Rütbece yüksek olmalı benden.
—Gene de bilmen gerek...
—Belki de Anarşist!
—Bu yaşta; öyle mi?
—Anarşistliğin yaşı mı olurmuş.
—Pek bir geleni gideni de yoktur; efendiden bir Zampara'sı ancak!
—055'i haberleyelim hemen!.
—Örgüt Evi'ni Soyuyorlar, İmdaaaattt!

055'e haber vermek yerine; kapının biraz kulağını çekip, hiç değilse Şofben'i ele geçirmeye karar verdi karı koca: kendilerininki gaz kaçırıyordu, hem sıradan bir vatandaş gibi, 055'i kullanmaları yakışık almaz!

Tholos, köpek evi ve kitap kolilerinin dışında; ev bir anda tamtakır kalmıştı. Son ganimetini kucaklayıp giden Galatasaray formalı küçük Oğlan'a –evin duş perdeleriydi Oğlanın kucağındaki– Ferhunde: "Anneni bir dakika çağır!" dedi, "Bir dakika bana baksın!"

Ayşe'yi beklerken; ev sahibinin anahtarlarıyla, ödenmiş makbuzları bir zarfa doldurdu: elektrik, su, vesaire. Birkaç da buluntu fişi ayırmıştı bir kenara; birazdan Sevgili'ye, Mektup yazılacak...

Ayşe; "Hocanım vazgeçti mi yoksa?" telâşıyla göbeğini hoplatarak, yel yepelek, yelken kürek geliyor. Ferhunde; artık Türkçe'ye tam da Egemen olduğu bir sırada, böylesi bir karar aldığı için, içi burkulmuş gibi, "Yel yepelek, yelken kürek" diye tekrarladı içinden: "Değme doğma büyüme Türk bilemez bu deyimi"

Ayşe'nin dediğiyse çok başka: "Dellendi anam; yoksa neden

versin elindekini avcundakini, dellendi karı, bizde şans mı var zaten? Dellendiyse de, şimcik aklı başına geldi, geri isteyecek!"

—Buyur abla, bizi istemişsin?

Ferhunde zarfı ona uzatırken rahatlamıştı, Ayşe: "İstediği filân yok anam, hâlâ ki veriyor; delinin hası bu karı" diye, düşünüyor.

—Ani bir işi çıktı dersiniz ev sahibine; onsekiz gün de kârlı zaten. Makbuzların tümü ödenmiş durumda.
—Telefonu da alalık mı Hocanım, İsmail 'Hani bir lüzumluğu yoksa' dediydi?

Tholos bu değişken telaşın ayırdına varmış gibi; Ayşe'ye uzun uzun havladı.

—Kendi gönlüyle veriyor dedik, lan oğlum Toros; ne sandın?

Bu Arsızlık'la baş edemeyeceğini kavrayan Tholos –Sahibe'si izin vermiyor çünkü– daha fazla muhatap olmamak için; mutfağa geçip birkaç yudum su içti, üstelik de adı yanlış söyleniyor; Karabaş, Toros; lanet olsun!

—Abla be, kötü bir iş gelmedi ya başına! Çoşlar bir sevindi ki bilesin; aşağıda kapış kapış... Hani, anan babandan bir ölüm haberi filan? Allah saklaya...

Ayşe şu anda gerçekten de kaygılanıyordu Ferhunde için, olmayan dişleriyle dudaklarını ısırıyor: sanki kendi ana babasından kara haber var!..

—Önemli bir şey yok. Sağ ol Ayşe...
—Keşkem bu apartıman da senin olaydı: belkim, gelin oturun derdin bize. Çoşlar sevindi dedimse de, her şey üst üste aşağıda; dönenecek yer kalmadı. E, hakkını helal et bari!.

—Helal olsun!?

Helalleşmenin rahatlığıyla etekleri daha bir savruluyordu Ayşe'nin; çıkarken kapıyı çekmeyi bile un ıttu, "Çoşlar çok sevinecek!" Ferhunde sinirleri iyice gerilen Tholos'u yatıştırmak

için -adının yanlış söylenmesinden hoşlanmadığını, Sahibe'si de biliyor- Yalancı Kemiği uzattı ona köpek evinden çıkarıp; bu işe şaşakaldı Koca Girnavaz'lı; birkaç ısırıktan sonra, parkenin üzerinde kaydırak oynuyor üç ayağıyla; kanepe, koltuğun arkasına kaçma ihtimali de yok oyuncağın, sakın bu nedenle boşaltmış olmasınlar evi; iyi de, nerde yatacak?!?

Ferhunde kitap kolilerinin üzerine oturup bir an Ayşe'yi düşündü: "Dişlerini yaptırması için biraz bir para çıkarıp vermeli miydi acaba?" Sağlık hizmetleri korkunç bu Ülkede, biraz parayla olacak gibi değil; İnsanlar Rehin kalıyormuş hastanelerde, korkunç! Yeşil kart filan, palavra. Hem Ayşe'ye para verse, dişleri için kullanmaz ki; kim bilir, ne saçma sapan bir şeye yatıracak, video filan alır bunlar: "Videon yok mu abla" diye sormuştu az önce... Kendi dişlerini de çok ihmal etmişti Ferhunde. Alt çene azı dişlerinde bir sızıltı hissediyor son günlerde ama gelecek aya deyip vazgeçmişti; o parayla Sevgili'ye bir projeksiyon makinesi almayı düşlüyordu: doğum günü için. Neyse ki üst çeneyle bir sorunu yok, üç yıl önce milyonlara mal olmuştu porselen protez...

Ayşe'yi ve dişlerini düşünerek, Sevgili'ye yazılacak mektubu geciktirme çabasındaydı Ferhunde ama, mutlaka yazılacak o mektup. Ayşe yiğit bir kadın, Erkek'ini sahiplenmesini bildi. Aslında İsmail de terbiyeli bir adam sayılır, çocukları da öyle; çiçekler gibi bakılıyor. Ayşe on beş günde bir temizliğe geldiğinde, sormasan da anlatır. Bir ara semtin kasabı, manavı, içkiye alıştırmışlardı İsmail'i; birayla başlatmışlar önce, bir marangozun deposunda; sonra da gelsin rakılar!

—Deyyusları bir bastım ki abla: kasabın Şişman'ı var ya hani, benim herife diyor ki: "İsmail, bu böyle olmayacak lan oğlum, sen bize takıl ki, hayatını yaşa! İcabında, bir dizimde bir Yavru, benim; öteki dizimde, bir başka Yavru! Senin hayatın hayat değil oğlum, iyi belle!" Kapıyı ardına kadar açıp giriverdim depoya; hepsi de sarhoş böyle, ayakta duramıyor. "Nedenmiş hayat değil, ne eksikliği varmış benim herifimin? Yürü lan dedim, düş önüme. Bir şaşırdılar ki sorma; dediler yenge kusura bakma; dinlediğini bilmiyorduk. İki apartman ötedeki kapıcı da aralarında, Artiz'in kapıcısı hani? Ulan dedim, Artiz turneye gittiği vakit, evine karı kız kapatıyorsunuz; turne dönüşü

söylemezsem Ayşe demesinler bana da; anahtarı sana verdi de kötü mü etti sümsük: çiçek sula, balık yemle diye; karı kız getirilir mi heç deyyus? Benim herifimi rahat bırakın tamam mı, yedirtmem size! Gıkları çıkamadı abla; ben böyle doğru konuşunca; gıkları çıkmaz tabii."

Ayşe o gün önüne katıp, kendi Bodrum'larına getirmişti herifini; İsmail'in başı öndeydi kapıdan girene dek: yönetici duymasın, kattakiler haberli olmasın yeter ki! Kapıyı arkalarından kapatınca, kitlemişti de üstelik; o sıska vücudu yumruk olup, Ayşe'nin gözüne indi: "Kız oruspu karı, beni arkadaşlar arasında rezil etmeye utanmadın mı?"

Gözü on-onbeş gün Mor gezmişti Ayşe ama, gene de memnun: şimdi şimdi, birasını kendi veriyor Herif'ine, çoşlar olmadı mıydı geçip karşısına göbek de atıyor, dizine de oturuveriyor icabında! İsmail'in daha bir vukuatı görülmedi ama -alışmış kudurmuştan beterdir öyle değil mi abla? -gözü depoda, bir fırsatını bulsa gidecek. Ayşe nefesini izliyor onun, arada sırada gözü Mor'arsa da aldırdığı yok- Eee, erkek kısmı icabında dövecek abla, ne etsin, o da bunalıyor günün şartlarında- Karakola gitsem polis başka mı diyecek: Erindir; hem döver, hem sever işte!

Ayşe'yi önemsiyordu Ferhunde; tüm çelişkilerine karşın gerçekten de Yiğit bir kadın; buluntu fişini dizlerindeki çantasının üzerine koydu, Sevgili'ye sahip çıkacak o da, Okurlar istedikleri kadar şaşırabilirler, bu elveda mektubu sahip çıkmak amacıyla yazılıyor: kimse kuşku duymamak zorunda. Fişin; Buluntunun Türü yazan hanesine, İNSAN diye notladı görüldüğü gibi, büyük harfle, dönemi hanesine ise; GELECEK yazdı. ↑

"Sevgili,
Doğduğum topraklara dönüyorum. Ordaki insanların bana ihtiyaçları var..."
'Benim ihtiyacım yok mu sanıyorsun' diyebilir Sevgili; Erkekler her yaşta bebektir çünkü: onları, biz kadınlar emziriyoruz. Ferhunde ihtiyaç sözcüğünün geçtiği cümleyi, okunur biçimde karaladı. Yeni bir satırda şimdi.
"Bu gücü; senden ve Sevgin'den alıyorum: sakın bunu unutma!"

Ferhunde, bu cümleye de gerek yok diye düşünüyordu okunur biçimde üzerini çizerken. Kadın, Erkek; hep birbirimizden güç alırmış gibi yapıp: sonra da, fatura ederiz, daha ilk tökezlemede. Erkekler bu konuda çok daha ustadırlar, marifetli Herif'ler ne de olsa: "Onu ben yarattım; ayakta bile duramaz o, ben olmadıktan sonra (!) konuşamaz, (!) gülemez..." Herif'ler belki de haklı: bu imajı, özellikle ilk yıllarda, biz veriyoruz onlara; sonra da, eşekten düşmüş karpuz gibi bırakıveririz; kendi bırakışı ile bir ilgisi yok bu karpuz benzetmesinin; Ferhunde şiddetle reddediyor, genel yanlışlar umurunda değil: O, Sevgili'ye sahip çıkma çabasında hâlâ...

Ferhunde, mektubun ilk satır dışında karalanmış olmasına da aldırmıyor; son sözlerini söylemeden önce, Tholos'la ilgili de bir not düşmek zorunda.

"Tholos'u yanımda götürüyorum, Sarayevo'daki savaşı yadırgamayacak Koca Girnavaz'lı!"

Hiç düşünmeden bu cümlenin de üstüne çizdi; yenisini yazıyor.

"Tholos'u Nilüfer Hoca'ya bırakıyorum, hiç ummazdım, Çürümüşlük'ün farkında o kadın; demek ki, yeniden savaşacak, kim bilir?!"

Ferhunde, gözleri dolu dolu; hâlâ yalancı kemiğiyle oyalanan Tholos'a baktı; ağlamayacak hayır, aslında Tholos'un da kendi Topraklar'ına dönmesi gerek: ırızmız bir apartman köpeği oldu çıktı zavallı. "Onu toprağına iade et!" diye notlamak Sevgili'ye karşı saygısızlık olurdu, Metin Bahattin Hoca'nın önemli ilkelerinden biridir -mekânında korumaya almak- bu nedenle de Güneydoğu'da bulunuyor zaten, sağ salim dönecek!.. Bir önceki cümlenin de üstünü çizerken, Nilüfer Hoca adını atladı; kadının kitaplıktaki konuşmalarından etkilendiği kesin.

Sıra son söze gelmişti; Sevgili, mektubun en çok bu bölümünü beğenecek: ne de olsa eski bindokuzaltmışsekiz kuşağı... Terk edilişiyle ilgili bu son söz.

"Hiç tanımadığım bir İşçiye verilmiş sözüm var, geçmiş bayramların birinde 'Sosyalizmi Sev Çocuk' demişti, 'O Seni Seviyor!' "

Son söze: ikili ilişkileriyle ilgili bir satır eklemekten kendini alıkoyamadı: "Elveda demiyorum, hayır; daha güzel bir Dünya'yı tırnaklarımızla Kazıyıp bulduğumuz bir günde; kavuşmak üzere..."

† Yazar okurlarını sinirlendirdiğinin farkında, bu nedenle yaz boz tahtasına dönen mektubu, Ferhunde'nin araya girmesine imkân vermeden, tekrarlayacak. †

Buluntunun türü İNSAN
Dönemi GELECEK

Sevgili;
Doğduğum Toprak'lara dönüyorum. Ordaki insanların bana ihtiyaçları var. Bu gücü; senden ve Sevgin'den alıyorum, sakın bunu unutma! Tholos'u yanımda götürüyorum, Sarayovada'ki Savaş'ı yadırgamıyacak Koca Gırnavaz'lı. Tholos'u Nilüfer Hoca 'ya bırakıyorum, hiç ummazdım, çürümüşlük'ün farkında o kadın, demek ki yeniden savaşacak kimbilir? Hiç tanımadığım bir işçiye verilmiş sözüm var; geçmiş bayramların birinde. "Sosyalizmi Sev Çocuk" demişti, "O Seni Seviyor!" Elveda demiyorum; hayır, daha güzel bir Dünya'yı tırnaklarımızla Kazıyıp bulduğumuz bir günde; kavuşmak üzere...
Ferhunde

Veda mektubuna tarih atmaya gerek duymadı Ferhunde; şu andan itibaren, Geleceği yaşamaya başlamıştı. Çağçağ yatağını değiştiriyor evet; Dünya'nın her yerine birden salacak kollarını. Çağçağ'ın Rusça, Bulgarca, Hırvatça, Almanca, Yunanca, İngilizce ve Fransızca biliyor olması, en büyük avantajı. Doğulan topraklarda; bir süre akıp yittiği bu toprakların yanlışlarını, her dilden açıklayabilir artık. Buralardaki insanın çürümüşlüğünü kendinde örneklese: her bir kolu, geleceğin insanını yaratabilmek için, çok daha gürleşecek akışında!..

"İnsanın çürümüşlüğünü kendinde örneklese??"

† Ferhunde'nin, kendinden bile gizlediği bu belirtiyi; Yazar daha önceki sayfalarda sizlere aktarmada çekingen davranmıştı; Çağçağ tanımından sonra ise, bir sakınca görmüyor; bu neden-

le Ferhunde'nin evlenme teklifi aldığı geceye dönmek zorundayız bir an için. Kahraman'ı; anlatılacakları duymamak için, Tholos'un oyununa katılıyor: Yalancı Kemik atıyorlar birbirlerine. Dinlemez gözükse de, anlatılsın istiyor Ferhunde; doğduğu topraklarda bunu kendisi yapacak zaten; birlikte iyileşmek adına: Rusça, Bulgarca, Almanca, Fransızca, Hırvatça; her dilde...

Evlenme teklifi aldığı telefonu kapattıktan sonra, Ferhunde'nin eli Önü'ne gitmişti: "Yavaş yavaş kıllanıyor, ne güzel! " Önceden temizlerdi; eşyalarını kapıcı ailesine bağışlamadan önce yaptığı gibi... Hiç unutmuyor, ilişkilerinin onuncu ayında: "Afedersin ama Keloğlan'a benziyor!" demişti Metin Bahattin; müthiş bir utanç kaplamıştı Ferhunde'nin içini, on ay adına duyulan bin bir pişmanlık 'Temizlik' için bile diyemedi; aslında Avrupa'lı kadının; kurdele takarcasına uzattığı, koltuk altı ve önündeki sereserpe kıllar, her zaman iğrenç gelmiştir ona; madem ki Sevgili istiyor!.. Telefonu kapattıktan sonra da; bu nedenle yoklamak gereği duymuştu: kendi istemediği bir şeye, Sevgili istiyor diye katlanmaktan öte, seviniyor hatta! Afedersiniz ama: "şeyi'ni bulmuş, Kılı'nı da istiyor" diyebilirdi, bu Keloğlan benzetmesine karşı; diyemedi... Ferhunde; Türkçe'nin bu Veciz Argosu'na vakıf olmayabilir, o satırları Yazar'ın edepsizliğine bağışlayın lütfen. Zaten şu anda yalnızca Yalancı Kemik'le ilgileniyor Ferhunde; Tüylerini sevinçle ellediği o gecede, Ayşe'den hiçbir farkı olmadığının iyice bilincinde artık, "Erim değil mi? Sever de Döver de!" Ferhunde'ye uygularsak: "Erim değil mi? Beğenir de, beğenmez de!"

Çürümüşlükle ilgili anlatılacaklar elbette bu kadarlık değil. Eli uzamakta olan Kıllar'ını okşarken halının üzerine uzanıvermişti Ferhunde. Bornozunu açıp, G noktasını buldu; Klitoristen çok daha duyarlı olduğunu bir dergide okumuştu, o dergilerden artık düzineyle çıkıyor bu ülkede, o denli Avrupai! Biraz daha derinlere yöneldi; Tholos, hayretle bakıyordu Sahibesi'ne, bu kez kurtarma girişiminde bulunmuyor; oysa M. Bahattin'in ani gidişiyle, Ferhunde'nin dizleri çözülüp yere düştüğünde, bornozundan nasıl da çekelemişti yavrucak, "Şimdiki durum farklı!" anlamasa da farkında!..

Birden; Tholos'u üzerine çekmek gelmişti Ferhunde'nin içinden. Tholos'un bazen Sahip ya da Sahibe'sini dişi köpek sanıp

bacaklarına sarıldığı olurdu ama, veterinere danıştıklarında, bunun çok masum bir eylem olduğunu öğrenip tedirginlik duymaktan vazgeçmişlerdi; veterinerin öğüdü doğrultusunda, sakinlikle geçiştirirlerdi bu tür bir eylemi. Hayvanın alışmasını önlemek için, hemen başka bir oyuna yöneltirlerdi heyecanını; top ve yün yumaklar sözgelimi, kumaş parçaları...

Ama şimdi... Şimdi başka... Ferhunde istiyor bunu. Dört Ayaklı Dost'lar mağazasında, Ferhunde'den duyulan Trink'lerin sıklığı, sanırım yeterince aydınlanmıştır: "İnsansız İnsanlar, kötü emellerine alet ediyorlar, dört ayaklı dostlarını trink!"

Tholos'u üzerine çekmedi ama, çektiğini düşledi Ferhunde; kuruyan Klitoris'ini tükürüğüyle ıslatıyordu sürekli, Tholos'a yalatırmış gibi; soluğu hızlandı birden, kulakları uğulduyor; içine sığmayan sesi duvarlara rağmen dışarı vururken, Sevgili'nin adı değildi duyulan; kendini tanıyamıyor sanki Ferhunde; bu keyifle, üst üste kasılıp, çözülen vücudundaki O organı da tanımıyor, tam bir hayvan şu anda: "Yücel, Yücel, Yücel, Yücel, Yüce.."

Kendi Hayvanı'nı yenip utançla büzüldüğünde, Yücel'le aralarında on iki yaş olduğunu düşünüyordu; Hayvan baskın çıkma çabasında hâlâ, Sevgili'yle aralarında da sekiz yaş fark var; olsun, o erkek; ne demek Erkek, az önce gördük Erkek'liğini!...

Ferhunde eline geçirdiği Yalancı Kemiği öfkeyle Yazar'ın daktilosuna fırlattı, "Yeter artık; anlat dedikse bu kadar da değil!" Yazar parmağını şıklatmak zorunda kaldı, "Trink": bu kahramanlar böyledir zaten; hem kışkırtıp yazdırırlar, hem de beğenmezler, ahlak zabıtasıyla başımız belaya girmese bari; politik baskıyı aştık diyelim, bu işin sonunda, poşete girmek de var. Yazar'sanız kimseye yaranamazsınız zaten, Kahramanlarınız'a bile... ↑

Allahtan; tam o sırada kapı çaldı, iyi insan lafının üstüne gelirmiş (!), Yücel'di gelen:

—Hayrola Hocam, ne oldu size?

Ferhunde'nin Yücel'den ve Yazar'dan neden gözlerini kaçırdığı biliniyor artık.

—Savaşın Öğreticiliği'ne sığınıyorum Yücel; Saraybosna'ya gidiyorum, doğduğum kente.
—İstifa ettiğinizi duyunca kulaklarıma inanamadım. Metin Bahattin Hocam'ın haberi var mı peki?
—Dönüşte öğrenir O da.
—Anlayamıyorum; neden bu kadar çabuk?
—Neden bu kadar Geç ya da?
—Saraybosna'da Kürdistan'da olup bitenler tabii... Dünya'nın her yanı kaynıyor!
—Ateşin bunca içinde olup da kendini dışında sayınak, insanı çürütüyor Yücel; gerçek bir Mastürbasyon bu, beni anlıyor musun: yaşama müdahale etmek gerek!
—Savaş'ın Öğreticiliği demiştiniz... Beyinler ne hale geldi Hoca'm? Hiçbir bütünsellik yok. Müdahale; evet!.. Postmodernizm için ne düşünüyorsunuz peki?
—Çaresizliğin dik âlâsı.
—Bana da öyle geliyor. Sinizm... İnce bir alayla kabul görüyor: müdahale edilemeyen tüm çelişkiler... Çoğulculuk falan; palavra, İnsan, İnsan nerde peki? Yalnız yorumlamakla yetinilemez, doğrudan müdahale gerek bu saçmalıklara; haklısınız, çok haklı.

Yücel, Sevgili Hocası Metin Bahattin'e öykünmekten vazgeçivermişti sanki; Karadenizli kanı depreşmiş, yüksek sesle ve çabuk çabuk konuşuyor.

—Savaşa gidiyorsunuz demek, ne kadar güzel!
—İnsan kişiliğinin en oyunsuz biçimde netleştiğini düşünüyorum savaşta; ya öleceksin, ya öldüreceksin çünkü; ya iyisin ya kötü; ya doğrusun, ya yanlış; ya insansın, ya değil daha doğrusu...

Ferhunde de Yücel gibi konuşuyordu şimdi; aynı hız ve heyecanda. Yücel kitap kolilerinden birinin üzerine çöküverdi. Ferhunde'den umudunu kesen Tholos; yalancı kemiğini kaydırarak, Yücel'i oyuna çağırıyordu bu kez ama nafile.

—Bundan on yıl öncesi, biz de çok daha insandık Hoca'm. İyi kötü savaşıyorduk çünkü.
—Metin Bahattin anlattı biraz; epey politik bir geçmişiniz varmış ailecek, Abin Filistin'de filan...

—Sular akmayınca durulmaz Hoca! Ağbim bir bürokrat şimdi,
Solculuk'unu işten atılırsa ya da emekli olduğunda hatırlayacak!.

Yücel'in gülümsemesi derin bir acıya dönüşmüştü yüzünde.

—Bir zamanlar insanlar; İspanya'ya, Cezayir'e, Filistin'e gidermiş: o toprakların özgürlüğü için; inanılır gibi değil; gönüllü...

Kolları yana düştü Yücel'in, şu anda gene M. Bahattin'in asistanı ama, sıyrılmak istiyor; kanı, delicesine zorluyor onu.

—Kendi durgunluğumu taşıyamıyorum artık! Ertelediğim bir kararı hızlandırıyorsunuz bende. Küba'ya gideceğim; şeker kamışı kesmeye... Diplomalarımdan da vazgeçebilirim bir süre için. Tüm değerlerin silindiği söyleniyor bu Küre'de: olumlanırcasına. Silindiği doğru ama, sınırlar kalktığında, Pandora'nın kutusu açıldığında ya da, ortaya çıkan ne? Irkçılık ve din, paranın kışkırtıcılığında! Milliyetçilik de öyle... Tek değer olarak, bunların hortlaması İnsanlığın Sonu anlamına gelmiyor mu Hocam? Küba'ya gideceğim evet. Sosyalizm kötüydü; anladık ama, bu hortlayanlar ne? Daha mı iyi Sosyalizm'den? Sosyalizmin varlığı, terbiyevî bir değermiş Hoca'm; çökünce ahlâk, terbiye de çöktü. Her yerde olmasın, kabul ama, bir yerlerde mutlaka olmalı Sosyalizm; olmak zorunda!.. Çok sevdiğiniz bir nineniz olduğunu biliyorum; sizinki de öyle söyler miydi bilmem; benimki, ikide bir: "Dünyanın Çivisi Çıktı Uşağım" derdi; şimdi çok daha iyi anlıyorum onun ne demek istediğini; Sosyalizm, acımasızca parçalanan bir dünyanın Çivisi'ydi; çıktı evet. Küba'ya gideceğim... Gitmem gerek.

Çağçağ suyunun kolları, Karadeniz'li uşağı sarmalayıp yeni bir insana çeviriyor onu; Ferhunde bir süredir yaşamaya başladığı GELECEK'ten iyice umutluydu artık.

—Bu kitapları M. Bahattin Hoca'ya mı; yoksa Hayat Kitaplığı'na mı vereyim, bilemiyorum..
—Hayat çok sevinecek bunu duyunca.
—Hadi o zaman!

Yücel kolileri yüklenirken konuştu:
—Haklı Savaşlar'ın erdemini bilime, sanata, kültüre çekmeyi nasıl başarabileceğiz Hoca'm, hep bunu düşünmüşümdür?

"Böyle, böyle işte" dedi Ferhunde: "Savaşarak" Buluntu fişine son bir kez göz atıp –"Sosyalizmi Sev Çocuk" tümcesi yerli yerindeydi evet– Yücel'in cebine yerleştirdi.

—Bunu; Bahattin Hoca'ya verirsin döndüğünde... Okumanda bir sakınca yok. Karalamalar da dahil buna...
—Okuyacağım Hoca'm.

Yücel kitap kolilerini asansöre yerleştirirken, çok büyük bir doğallıkla söylemişti bunu. Ferhunde, köpek evini ne yapacağını bilemiyor.

—Tholos'u Nilüfer Hoca'ya bırakacağız. Evini biliyorsun değil mi?
—Siz merak etmeyin Hoca'm. Hallederiz.

Uçak biletini ve Hayat'ın resmini, bir kez daha denetledi Ferhunde; Hayat Çocuk'la uçakta bol bol sohbet edebilecekler artık. Bu köpek evi peki? Kolyesi de çantada; onu da uçakta takınacak. Bu köpek evi? Tholos'a bir durgunluk çökmüştü, biraz sonra ayrılacaklarını anlamışçasına: hiç âdeti değildir, sorunlu bacağını kaldırıp, köpek evine işedi; yoo, saygısızlıkla bir ilgisi yok, Ferhunde'ye ne yapılması gereğini anımsatıyor! Ferhunde çişli eve yalancı kemiği de katıp, fermuvarını kapadıktan sonra merdivenlere yöneldi. Büyücek bir el çantasının dışında bagajı yok zaten.

Kitapları asansörle yollamışlardı; merdivenlerde öne atılan Tholos ayrılmadan önce Ferhunde'ye ne yapması gerektiğini anlatma çabasında hâlâ. Yöneticinin kapısında durup uzun uzun havladı. Karı koca Yöneticiler; Şofben Meselesi'nden dolayı, kapıyı açmak yerine, göz deliğinden bakıyorlar sırayla; gölgelerinden belli. Ferhunde: "Sağ ol Tholos; çok akıllısın, seni asla unutmayacağım" dedikten sonra; çişli evi ve yalancı kemiği, yöneticilerin Paspas'ına bıraktı; münasiptir.

Woswagene bindiklerinde, postmodernist kapıcı ailesi büyük bir incelik gösterip, ellerinde Ferhunde'nin bir zamanlar su şişesi olarak kullandığı Johny Walker ve Sevgili'nin de çok beğendiği bir Karafaki ile, su dökündüler Hocanımlarının ardı sıra. Arka koltukta oturan Tholos, havlama gereği bile duymadı artık, "Benim çiş kabımı da almışlar, müthiş bir eklektizm şu postmodernlik, allahına kadar!" diye düşünüyordu." Birden Gırnavaz'ı göresi geldi, ne olacaksa olsun artık! Koca Gırnavaz'lı; Karabaş, Toros, Tholos, bir ara Süreyya... Bu adların hepsini reddediyor, Gırnavaz'a dönebilirse eğer, kendi adını kendi koyacak, kimseye bırakmak istemiyor. Belki de Rojbaj diyecek kendine. Son günlerde en çok bu Ad'ı beğeniyor...

Sevgili; yatağın yapılmasını bekliyordu, Vahide Hanım Laboratuvar'ı uygun görmüştü bu iş için.

--Sınıflarda Uyunmaz; sıralar üstüne üstüne gelir insanın. Hem bir çatışma çıkarsa, burası daha korunaklı!

Pencerelerden yana bakarak, telaşsız bir sesle: "Çıkıyor mu" diye sordu Sevgili; fazla önemsemiş olduğunu göstermek istemiyor...

—Çıkmaz mı? Her allahın günü!..

Vahide Hanım'ın yanıtı, gerçekten de büyük bir doğallık taşıyor; hatta çatışmadan yana bir ses olduğu bile düşünülebilir.

Gözlerini pencerelerden kaçırdı Sevgili: "Yanda Komando Karargâhı var, öyle ya..." diye mırıldandı; demek, her allahın günü(!).

—Komandonun öte yanına düşer bura.

Yastık kılıflarını takan Vahide ana; laboratuvarın güven içersinde olduğunu, bir kez daha vurguluyordu bu sözlerle:

—Sizin kalktığınız saatlerde silahlar susmuş olur.

Vahide ana yastığı özenle yerleştirdikten sonra; pikenin bir ucunu, yana doğru kıvırdı.

—Gene altıda kalkıyorsunuz değil mi? Uyanamazsınız; kapınızı tıklatırım ben.

Sevgili; yorgunluğuna gülümseyen tertemiz yatağa bir girebilse: çarşaf, pike, yastık kılıfları, akıl almaz bir beyazlıkta; en ufak bir kırışıklık bulamazsınız hiçbirinde, ütülü.

—Elinize sağlık Vahide Hanım, çok zahmet oldu size.

Ne zahmeti?" dememişti Vahide Hanım; ince kavruk bedenine karşın, sekercesine tezgâhlar arasından uzaklaştı; ayağında lâstik terlikler var: Malibu yazılı üstünde ve bir palmiye ağacı! Sevgili; Vahide Hanım'ın arkasından bakarken "Bu kadın ne zaman hareket halinde olsa; hep buharlaşıp yitecek duygusu veriyor insana" diye düşünüyordu: "Öylesine doğal bir sis oluyor çevresinde; bulutlarla oynaşır gibi, mucizevi!"

El çantasını açıp, pijamalarını çıkarmadan önce, Sevgili, bir okuma lambası arandı, Urla'dan bu yana taşıdığı gazeteyi Cip'te bırakmayıp yanına almıştı; uykusu kaçarsa, okuyacak: floresanın ışığı yeterli değil okumak için. Mucizevi Bulut, elinde bir gece lambasıyla girdi yeniden, kapıyı tıklatma gereği duymamıştı, zaten açık.

—Uyumadan önce okuma adetiniz vardır sizin!..

Vahide Hanım, bulutumsu devinişlerle yatağın yanı başına yerleştirdiği lambayı yakarken: "Oğlum da öyle yapardı" demişti. Sevgili; Vahide Hanım'ın oğullarından birinin, ilk darbede Oniki Mart sonrası asıldığını hatırlayıp ürperdi. Bir Devrimci Anası'ndan çok: gözlükleri, küçük topuzu, önden düğmeli entarisi ve hırkasıyla, eski bir Konak Hanımefendisi'ne benziyor bu kadın; TPAO'dan emekli bir işçi diyemezsiniz asla; belki de Çorlu'da pratisyen doktorluk yapan ikinci oğlunun etkisi...

—Çok düşüncelisiniz Vahide Hanım, teşekkür ederim.

Vahide Hanım; Hoca'nın hizmetinde olmayı, o denli doğal bir görevmişçesine üstleniyor ki –teşekkürleri yanıtsız bırakması da bu yüzden– Sevgili de; mümkün olduğunca, az teşekkür edecek bundan böyle.

—Geleceğinizden haberli olsaydım, Hünkârbeğendi yapardım size, kısmetse yarına artık.
—Yolda çorba içmiştim, aç değilim.
—Çorba; istediğin kadar... Her gece, kazan dolusu sıcacık tutuyorum; ne olur ne olmaz; beklenmeyen misafirler için.

Sevgili; bu kadının, bu sözlerle, kendisine önemli bir mesaj verdiğinden emindi, ama ne?

—Öğrencilere yemek mi çıkıyor artık?
—Beklenmeyen Misafirler gelmezse, öyle ediyoruz tabii; öğrenciler içiyor.

Sevgili; kendisine iletilen bu mesajı, asla anlayamadı, belki de yol yorgunluğu! Çantasını karıştırıyor.

—Ben şu ellerimi yıkayayım bir.

Sevgili; evden çıkarken o telaşla diş fırçasını almamış; keşke Ferhunde'ye hazırlatmış olsaydı çantasını.

—Havlularınızı banyoya bıraktım. Sabunu da değiştirdim. Açılmamış diş fırçası da var; ince kıllı.

Sevgili; aldığı karara karşın, Vahide Hanımın bu inceliğine tekrar tekrar teşekkür ederek banyoya gitti. Yazar da tam bu sırada M. Bahattin'i Ferhunde'nin ağzıyla tanımlamaktan vazgeçmek gereği duydu; Sevgili demeyecek artık; yüksek idealler uğruna da olsa; henüz bilmese de: terk edilmiş bir Erkektir o, kendisiyle eğlenildiğini sanabilir. †

M. Bahattin ellerini bedenine değdirmeden önce, bir iyice sabunlayıp temizledi. İstanbul, İzmir; bir ölçüde Ankara, hele ki Karakolda biriken tüm kirlerinden arınmış hissediyor kendini. Soğuk suyun altına girdiğinde, istese de bedenine dokunamayacağını anladı; yol boyu diplerinden yenmiş tırnakları ürperti veriyor her dokunuşta. Suyun kamçılaşan basıncını yaşıyor şimdi, kıpırtısız. Yaz-kış, sıcak su kullanmaz Metin Bahattin Hoca, öğrencileri de bilir bunu ve hayret ederler, sonra yaz-kış, tek bir tişörtle dolaşması... Bir arkeolog: bir Roma'lı kadar, bedenine hükmetmeyi bilmeli! Kasılan bedenine her değişte kırılan tazyikli su; bir kez de yerdeki karolara çarpıp, banyonun tertemiz deliğinden neşeyle kaçışıyor; Vahide Hanım'ın ellerine sağlık, böylesi bir konfora kavuşmak bu dağ başında!! Metin Bahattin tek gözünü kapayarak; kapının arkasındaki havluların apak ve ütülü temizliğine baktı; birazdan sarınacak; soğuk su çok iyi gelmişti, kendine geldi Metin Bahattin Hoca: Oohh! Bir ıslık bile tutturabilir şu anda: "Beyler Tahttan İnerler, Ayaksız Ata Binerler" kimden duymuştu bu türküyü ve nerde? Aslında ayaksız attan inip –Sağ salim; geldi işte buralara– Taht'a binmişti Metin Bahattin Hoca;

onca yol ve iç yorgunluğundan sonra, dünyanın en mutlu insanı şimdi; keşke Sevgili de burda olsa...

Doğal çiçek kokusundaki havlulara kurulanırken, çantasında terliklerinin de olmadığını düşünüyordu; janjanlı ayakkabılarının arkasına basacak: zaten rezili çıktı. İç çamaşırlarını değişebilir ama; Valide Hanım'ın önünden böyle İç Oğlanı gibi geçmek yakışık almaz; çanta laboratuvarda kaldı, hay allah! Aslında çok saygılı bir kadın; mutfağa girip kapısını da kapatmıştır çoktan ama, ne olur ne olmaz...

Müthiş çorba istiyordu canı; bir anlama, uyku ve yorgunluk da hissetmiyor artık; az önce çıkardığı külotunu giydi sarımsı lekelere aldırmadan; tişört, pantolon da giyildikten sonra, janjanlı ayakkabılar, çorapsız!..

Kapıyı açtığında el çantasını, hemen kapının dibinde bulmuştu: ne kadın bu yarabbi, bir de terlik bırakmış: Malibu Palmiyesi'nin büyüğünden.

Kurulandığı havlulardan biri yere düşmüştü; kaldırmadı. Külodunu değiştirmeye ölesiye üşeniyor M. Bahattin; yatarken belki?.. Kirli çoraplarını da duşun başlığında bırakmıştı; boşverdi, Çorbasını içtikten sonra alacak. Terliklerini şıpırdata şıpırdata mutfağa yönelirken, saçlarına çekidüzen veriyordu: yanları bastırarak, tıpkı Oğul gibi... Çantasını ve arkası basık janjanlı ayakkabılarını banyonun önünde unutmuştu. Valide Ana'nın zamanlaması da bir harika; mis gibi tarhana kokusu yayılıyordu ortalığa çinko tabaktan!..

—Naci Hoca olaydı; iyi de turşum vardı ona. Biberin, patlıcanın en acısından.

Bu seksen yaşına yakın kadının belleği, inanılmaz bir doğa harikası...

—Hasankeyf'i kurtaramadı; öyle değil mi? GAP'ın suyunu basacaklar; güzelim kente.

Bu nefis çorbanın, iliklerine kadar şifa dağıtan yudumlarından kaşıklarken; söylediklerine M. Bahattin bile şaşırıyor.

—Sen de bilirsin ki, Günü Birlik Tüketen bir düzende yaşıyoruz Vahide Hanım; yalnız insanı değil, doğayı da; yalnız günü değil, dünü de, geleceği de, oburca tüketiyor; paradan başka hiç bir şeyin değeri kalmadı, o da illa Dolar cinsinden olacak.
—O gazetelere de öyle bir kızıyorum ki Hoca; bari Hasankeyf'leri doğru düzgün yazsınlar.
—Olur mu Vahide Hanım, yazarlar mı hiç? Antik bir kentin sular altında kalması kimin umuru? Biraz çaba, biraz o batası Parayla suyun yönünü pekâlâ değiştirebilecekken: kardeşi kardeşe düşürmek için trilyonlar silahlara harcanır: savaşı yazar onlar ancak; icraatı alkışlayarak, madalya alacaklar, kolay mı?
—Köşe yazarları da kalmadı be artık Hoca'm! Hepsi kendi köşelerine çekildi; kendi köşelerine dedimse, icraatın içine çekildiler: sen daha doğrusunu söyledin.

Bu Vahide Hanım'ın bir özelliği daha vardır; yazma bilmez ama, okur. Oğullar'ı hapse düşene dek, okuması da yokmuş: Oğullar'a, ne karalar çalınıyor; bilip anlamak için öğrenmiş okumayı; başkalarına sorup öğrenmek ağırına gidermiş, belki biraz da utanıyor... Vahide Hanım; alfabeden değil de, savcı iddianamelerinden söküp anlamış okumayı! Sonra da önce büyük oğlunun -şu asılan hani, onun ardından da küçüğünki- doktor olanın- siyasetlerine dair, kitaplar okumuş; ardından da Gorki'nin Ana'sını... Gorkinin Ana'sını ezbere bilir Vahide Hanım; kendi yaşadıklarını da katarak anlatır, hiç yadırgamazsın hangisi Palega Ana, hangisi Vahide; bulup çıkaramazsınız!.. Bizim yazarlardan da birkaç cilt okumuştur ama, gerisi gelmedi: "Bizimkiler ya eksik biliyor bildiklerini ya da eksik yazıyorlar" der. Hele Kadirli'liyi gözü hiç tutmadı: "Aslında inkâr etmese de, söylemeye çekiniyor; onun kabahati daha da büyük, Kadirbilmezin teki!" diye tanımlıyor: "Avrupalı tanırmış, bir iki keresinde ödül verecek gibi olmuşlar!" Vahide Hanım'ın pek umuruydu sanki.

—Vahide Hanım sen aslen nereliydin? Unutmuşum; kusura bakma.
—Çadırsız Yörük'üz biz: Afşar Türklerinden; hiçbir katıksız soyumuz: Türkoğlu Türk.

Doğu Bloku'nun çözülüşünden bu yana; herkes kendisine bir kök bulup buluşturma yarışına girmişti: dedemin dedesi Sür-

yani, bir koldan Kürt'lük var kanımızda, Çerkez-Abaza, Rum Pontus İmparatorluğu, Kırgız, Kazak, Boşnak, Aleviler zaten kendilerini deşifre etmekten kaçınmadılar hiç bir zaman; Pir Sultan Abdal'ın asılmasına karşı çıkamadıkları için semahlarda döne döne öfkelerini yumuşak devinişli deyişlere dönüştüren bir halk; yönetimlerce de son zamanlarda rağbet görüyor Dönüşler'i: yükselen Kürtçülük'e karşı bir alternatif... Çingeneler hiçbir zaman adam yerine konmadı zaten –Zavallı Mukaddes (H)ala– Azeri ve Abazalar revaçta şimdi, –yüksek rütbelere sahip bunlar; yönetim katında– Ermeni Kanı'nda ise, hâlâ ürkütücü bir suskunluk; Kafkasyada bile Ermeniler'e Yahudi gözüyle bakılıyor, istenmeyen bir halk! Sevgili de, kendi kökeni konusunda tereddüte düştü son günlerde, her an Sareyova'yı seçebilir... Kendisi bile bir fırsatını bulup, ana babasını ziyarete gidebilirse; onları sorgu suale çekmek istiyor Metin bahattin: bu Çerkez Ethem Meselesi'ni aydınlığa kavuşturması gerek.

—Demek katıksız, öyle mi?
—Katıksız diyorsam da kütük itibarıyle; bin bir halkın kanı dolanır damarımda. Sıkılmazsan deyivereyim, ben bir sabah kalktığımda Saray-Bosnalı sayarım kendimi; öğlene doğru Küba'dayım, şeker kamışı tarlasında; sonra bir bakmışsın Çinliyim, Arnavutum, bakarsın derim kararıvermiş, zenci... Zeybeklerle oyuna dururum sonra; öğrencilerimi yemlerken duyarım bunu, hepsi de civcivlerim benim, kurt kapmasa! Sonra Nikaragualı olmuşum bir bakarsın; uçan hollandalı hatta; Yunanlı-Rum-Bulgar, İspanyol... Her bir şey olurum da yatmadan önce; Amerika'lı olmak ağırıma gider, bir de İngiliz, Fransız, Alaman ara sıra... Pek iki yüzlü Despotlar canım; istesen de olamazsın onlar gibi. Son zamanlardaysa; hep Kürt'üm.

Metin Bahattin; Vahide Hanım'ın ulaşılmazlığı karşısında tek şey düşünüyordu, bir tas çorba daha içmek(!). Daha başka ne yapılabilir ki, bu yetişkin açıklama karşısında; sabah, öğlen akşam Halklar'ı dolaşan bir kadın... Vahide Hanım çorbası beğenildiği için sevindi: görüldüğü üzre, tam bir kazan dolusu; beklenmeyen Misafirler için...

—Ama bu kez, siz de karşıma oturacaksınız lütfen. Ayakta durmanızdan rahatsız oluyorum.

Kamp günlerinde de Vahide Ana ayakta beklerdi hep, onlar yemeklerini yerken: sessizce. Üstelik, para pul da almıyordu bu hizmetinden dolayı: "Emekli maaşım bana yeter, neden alacakmışım ki?" derdi, "Gönüllü yapıyorum bu işi; maaşım bir mühendis emeklisinden çok daha fazla, şükür.. Bir zamanlar bu memlekette, sendika gibi sendikalar vardı; toplu sözleşmeye benzer sözleşmeler yaparlardı; şükredişim onlara!"

Bütün ekip doğrusu çok rahat etmişlerdi Vahide Ana'yla; mutfak çizelgesi onun yokluğunda uygulanırdı ancak: hasret kemiğe dayanıp da, oğluyla gelinini ziyaret etmek için, Çorlu'ya gittiği günler... "Olmuyor, benim ile dünyaları ayrı, bir edemedik." diye döner gelirdi iki üç gün sonra. O yokken Kıbrıs'lı Vasıf Ali yüklenirdi çizelgenin tüm yükünü; özellikle kızlar mutfaktan uzak durma çabasındaydılar; ikinci darbe sonrası Feminizm'in kendilerine öğrettiği bir kaçış; Vasıf Ali başarılı bir arkeolog olabilir, soğan soyarken de sabırlıydı çünkü ve iki dil biliyor.

—Neden dünyalarımız ayrı diyordun? Oğlunla, Gelini'ne gittiğinde, duramazdın hani, döner gelirdin hemen Vahide Ana...

Öğrencilerin ağzıyla seslenmişti Metin Bahattin ona, belki de ilk kez; pişman oldu hemen: Metin Bahattin'in hep bir mesafeden yana olduğu biliniyor.

—Özel bir soru. İstersen... Yanıtlamayabilirsiniz!
—Sorunun Özel'i olmaz Hoca. Her soru bir öğretmendir: aynı savaş gibi. Yanıt ister alınsın, ister alınmaya...

Vahide Ana'nın gözleri, kısık ateşte kaynayan kazandaydı.

—Ne bileyim, belki de yanlış oğlumu astılar diye düşünürüm bazı bazı. Onca çekmemize karşılık, bu sağ olanı otomobil, beş kapılı gardrop derdine düştü; karısının da etkisi diyemiyorum artık. Almayaydı öyle karıyı, madem bir-üç buçuk yıl-ardı sıra, bir-iki yıl- daha yattın sen mapuslarda, toplam beşbuçuk yıl eder, beş kapılı gardrop onca çekileni örtmeye yeter mi? Bazen de diyorum; ikinci mapusluğundan sonra, okulunu bitirip doktor çıkmakla iyi etti...

Bir uzun süre düşündü Vahide Ana; sözünü tamamlamadan önce. Bu kez; karara yakındı sesi.

—Gene de, yanlış oğlumu astılar belki!..
—Ali'ydi değil mi asılan oğlun?

Ali'ydi evet, bu yüzden de, Kıbrıs'lı V Ali'ye daha bir yakındı Vahide Ana: eli işe yatkınlığından öte, oğluyla da adaş. Kazandan gözlerini Metin Bahattin'e çevirip, suçlarcasına konuşmaya başlamıştı şimdi.

—Ben bunların ikisini de, çiçekler gibi yetiştirmiştim Hoca; yok yokluk bildirmedim, ikisi de su damlası gibiydi aynı. Bazı bazı, diyorum, gideyim yakasına yapışayım hükümetin: "Ben size oğullarımı böyle mi teslim ettim?" diye sorayım. Hükümet de yetmez; derneklerin yakasına yapışayım diyorum; sendikaların, partilerin, hocaların, sanatçı, yazarların yakasına...

Metin Bahattin beklemediği bir suçluluk duygusuyla başını önündeki boş tabağa eğmişti, Bulutumsu Buhar'ın kendisine doğru yaklaştığını fark edince, eli ürküntüyle yakasına gitti her an yapışılacakmış gibi... Oysa yumuşacık bir devinişle, boş tabak alınmıştı önünden: "Afiyet olsun Hoca" diyordu Vahide Ana.

Oğullar'ımın başını yediniz (!) anlamına gelmiyor mu: "Afiyet olsun hoca?" Bir süre konuşmadılar. Metin Bahattin; istese de terk edemiyor mutfağı. Bulaşık tenceresinin başında, yeniden ve yeniden buharlaşan Bulut, Metin Bahattin'in belleğinde Vahide Ana Öyküsünün daha net belirmesine neden olmuştu. Kendi dinlememişti hayır; çizim ve restorasyon çalışmaları bitiminde –gece yarısını bulurdu bu iş– Asistanı Yücel'le, Vahide Ana'nın bazen sabahlara dek uzayan sohbetleri olurdu; şu anda hatırladıkları Yücel'in anlattıklarıydı; evet.

—Hocam, inanılmaz bir öykü! Büyük oğlu hapse düşene dek, Batman'da kendi halinde bir ev kadını bu; Vahide Ana. Batman'a gelin gelişi de, ayrı bir hikâye; böyle bir şeyin uydurulmasına imkân yok, ancak yaşanır. Kocası TPAO'da genç bir işçi: Antakya'ya, akraba ziyaretine geliyor bir Hıdrellez günü. Vahide Ana da gencecik bir kız o zaman: oğlanın akrabalarıy-

la kapı komşu. Az kalsın unutuyordum; Vahide Ana hıdrellez günü demiyor, Denizler'in asıldığı gün diyor Hıdrellez'e; Deniz'ler daha o tarihte doğmamışlardı bile... Korkunç politik bir beyin ve müthiş bir sadelikle anlatıyor!.. Hıdrellez'i Deniz'lerle birleştirmiş; zaten Yeniden Doğuş anlamına gelmiyor mu Hıdrellez: Doğa ve İnsan'da? Sizi sıkmıyorum değil mi Hocam? Her neyse; komşularının akrabası bu genç işçiyi gözü tutmuş Vahide Ana'nın; "Su damlası gibiydi!" diyor; tutmuş, kaçırmış!!! İster inanın, ister inanmayın, öyle! Köyün gençleri tepelik yerlerde dolaşıyorlarmış; oğlana, "Sen gelsene hele" demiş Vahide, oğlanın adını bile bilmiyor, atmış bir at arabasına, taa ötelere sürüp, herkesin gözü önünde, herkesten ırak: saman yığınları üzerinde kaçırdığı oğlanla birlikte olmuş: "Atı da saldık ki" diyor, "Gönlünce otlaya." Bütün köy birbirine girmiş tabii, yöre tarihinde kaçırılan ilk oğlan(!), duyan duymayana ballandıra ballandıra anlatmış. Oğlan'ın akrabaları, yanlarına köyün ihtiyarlarını da katıp, Töre bozulmasın diye kız evine ricacı gitmişler, "Kızınız oğlumuzu kaçırdı!" dememek için: "Allahın emri, peygamberin kavli" denmiş. Oğlan kaçırılmaktan hoşnut; az ötede, Vahide'yle el ele beklemişler sonucu. "Başlık parasından kurtuldum" diye seviniyormuş Genç İşçi, üstelik kendisini kaçıran kızın: şimdi ensesinde topuz yaptığı beyaz saçları, o zamanlar ayak topuklarına değermiş: çağlayanlar gibi. Antakya'lı kadınların saçlarına bilmem hiç dikkat ettiniz mi Hoca'm, inanılmaz bir gürlükte oluyor. Samandağ sabunuyla ilgili diyorlar ama, turistik paketlere girmiş artık, bir faydası olacağını sanmıyorum. Her neyse, biz hikâyemize dönelim, köyün büyükleri ricacı gittiler ya: "Bir cahilliktir olmuş" demişler, "Gelin he deyin şu işe" Baba değilse de, Ana Cazgır'ın teki; Vahide Ana'nın deyimi: aynen böyle söyledi, "Mal, mülk, başlık tamalında anam, bir de iki kapılı gardrop!" Cazgır ana, hayvanları yemliyormuş; selam sabahını görmezden gelmiş aracıların; işittiğini işitmezden gelmiş; neredeyse küspeyi başlarından aşağıya boşaltacakmış kovayla, nuh diyor, peygamber demiyor. Köyün büyüklerinden biri bakmış olmayacak, demiş: "Getirin şunun artık kız olmayan kızını, koyun kapılarına. Bir allahın selamını bizden esirgeyen kadının kızı bize yaramaz zaten!" Vahide'nin anası, küspe yığınına düşecekmiş az kalsın: "Gelin komşular", demiş, "El sıkıp anlaşalım, Kızlık elden gittiyse daha ne kalır geriye?"

Metin Bahattin; Asistanı Yücel'in her dinlenme saatinde, bir punduna getirip anlattığı Vahide Ana Tefrikası'nı, çok can kulağıyla dinlemese de, tüm ayrıntılarıyla –Antakya'lı kadınların saçları sözgelimi– hatırlıyor olmasına şaşıyor şimdi, ilk duyduğunda bu denli çarpıcı gelmemişti nedense! Keşke notlasaydı bunları Yücel, sanatçı yanı olan bir çocuk; bir senaryoya dönüştürebilir günün birinde, tiyatro bile çıkabilir bu öyküden; sakızlaşmış köy oyunlarından çok farklı... Ama bir Arkeolog'un bunlarla uğraşacak denli bol vakti yok ki. Gene de Yücel'e bir hatırlatmalı.

Bu Yazar'lar nerde peki, son yıllarda yüreği hoplatan bir roman bile yazılamadı; roman okumayı sever Metin Bahattin; özellikle Kazı günleri... Sahi nerde bu yazarlar? Hâlâ meyhanelerde değillerse eğer; asla yaşamadıkları, tanıklık bile etmedikleri Fanteziler peşindeler; oysa gerçek fanteziler gerçeklerle yüzleşerek yaratılır, Karakol Show örneği: enfesti, tek başına bir baş yapıt sayılır, şaheser(!).

—TPAO'da işçiliğe nasıl başladın peki Vahide Ana.

Uzun bir sessizlik sonrası, Metin Bahattin, şimdi çok daha rahat 'Vahide Ana' diye seslenebiliyor ona, Asistanı Yücel ve Öğrenciler'in ağzıyla...

—Bir tas daha doldurayım mı?
—Yoo, içemem artık; sağ ol, belki sabaha.

Vahide Ana da; Metin Bahattin'e daha bir yakın şimdi: "Bu Hoca, mesleği dışında soru sormaktan, ya da sorulmasından hoşlanmıyor" diye düşünmüştür hep: "Gece onikide yatmayı da top atılsa (!) sektirmez hiç": şimdi bir değişmiş sanki... Vahide Ana, bu kez isteyerek oturdu onun karşısına; davet beklemeden!

—Bir sigara içelim mi karşılıklı?
—Sen iç Hoca'm, dumanı da benden yana üfle, tam ellisekiz sene içtim, kalbim kaldırmıyor ama, severim hâlâ!

Gözleri gene ocağın üzerindeki kazandaydı Vahide Ana'nın.

—Hem bu yürek de; bana ait sayılmaz artık. Elden ayaktan kesilmedikçe Dostlar'a ait: hepinizin malı!

Gözlerine duman kaçtığını sanmıştı M. Bahattin Hoca, ama yüreğini herkese buyur eden bu yaşlı kadının etkisi; çarçabuk sildi yaşları; mal sözcüğü, mülkiyet belirtmiyor burda; kollektifliği çağrıştırıyor; Kollektifliğe çağırıyor daha doğrusu!

—İşçiliğimi soruyorsun öyle mi? Erkek kısmının belli bir yaştan sonra devletle başı belaya girecek korkusuyla; daha bir canı ağzında oluyor. Benim adını bilmeden gönül verip de kaçırdığım Koca, oğlanların başı devletle dara düşünce, kendini içkiye verdi, kendi başını yedi TPAO'dan atılıp. Oğlanlar görüş ister, oğlanlar temiz çamaşır, harçlık isterler; istemeyiz deseler de, ben bilirim istediklerini; hem yalnız kendileri için değil, sahipsiz kalmış arkadaşları için de isterler... Mapusa düştüler diye, evladının görüşüne gelmeyi reddeden çok aile tanıdım ben; adı batsın. Onların evlatları adına da, TPAO'nun kapısına dikildim, dedim: "Kocamı atmanız iyi olmuştur, sarhoş kahrı çekilmez, ne evde, ne işçilikte! Yerine beni almanız ise; daha doğrudur, illa da alacaksınız! Almazlanırsanız; yola oturur, servis arabanıza, mühendislerinizin arabasına çiğnetirim kendimi. Allah selamet versin; bir mühendis hanımı vardı: 'Yirmi dört saat içinde bu kadının işini yapın!' demiş: çok görmüş, geçirmiş bir kadın: 'Ben böylesini görmedim, dediğini yapar, ezdirir kendini!!" O zaman allah korkusu hâlâ varmış ki, beni kocamın yerine işe aldılar; aynı iş değil tabii, o zaman daha da bir narindim; tam yirmi yıl, TPAO'nun lokantasının, misafirhanesinin örtüleri olsun, işçi tulumları olsun; bir bir ütüledim; hâlâ buharı üstümde...

Metin Bahattin kadının devinişlerindeki bulutsuluğun nedenini anlamıştı; ama asıl şaşırtıcı olanı, Vahide Ana'nın da bunun bilincinde oluşu!

—İşe girince, kocamı da terk ettim; madem beynine sahip çıkamıyor, bıraktım kendi haline. Alkol dediğin korkuyu azaltmaz, körükler boyuna; korka korka, öldü gitti işte.

Vahide Ana'nın sesinde en ufak bir yazıklanma duyamazsınız, "öldü gitti" derken...

—Sevmedim demiyorum, sevmesem kaçırmazdım. "Senin Oğullar'ın yüzünden" dediydi bir keresinde: "Tüü sana!" de-

dim, "Yüzünü göstertme bir daha, nesi varmış benim oğullarımın?" O saat gözümden düştü; işçiliğe yazılma kararını da, o saat verdim işte. Bakkala çakkala çıkmayı ar sayar Batman'da kadınlar: çarşı pazar dolaşmazlar. Ben; İşçi olacağım dedim, öyle kolay bir karar sanma!..

Vahide Ana'nın gözleri gene kazandaydı.

—Benim Oğullar'ımın nesi varmış? Tüm partiler, dernekler, hocalar, yazar çizerler; kurban olsun onlara.

Sigarasını yarıda söndürdü Metin Bahattin; yoo, alındığı için değil kalkması gerekiyor artık: yarın iş başı.

—Neden burdasın diye sormayacak mısın Hoca?

Metin Bahattin Hoca'yı ayakta bekletme pahasına açıkladı Vahide Ana; öğrenip öğrenmeme isteğine aldırmadan onun...

—Yücel Oğlum bilir, o niye gelmedi sanki sizinle? Biz onla çok konuşmuşuzdur, yanağından öptüğümü söyle bir gördüğünde. Doktor çıkan oğlum da, gardrop meraklısı gelin de bahane, hani üç gün duramaz dönerdim ya yanlarından... Bu Toprak'ta bir şeyler oluyor Hoca; haberini radyodan, televizyondan almak gücüme gider; illa kendi Gözüm'le görüp, kendi Kulağım'la işiteceğim, başkasının lafına kalsa bu hasta yürek, dayanır mı sanırsın? Küser, duruverir hemencek.

Vahide Ana, Metin Bahattin'i ayakta tuttuğu yetmiyormuş gibi, masaya vuruyor damarlı elleriyle, az önce Hoca'ya çorba içirdiği yere... Süreyya yetmedi, şimdi de bu kadın!!!

—Afşar kızının bu topraklarda emeği var Hoca, yirmi yıl terini akıtmış; bu toprağın Acısı da, Sevinci de benden sorulur artık!

Neyse ki masaya vurmayı bıraktı; sesi, daha bir yumuşak şimdi.

—Bir emekli maaşıma, bir de buharlaşıp yitmeyen Beynim'e şükrederim. Oğlum gelinim de ne etsin? Kıçı boklu sığırlar doluştu darbe sonrası; celebin birinden kurtulup ötekisine koşuyorlar, beyni akmış gitmiş hepsinin. Dağ gibi ütü, ya buharla-

şip akaydı benimki de! Kendime şükredişim bundan: sığırlaşmadım. Ancak bir keresinde: oğlumu astıkları gün: "Aliiiiiiimmmmm" dedim, beynim de Alim'le birlik toprak olmuştu sanki; tam bir ay, mecnunlar gibi, gittim geldim işe; TPAO'nun servisi önümden geçiyormuş binmiyormuşum. "Ne bekliyorsun Vahide Hanım?" derlermiş, "Otobüs" dermişim, "Çoktan geçti ya Otobüs!" Alim'den dolayı bir de Ajan takmışlar peşime ama, işten atamadılar; dedim ya, sendika gibi sendikalar vardı o zaman. Kafamdaki Buharlı Toprak, tam bir ay tüttü beynimin içinde, "Vahide" dedim sonra, "Sen oğlan kaçırmış kızsın, sana yakışır mı; kaçırdığın oğlan da İşçi üstelik" Eşe dosta, işçi arkadaşlara, bir bir uğrayıp dedim: "Beynim yerine geldi, uçmuştu Alim'le birlik şimdi yerinde. Yerine gelmeyilen kalsa; daha da büyümüş, say ki oğlumunki de eklenmiş bana; yazmaya da, o saat heves ettim, burda gördüklerimi, duyup yaşadıklarımı madem gazeteler yazmaktan kaçınıyor; ben yazarım, öyle değil mi Hoca?

Cümle'nin sonunu Hoca'ya bağladığına bakmayın, aslında bir süredir yalnızca Kaynayan Kazan'a anlatıyordu bunları Vahide Ana; Metin Bahattin sormadan edemedi.

—Süreyya'dan bir haberimiz var mı?

Yüzü ışımıştı Vahide Ana'nın, bir genç kız tazeliğinde sanki, bulunduğu toprakların dilinde açıklamaya başladı Afşar Kızı; çadırsız yörük olduğunu unutmuşçasına...

—Son zamanlarda görmüşlüğüm yoktur; çok şey söylendiğini duymuşam Süreyya Kız hakkında!

Metin Bahattin saatine baktı Afşar Kızı'nın onu kendine çeken buharına kapılıp: "Ben gördüm; iki ellerinden öpüyor senin" diyecekti az kalsın! Yol Fanteziler'inden biri oysa...

—Onu da sabaha konuşuruz artık! Şimdi izninizle Vahide Ana. Tekrar tekrar teşekkürler; her şey için.

Saat biri geçiyor, çalışma günü öncesi; bu saatlerde ayakta kalmak, ilkelerine uymaz Metin Bahattin'in; yanıt alamıyacağını bile bile, "İyi akşamlar" diledi. Afşar Kızı, endişeli gözlerini

çoktan kazana dikmişti; yeniden kocamış yaşta. El çantasını banyonun önünden alıp laboratuvara yönelen Metin Bahattin, "İç çamaşırımı değiştirmeyi unutmasam bari" dedi kendine; Vahide Ana'nın bir celepten ötekine koşan sığır benzetmesi, utandırmıştı onu, İmparator'un kasasında hissetti kendini: "Sıkısık ısıkı" Vahide Ana'yla, kendi Yol Fantezisi arasındaki benzerliğe, şaşırmadan edemiyordu; ilginç...

Pantolonunu bir iskemlenin arkasına özenle bıraktıktan sonra; külotunu çıkarıp yere attı. Metin Bahattin, yaz kış her nerede olursa olsun, külotsuz yatar; ancak çok yakınları bilir bunu, "Yakınlarım" diyorsa da, "Kadınlarım" demek istemişti. Vahide Ana'yı daha yakından tanıyınca, bu mülkiyet kokan tanımlamadan vazgeçivermişti birden, tınısı ne olursa olsun, köle ticareti yapar gibi: "Kadınlarım!!"

Vahide Ana; yatağın baş ucuna bir bardak da su bırakmış, hemen gazetenin yanına; bu kadındaki sınıf sezgisi nerden geliyor peki; darbeler sonrası, işçilerin içine gömüldüğü suskunluk apaçık meydanda; sınıf bilincinden söz etmek çok güç; ancak sezgi! Oğullar'ın tümünün hesabını sormak isteyişi birilerinden; sonra kanında dolanan Halklar'ı tanımlarkenki o Enternasyonalist tutum; basit cümlelerle değil üstelik; şiirsel bile sayılabilir, şiirselliğin kararlılıkla öpüşmesi; olağanüstü bir sezgi evet, hem kadın ve hem de: işçi olmanın ulaştırdığı bir doruk; sınıfsal bilinç solda sıfır kalabilir bunun yanında...

Gözleri ağırlaşıyordu Metin Bahattin'in, gazeteye şöyle bir göz atsaydı bari bir cenin gibi kıvrılıp tertemiz yatakta, ayaklarını karnına çekti; Sevgili de böyle yatar çoğu zaman; Muameleler'in çoğunu halletmiştir, mutlaka onu düşünüyor yatakta; hâlâ perdelerden, duvarlardan korkan, mini minnacık bir çocuk onun kadını: Ferhunde... Kendisi korkmuyor mu sanki? İnsanlar, İnsanlar; onca çirkinliklerini rahatça sergiledikleri bir dönemde -Demir Çağ bile denemez yaşanan bu pisliklere: Postmodernizm, Kitchh- cinselliklerinden neden gizleniyorlar peki? Ya da tam tersi; bazıları da, oburca vitrinlemek telaşında. Yol boyu gördüğü; yöre halkının, damlara yatak serip yattığı Taht'lar geldi aklına, çatışma ihtimaline karşın azalsa da, halâ sürüyor bu gelenek. Tahtlar'ın üzerinde, konu komşuya yakın, yıldızlarla sevişmek kim bilir ne güzeldir? Öyle olma-

dığını yıllar sonra Kazıdaki işçilerin birinden öğrenmişti, son iki yıldır ortalıkta görünmüyor, adı da güzel bir ad; Atanur mu ne? Hocam: "Senin bildiğin gibi değil o işler!" demişti, "Kürt Gelinler; büyük küçük herkesi yatırdıktan sonra, gizli saklı Erleri'nin koynuna girerler, o da tahtlarda değil; altta, evin odalarının en kuytusunda. Bizim buralarda, büyüklerin yanında çocuk sevmesi bile yoktur; cinselliklerini hatırlatır diye." İnsanlar; kırda ya da kentte, doğal bir rayına oturtamadılar sevişmeyi; hep gizli saklı. Kentlerdeki oburlar (!) mı, onlar zavallı zaten; onlar sevişmezler ki, çiftleşirler ancak. Gırnavaz'da da vardı tahtlar, çatışma çıkarmış diye aldırmadan, Ferhunde'yle keşke bir tahtta sevişebilseler, yıldızlara karşı... Yöre kadını, demek el ayak çekildikten sonra!.. Birden Süreyya'yı hatırladı gene: el ayak çekildikten sonra değil: herkesler ayaktayken Dağa çıkabilmiş bu kız; kadın erkek ilişkisini, metropellerden çok daha önce çözecek belki de; bu topraklar.

Gazete; elinden çoktan kayıp gitmişti Metin Bahattin'in; yeni bir ailenin babası olamayacaksa da, bir aile reisi sayılır artık(!), sorumlulukları var, acaba hangi evde oturacaklar? Belki de hiçbirinde; ikisinin ödedikleri kirayı uç uca ekleyip, Villa tipi bir ev edinebilirler pekâlâ; evet Ankara'da da bu tür evler var şimdi, dubleks ya da tripleks: Ankara oldum olası denize özendi... Böyle bir evleri olursa, komşu duvarlardan da kurtulurlardı, "Mukaddes Hala duydu, duymadı" filan... Belki de düğüne kadar görmemesi gerekir Ferhunde'yi, bir yanıyla hâlâ Avrupalı bir kadın: Sevgili; gelinler gerdeğe kadar kendilerini gizlerler güveylerinden, hele gelinlikle görünmek hiç olmaz; özellikle damat görmemeli, uğursuz bilinir! Gülümsedi Metin Bahattin, Avrupa'da da halâ böylesi saçma sapan gelenekler... Dünyanın her yerinde insanlar, Hayatı kendine ve bir başkasına zorlaştırmak için, elinden geleni ardına komuyor.

Kazı akşamları, Ferhunde'yle, çok sık ne kelime; hemen hemen hiç birlikte olamıyorlardı; çekinmekten de öte, çocuklara bir haksızlık sanki... Oysa Songül'le Yücel'in birlikte oldukları imâ ediliyordu: olsun, Hayat Çocuk'a haksızlık bu kez de... Metin Bahattin geceleri oyalanmak için; öğrencilerinden alıp birkaç ödüllü kitaba göz gezdirmek istemişti çaresiz; genelde Songül toplar böyle moda kitapları; okudukları çok yavan gelmişti Metin Bahattin'e, ödüllü kitap okumama kararı almıştı

ve kesin. Üç ay boyunca; ancak bir defasında, Sevgili'yle birlikte olmaktan kaçamadılar: bir buluntu Nabula Navala'yı iyiden belirlemişti, mesleksel bir başarıydı bu ve başarılar karşı cinse daha da yaklaştırır Metin Bahattin'i; karşı cins demek gerek diye düzeltti kendini; başarı Sevgili'ye yaklaştırır onu böyle günlerde...

İki Hoca; çay ve kahve istemediklerini bildirdiler o gece; rapor için gereken notlar alınacaktı(!). Metin Bahattin'in odası uygun görüldü rapora; Ferhunde kızlar koğuşunda yatıyor zaten; çalışıyoruz dedikleri için odanın ışıklarını söndürülmemişlerdi, tüm Aşk Tanrı ve Tanrıçalar'ının huzurunda, inanılmaz bir sevişmeydi bu; kıpırdamaktan bile korkuyorlardı birbirlerinin içinde, uzun bir süre yalnızca birbirlerinin gözbebeklerinde devindiler; soluksuz... Kutsal bir Ayin'e dönüşmüştü içiçelikleri, Metin Bahattin ilk kez kendini denetleyemediğini hissetti: "Belki de yıkanman gerekiyor!" derken, hâlâ Sevgili'nin içindeydi, Ferhunde itelememişti onu, "Gerekirse aldırırız!" Metin Bahattin: "Tam emin değilim ama, gene de.." diye mırıldanırken kendini alamıyor halâ Sevgili'den; aldığında, bütün Aşk Tanrı ve Tanrıçalar'ı kutsuyordu onları; bir süre birbirlerinin soluklarında yattılar; ilk konuşan Metin Bahattin oldu, "Bir yıkan istersen!" İyi de nasıl? diye fısıldadı Ferhunde. Fısıltılar gidip geldi aralarında; yaşadıkları güzellikten neredeyse pişmanlık duyacaklar...

—Yıkanırsam anlarlar!
—Öyle ya rapor yazıyoruz!
—Çay, kahve istemediğimizde; çoktan anlamışlardır.
—Tuvalette yıkanamaz mısın?
—N'olur konuşma artık.
—Emin değilim, ama, gene de!!!

Prezervatiften ikisi de hoşlanmıyordu: iki sevgili bedenin arasında, hiçbir şey bulunmamalı, çıplaklıktan başka. Ferhunde, "Aldırırız' deyip de emrivaki yapacak biri değildir; dürüst. Gene de, bir ay boyu; soramadan, merakla bekledi M. Bahattin; beklenmedik bir sürprizle karşılaşmak istemiyor. Sevgili, "Bu gün hastayım!" dediğinde ise, yani tam yirmi yedi gün sonra; yeniden içindeydi onun, spermlerini baştan çıkartacak (!) yumurtacıkların hiçbiri yok; rahatlıkla içine boşaldı onun, allahtan

Kazı dönüşü ve evdeydiler; Önü kan revan, banyoya giderken; başkasının kanıyla hadım edilmiş gibi bir duygu yaşıyordu, ürkütücü; kulağında bir küpesi eksik ve penisinin yerinde yeller esiyor... O duygunun etkisiyle; yumurtaların çatladığı dönemde bir daha denemediler sevişmeyi; ancak Sevgili'nin hastalığının son günlerine doğru, çok daha istekli oluyordu: "Senden bir şeyleri bir süre içimde taşımaktan hoşlanıyorum" diyordu Ferhunde, "Ama, Çocuk'la bir ilgisi yok bunun, merak etme!"

Metin Bahattin'in; Gelenekler Yöresi Gırnavaz'da, böylesi düşüncelere dalması yadırganmasın; gazete okumak istemiyorsa da, uyuyamıyor yorgunluktan; yarı varıya beyinsel bir sayıklama bunlar, uyku öncesi; ve hiç de gereksiz değil; artık yarı evli bir adam sayılır O: Aile Reisi. Doğa'ya ve Taht'a çıkamadıklarına göre; onlar da, gerdek gecesine kadar yalnızca telefonla konuşurlar belki. Ferhunde gelinlik giymek isteyecek mi acaba; ilk kez evlendiğine göre, neden olmasın; hem Çağçağ'ın canlı renklerine, böylesi bir aklık yaraşacak mutlaka. 'Sevgili'nin önü yumuşacık Kıl'lanıyor şimdi" derken; uykuya geçiş öncesi, yeniden heyecanlandı Metin Bahattin: istekle bir ilgisi yok bu heyecanın; o saçma sapan, "Keloğlan!" benzetmesini hatırlayıp utanmıştı: "Sersem herif, şeyini bulmuş kılını da istiyor işte!" Sevgili'nin isteyip istemediğini düşünmemişti şimdiye değin: utancı daha da arttı. Dün gece de performans olarak, tam bir rezaletti doğrusu; yok midye kabukları, antik köprü filan... Oysa şu anda yirmi yaşında hissediyor kendini: "Gerdek Gecesi'ne dek bekleyeceğimi sanıyorsa, yanılıyor!" Hiç değilse bir kez arkadan da denemeliydiler; tüm deneysizliğine karşın Sevgili, bu tür orjilere kapalı olmayabilir!..

Birden içinde çocuksu bir huzursuzluk hissetti Metin Bahattin; oysa tam da uykunun kollarına sarılmıştı sıcacık. Yirmi yaşındaymış! Saçmalama... Sekiz yaş fark var aramızda, ne çok, ne de az evet; belki de terk edecek beni Ferhunde, ırmaklar çıktığı yere dönerler, Çağçağ'da öyle: çok fazla değiştiremezsiniz yataklarını!?.

Metin Bahattin şu anda kaçırılmış bir oğlan çocuğu sanki; kaçırılmış, üstelik de terk edilmiş bir Oğlan Çocuk! Hızla fırladı yatağından; yerde duran slipini, janjanlı ayakkabısının içine tıkaladı; pantolonunu, tişörtünü giymeye üşünmeden, banyonun yolunu tuttu...

Vahide Ana sırtı kapıya dönük, gözleri kazanda: hâlâ Beklenmeyen Misafirler'ini bekler gibi; geceleri de uyumuyorsa bu kadın, ne zaman uyuyor, zaten bütün gün ayakta?.. Bir yerlerden Hayat'ın Gitarı duyuluyor sanki: "Demiri Köz Ederler, Kan Serperler Gökyüzüne" Beklenmeyen Misafirler'le neyi kastetmişti Vahide Ana, Gerillalar öyle mi; yok canım sen de, daha neler? Duşun musluklarında unuttuğu kirli çoraplarını birkaç su yıkadı, Allahtan Vahide Hanım fark etmemiş; önceki Kazı yıllarında, birkaç ufak tefek çamaşırını O'na yıkatmada bir mahzur görmemişti ama, şimdi görüyor... Kendi kirine alışıyor insan, kir değilmiş sanki: kir, başkalarınınki! Vahide Ana Başkalarının Kiri'ni yuğmak için mi gelmişti Dünya'ya; her ne kadar bunu gönüllü olarak yapıyorsa da?.. Artık Sevgili'ye de yük olmayacaktı Metin Bahattin; külot, mendil, çoraplar, kendisine ait: Ferhunde'den önce, gündelikçi kadının gelmediği zamanlar, bunları otomatik makinede birkaç kez kendisi halletmişti zaten; bundan sonra da öyle yapacak. Bir an durup aynaya baktı: kaçırılmış, sonra da terk edilmiş Çocuk'un Yüzü neredeyse ağlamaklı görünüyor, alt dudağı bükülmüş, kendinden hoşnut değil! Kurulandıktan sonra yere düşürüp almadığı havluyu kaldırıp, ötekilerden uzağa astı, neyse ki kirlenmemiş...

Terliklerinin sesinden ürkerek, Vahide Ana'ya duyurmama çabasıyla, yeniden laboratuvara girdi; alet edevat, torna tezgâhları arasında, özellikle de floresanı söndürdükten sonra, daha bir rahatlamış hissetti kendini; çoraplarını da iyi sıkamamış işte, damlıyor! Tekrar soyunmaya üşenmeden –temiz çamaşırlarını sabaha giyecek– gazeteye uzandı, yakın gözlüğünü de takmıştı, bedenini böylesi çırılçıplak hissetmesinde hâlâ bir sakınca görmüyor, çatışma filan çıkmayacak, beklenmeyen misafirlerin de geleceğini sanmıyorum; keşke şu gözlük de olmasa... Gözlüğünü çıkarma isteğine karşı koyamadı, içi geçiyordu, bütün başlıklar birbirine girdi gazetede; alt yazıları ise, hiç mi hiç seçemiyor; kirli donu ortalıkta değil, ayakkabısının içinde, güzel; (H)alası onu azarlamayacak, Mukaddes (H)ala, Hayat Çocuk'un Gitarı eşliğinde şarkı söylüyor: altmış, seksen, doksan, yüüüz; dalıp gidiverdi, uykusunun arasında, baş ucu lambasını söndürüp söndürmediğini bile hatırlamıyor; nazlanan uyku tarafından, sımsıkı kucaklanmıştı şimdi; Sevgili'den uzak, nazlı bir bebek o artık, bütün iç ve dış çatışmaların dışında...

Gözlerini açtığında; Dünyadaki Bütün Duvarlar'ın, aynı anda yumruklandığını duydu Metin Bahattin; çatışma başlamıştı işte, belki de Beklenmeyen Misafirler geldiler; herkes kaçışıyor, kimin kimden ve niçin kaçtığı belli değil! Metin Bahattin de sokakta buldu kendini: "Bayattin, Bayattin" diye sesleniyor biri, karanlıkta; Mukaddes (H)ala olamaz, seslenenin Vahide Ana olduğunu anlıyor; onunla birlikte kaçmaya başladılar şimdi; el ele. Başlarının üzerinden havan topu gülleleri geçiyor, değmeden; evlerin orta katları göçmekte, sahi burası neresi, perdeler dilini çıkarıyor yıkık duvarlar arasından; hâlâ yanan abajurlar, buzdolapları: İnsansız; eczaneler yağmalanıyor, açılmamış Marlboro paketleri ve Çocuk cesetleri var yerlerde. Vahide Ana birlikte kaçtıkları halde: "Bayattin, Bayattin!" diye seslenmeyi sürdürüyor; aslında kaçıp sığınabilecekleri, hiçbir yer yok: herkes evlerinin mahzenlerine inmiş ya da ölü burda. Sığırlar kuyruklarını sallayarak; yanlarından, yörelerinden geçen mermileri, sinek misali savuşturmaya çalışıyorlar; celebe gidecekleri yerde, kurşunlanıp mundar et (!) olmak da var: **SIKIS I SIKIS Kİ**, ölümlerden ölüm beğenemiyorlar. "Burdayım" diyor Bahattin, Vahide Ana'ya: "Kulağımın dibinde bağırıp durma!" Ama hiç de"Bayattin, Bayattin" diye bağırmayı bırakmak niyetinde değil Vahide Ana; sonra bir binaya sığınıyorlar birlikte: Komanda Karargâhı; voo, Sultani; Galatasaray, Ramo karşılıyor onları; Ramo, Metin Bahattin'in kulağıyla birlikte tüm bedenini çekeliyor, çıplak; gözlüklerini çıkarmamış mıydı gözünden, kırılacak... Burası Kore, Vietnam, Filistin değil; keşke kışı bekleseydi buralara gelmek için, ölüm'ün üstüne koşacak ne vardı; kış ayları gerilla kabuğuna çekildiği için, daha sakindir buraları, ama gerilla değil ki bunlar! "Bayattin, Bayattin" gene; "Bağırma Vahide Ana; etütteyim ben." Tüm bedeni kulak kesilmiş, kıpkırmızı: "Suçumu öğrenebilir miyim" diyor Ramo'ya; Ramo, "Dil Bayram'ına geç kaldın" diye yanıtlıyor, "Babana da tezkere yazacağım, şimdi görürsün sen!"

Yaşasın yirmi altı Eylül, Dil Bayramıymış; yani bugün; korkacak bir şey yok Vahide Ana; bayram fişekleri bunlar, "Türküm, Doğruyum, Çalışkanım, Yasam" diye ant içiyorlar Vahi-

de Ana'yla birlikte. Ramo, Vahide Ana'nın Kulaklar'ını uzatıyor bu kez, "İstiklal Marşı'nın sekizinci kıtasını ezbere söyle" komutuyla! "Bayattin, Bayattin?.."

—Burdayım Vahide Ana. Duymuyorum.

Ramo; birden küçülüveriyor gözlerinin önünde, İmparator'un sürücüsü Cüce şimdi; Süreyya'yı eteğinden çekeleyerek getiriyor, türlü şaklabanlıklarla, "Bu kız da dil bayramına geç kaldı!" diyor. Metin Bahattin, Vahide Ana, Süreyya: üçü birden, dillerini çıkararak, İstiklâl Marşı'nın sekizinci kıtasını ezbere söylemeye çalışıyorlar. "Türküm, Doğruyum" demeyi reddediyor Süreyya; üzerinde soluk mavi ipekten giysisi var, kolyesini sıkı sıkı tutuyor bir eliyle. Cüce şaklabanlıktan vazgeçip Bulgur komutan oluyor o zaman; Üç'ünün de dillerini kesiyor, yasal bir gazetenin sivri kenarıyla: "Burda oturup suçunuzu düşünün, birazdan yargılanacaksınız!"

Metin Bahattin ve Vahide Ana: dilleri kesik olmasına karşın, konuşabiliyorlar, hayret! Süreyya ise, gülümsüyor yalnızca; kimse almasın diye, eli kolyesinde hâlâ. "Hep bu kızın yüzünden" diyor Vahide Ana: "Türlü Rivayetler çıkardı hakkında?"

—Madem ki ortak suçumuz; anlat ki, ben de bileyim.
—Anlatacaktım ama, dün gece yarıda kaldı.
—Sabaha demiştik. Sabah oldu belki de!
—Eh öyleyse anlatayım: sözde gerilla olasıymış bu kız; köy, kasaba, karakol, kent basasıymış; Avrupa'da görülesiyimiş; Avrupa'da, Türkiye'de, Metropellerde, vatanı için düşünmeyeni, asası kesesiymiş; dönesi, devletten yana olası akrabalarını, ağaca asasıymış; korucu oldu diye, kendi kocasının kanını içesiymiş; kocasının sulbudur, sömürgeci ulus'un uşağı olmayası diye, kendi öz çocuklarını da, gözünden vurasıymış...

Vahide Ana; anlamsız bir dille bunları anlatırken, yapılanları onaylıyor sanki. Bu arada neyse ki, "Bayattin, Bayattin" diye ünlemeyi unutmuş görünüyor; Metin Bahattin'in kulağının dibinde. Süreyya ise, evet ya da hayır anlamına gelmeyen bir yüzle dinlemişti anlatılanları; omuzlarını silkmesi beklenir umursamazlıkla ama, silkmiyor; başını Vahide Ana'nın omzuna dayamış gülümsüyor; gözleri Kazı'nın ilk günündeki gibi

aynı, müthiş şeylerin olacağından değil, olduğundan haberli bu ışıltılar!

—Mir Osman'ın ta kendisi bu, Süreyya Kız, sizin arabaya bombayı da bu yerleştiresiymiş: Cinlerin Sultanı!..

"İyi de; mağdur olan, benim" diye düşünüyor Metin Bahattin: "Bir suçum yok ki; benim ne işim var bu Rüya'da?. "Bu bir rüya evet, karabasana çok daha yakın bir rüya. İnsan rüyasında, rüyada olduğunu farkedebilir mi: Metin Bahattin Hoca farkediyor ama, uyanamıyor hâlâ. Tam o sırada infaz taburuyla birlikte Bulgur Komutan dalıyor rüyanın içine: bir duman bulutuyla sarılı. Elindeki resmi evraktan yüzlerine karşı okuyor; resmi olmayan bir sesle:

—Düşünüp bulduğunuz (!) Ortak Suçunuz'u açıklıyorum. Haklarınız maklarınız yok.

SUÇ UNUZ MEZOPOTAMYA DÜŞ LERİNE YA'AK LIK SUÇ U

Dumandan boğulacak haldeydi Metin Bahattin; göğsü sıkışıyor; Karanlık dar bir Tünel'e dönüştü şimdi, nefes alabilmesi imkânsız; kendi hırıltılarını duyuyor, bir uyanabilse... Tünel'in; infaz mangasından oluştuğunu fark ediyor sonra; ateşböcekleri uçuşuyor çevresinde; ateşböcekleri değil hayır; yarılanmış sigaralar! Manga, Marlborolarını onların üzerinde söndürmeye başladı. Vahide Ana'yla, Süreyya ne zaman girdi bu Tünel'e?

Belki de, hep ordaydılar. Kadınların sesi soluğu çıkmıyor hiç ama, Bayattin bağırıyor onların yerine; çıplak bedeni, dayanılmaz acılar içersinde, sigaralar Ortaçağ'ın Meşaleleri'ne dönüşüyor; mahzenlerde... "Allah Aşkına" diyor Bayattin: "Yapmayın" Ben Hocayım demeyecek hayır; hiçbir faydası yok.

"Allah Tatilde" diyor Bulgur Komutan, "Kendisine süper lüks bir villa edinmiş Cenab-ı Hak, Urla'da: Tripleks bir villa, deniz manzaralı!"

"Peygamber Aşkına" diye inliyor Bayattin.

—Peygamber İzne çıktı: meclis açılana kadar, Batman'da kahvaltı edip, Bakü'de öğle yemeği yiyecek; ordan da Taşkent'e geçebilir ya da Alma Ata.
—Mustafa Kemal Aşkına.
—Mustafa Kemal'ine sinkaf ettirme şimdi!..

Komutan bu Şaka'nın uzadığını fark edip; kendi sigarasını Metin Bahattin'in alnının ortalık yerinde söndürüvermişti: sanıklarla yüz göz olmak niyetinde değil... Metin Bahattin Türker Hoca, bu kez hiç acı duymadı; hayret! Belki de; Uvanması yakın artık?

Gözleriyle, kapının açılışı; aynı ana rastladı.

—Bir şeyiniz yok ya Metin Bahattin Hoca?

Elinde bir fincan kahve: Vahide Ana'ydı gelen. Kamp günleri Nöbetçilerin herkesi uyandırdıktan sonra, ikinci görevleri: Hoca'nın kahvesini hazır etmektir; Vahide Ana, bunun bir kural olduğunu biliyor, unutmamış.

Az önce "M. Bahattin Hoca" dememişti hayır: "Bayattin (H)oca iyi misiniz?" Aynı Halası gibi sesleniyordu Vahide Ana; uykusundaki gibi aynı; "Bayattin"

—Kapıyı çok vurdum, tıklattım; yetmedi ünledim ama, Uyku'nun derinine dalmışsınız. Bu üçüncü kahve; soğuyanı döktüm. Saat yediyi on geçiyor!!

Kol saatine bakarken, pikeyi boğazına dek çekti M. Bahattin; Rüya da olsa, çıplak vücudundaki Sigara İzmaritleri'ni Vahide Ana görsün istemiyor... •

—Tezgâhın üzerine bırakıverin Vahide Ana, sizi de çok uğraştırmışım, kusura bakmayın.
—Bir de sesiniz: öyle, inilder gibi. Bayattin (H)ocama bir (H)al mı oldu yoksa dedim? Aslını ararsan; dün gece sakindi buralar...

H'leri yutuşuna şaşırmamalı: bu sabah, Trakya'lı Bir Çingene olarak kalkmış Vahide Ana, Karabasanı'nda duyduğu "Bayat-

 tin" ünlemeleri de bu yüzden; akşama kadar kim bilir hangi Halklar'ı dolaşacak?!

—Az daha davranmazsanız; İstiklâl Marşı'nı kaçıracaksınız.

Kahveyi tezgâhın üstüne bırakıp çıkmıştı Vahide Ana. Temiz iç çamaşırlarını giymeyi ihmal etmeden, müthiş bir hızla hazırlandı Metin Bahattin Hoca; kirli donunu da katlayıp çantanın en altına koymuştu. Ağzı yanma pahasına kahvesinden birkaç yudum alıp koridor'a çıktığında: o Gitar Sesi gene, Hayat Çocuk'la karşılaşıverecekler sanki; erkeklerin yatakhanesinden sesleniyor; "Yedi dakikamız var Hoca'm, arkadaşlar çoktan araziye gitti!"

Dış kapının önünde, kahvesinden son yudumu alırken; ardı sıra duyduğu ayak sesleriyle ürperdi: İzmarit Yaraları'nın her biri sızım sızım sızlıyor.

- -Hayat ne has Oğul'du Hoca! Aynen Alim'e benzerdi.

Yoo; bu kez (h)ler yerli yerinde; bir an için, kendi halkına uğramış Vahide ana: Türk şimdi.

—Bölücü Örgüt öldürdü diyorlar, sen inanıyor musun?!

M. Bahattin Hoca bu soruya yanıt vermek istemiyor; kahve fincanını Vahide Ana'nın eline tutuşturup, "Hemen çıkmam gerek!" dedi.

—Çık ya, çık... İstiklâl Marşı'na geç kalacaksın.

Bu sesteki tanıyı, bir türl. yorumlayamıyor Metin Bahattin; ne yani, herkesin var da, biz in İstiklâl Marşımız olmayacak mı? Bayrağımla filan da bir sorunum yok benim, ne güzel işte; Ay Yıldız...

Cip'ine atladığı gibi; tepeye sürdü. Gördüğü Karabasan'ın da etkisiyle, bu konuda kimseyle tartışmak istemiyor; Vahide Ana'yı da onca önemsemek doğru değil zaten! Korkma: Sönmez, elbet bu şafaklarda!!! Daha iki dakikası var, her an yetişebilir. Dünden tembihlediği işçiler; araziye gelmiş olsalar bari...

Cip; soluk soluğa Kazı Tepe'ye ulaştığında, radyosunda İstiklâl Marşı'nın son dizesi vardı: "Hakka Tapan Milletimin İstiklâl" Metin Bahattin el frenini çekip inerken: "Neyse; ucu ucuna yakaladık sayılır!" diyordu. Beklenen işçiler de gelmiş; güzel. Hele aralarında Atanur'u görmesi, iyiden rahatlattı onu: elinden her iş gelir, uyanık bir genç; Hoca'sının ellerine sarıldı, görür görmez.

—Geçmiş olsun Hoca'm!

"Estafurullah" dedi M. Bahattin elini çekelerken: öpülmesinden hoşlanmaz hiç, utanır sanki.

—Köylüler haberi duyunca, yürüyüş yapmak istemişler ama durdurduk; Hoca'ya bir zarar verirsiniz, yanlış yorumlanır diye...

Metin Bahattin; Bomba Olayı'ndan sonra, protesto yürüyüşü başlatan köylülerin, aralarındaki bir grup tarafından engellendiklerini, Mardin Hastanesi'nde bir ara hayal meyal duyar gibi olmuştu ama; bunları konuşmak istemiyor, lâfı değiştirmek için Atanur'un omzunu patakladı: sevgiyle.

—Geçen yıl nerelerdeydin, ortalıkta görünmedin hiç?
—Onun orasını pek kurcalamayacaksın Hoca'm!?.

Atanur'un kurcalanmasını istemediği konudan çekinir bir hali yoktu; yüksek sesle sürdürdü konuşmasını.

—Şimdiki yeni adımız, Azad.

Metin Bahattin "Anlaşıldı!" dedi içinden; Okuyucular tarafından yanlış algılansın istemiyor; toprağın derinliklerine inerken, üstte yaşananlara kör ve sağır bir arkeolog değildir O: bu yörede insanların yıllardır, diledikleri ismi alamadıklarının; altmıştan fazla köyün adının zorla değiştirildiğinin farkında, Kürt Gazetesi'ne sarıp da gecekondulu ailenin eline tutuştur-

dukları çocuğun adının: iyi gün ya da yeni gün anlamına geldiğini de biliyor: Rojbaj.

—Ismarladığın malzemeleri getirdik Hoca'm. Eksiksiz!

Günün iyi başladığının işaretiydi: Üvey Atanur, Yeni Azad'ın bu sözleri. İşçilerden birini gözü ısırıyordu Metin Bahattin'in ama, öbür ikisini tanımıyor.

—Sen git bir dolaş Hoca, arabanı da orda öyle bırakakomuşsun, sigortacılar da Devlet'le iş tutuyor burda, ödemezler sana! Gene de bir başvuraydın, bakarsın...

—Hurdacı'yı tercih ederim! Bir yığın bürokrasi şimdi.
—Hurdacıya da vermesen keşke. Doğal Anıt gibi bırak dursun orda.

Bu genç hep böyle şakacıdır zaten; daha da geliştirmiş esprilerini, Metin Bahattin tekrar omzunu patakladı onun.

—Hadi bakim, göreyim seni! İki nesil sonrası yeniden başlanmak üzere: Korunmaya Alınacak Kazı.
—Öyle edeceğiz Hoca. Sen hiç meraklanma.

Azad'ın espri yaptığı yok: "Sen yoluna, biz yolumuza " der gibi, şu anda... Sahip çıkıyorlarsa çıksınlar; önemli olan, sağlıklı bir biçimde kapanması bu Kazı'nın: Metin Bahattin'in başkaca bir istediği yok! Bir de arabasını görmek istiyor: yıllarla bütünleştiği bir emektar! Birçok ortak anıları var o beyaz Renault'yla: Kazı'dan yirmi metre kadar uzakta, parçalanmış haliyle yatıyor şimdi.

Olay yerindeki kaynak suyundan kana kana su içti Metin Bahattin: Cumhur'un sarımsaklarından, ancak şimdi temizleniyor içi: yanık arabanın kaportasından gözlerini hâlâ kaçırma çabasında. Birden o Gitar Sesi gene; Meslek Okulu'ndaki aynı ezgi, Metin Bahattin'in en sevdiği türkü söyleniyor: "Demiri Toz Ederler, Kan Serperler Gökyüzüne."

Hayat arabada hâlâ; parçalandığı koltukta oturmakta. Metin Bahattin yaklaşıp saçlarını okşadı onun; "Nasılsın Hayat?"

Hayat Çocuk; yüzünde belli belirsiz bir gülümseme, yanıtsız sürdürüyor Türküsü'nü. Onun hemen yanı başına çöküp bir sigara yaktı Metin Bahattin; sırtını, TNT'nin bağlandığı arka koltuğa dayamıştı. Atanur haklı -Azad demeye daha sonra alışacak- belki de, hiç kıpırdatmamalı bu arabayı yerinden; hiç de espri değildi söylediği: "Doğal Bir Anıt!" Bilime bomba koyanlar utansın; her kimse?

—Bölücü Örgüt yaptı diyorlar Hoca, sen inanıyor musun?

Vahide Ana sorusunu: taa buralara kadar duyurmanın bir yolunu bulmuştu; bu kadın da, çok oluyor artık.

—Bölücü örgüt, mölücü örgüt; ben bir Bilim Adamı olarak, herkesin hizmetindeyim; bütün bir İnsanlığın, bölücü örgütün de hatta...

Düşünceleri duyuldu mu diye, tedirginlikle çevresine bakındı M. Bahattin; bilimin tanımıydı az önceki söyledikleri, bunu her yerde tekrarlayabilir: gerekirse, TC'nin mahkemelerinde bile! TC mi dedi? Saçmalıyor. Bir yerlerde çocuksu bir gülüş duyuldu, Süreyya'nın sesi. Sigarasını söndürür söndürmez, bir yenisini yaktı Metin Bahattin: bilimin sınırları çok zorlanmamalı, başta kendisi(!), kimsenin hakkı yok buna.

Hayat başka bir türküye geçmişti, "Beyler Tahttan İnerler, Ayaksız Ata Binerler, Toprağa Gömüp Dönerler."; tanıdı hemen, günlerdir Karabasanları'na eşlik eden bir türkü, "Sen çal, çal" dedi ayağa kalkarken: "Ben Çağçağ Suyu'nu göreceğim!"

Kazı'nın yakınlarından dolanarak, işlerin yolunda gittiğinden emin olmak istedi; Azad gerçekten de işini biliyor, ta başından beri...

—Ne Karar verdin Hocam?

Arabayla ilgili soruyor ama, Metin Bahattin anlamazlıktan geldi.

—Çağçağ'ı göreceğim!!
—Bizim buraları seversin; biliyorum! Gez, dolaş sen! Hani bir okul şarkısı belletmişlerdi bize Hoca'm: "Görmesek de, gez-

mesek de, o köy bizim köyümüzdür." Seninkisi öyle değil; Gez, Dolaş!..

Kaynağından iyice emin olmadığı bir güvenle, iyice geveze kesilmiş bu Azad; ne zaman şaka yapıyor, ne zaman ciddi belli değil; belli bir mesafe gerektiğini düşünüyor Metin Bahattin: uygulayacak.

Çağçağ'a yaklaşırken; Azad'ı da, Mesafe'yi de unutuverdi. Bu manzara her zaman heyecanlandırmıştır onu. Suların pamuk ekimi için kanallara verildiğinde göreceksiniz, tam da Gırnavaz'a girerken: o sular küçük şelaleler yapar böyle, şahaâne bir görünüm; balıklarını elinizle bile tutmanız mümkün; o dip bitkileri, binbir renkte! Sevgili'nin gözlerini anımsatışı da bu renklerinden dolayı... Sulama sonrası, yeniden yatağına verilir: Suriye'ye doğru, Ortadoğu'ya akıp gider Çağçağ. Bu mevsimde sulama işi bittiğinden: şimdi de öyle, neşeli çığlıklarla kendi yoluna koşuyor, engelsiz! Akşama doğru, dumanlarla birlikte mis gibi tandır ekmeği kokusu yayılır dört bir yana: Sümer Tandırları'yla, hâlâ aynı tandırlardır bunlar; yöreye has!..

Kazı'ya ilk katılanların, Nusaybin'e girerken yaşadıkları şoku gözlemekten müthiş hoşlanırdı Metin Bahattin. Çoğu dillendirmese de, bir çöle gittiklerini düşünürlerdi hep; yılan, akrep, çıyan'la karşılaşmaktı bütün korkuları; çatışma, silah korkusundan baskın çıkardı hatta bu haşere korkusu, özellikle de kızlarda! Nusaybin'in yeşilliği; beklenmez biçimde onları sarıp sarmalıyıverince, buraları yaşamak bir tutkuya dönüşürdü ekiptekiler için... Metin Bahattin kışın sonlarına doğru; ekiptekilerin yüzünde gözünde rahatlıkla okurdu bu Tutku'yu; hepsi kıpır kıpır kendi içlerinde: "Hocam, ben de geliyorum değil mi Gırnavaz'a?" Kimileri dayanamayıp soruya dökerdi isteklerini... Çoğu, ilk geldikleri sıralar; buralarda, başka bir halkın yaşadığından bile haberli değildirler; hiç değilse sosyolojik olarak: sonra sonra, yöre halkıyla kimi ilişkilerde 'Tercüman' gerektiğini anlarlar: bu işin şakası yok! Daha sonra da karşılaştırmaya başlarlar, hatta doktora öğrencisi Songül: "Hocam burda yaşayanlar İstanbul'da; şurda burda gördüğümüz Kürtler'e benzemiyor" demişti, "Çok daha farklı." Gerçek bir Arkeologta bulunması gereken sezgi gücüyle, "Burdakiler bozulmamış, ta-

rihleri kadar bakir" demek istiyordu Songül: O kızda iş var, dönüşte Hayat'a uğrayıp, Songül'ü mutlaka Amerika'ya, Pensilvanya'ya kendi yetiştiği üniversiteye yollamak istediğini söyleyecek Metin Bahattin Hoca, Hayat kim bilir ne sevinir; o da çok istiyordu çünkü Pensilvanya'da öğrenim görmeyi; mutlaka sevinecek, kıskançlık nedir bilmez Hayat Çocuk: "Huyca Alim'e benzer!" diye Vahide Ana bile sahipleniyor ona.

Bunları düşünürken; köprünün üstünden, Çağçağ'ı –Çağçağ'ın kendisi de bir köprü zaten; Ortadoğu'ya– Cudi Dağı'nı ve Girnavaz Höyüğü'nü seyrediyor Metin Bahattin; aslında, Cudi Dağı'ndan Mezra Botan'ı seyretmek çok daha heyecan verici; dört beş yıl önce bir çıktıklarında, annesi ölmüş bir kirpi bulup getirmişlerdi kampa; yanlış besledikleri için yaşatamadılar –et yediğini sanıyordu bütün ekip kirpilerin, Metin Bahattin de dahil buna; oysa ot yerlermiş, Azad çok gülmüştü duyduğunda, o zaman ki adıyla Atanur, "Dağı dağda yaşayan bilir Hoca!" demişti– Kirpicik; tabaklardan artırılıp önüne konan et kırıntıları yüzünden öldü, yanlış beslenme! Songül'ü; Amerika'ya değil de, Almanya ya da Fransa'ya göndermekte yarar var belki, hangisi et, hangisi ot bilemiyor Metin Bahattin; kendi toprağından beslenmesi çok daha iyi ama: dil sorunu işte, allah kahretsin; sonuçta evrensel bir bilim Arkeoloji; yazışıp tartışacaksın, bu topraklarda böylesi bir olanak yok; olanak bulanlar ise, reklamcılığa, menajerliğe özeniyorlar: dergicilik, animatörlük, turizm vs...

Cudi Dağı'na da, korumasız çıkmışlardı o yıl; ne zaman korunduğunu hissetse, Metin Bahattin'in korkusu büyür, bu gelişini resmi makamlara haberlemeyişi de, bundan: "Gölge etmesinler, başka ihsan istemez!" Diyojen'in bu üstten, kendine güvenen deyişini sever hep; mastürbasyon filan değil, salt güven!.. Kendine, Doğaya, İnsana, Kurda, Kuşa, Bölücü Örgüte hatta: güven... Cudi Dağı'ndaki doğal gölgeliklerde gezinen geyikleri gördüklerinde, ne denli şaşırmıştı çocuklar; adlarını bile bilmedikleri bin bir çeşit kuş; belki bölücü eşkıyayı da görmüşlerdi o gün; şimdi hatırlamıyor, hatırladığı tek şeyse, Cudi Dağı'nda kendini gizlemeyi göze alanın pek öyle kolay kolay bulunamayacağı, bir süre sonra, belki de boşu boşuna bombalanacak güzelim dağ: küskün geyikleri ve kuşlarıyla boşuna taranacak.

 Çağçağ'daki yansısına bakıyor. Metin Bahattin bunları düşünürken. Birden Yazar beliriverdi yanında V; onu bu kederli yalnızlığında bırakmak niyetinde değil: köprü korkuluklarına tutunmuş, Ölüm Korkusu'yla yenişme çabasındaki bilim ve doğa tutkunu bu Kahraman'ını, taa ilk sayfalardan bu yana seviyor, biraz da kışkırtma çabasında!

—Neden Su'ya bakıyorsunuz Hoca?

Yazar'ıyla Gırnavaz'da karşılaşması, Metin Bahattin'i hiç şaşırtmadı, ne de olsa eski bir tiyatrocu: bu tür fantezilere yalnızca alışkın değil, hoşlanır da... Gülerek yanıtladı Yazar'ını, kendi kendisiyle eğlenir gibi sanki.

—Su'ya bakmanın; insanı iyileştirdiği söylenir bu yörelerde!
—Ne tür bir iyileşme?
—Sarılık hastalığınız filan varsa yani!.. İlk yıllar görecektiniz; yüzlerce köylü bu köprüde, hepsi de Su'ya bakıyorlar. Yalnız sarılık değil, ülser, tavuk karası, romatizma, verem, sıtma, her derde devâ...
—Artık yoklar?!
—Sizce de iyileştiler mi; yoksa öyle mi sanılıyor?
—Sorunuzu; başka bir soruyla karşılamama izin verin. Onları bu Köprü'de ilk gördüğünüzde ne yapmıştınız?
—Hemen kaçtım yanlarından; öylesine bir 'Çaresizlik' ki, başa çıkılır gibi değil.
—Belki de, iyileşmişlerdir...
—Geleneklerinden hızla uzaklaşıyor bu halk; ama bilmem, iyileşme denebilir mi buna?
—Şu an sığınan sizsiniz, bu Çaresizlik'e. Karaciğerlerinizden bir şikâyetiniz olduğunu sanmıyorum, içkiyi de ölçülü içersiniz siz(!).

Metin Bahattin birden uzaklaşmak isteği duydu köprüden; kendi kendisiyle alay etmeyi öğrenmiştir O ama, başkalarının hakkı yok buna, bu Yazar Hanım (!) haddini bilmek zorunda...

—Kazı'nın başında olmam gerekiyor...

Birkaç adım sonrası; köprünün başında duraladı Metin Bahattin.

—Roman nasıl gidiyor?
—Bilemem; bu biraz da size bağlı!
—Mutlu bir son beklediğimi sanmayın.

Yazar: "Ben de." diye gülümsemişti Kahramanı'na, ikisi de işlerinin başına döndüler sonra. †

Azad'ın başkanlığındaki işçiler; arazinin önemli bir bölümünü, ince tel örgüyle kapamışlardı bile: şu anda da, geçen yıllar kazıp çıkardıkları, Asur Dönemi'ne ait büyük bir kerpiç duvarı korumaya alıyorlar. Azad, "Hoca'm hatırladın mı?" diyerek, kerpiç duvarın hemen üst tabakadan içine girmiş; yuvarlak bir Fosseptik Çukuru'nu gösteriyordu: yüzünde alaycı bir ifade gene.

Metin Bahattin de güldü; Çaresiz.

—Hatırlamaz mıyım hiç? Elinize sağlık!?
—Küpü iyice doldurun çocuklar, yarın ziyaretçileriniz var... Öyle değil mi Hoca?

Bu Azad, ömür bir genç; Yazar'la işbirliğinde sanki; illa da sonuna dek hatırlatacak. Kendi payını unutmuş görünüyor O Dolduruş'ta.

Forsseptik Çukuru'nun tam da ortasında: bir Küp çıkmıştı yıllar önce. O zamanki adıyla 'Atanur': "Mir Osman'ın Camii'ni bulduk sonunda (!)" deyiverdi Mir Osman; Cinlerin Şahı!.. Bu sözü; öteki işçiler ciddiye almış, hemen yayılıverdi yörede: "Mir Osman'ın Camii bulunmuş, Mir Osman'ın Camii..."

H(aydee); akın akın ziyaretler başladı kazı yerine.

—Bre Atanur ne yaptın?
—Bırak Hoca; İhtiyaç'ları var, elleme. Kendi güçlerinden başka, her şeyi kutsal sayar; bu bizim halk!

Cami söylentisi yetmedi, bu sefer de: "Küpün içindeki topraktan alıp çamur haline getirdikten sonra ağrıyan yerine sürdün mü: birebir derman" lafı dolanmaya başlamış ki ortalıkta; eli-

ne bir naylon torba geçiren, yalvar yakar oluyor: "Küpün toprağından azıcık da bana!" Kazı Yeri değil, SSK Hastanesi sanki... "Atanur, bu da senin başının altından çıkmıştır" dedikçe, halâ gülüyor, "Bırak Hoca, müstahaktır bu bizim Halk'a!"

Metin Bahattin, bir süre sonra baktı ki olay çıkacak; küpün toprağı da boyacı küpü değil ya, dibe ulaşıvermişti bu beklenmedik izdiham karşısında; "Ona veriyorsun da, bana vermiyorsun" gibilerinden laflar; toprak değil penisilin, serum sanki: "Ben önce geldim, sıranı bil" türünden itişip kakışmalar; güneş battı mı, "Doldurun Mir Osman'ın Küpü'nü çocuklar" diyordu, "Yarın ziyaretçilerimiz var, elleri boş dönmesinler!" İşçiler, öğrenciler; küpü toprakla dolduruyorlardı kampa dönmeden önce; her gece, tepeleme...

Atanur, şimdinin Azad'ı, bu olaydaki rolünü unutmuş, Hocayı suçlar gibi eğleniyor hâlâ.

—"Doldurun! ha Hoca? Yarın ziyaretçilerimiz var."
—Artık isteyen yok mu? Küp boşalmış baksana...

Azad: ciddileşiverdi birden:

—Yok Hoca; bu toprak bu safsataları aştı çoktan. Daha da aşacağız.

Azad haklı; aşiret ilişkilerini bile toprağa gömmüştü bu Halk, az buz değil; asırlar boyu Ağa'ya ve Aile'ye Bağımlılık'ın terk edilişi! Ya O Gazete'de okudu; ya da yolda Süreyya'dan duymuştu Metin Bahattin bu sözleri; kendisine ait olamaz, ya da kendisinin?!

Hayat'ı çok ihmal etmişti; Azad'ı ve İşçiler'i çalışır bırakıp –bu hızla bugün, en geç yarın biter bu iş– yeniden Doğal Anıt'a yöneldi. Bir ölüyle konuşacaktı Metin Bahattin, İhtiyaç'ı vardı buna, aşmak ve değiştirmek istemediği yanlarından biri; zamanı böyle iç içe yaşayışı... Hem Oğul'u kadar sevdiği bir gençti Hayat; Oğul'u ne denli sevdiğini, Delik Deşik Taş bölümünde fark etmişti Yazar'ın da yardımıyla; "Bütün Oğul'lar" dedi, Metin Bahattin; tıpkı Vahide Ana gibi... Hayat, Hoca'sını görünce: gitarını kılıfına sokmaya davranmıştı.

—Yoo, kaldırma sakın!
—Cumartesi Geceleri dışında, gitar çalmamdan hoşlan madığınızı sanıyordum.
—Ama sen de biliyorsun ki: bazıları Kazı'yı, izci kampı sanıyor: ateş yakılıp çevresinde şarkı söylenecek her gün... Cumartesi Geceleri dışına taşırsaydık; belli bir disiplin kırmamıza, olanak yoktu.
—Bir arkeolog, her şeyden önce: disiplin sahibi bir insandır.

Hayat, Hoca'sının derslerde ve şu anda söylediklerini tekrar ederken, parmaklarını gitarın tellerinde gelişigüzel dolaştırıyor, bir şeyler aranır gibi.

—Zaten çok az Akor biliyorum, La minör, çok önemli: La, do, mi; dişil bir Akor, Türküler'in çoğuna oturuyor. La minör, Re minör, Mi Majör bir de. La'nın karşılığı A, Re'nin karşılığı D, Mi'ninki E, Evrensel Müzik Dili'nde! Arada sırada, sol majör de gerekli oluyor ama; küçük serçe parmağımı bir türlü yetiştiremiyorum şu perdeye...

Gerçekten zorlanmaktaydı Hayat Çocuk, kısacık yaşamında duyduğu tek öfke: belki de bu beceriksiz küçük serçeye, sol Majör akor için...

—Majörler erkeksi ton; La Minör gibi değil; gene de yakışıyorlar birbirlerine.
—Songül'ün dil sorunuyla; belki de ben ilgileneceğim, mesleksel düzeyde tartışma yapabilecek bir hale geldikten sonra gitmeli yurtdışına.
—Songül disiplinli bir İnsan Hoca'm; iyi edersiniz.

Hayat Sevdiği Kız'dan fazla ilgi göremeyişinin ezikliğindeydi; hâlâ Sol Majör telaşında, bir başka pozisyon arar gibi. Hoca'sının: "Songül; Senin Resmini Taşıyor Çantasında" deyişini bile duymadı sanki.

—İnanın öylesine derinlikler taşıyor ki; şu gördüğünüz tahta sap... Bir arkeolojik alanın derinliği kadar, heyecan verici.
—Arkeologlar; yan uğraşlara fazla zaman ayıramazlar. Ben de Tiyatro'yu bıraktım, biliyorsun. Gitar'ın Kılıfı'na girmesini engellemedi bu kez.

 Hayat öldüğü koltukta başını arkaya atıp, gökyüzüne baktı: parçalanan kaporta, ona bu imkânı sağlıyordu.

—Müzisyen olmak değil ama... Hep; jet pilotu olmak istedim, küçükken. Göğe imzamı atmak!..

Metin Bahattin: dolan gözlerini kaçırdı ondan, bir Arkeolog'un hayatında böylesi duyarlıklara yer yoktur gene de; bir ağlayabilse, açılacak biraz.

—Göğe İmzanı Attın, Hayat!
—Emin misiniz Hoca'm?
—Bundan hiç kuşkun olmasın.

Hayat öldüğü koltukta toparlandı, "Güzel!" Sol majör gam değildi bu kez aradığı.

—Bağırsaklarım? Bağırsaklarımı bulamıyorum Hoca, siz gördünüz mü acaba?

Metin Bahattin hızla uzaklaştı onun sorusundan; kaynak suyunu yüzüne çarparken ağlıyordu. Olaydan sonra, binlerce kez, Hayat'la birlikte parçalandığını gizlemek adına: ger, ger sen kendini, böyle çözülüverirsin işte; buralara hiç gelmemek vardı!?. Keşke ön lastiğe konan TNT patlamış olsaydı; Metin Bahattin yerine, Hayat yaşıyor olacaktı o zaman. Ağladığının görülmesini istemiyor; bir arkeolog, her şeyden önce... "Arkeologlar'ın da canı cehenneme!" dedi sarsılarak. Hayat'a seslendi var gücüyle.

—Bir Arkeolog; Her Şeyden Önce İnsan'dır Oğul.

İnsan Metin Bahattin; elinde kasıklarından kopuk bir bacak, Anane'nin Çekmecesi'nden indi, yoklama yapıyor:

—Songül?
—Burdayım Hoca'm.

Songül'ün başı kanıyor ama, önemli değil.

—Naci Hoca?

Naci Hoca yerde yatıyor, patlamanın etkisiyle, çekmeceden dışarı fırlamış: kol ve bacakları yerli yerinde.

—Ben iyiyim...

İnsan Metin Bahattin'in elindeki; blue jean'li, kanlı bacağın ayağında: er, erbaş, gerilla, tüm Oğul'ların ayaklarındakine benzer, ABD patentli spor bir ayakkabı var; ilmikleri sıkı sıkıya bağlı. Vasıf Ali? Vahide Ana'nın Vasıf Ali'si nerde?

—Burdayım Hoca!

Kıbrıs'lı Vasıf Ali toprağı dövüyor yumruklarıyla: "Burdayım!" derken...

—Yücel, kaynak suyunun başında, yüzüne kanbulaşığı su çarpıyor: İnsan Metin Bahattin'in kana kana su içtiği, sarsılarak ağladığı çeşme... Bu bacak peki?
—Hayat? Hayat'ı gören oldu mu?

Hayat'tan ne bir ses, ne bir soluk, "Burda desene Oğul, burda desene!" Çekmece'nin çevresi yaralı insanlarla dolu; Arapça, Kürtçe, Süryanice, "Anam anam" diye inliyorlar. Bu köylüler de neyin nesi? Bunların hepsi bizim Çekmece'de olamaz, hangi cehennemden çıktılar?

—Hayat, Hayat nerdesin?

Burası Gırnavaz değil, hayır; her gün Kazı yaptıkları yer olamaz: Cehennem burası! Patlamadan sonra kendini yalnız sanmıştı İnsan Metin Bahattin; Oğul'un üç yaşındaki bebeklik yüzünü görmüştü hemen sonra, ön cama yapışmış soruyor, "Baba, Anane'min Çekmecesi'nde işimiz ne bizim?" Çekmece her an yeniden patlayabilir. Hayat? Hayat nerde diyorum size?

Kaportası hâlâ tüten Çekmece'den: Hayat'ı, çekeleyerek çıkardılar. Bağırsaklar'ı dışardaydı Hayat'ın; İnsan Metin Bahattin, elindeki bu bacağın ona ait olduğunu o zaman anladı: patlama sırasında, arka koltuktan, kendi dizleri üzerine fırlayan bu Bacak!! Bize bu kötülüğü kim yapmak isteyebilir? Yöre halkıyla ilişkilerimiz sağlamdır bizim. Onlar da inliyor, çeşitli dillerde, "Anam anam.. "

İnsan Metin Bahattin, kendi kol ve bacaklarını çimdikledikten sonra: sağlam; Hayat'ı kucakladı, kızgın asfaltta kendilerini Mardin Hastanesi'ne atacak bir araba bekliyorlar şimdi. Hayat tüm suskunluğuyla konuşuyor kucağında.

—Küçükken gökyüzünü keşfetmek istiyordum Hoca'm. Puvanım Arkeolojiyi tutup da yer altını seçince... Pişman olduğumu sanmayın sakın... O zamanlar: yeraltının da gökyüzü kadar gizemli katlar barındırdığını bilmiyordum... Yerin altı belki de çok daha anlamlı gökyüzünden, çünkü insana ve insan ilişkilerine dair ipuçları var toprakta.

İnsan Metin Bahattin'in; Hayat'ı hastaneye yetiştirmesi gerek; birkaç özel oto: devletle iş tutan Kürt Müteahhitler olmalı; yerdeki yaralıları ve kucağında Hayat; İnsan Metin Bahattin'i, hızla sıyırıp, can ve mallarını kurtardılar bu Cehennem'den. Kadın, çoluk çocuk, yaralı köylüler de kızgın asfalta yayılmış, gelip geçenden medet umuyorlar. Bu insanlarla hangi ortak Yazgıyı paylaşıp yaşadıklarını bir türlü algılayamıyor İnsan Metin Bahattin; tüm antenleri Hayat'a dönük.

—Yüzlerce yıl sonra, yeni bir Kazı'da; Benim Cesedimi bulacak Arkeologlar; öyle değil mi Hoca'm? Sol bacağımın; kasıklarımdan kopuk, yanı başımda yatıyor olmasına bir anlam veremezler belki; ama sonra sonra, kopuk kemikleriyle bir yığın insan çıkardıklarında mezardan: bazıları başsız, hatta toplu

mezarlarda, onlarınki yanlarına bile konmamış; nasıl acımasız bir çağda yaşadığımızı, buluntu fişlerine geçirebilecekler o zaman; öyle değil mi Hoca?

—Sus canım, sus... Kurtulacaksın. Kurtaracağım seni.

O pır pır helikopter şimdi olsa, keşke! İstanbul'a taşıyabilir Hayat'ı, ameliyata... Fransız Hastanesi'nde, kopuk organları yerine diken ünlü cerrahlar var... Estetik ameliyatlarından vakit bulabilirse: arada bir, işçi ameliyatı da yapıyorlar, parmak, kol, her neyse...

Kızgın asfaltta ve Çaresiz İnsan Metin Bahattin; Erzincan'da, tek başına Kazı yaptığı günleri hatırladı. Dağın tepesindeki çadırında uyurken; beklenmedik bir kurdun ziyareti! Hiç kıpırdamadan; ölü taklidi yapmıştı yatağında. Kurt çadırın içinde, bir aşağı bir yukarı dolanıyor; koklayarak. Ocakta bir tencere kuru fasulye vardı; İnsan Metin Bahattin'in kendi eliyle yaptığı: bir haftalık yemeği. Kurdun kuyruğu, yüzüne gözüne değiyor: İmdat isteyebileceği kimsesi yok Metin Bahattin'in. Sonunda fasulyede karar kıldı kurt –gerçek olamaz bu: Oğul'un elmasından çıkan Tombul Kurt, bana bir zarar vermeden birazdan çekip gidecek– gerçekten de fasulyesini şapur şupur yedikten sonra, çadırı terk etmişti Kurt... Bu yaşadığımız da öyle bir şey, geçecek! Hayat ölmemeli, ölmemek zorunda. Heyyy dur be adam, allah belanı versin senin, arabasına tükürdüğümün dursana! Bu Oğul elimde mi ölecek benim. Erzincan Kurdu'na değişmem sizi, Köpek Oğlu Köpekler... Tholos'a kurban olun hepiniz: Çorum Kırında Kalasılar, Ayazda!..

Neyse ki, bir belediye otobüsü aldı onları; Mardin Devlet Hastahanesi'ne götürecek. Öteki yaralılar da doluştu otobüse. Songül en son binenler arasındaydı, Hayat'ın kopuk ayağını taşıyor; müthiş soğukkanlı bu Kız, aferin; ilk şaşkınlığı geçtikten sonra bacağı orda bırakmayı uygun görmemiş. Songül'ün hemen arkasında, Naci Hoca ve Yücel. Otobüs hareket ettiğinde, "Anam anam" sızlanmaları sürüyor: her dilde; Kıbrıslı V. Ali, kendisinden daha kötü durumda olan köylülere yardım ediyor. Kampta da böyledir bu çocuk, "Hemşire Ali" adının takılması boşa değil, tansiyon ölçer, su kaybına uğrayanlara serum takabilir; şu anda da, kan kaybından bayılan bir köylü

kızın kolunu, Arap kökenli Naci Hoca'nın belbağı poşisinden yırtarak elde ettiği bir bezle, üstten, sıkıca boğuyor. Yücel, Hemşire Ali'ye yardım ederken: sürekli öğürmekte. Songül; Hayat'ın bacağıyla kendine yer açarak, İnsan Bahattin'in tam arkasındaki koltuğa oturdu, Naci Hoca, bacağı ondan almak istemişti ama vermiyor. Sevgili Ferhunde iyi ki kampta kalmıştı bu gün. İşçiler de olaydan on dakika önce paydos etmişlerdi, şu anda evlerinde uyuyor olmalılar; mevsim normallerinin çok üzerinde bir sıcak... Dört saatlik çalışma süresini güç bela tamamlamışlardı zaten. Kamp'a haber gitti mi acaba? Sevgili kim bilir ne korkmuştur. Belki de öldüğümü sanıyor; gözleriyle görmeden, söylenenlere inanmaz O. Olayın dışında kalanlar; içindekilerle anbean yaşıyamadıkları için, çok daha fazla korkarlar. Sevgili de ölesiye korkuyordur şimdi; Otobüsteki Yüzler'se korkuyu yenmiş çoktan, kendilerine bir şey olmadığı, olmayacağı umuduyla sarıp sarmalanmışlar; şu kucağındaki Hayat bile: suskunluğuyla konuşuyor hâlâ.

--Haklısınız; belki de, yaşayacağım Hoca'm!?!

Allahtan umut kesilmez sözü, Can Simidi'dir bu durumlarda: Kesilemez. İnsan Metin Bahattin, bu umutla birlikte; otobüsteki köylülerle, hangi ortak yazgıyı paylaştıklarını kavrayıverdi. Bugün günlerden ne? Yirmiyedi Eylül, öyle ya! Bu kutsal topraklardan medet umanların sayıları gitgide azalmıştı ama, Gırnavaz hâlâ piknik alanı sayılır; eskiye oranla sönük de geçse yirmi yedi eylüllerde, belli bir hareketlilik yaşanır; civar köylüler ve çoluk çocuklarıyla... Kazı'ya ilk geldikleri yıl, binlerce kadın görmüştü Metin Bahattin Hoca: Cinlerin Sultan'ı Mir Osmanın Mezarı çevresinde dans eden kadınlar... Akıl hastalıklarına, iç bunalımlarına iyi geldiği söyleniyordu bu dansın. Ellerinde sopalarla, cinlerden korunarak, kovalayarak, gökyüzüne akan devinişler içersinde: müthiş görkemli; Zılgıt sesleri eşliğinde... Yalnız Kürt değil, Yezidîsinden tut da, hemen her tarikatten insanlar... Metin Bahattin Hoca; "O gün karşıma ansızın çıktılar" diye düşünmüştür hep, "Keşke fotoğraf makinem yanımda olsaydı, o görkemin mutlaka çerçevelenmesi gerekirdi, yazık!"

Şu anda ise; otobüstekilere bakıp, Mir Osman'dan medet umanlardan geri kalanlar diye düşünüyor... "Anam anam"

iniltileri de azaldı artık, Mardin Hastanesi'ne yaklaşıldıkça, herkes kendi kurtuluşunu duyumsuyor.

Hayat'ın suskunluğu; epeydir konuşmaz olmuştu. İnsan Metin Bahattin, örselememeye özen göstererek, bağırsaklarını içine tıkıyor O'nun; halâ sıcacık, canlı bu bağırsaklar ve kaygan. Tişörtündeki kanın Hayat'a ait olduğunu sanıyordu, Songül'ün sırtına dokunuşuyla, duyulur duyulmaz bir sesle inledi, acılı: "Hala'm, Hala'm!"

—Siz de yaralanmışsınız Hoca.

Arka koltuğa dönüp gülümsedi İnsan Metin Bahattin.

—Önemli değil.
—Hayat nasıl?

Hayat'ın uzun bir süredir bakmaya korktuğu yüzü, sol majörden çoktan vazgeçmiş görünüyor; do artmış, fa eksik belki.. Birden göz göze geldiler. Hayat Çocuk, suskunluğun ötesinde, ilk kez konuşuyor.

—Ne olur beni kurtar Hocam.
—Kurtaracağım. Söz.

Kurtaramadı. Kurtaramamıştı işte. Hala'sına verdiği sözü de yerine getirememişti, devlet töreni!...

İnsan Metin Bahattin; olay yerinden hızla uzaklaşıp, soluğu Mir Osman'ın mezarında aldı; eline geçirdiği bir sopayla, cinleri kovalıyor şimdi. Yöre halkı, ilk geldiğimizde –Süreyya bile– çarpılacağımızı sanmıştı; belki de çarpıldık, çarpılmadık mı ha, çarpıldık işte; yıllar sonra çarptılar Mir Osman'ın cinleri, biz kime ne kötülük yaptık ki, biz Tarik-i İlim'i izliyorduk; her iki toprağın politikasından da ötedir bilimin yolu; her iki toprağın politikasına bağlı kalsa da, gene öte...

Metin Bahattin; gökyüzünü gökyüzünü sopalıyor var gücüyle, Üvey Atanur – Yeni Azad'ın görüp eğleneceği ihtimali bile umurunda değil, "Vur ha hoca, vur!!."

Erkeksen karşıma çıkarsın Mir Osman; biz, biz ne yaptık sana, bu topraktan çıkardıklarımızı Mardin Müzesi'ne taşıdık, Hayat Çocuk'u taşır gibi aynı; müzeciler almaya gönüllü olmasalar, kapılarında bekledik günlerce; fişleyip zimmetlerine geçirene kadar ayrılmadık; biz, biz ne yaptık sana? Bir arkeolog Yalnız Bir İnsan'dır, bir yığın düşmanı vardır onun da, her boydan çıkar çevreleri, kolay mı sandın? Zarar yok; bir de siz düşman belleyin bizi!

Belki de, MİT'in Memuru Adamları'ndan sandın bizi; onlar bile görevlendirildikleri halde, çok fazla çarpıtamıyorlar yörenin tarihini; biz hep dürüsttük sana karşı; sana değil, Tarihe, İnsanlığa karşı...

Cenazede de öyle, elimden geleni yaptım; politik bir oyunla abartılışını istemedim olayın; kardeşi, kardeşe düşürmek isteyenler; Halklar'ı, Halklar'a... Aç kurtlar gibi dolanıyordu çevremde: "Hocam, bir konuşma yaparak bölücü örgütü lanetlemelisin; hazır elimize bir gol fırsatı geçti, mecbursun buna; gol be, gooollll!"; çok sade törenlerdi benim organize ettiklerim; demeçler verilmedi, onca istendiği halde basında bile, çarpıtı-

lamadı olay. Hayat'ın ana babasına da şükran borçluyum: "Vatan için, beş oğlum olsa, beşini de şehit verirdim" demediler; para ödülü verilseydi, suratına çarpabilirlerdi verenin. Yıllık raporlarımda; her ne kadar, Med'lerin toprağı olmadığını söyledimse de -Kürtlerin Ataları Med'ler- onlar daha çok İran topraklarında yaşadılar, arada sırada Mezra-Botan'a gelip, yöre topraklarını savaşlarla iskân ettiklerini gizlemiyordum ki; siz belki de, Hurri ve Mittani'lerin de kendinizden olduğunu sayıyorsunuz, oturup tartışabilirdik o zaman; uzun yıllar, herkes tartıştı sizin durumunuzu; Mit, Kontrgerilla, Aydınlar; siz, siz sustunuz, şimdi de silahla, neden ha, neden?

Metin Bahattin Türker; yıllar öncesi gözlediği, Çaresiz İnsanlar'ın, özellikle Kadınlar'ın sopalı danslarını yansılamaktan yorgun düşmüştü. Sırtüstü tepeye uzandığında, Cudi Dağ'ı yerinden kıpırdandı bir an, Süreyya'nın sesiyle konuşur gibi, içten çocuksu...

—Bilimsel Çalışmalarınıza Yüksek Değer Biçeriz Hoca'm.

M. Bahattin hemen doğrulup tartışmaya çekti onu: Kemalizm diyorsunuz, sizin de Kemalizm'in yanlışlarına düşmeyeceğiniz ne mâlum? Her şeyi kendinden başlatıp kendi saymak, "Türkler yoktur, Kart-Kurt soyundan geldikleri için, Ova'lı Kürtler olup, Metropollerde otururlar" demeyeceğiniz ne mâlum: "Bir Kürt dünyaya bedeldir ayrıca, Kürdüm, doğruyum, çalışkanım, yasam..."

Cudi Dağı; binlerce çocuğun gülüşüyle, üstüne yürüyor Metin Bahattin Hoca'nın. Metin Bahattin, her ne kadar bilimsellikten çok uzak tümcelerle konuştuğunun bilicindeyse de; bu tümcelerin özünde haklı ifadeler taşıdığından, hiç kuşkusu yok. Yürüyen dağlar vız gelir ona: O bir bilim adamı, yürüyen dağlarla birlikte tüm İnsanlığın hizmetinde olduğunu, defalarca söylemişti, sansürsüz.

—Hammurabi'nin Kanunlarından ne haber? Kısasa Kısas hani? Suçlu köle ise, oyulan göze karşılık; göz gitti gider. Suçlu hür ise; tazminat ödemesi yeterli. Oyulan Göz'e karşılık Para!.. Asıl; bu yasayı değiştirip değiştiremeyeceğinizi söyleyin siz bana. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi filan palavra.. Hâ-

lâ Hamurabi hüküm sürüyor bu Rezil dünya'da. Bombanın Elidokuzuncu Dil Bayramı'na rastlamasını nasıl açıklayacaksınız peki?

Metin Bahattin bunları söyler söylemez, "Sus" diye uyardı kendini, "Sus artık, yangına körükle gitme!" Hayat Çocuk'un cenazesindeyken de bu şekilde uyarmıştı kendini; konuşma yapmayı reddedişi bu yüzden; "Her şey provakasyona açık bu yangın yerinde, susssss!" Gene de: yangına körükle gitmekten kendini alamıyor şu an.

—Olsa olsa, bir Bayraklık katkınız olacak Yeryüzüne, hepsi paçavraya dönüştü zaten; ekonomik bağımsızlıklarını koruyamadıktan sonra, Amerika'nın abdest uçkuru olmak; kaçınılmaz.

Cudi Dağı bir volkan gibi sallanıyor yerinde: sarı, yeşil, kırmızı ama, öfkeden çok uzak. Kürtçe bir marş eşliğinde, birazdan tüm lavlarını ovaya salacak. Yangına körükle gitmeyi sürdürüyor Hoca.

—En fazla, olimpiyatlara katılırsınız gelecek yıllar. Hele bir de derece aldınız mı, eğer İstiklâl Marşı'nız buysa bence çok uzun, şampiyonluk kürsüsünde bekle dur işin yoksa. Olimpiyatlara katılmak için bunca kan ve gözyaşı değer mi, biri söylemeyecek mi bana? Eurovision'a da katılırsınız belki, öyle ya... Güzellik Yarışmaları'na filan, mübarek olsun!

Ulusal marşın bitip tükeneceği yok: "Kesneve Kurd dımıren Kurd fın dıbın" Metin Bahattin; ne olur olmaz diye, ayağa kalktı, saygı duruşunda O da. Kendi kendine mırıldanıyor, "Onlar da binlerce şehit verdiler tabii, hâlâ veriyorlar..."

M. Bahattin Kürtçe bilmediği için "Eznedi Kürdün biri" diye duyuyor marşın nakaratını; Yazar bir bilenden öğrendi, doğru olduğunu umuyor.†

Cudi Dağı'nın yalnızca sarı, kırmızı, yeşil flamaları değil, geyikleri ve bin bir çeşit kuşu da katılmıştı saygı duruşuna; Dağ, Metin Bahattin'le tartışmaktan kaçınmıştı ama; saygı duruşu için ilerlediği yerden, bir milim bile kıpırdamak niyetinde de-

ğil, "Jın dıbın Qet Nakevé ala Kurdan". Belki de haklılar, farklı bir Halk dendiğine göre, uluslaşma bir tek onlara mı yasak? Tam da milliyetçiliğin hortladığı bir zamanda, bazılarına hak da, bazılarına neden olmasın? Hamurabi Yasaları yalnızca hür ve köle insanlara değil, halklara da dayatılıyor. Bu topraklarda da Sovyetler Birliği'nden her kopuş, "Yaşa, var ol, Bis Bis!" diye karşılanmıştı, uluslaşmak adına. Dört ülkenin toprağında bölücü Kürdistan'a ise top, sopa çevrili: "Sakın haa, uluslaşmak çok kötü!"

Bölünmüş topraklardaki Ezik Kürt Yöneticileri de, her fırsatta herkesi ikna etme çabasında, "Biz kim, bağımsızlık kim? Allah sizden razı olsun; idare edip gidiyoruz işte" Sorun çıkaran, yalnızca bu Cudi Dağı; Dağa bakıp, İstiklâl Marşı yenicek bitmişti daha, mırıldandı Metin Bahattin Hoca: "Gene de bizim yanlışlarımıza düşmeyin derim size! Dağılan Doğu Blokunun uluslaşma telaşında düştüğü şaşkınlıklardan, koruyun kendinizi..."

Tam o sırada; Dağın seslendiğini duydu yeniden. Metin Bahattin "Senin orda işin ne? " bile diyemedi, Mezra - Botan efsaneler diyarıdır; olmaz olmaz bu yörelerde... Yüreğinin atışı hızlandı Metin Bahattin Hoca'nın. Dağın seslenişi, Hayat'ın sesiyleydi bu kez.

—Bilimin Işığında yeni bir İnsan Türü, mutlaka yaratılacak Hoca'm.

Hayat'ın sesi öylesine sevinçliydi ki, küçük serçe parmağı, Sol-Majör için, gitarda ona zorluk çıkarmıyor besbelli: sesi, bir imza Hayat'ın, dağın doruğunda, gökyüzüne kazılı... İster misin; dağ, bir de: "Bir Ölür, Bin Doğarız" demeye kalksın şimdi!

—Seni seviyorum Hoca.
—Ben de seni Hayat.

"Seni seviyorum Hoca" diyen yalnızca Hayat değildi, Süreyya'nın sesi de katılmıştı onunkine, geyikler, tüm kurt ve kuşlar, dağda her ne varsa... "Mezra-Botan düşlerini, bir İlkokul Müsameresi'ne çevirdim" diye kendiyle eğleniyor Hoca, fantezi meraklısıysak da, biraz daha düzeyli olması gerek. Vücut-

 larımızda sigaralarını o denli kolay söndürememeleri için, Yeni İnsan, çok daha derinlemesine ifade etmek zorunda düşüncelerini.

Dağ, "Yaratacağız" demişti; Metin Bahattin Hoca, kendisinin yeni türden bir İnsan olmadığını biliyor, Dağ'ın kimsenin yardımına ihtiyacı yok artık, "Gölge etmeyin, başka ihsan istemez" diyor belki de?

Metin Bahattin; Kazı Yeri'ne döndüğünde, alanın mucizevi biçimde korunmaya alındığını gördü; hem de, tek bir iş gününde, "Nasıl ama Hocam" diyordu Azad, başarısından son derece emin.

Metin Bahattin, yevmiyeleri kendi cebinden ödeyecekti onlara, Sevgili cimri sanıyordur belki; iki üç kuruşunu sağa sola harcamayıp biriktirmesi bu yüzden; ödenek beklemek zoruna gidiyordu; artık kitap bile alınamıyor üniversitelere, bir sürü yazışma, bir sürü bahane; canı cehenneme!..

Azad'ın dışında; öteki işçiler, yevmiyelerini alıp; memnun uzaklaştılar. Azad "Şimdi ayıp ettin Hoca!" dedi, parayı geri verirken, "Gırnavaz ortak evladımız, unuttun mu?"

Ellerine sarılmıştı böyle söylerken; M. Bahattin, elinin öpülmesine belki de ilk kez izin veriyor; O da, yanaklarını öptü Azad'ın; Oğul'a isteyip de sarılamamasının acısını çıkarırcasına, bu terli, toprak kokan yüze, dudaklarını sıkıca bastırarak.

—Buraya belki de bir Arkeoloji Araştırma Merkezi kurarız Hoca, 'Hayat' adında...

Azad'ın ayrılmadan önce söylediği bu sözler, Metin Bahattin'in gözlerindeki sızıyı artırmıştı gene, ağlamak istiyor... Yaşlanıyor mu ne? Yoo, yaşlanmakla bir ilgisi yok bunun, gitgide İnsan'laşıyor Metin Bahattin Hoca, gözlerindeki yaşa karşın, Yeni İnsan'a yönelik ilk adımlar da denebilir buna, "Güzel, çok güzel" diye mırıldandı: "Hayat Arkeoloji ve Araştırma Merkezi, Gırnavaz'da: çok güzel."

Korunmaya alınmış Kazı Yeri'nde yalnız kaldığında, İnsanlığa

bir sovlev çekerken buldu kendini. Cudi Dağı'na karşı bilimsellik edasından uzak ama, özünde doğru cümleleri; bu kez bilimsel sayılabilirse de: imlâ kaçkınıydı ve büyük harflerle.

—AYDAKİİLK ADIMİÇİN İNSANLIĞINBÜ YÜK ADIMIDENDİ ŞUANDAÜZER İNDE DURDUĞUMUZ RENKÜME ZOPOTAMYA KÜLTÜRÜNÜNÖNEM Lİ BİRTEMSİLCİSİO LAN GIRNAVAZİNİN SANLIK İÇİNÇOK DAHABÜYÜKBİR ADIMOLDUĞUNU İDDİA EDİYORVE BUYÜZDENDE NAVALANA-BULAYI İKİKUŞAKSON RASINA EMANETEDİYORUM DEĞERLENDİRECEKLERİNDENHİÇ KUŞKUMYOK

Kazıdan 'Anı' değerinde küçük bir taş alıp cebine koydu İnsan Metin Bahattin Hoca; Sevgili'nin sedef düğmesini gizlediği göğüs cebine. Hayat Çocuk da emin ellerdeydi artık, gözü arkada kalmayacak burdan ayrılırken. Cip'iyle yanından geçerken, 'Doğal Anıt', eski Renault'suna "Hoşçakal" demeyi ihmal etmedi. Artık burda bir işi kalmadı; çantayı alıp yola koyulmalı hemen. Çorapları çoktan korumuştur; hâlâ okumamış da olsa, eski tarihli Gazete'yi mutlaka yanına alacak; en önemlisi de, Vahide Ana'ya veda etmek gerek; yola çıkmadan önce belki karşılıklı bir çay içerler. Cip'i, Endüstri Meslek Okulu'nun önünde park etti; komando karargâhından olabildiğince uzak. Akşam saatleri olduğu için, öğrenciler ortalıkta görünmüyor, beklenmeyen misafirleri(!) gelmediyse eğer, Vahide Ana, bir güzel karınlarını doyurup onları öyle yollamıştı evlerine. Okulun merdivenlerinde ürpertici bir Gölge hissetti Metin Bahattin Hoca, sırtını duvara vererek, kenara çekildi hemen.

—Kim o?

Sesi, hiç istemediği halde titremişti bu soruda, "Kimsin?" Kürtleri yazan gazeteyi hâlâ okumamış da olsa; bu topraklarda her gün yığınla insanın kim vurduya gittiğini biliyor; her an, kim vurduya gidebilir: Metin Bahattin Hoca da!..

Boşuna korktuğunu anladı sonra; Gölge mahcup yüzünü göstermişti birkaç adım atarak: az önce Kazıyı korumaya ala İşçiler'den biri...

İşçi fısıltıyla konuşurken ve imlasız, Çevre'yi kolluyordu sürekli.

—Ne diyorsun sen be adam, ne Süreyya'sı?

Metin Bahattin de –karşısındaki adamın gerginliğinin etkisiyle olmalı– Komando Karargâhı'na bakıyor; fısıltıyla, "Ne Süreyya'sı? " derken.

—BİLİMEBOM BA KONUŞTUKA HANI

Gider aralık başını belaya sokmak istemiyor Metin Bahattin Hoca; aslında hemen girmesi gerek okula, neden dinliyor ki bu iç karartıcı Gölgeyi?

—Ne söyleyeceksen, söyle hadi!??

—AKŞAMKA BERLERİNDE GÖSTERDİVU RUŞMADA ELEGEÇMİŞSÜREYYA KIZOLMAYANKIZ GERİLLADİNE TUTTULARIKI HABERARASI CİBİLDAK

Metin Bahattin çılgına dönmüştü; yevmiyesi yetmedi, verdiği haber karşılığı bahşiş istiyor belki bu Pezevenk; belki de Süreyya'nın akrabalarından biri, belki de kocası!.. Cebindeki Taşı anımsadı birden, komando karargâhı da umrunda değil artık; bir köpek kovalarcasına hamle edip peşine düşmüştü Gölgenin; bir köşede nefes nefese durup, elindeki Anı değerindeki taşı ardı sıra fırlattı o ı ın; yetmedi, Sevgili'nin sedef düğmesini de... *"ANLAMAMIŞSEN HEÇBİR ŞEYANLATMAMIŞSEN"* diye bağırıyordu sürekli. Karanlıkta Taş arandı korkuyla, yitip giden adamın ardından atmak için: *"ANLAMAMIŞSEN KIÇIBOKLUSIĞIR SEN ANLADAMIŞ"*

Akşamın bu saatinde; İnsan Metin Bahattin, Kürt'ün biri sanıyordu kendini; tıpkı Vahide Ana'nın bir günde yüzlerce Halk'ı dolanıp gezindiği gibi: az önce, gölge taşlarken kullandığı yöresel ağzın Türkçe'si, bundan başka bir anlama gelemez, *"ANLAMAMIŞSEN"*

Vahide Ana; Metin Bahattin'i karşısında görünce, telaşlandı birden.

—Vah ki vah! Hocam çok yorulmuş.
—Yorgunluktan değil Vahide Ana.
—Beti benzi atmış iyice! Bet bir haber mi yoksa?!?
—Süreyya'yı vurmuşlar; öyle mi?

Vahide Ana'nın yüzü birden ışıyıverdi, rahatlamış.

—Ah, ben de başkaca bir şey sandım. Daha çoook ölüp dirilir O; buralarda. Efsane oldu Süreyya Kız, söylenmedik laf yok ardı sıra. Yok kendi evini basasıymış da; yok kocasını, çocuklarını kendi elleriyle öldüresiymiş de, daha da neler neler!..

Vahide Ana'nın sakin, sevinçli yüzüne hayretle bakıyor Metin Bahattin. Dün geceki Karabasan'da da, buna benzer lâflar ediyordu Vahide Ana.

—Bir demiyorlarsa, "Mir Osman: çekti, yanına aldı, tepelik yerden aşağı atacak!" demiyorlar...

Konuşurken muzip muzip kıkırdıyordu Vahide Ana. Her Hıdrellez günü, altı mayıs: Doğanın ve İnsanın her uyanışında, daha üç beş Koca kaçırabilir bu yaşlı kadın, şaşmamak gerek!

—Bilseler ki Mir Osman yanına almıştır onu, almıştır ya; tepelik yerden aşağı atmaz, heval'dır korur; he vallah korumaz mı?

—Heval ne demek?
—Dost, yoldaş... Dedim ya; O, çok daha ölür ölür, dirilir: bu yörelerde.

Hayat'ın dağda sakındığı, "Bir Ölür, Bin Doğarız" sloganını, Vahide Ana'nın mutfağında duymak kısmetmiş, değişik bir biçemle!

—Anlıyorum Vahide Hanım, sağ ol. Ben eşyalarımı toplayayım artık.

Vahide Ana; Laboratuvara, kendisiyle dalga geçildiği sanısıyla, biraz küskün yönelen Hoca'nın ardından seslendi.

—Hünkârbeğendinizi yemeden salıvermem sizi!

Metin Bahattin; eşyalarını çantasına tıktıktan sonra, yatılı okuldan bu yana yatak toplamak hiç âdeti değildir ama; yatağa şöyle bir çeki düzen verip, mutfağa yöneldi, Vahide Ana'yı kırmak olmaz, O muzip hünkârbeğendi, Hoca tarafından da beğenilecek; başka çare yok! Aslında yolculuk için, bu denli geceye kalması, hiç doğru değil: Bulgur Komutan filan... Çantasını açıp eski tarihli Gazete'yi yanına alıp almadığını denetledi; almıştı... Acaba yola sabahleyin çıkmak daha mı doğru? İşleri ayn. günde bitirip; Azad, tam üç dört gün kazandırmıştı ona. Sabahın hayrı, akşamın şerrinden iyidir, hele ki bu yörelerde! Çinko tabağının başına oturduğunda, yola çıkış saati için hâlâ kararsızdı...

Vahide Ana, aynı muzip yüzle ocağın başında, çorba kazanını karıştırıyor, kıkırdayarak; çevresini saran bulut dağılmış, keyifli çok. Metin Bahattin birden Halası'nın evindeymişçesine rahatlamış hissetti kendini, aynı muziplikle soruyor.

—Beklenmeyen Misafirler için! Öyle değil mi Vahide Ana? Belki de bu gece gelirler?!.

Vahide Ana "Eh artık; onun orasını pek kurcalama Hoca" derken, hâlâ kıkırdıyor: "Hay allah iyiliğini versin, ben de ne sandım? Süreyya Kız, kırk canlıdır be Hoca"; tahta kaşıkla, çorbanın tadına baktı: "Vahide Ana'nın çorbasından içen ölmez. Ölür mü sandın yoksa? "

Vahide Ana nın "O kadarını kurcalamayacaksın!" lafı, yabancı değil; Azad da söylemişti evet, geçen yıl neden ortalıkta olmadığı belli: demek, yeni Mir Osman'ın yeni Cinlerinden biri Azad; kâh dağda kâh düzlükte geziyor!

Şu halk insanları ne denli yaratıcı oluyor, kendileri bile farkın-

da değil bunun, öylesine doğal. Geleneği, günle öpüştürmekten çekinmiyorlar, Bulgur Komutan'ın Fantezisi bile, yayakalır bunlarınkinin yanında.

—Demek Mir Osman ha, Vahide Ana?
—Mir Osman ya!

Bir süre karşılıklı gülüştüler.

—Beğendin mi Hoca?
—Eline sağlık, nefis olmuş! Demek Mir Osman...

Hünkârbeğendisini yarıladıktan sonra, ceplerini arandı Metin Bahattin. Şu yakaladığı rahatlıkla, Sedef Düğmesi'ni arıyor, Vahide Ana'ya bile gösterebilir, bulursa...Birden, sedef düğmeyi az önce gölge adamın peşi sıra fırlattığını anımsadı; kazıdan aldığı taşı da öyle... Her ikisini de gölge taşlamakta kullandığı için seviniyor şimdi: her Değer'in, efsanesiyle, taşıyla, toprağıyle: yerli yerinde kalması ilkesine uygundu bu davranışı; Sevgili'nin sedefi'vse, çok uzaklardan; Sarayevo'dan, çok önemli bir katkı.

—Ferhunde Hoca'yı hatırladın mı Vahide Ana? Dönüşte evleniyoruz. Hani açık renk gözlü, restorasyon odasında saatlerce uğraşır; sarı saçları vardı, arkasında toplu...

Vahide Ana'nın Ferhunde'yi hatırlayacağından hiç kuşkusu yok, Ekip araziye gittiğinde, çoğu zaman, döküm çalışmaları için kampta kalırdı Ferhunde: Vahide Ana'yla birlikte.

—Kahvesini filan da, zahmet olmasın diye sana yaptırmazdı; kendi yapar. Hatırladın mı?

Sevgili'yi böylesine uzun uzun tanımlama isteği, basbayağı, özlem işte; keşke bir yerlerden telefon edip, birazdan yola çıkacağını müjdelese; sabahı beklemek niyetinde değil Metin Bahattin; yolcu volunda gerek! Vahide Ana; tahta kaşığı kazanda bırakarak, değişmiş; ciddileşen bir yüzle karşısına oturmuştu onun.

—O kızın bir derdi var be Hoca! Kendine mi güvenemiyor ne?

 Kendine güvenemeyince başkalarına da güvenemezsin tabii! Hani burnu birazcık havada desem; öyle de değil; yüreği iyi ya, göstermiyor, hep ayrı tutuyor kendini; işine asılması da ondan, bir zaman sonra, işini de sevmez o, bırakır. İnsanın kendine güveni olacak, her şeyden öncesi. Olmayınca, olmuyor. Örselenmiş, yazık!

Evet, Ferhunde'nin sorunu bu; Metin Bahattin, Vahide Ana'nın fal bakar gibi alçak sesle ama, son derece önemseyerek söylediklerini, şaşkınlıkla dinlemişti, keşke Sevgili de burda olsa! Çöken Doğu Bloku'nun altından onurunu kurtarabilmiş ama, Güven Duygusu zedelenmiş; nerden nereye gelindiğini, bir türlü içine sindiremiyor; nedenleri üzerinde de, fazla düşündüğü yok, kaçıyor; tümüyle aşağılık duygusunun denetimine girmiş, kayıtsız kalamadıkça, öfkesini kendine yöneltiyor...

Metin Bahattin Sevgili'nin daha fazla hakkını yememek için, "Sağlıklı ilişki kurabilen kim kaldı ki çevremizde?" diye geçirdi içinden; "Duvar; yalnızca kendi Halkları'nın üzerine yıkılmamıştı, bu zelzeleden etkilenmememize olanak yok; bir zamanlar aklı başında herkes birer Ferhunde!.. Sevgili; çok daha yunmuş,yıkanmış bunların yanı sıra; gençliğinde aldığı Sosyalist Eğitim, bir süre ayakta tutabilir onu; bizim kadın erkek Ferhunde'lerimiz ise, güvensizliğin katmerlisini yaşıyorlar, bitkisel hayatta hepsi."

—Bu söylediklerinizi Ferhunde Hoca'ya aynen aktaracağım Vahide Ana: kelimesi kelimesine aynı. Sanırım sevinecek!

—Nerden biliyorsun dersen, gelinimle oğlumdan diyeceğim! Dağlar yürüyor artık Hoca; zaman o zaman, durmak olmaz hiç; durdu mu, geri düşer insan. Bizim buraların tandır ekmeğini yer, seversin: döne döne pişerler çünkü. İnsanlar öyle değil; döne döne, içleri cıvıyor; bir o yana, bir bu yana, cılk... Pişmek için; ateşten çok, ateşten İrâde ister. Beni bu yaşımda neden burda sanıyorlar.? Durmayıp az daha gideyim diye, ömrümün elverdiği kadar.. Dedim ya; yanlış oğlumu astılar Hoca!

Vahide Ana; bulutsu devinişlerle ocağın başına geçmişti yine, kazanı karıştırıyor.

—Alim'i asmayaydılar; geri düşenler, onu da kendilerine çekeler miydi acaba? Asıldı da iyi oldu belki!..

Metin Bahattin, masadan kalkarak, usulca Vahide Ana'nın omzuna dokundu; yaşlı kadın fark etmemişti bile, bir süredir Kazanla konuşuyor o.

—İpten kurtulup da: yaşarkene geri düşecekse, anasından utansın! Tek ben kalsam da, kaynayacak bu Kazan; başkaca mümkünü yok.

Metin Bahattin, ayaklarının ucuna basarak terk etti okulu; hünkarbeğendisini de bitirememişti; hiç kuşkusu yok, Vahide Ana hoşgörüyle karşılayacak bunu; sözlerinin çoğunu, Metin Bahatin'den ötelere yönelttiğinin kendi de bilincinde zaten: sezgiyle bir ilgisi yok, Yargıç Tanrılar'ın en büyüğü bu kadın, dağların en yükseğinde oturmaz; hayır, barınır da değil: Hüküm sürer; Gelecek Günlerin Aşkına.

Cip'i sürerken, dersini ezberleyen bir çocuğa benziyordu Metin Bahattin Türker Hoca: "Biraz umud, biraz güven, en çok da irâde; çok çok çok da irâde; biraz umut, biraz güven, irâde irâde irâde..." Yol boyu tekrar edip durdu Vahide Ana'dan öğrendiklerini. Ankara'ya Yetmiş kilometre var şimdi. Bulgur Komutan'ın vaat ettiği çayı içmemek için, bunca kilometreyi nasıl yaptı hâlâ hatırlamıyor Bayattin Çocuk; "İrâde, irâde, en çok da irâde; daha çok daha çok..." Mademki; MİT kaynaklı, adı bilimsel (!) araştırmalara sahte raporlar yazmıyor para uğruna; mademki, Türki Kökenli Cumhuriyetler'de arkeolog yetiştirme görevini red etti: bakanlıktan gelmişti öneri evet, eskinin ülkücüleriyle, dağ taşı Türklüğe boyayacaklardı fıstıki renkte; mademki, Avrupa'dan gelen, yabancı üniversitelerde hocalık teklifini de reddediyor; –Amerika, Fransa, Almanya söz gelimi; hâlâ ısrarlılar, Metin Bahattin Türker'i aralarında görmekle, derin ve yüksek onur duyacaklarını yazıyor Alman'lar: onlar da, hazır yiyicinin teki; arada bir konuk profesörlük çağrısını reddetmiyor ama, bizlerden öğrenecekleri var keferelerin, önce bu zengin tarihi olan toprakların İnsanlarından öğrenecekleri var: Azad'dan, Vahide Ana'dan, Süreyya'dan... Arkeolojinin yeşil pratiğine, ancak o zaman ulaşabilirler, teoriyle iç içe. Mademki, hiçbir holdingin danışmanı olmadım daha; mademki

Ramo'nun defterinde Adım yok, biraz daha o zaman; biraz daha, Kazı kendini, daha Kazı; taşları, binaları yok sayan, salkımsöğüt örneği, köklerine su bulabilmek için; Kazı, Kazı, Kazı, her gün daha derine... Daha derine!.. Kazı.

Biraz daha, biraz daha'lar Ankara'ya kırk kilometre kalana dek sürmüştü. Ve birden; İmparator bitiverdi önü sıra, eskortluk görevi yüklenmiş gibi, korumaya alınış sanki Metin Bahattin'i; bir yandan da: "Suçunu biliyorsun, kendi ellerinle ver cezanı; biraz daha, hadi biraz daha, gir altına, gir altına!" Önden, arkadan sinyaller yağdırarak kışkırtıyordu: "Gir altına!" İmparator'un sürücüsü; ne Cüce, ne Ramo, ne Cumhur Kaptan, hatta Bulgur Komutan bile değil: Babil Hanedanı'nın sürücüsü bu. Metin Bahattin'in onu tanıması için görmesi şart değil: Hamurabi Junior, bir dizi holding sahibi bu: İmparator! Son zamanlarda, ne denli çoğaldılar bu topraklarda; Avrupa standartlarına uygun bir fizik, asla göbekli değil; kendine çok iyi bakıyor, gözlükleri ve çakmağı en ünlü Marka. dolmakalemi de öyle. Sesi ise, hiç de buyurucu değil: 'Gir altına, gir altına!" derken, daha çok gönüllendiriyor; tekerleklerinin altından, bir aybaşı bezi gibi sarkan İmparator ünvanının altındaki sekizyüz de, Amerikan dolarının yükselen trendi olmalı; sekizyüz değil binsekizyüz belki, birmilyontirilyonsekizyüz. Aslında; kışkırtı denemez, güven telkin ediyor bu ses, hiç canın yanmayacak, kendi isteğinle, mutlu bir ölüm vaat edilen: tıpkı bir reklam spotu gibi umutlu, "Biraz daha, biraz daha, en çok, en çok daha!"

Dayanamayıp İmparator'un altına girdi Metin Bahattin, Romanın Yazar'ı da mutlu bir son vaat etmemişti ona; İmparator ise, hiç değilse "Ötenazi" hakkı tanıyor. İmparator'un tekerlekleri arasında sürüklenirken, kanlı ve kanatlı bir Aybaşı Bezi değil hayır, Metin Bahattin; Valide Ana'yı daha yakından tanıdıktan sonra bu tür benzetmelerden kaçıyor artık, burdaki tekrar, Yazar'ın takıntısı sayılabilir! †

Cip'in önü, kamyonun kasasına girmişti; sığırlar nasıl olduysa, sıkışıklıklarının ayırdına vardılar bir an –artık, kıçı bok bulaşığı inekler denmediğinin de Okuyucu farkında olmalı; Sığırlar, bu konumdaki Kadın ve Erkeği, yeterince temsil ve ifâde edebiliyor– **SIKIŞI KI SIKIŞI** sıkışıklıklarının ayırdına va-

rınca da kendiliklerinden ve nasıl olduysa yerinde bir slogan başlattılar: **"HERAYBA ŞIBEKLE BEKLE ÇEKİLMEZ HERAYBAŞIHERAYBAŞI."**

Ne güzel bir inadı var şu Metin Bahattin'in; Çerkez Ethem'le akrabalığı yadırganmayabilir, ölümle eğlenir gibi ölmeden hemen önce, "İşte " diyor, "Sığırlar: Aybaşlarını İp'e çekiyorlar, aşağılanma, hor görülme, koflaştırılma haklarına saygılı değiller artık: umudun kendisi bu, İradeye dönüşebilir, yaşasın!.."
Metin Bahattin Türker Hoca'nın, bir Höyük benzeri, geniş, aydınlık alnından, oluk oluk kan boşalıyor ama: şikâyetçi değil.

Metin Bahattin; kendisini bir anda, kendi cenazesinde buldu! Gelip geçen tüm arabalar, törene katılma kararı almıştı; sürücüleri dirseklerini dayayarak, uzun süre, klakson çaldılar. Çan ve Ezan sesleri eşlik ediyor onlara. Kortejde kimler yok ki... Karyola gıcırtısı soundlu şarkıcı kadınla, derisi çamaşır suyuna batırılmış "Black or White" bile, kendileri gelemeyip, dublörlerini yollamışlar; müslüman-hıristiyan cenazesi fark etmez, yeter ki reklam olsun, "Vışşşş, abovv, oh yeah!"

Meral Türker: üvey karısı, baştan ayağa siyahlar giyinmiş ve Oğul'un kolunda kortejin en önündeki yerini almış bulunuyor. Oğul, babasına duyduğu saygıdan dolayı, bu kez küpesini takmamış! Sen öyle san; öteki kulağında işte; sağ, sol, her neyse! Oğul'un kulağındaki küpeye, özgürlük simgesi olarak bakıyor Metin Bahattin şimdi. Ne de olsa Çingene Mukaddes'in torunu Oğul; yaraşmış!..

Meral, gerçek bir dul'un perişanlığında, sağlık bakanlığının gelecek yıl ki sloganını tekrarlıyor içinden, "Bazı ilişkiler ayağınızı yerden kesebilir; tek çare tekeşlilik..." Lezbiyen ilişkiler içinde olduğu Kadın'ı getirmemiş; zaten, çoktan ayrıldılar. Ana- Oğul'un hemen yanında büyük R var. Hayırlı arkadaş diye buna derim ben, Anane'yi bu kederli gününde yalnız bırakmamak istemiş, ünlü Çekmecesi'ni taşıyor onun: koltuğu altında. Hemen onların ardı sıra Metin Bahattin'in ana ve babası... Yirmiyedi mayıs emeklisi Yarbay Osman Türker; yakaları kolları yenmiş pardesüsünü, tüm gözlerden ırak tutma çabasında hâlâ. Ebe Ana; çantasını koluna takmış, gerekirse Metin Bahattin'i yeniden doğurtacak: "Benim enayi oğlumu kandırıp kendini temize çıkarttın" diyerek, Meral Gelin'in saçına yapışmamak için, kendini güçlükle tutuyor. Ferhunde nerde peki? Metin Bahattin daha iyi görebilmek için, Tabut'un kapağını biraz iteleyince; Sevgili'nin bir Uçak penceresinden, kendisine el salladığını gördü, ağlamıyor.

Cenaze namazı başlayınca, Metin Bahattin; Musalla Taşını terk etti, kendisini görmeyeceklerinden emin, kortejin ortalarına

doğru ilerliyor. Kaptan-ı derya Naci Hoca, HasanKeyf muhtarı'nın koluna girmiş; yarbay baba ile ebe ananın hemen yanında: cenaze namazına katılmak niyetinde değiller: Üstelik de turşu atıştırıyor! Songül; yabancı gramer kitaplarını göğsüne bastırmış, kulağının arkasında, bir kır çiçeği, fısıltıyla sordu: "Dil çalışmasına ne zaman başlayabiliriz Hocam?" "Hişşşşt" diye uyardı onu Metin Bahattin: "Kimsenin beni görmemesi gerek" "Cenazeden sonra" dedi kız; razı. Cenaze Avlusu Toprak; boş mermi kovanı dolu: Songül, avuç avuç toplamaya başladı, kolye yapacak!

Süreyya; kırmızı kadifeden gelinliğiyle, Vahide Ana'nın boynuna sarılmış, dilsiz çığlıklar atıyor: ölümlere doygunluğun çığlığı bu, belki de Metin Bahattin Türker Hoca'yı gerçekten önemsiyor. Çığlık belli belirsiz bir sese dönüştü, "Hayırrr...." Vahide Ana'yla, Mukaddes (H)ala kıs kıs gülüyorlar. Mukaddes (H)alanın üzerinde Gerilla Giysileri var, aslında "(H)ayırrr demek istedi" diyor; Süreyya kız için. Mukaddes (H)alanın giysileri yakışmış; ne giyse, kendine yakıştırır zaten!

Kortejin arka tarafı, çok daha kalabalık. Metin Bahattin; cenaze namazına kimlerin katıldığını merak ettiği için, önlere yürüdü, namazsız gömülmeye gene de gönlü razı değil! İmparator'un sürücüsü, Hamurabi-Jr; tüm Avrupai görünüşüne karşılık: metaformoza uğramış, kırk ayak türü ufak, çiyan tüylü binlerce elini Tek bir El halinde, göbeği üstünde kavuşturmayı başarmış, Merhum'a hakkını helal ediyor. Hemen onun yanında yer alan Cumhur Kaptan, Kapıcı Ramo, Bulgur Komutan, Delik Deşik Taş'ın Cüce'si ise: tek bir vücut olmuşçasına, "Merhumu nasıl bilirdiniz?" sorusuna, canhıraş bir koroyla yanıt veriyorlar: "Çok iyi". Namazcıların hemen arkasında koyu renk giysili sosyal demokratlar; şoför ve body-guard'larıyla: alışkın, kafalarını sallıyorlar: "çok iyi... çok!"

Metin Bahattin, tam o sırada Azad'la burun buruna geldi; gene bir işler karıştırmış, gülüyor.

—Hoca'm siz Tabut'u terk edince; içine, ulusal balık: çupra doldurdum, kümes balıkları! Bir de bet kokuyor ki; günü geçmiş.

Metin Bahattin "Hiişttt" dedi ona da: "Yavaş sesle konuş. İyi

 ettin!.. Cenaze namazındakiler; ellerini yüzlerine sürdükten sonra, birbirlerine baş sağlığı dilerken "Kutlarım!" diyorlardı, dil sürçmesiyle bir ilgisi yok bunun.

Tholos; Tholosçuk da geliyor işte: geç kalan Nilüfer'i, tören yerine sürükleyerek. Nilüfer'in gözlerinde, Oğul'un gözlükleri var! Ne zaman kör oldu bu kadın ve ne zamandır Tholos'un yedeğinde? Metin Bahattin dayanamayıp Tholos'a ıslık çaldı: Tholos görev duygusuyla, Nilüfer'den kopmadan, kuyruk sallamakla yetindi Sahibi'ne; İzmir gecekondularındaki Gazete'ye sarılı dilimli çocuğun adını almaktan da vazgeçmiş görünüyor Tholos, çünkü Rojbaj –İyigün– dilsiz çığlıkları geride bırakan Süreyya'nın kucağında artık; iştahla Gerilla Kız'ın memesini emiyor. Vahide Ana'nın Ali'si de dirilmiş, Ana-Oğul yıllar sonrası ipten dönüşü yaşıyor; birbirine sarılmış, hasret gideriyorlar.

Metin Bahattin; kortejle ilgilenmeyip yol kenarında oto stop yapan asistanı, Yücel'i gördü; elinde büyücek bir Çivi taşıyordu: "Hayrola" diye seslendi asistanına, yalnız onun duyabileceği bir sesle...

—Dünya'nın Çivisi çıktı Hocam. Küba'ya gidiyorum, Şeker Kamışı kesmeye.

Doğru söze ne denir, üstelemedi Metin Bahattin; "İyi yolculuklar!" Ferhunde bir veda olsun edemez miydi sanki Sevgili'ye, o nereye gidiyor peki? Ferhunde'nin uçağı; içine doğmuşçasına geri döndü. Uçağın penceresini açan Sevgili, tam da, Metin Bahattin'in yanına atlamıştı.

—Pilotu, Buluntu Fişi'yle şahdit ettim! Hayatı da tanıyor zaten...

Görülürüz, duyuluruz korkusu olmadan sarıldılar İki Sevgili, Ferhunde "İyi ki" dercesine soruyordu.

—Neden Tabut'unda değilsin?
—Kendimi taşıtmaktan hoşlanmam bilirsin.
—O zaman kortejin arkalarına yürüyelim biz de.

El ele tutuşup kortejin en arkasındaki yerlerini aldılar. Akıl al-

maz bir kalabalık! M. Bahattin; kendisinin ne denli önemsendiğinin, Sevgili tarafından da görülmesinden hoşnut; kendisi aslında bu tür seromonilerden kaçınır hep ama, gene de ölmemiş gibi oluyor insan, pek hoş!.. Dişlek Kız, Tezgâhtar Zampara bile gelmiş, okuyucu birinci bölümden hatırlayacak onları... V Genç trafik polisi, İzmirli; yıldızların gözetimindeki gecekondulu aile, Sevgili'nin kapıcısı, İsmail, Ayşe ve üç çocukları: başlarında 'Yoldaş' kalpakları var her nedense? Şeftali suratlı, üniformalı Oğul'lar, 'Zafer İşaretli Gerilla'lar, Yürüyüşü Engellemiş Köylüler; hatta, hatta Sığırlar bile.. Nişan, sünnet, iş, işsizlik, sağlık, ölüm sorunlarını bile ertelemişler Metin Bahattin'in cenazesine katılmak için.

Göz yaşartıcı, hoş bir sahne daha: Ebe ana; Ferhunde Gelin'i bulup buluşturup ana sezgisiyle: üç bileyzik takmaz mı koluna, düğün hediyesi Çingene (H)aladan kalma!

Hiçbir masraftan kaçınılmadan, yabancı ve ünlü rejisörlerin yönetiminde, kalabalık kadrolu bir devlet operası prodüksiyonuna benziyor bu cenaze. Havan topları; rolleri için devlet bütçesinden maaş bağlanmış sakallı keçiler; motosiklet bir yana, otomobil ve kamyonlar var sahnede; az önce, klakson çalmışlardı hatırlandığı üzre!.. Hele Sevgili'nin; sahne üzerinde, sofitatan uçakla iniverişindeki o görkem, süper, mega bir uygulama! Mukaddes (H)ala olmasa; yılın tüm ödüllerini alabilir, bu co-prodüksiyon.

Kortej, Mukaddes Hala'nın sesiyle karışıverdi birden; İmparator'un boğazına yapışmış, bağırıyor.

—Seni Çorum Kırın'da Kalası... Midyelerimi yedirttim, Bayattin'imi yedirtmem sana. Seni GAP Suyu'nun altında kalası, seni!

Cumhur Kaptan, Ramo, Bulgur Komutan, Delik Deşik Taş'ın Cücesi; güç bela İmparator'u Mukaddes (H)alanın elinden aldılar.

—Hepiniz Çorum Kırın'da, GAP Suyu'nda kalasınız inşalla(h)... İki elim yakanızda, öyle bilin, kırkayaklak, akrepler, çiyanlar sizi!..

Belki de (H)alasından aldığı moralle, Ankara'ya yirmi kilo-

 metre kala, Kendi Cenazesi'ne katılmaktan vazgeçti Metin Bahattin: tutar şimdi, az öncekine benzer bir devlet töreni yaparlar, hayatta olmadığı için de engelleyemez üstelik; kardeşi kardeşe düşürerek, yol kesen İmparator'u unutturmak adına, olanca sesleri ve amigolarıyla: "Kahrolsun bölücü örgüt filan." "Gir altına!" sözüne uyup da ölmediği iyi oldu... Süreyya yanındayken yaptığı gibi, hızla İmparator'un üzerine sürdü Cip'i, yanından hızla sıyırıp geçerken çıkardığı Dil'i, Avrupa-Amerika standartlarındaki Sürücünün burnuna dek uzamıştı. İmparator'lar böyledir, kendilerine dil çıkardığınız zaman korkuyla kenara kaçışırlar.

Metin Bahattin; direksiyonu Cip'in kendisine emanet edip macera filmleri örneği Kaporta'nın üzerine çıktı, tepelik yerdeki Düşü'nden alışkındı bu işe: "Hadi oğlum, göreyim seni; sakın sol şeritten ayrılma!"

İmparator'lar bu tür sahnelerden çok etkilenir; ecnebi okullarda okuyup, çok dil bildiklerine bakmayın; bilgisayarlarda, günlük kârlarını okşadıktan sonra aptal-saptal miki filmleri izler bunlar boş zamanlarında, Dolu Zamanları'ysa, tarih boyu, hiç olmadı zaten: İş Gezileri, İş Kahvaltıları, İş Yemekleri, İş Aşkları... Dünyanın her yerinde; havaalanlarında rastlayabilirsiniz bu mahluklara; neredeyse havaalanlarında yatıp kalkacaklar. Yabancı ülkelerde çalışan işçiler yüzünden uçakların, Şemdinli otobüslerine döndüğünü düşünüyorlarsa da; allahtan, First Class'ları, ayrı servisleri ve hosteslerin yalnızca kendilerine yöneltikleri özel(!) gülümseyişleri var.

Kaportanın üzerindeki burslu Metin Bahattin; lise yıllarındaki gibi, kendisine ve kişiliğine ters düşen bir rolü, başarıyla canlandıracak gene. Osman Türker, kız kardeşine bir devlet töreni bile yaptıramamanın ezikliğiyle: "Oyuncu olmayacaksın değil mi oğlum?" diyor. "Olacağım baba" diyo[illegible]yor Yarbay Osman'ı: "Bu rol çok ciddi, büyük R'nin çıktığı buzdolabı reklamlarına benzemiyor, karışma, olacağım işte!"

Metin Bahattin, ellerini ağzının iki kenarında megafona dönüştürerek, İmparator'un yüzüne karşı bağırmaya başladı; infaz emri okurcasına...

—Siz; siz, her şeyde yaya kalırsınız işte böyle: Kötünün Kötüsü Bir Taklitçi. O dillerini yasakladığınız insanlar var ya; dil yasaklama bile sizin buluşunuz değil; bir zamanlar Sümer dili, Akad'ınkini esir almıştı aynı topraklarda. Ne oldu ha sonra? Nerde bu Sümerler? Yasakçı adlarıyla, kalakaldılar Yerin Dibi'nde. Acımasızlık ve İlençten başka ne kalacak sizden geriye, söyler misin ha? Bir de, kadın erkek, Şikâyetsiz Fahişeleriniz kalır, kalırsa; beş yıldızlı otelleriniz bir de, fuhuşa dönük...

Bir an sendeledi kaportanın üzerinde Metin Bahattin, Cip de pek hoşlanmışa benziyor bu söylediklerinden; Metin Bahattin'le iyice bütünleşti artık, suspansiyonunu hoplata hoplata gülüyor.

—Hem o yasakladığınız bölge var ya! Yazı'yı Anadolu'dan çok dah önce keşfetmiş o bölge, şimdi yazılı kültürleri olmadığına bakmayın, Anadolu'da Krallar bile yazmayı bilmezken; o bölge, tabletlere Günlük yazarmış: kral, bey, sultan filan değil, sıradan insanlar yazarmış bu Günlüğü; duydu mu o eşek kulakların ha, eşeğe de yazık!..

Cip'in vites kolunun da katıldığı hoplatma arttığı için; Metin Bahattin ayaklarıyla Kaporta'ya vurdu: "Hey düşüreceksiniz beni!" İmparator bu "Düşüreceksiniz"i, "Düşüreceğim seni" sanıp daha bir Sağ'a kaydı.

—Düşeceksiniz ya!! Mezopotamya'da İlkokul Çocukları; ikibinin başı, üçüncü binin sonları: tarihten önce elbet; tabletlere öğretmenlerinden şikâyet edermiş: dayak yediklerinden, ana babalarının vurdumduymazlığından... Yalnız öğrenciler değil, Fahişeler de; iki binin sonu, üçüncü binin başlarında: çektikleri sıkıntıları, pezevenklerinin türlü rezilliklerini kazımışlar Tabletler'e, ibret-i âlem olsun, Tarih sonrasına da kalsın diye; öyle, bağ-bağçe taksimi değil Tabletler'deki, siz bölüşmediğiniz arsızlıklarınızı kayda geçirirsiniz ancak; Anadolu'nun Tarihi böyle... Mezra-Botan'da ise; insanlar, kendi içlerini Kazıp, kendi büyüklüklerine şaşarkalırmış; Tabletler'e geçirme gereği duyarlarmış bu yüzden de, duydun mu ha, duydun mu? Düşeceksin elbet!..

İmparator duysa da, "Duydum" demiyor. Takviye kuvvet aranıyor çevresinde. Telsiz telefonlar White House-Pentagon bağ-

lantılı çalışmaya başladı çoktan. Delik Deşik Taş'ın pırpır helikopteri, İmparator'u korumaya alınış aklı sıra, Alman marka Leopar dolmakalemlerin içini boşaltarak, leblebi üflüyor Metin Bahattin'in kafasına, lise'de de öyle yaparlardı, leblebi savaşı: Bayattin Çocuk bir el işaretiyle yok etti pır pır helikopteri: sözü yalnızca, İmparator'a...

—Sen istediğin kadar yasak buyur: Co-prodüksiyon tekniğiyle... O toprağın insanları; n'apar eder, derdini yaymasını bilir; geleneklerinde var çünkü, derman da kendilerinde. Siz; siz, Vahide Ana'yı bile tanımıyorsunuz daha; bir gün yakanıza yapışır sizin. Tüm Oğul'lar için; yapışacak, hiç kuşkunuz olmasın; say ki Gorki'nin Palega anası; onun söyleyecekleri yanında, bu benimkiler solda sıfır kalır.

Metin Bahattin; arada bir gülmekten hoplasa da, hızını yavaşlatmadan sol şeridi izleyen Cip'e girip gönül rahatlığıyla yan koltuğa oturdu; direksiyona değil, evet; Süreyya'nın koltuğuna... Cip; vitesi yükseltirken Hayat Çocuk'un Türküsü'nü söylüyordu İmparator'a yönelik, korna eşliğinde; "Beyler Tahttan inerler, Ayaksız Ata Binerler." Ayaksız atın: bey, paşa tabutu olduğunu Cip de biliyor belki. Hayat Çocuk'tan öğrenmiş olamaz bu Türküyü; üçkâğıtçı, modern çerçi eski sahibiyle: makine halısı, eski kilim değiş tokuşu için gittiği köylerden birinde duymuş olmalı, öylesine yanık yanık söylüyor ki, Toprak Kokusu'nda, Tandır Ekmeği Tadı'nda bir yanıklık.

İmparator; durup dururken tekerine sokulan bu Çomak'ı yorumlayabilmek ve taktik geliştirmek üzere yolun kenarına çekilmişti –Atlantik ötesinden de hâlâ bir karar çıkmamıştı– Hayret! Bu denli otantik bir bölücülük: onların lügatlarında yazmıyor henüz!.. Metin Bahattin, gerekirse TC mahkemelerinde de kendini savunabileceğini düşünüyor; orda, halâ yargıçlar olabilir...

Tekerine çomak sokmak! Metin Bahattin Ankara'ya varır varmaz Sevgili'ye; bu deyimi de öğretecek. "Eğer hâlâ terk etmediyse beni" diye ekledi. Toprağı hissedebilen biri; şu anda, her ne kadar nedenini bilmiyorsa da: Sevgili'nin gidişini de duyumsayabilir, Yazar'ın önemli notlarından biri sayılmalı bu; asla bir çıkıntı değil. T

"Bir de Oğul'u aramam gerek" dedi, Metin Bahattin; üvey karısının evinden, Anane'den, nerde bulursa, mutlaka arayacak. Oğul merak etse de, etmese de; gezinin çok verimli geçtiğini haberleyecek O'na.

Birden direksiyonda buldu kendini Metin Bahattin: "Neden sanki gelecek Kuşaklar'a yıkıyorum tüm zahmeti?! Ömrüm yettiği kadar, Vahide Ana'nın dediği gibi; elden ayaktan düşmedikçe!!! Soluk alabiliyorsam eğer; ileri, hep ileri gidilecek. 'Ateşten Çok; Ateşten İrade Gerek' demişti bir de Vahide Ana."

'Well Come To Ankara' göstergesinin önünde, şehir merkezine giden oklara bakarken, Metin Bahattin, gelecek bahara Gırnavaz Kazı'sını yeniden başlatmayı göze alabiliyor artık; geleneklerle mücadele, geleneğin günle öpüşmesi, Pamuk ekimi durmuyor ki O Topraklar'da! Kazı da durmayacak o zaman!!! Hem iyi bir arkeolog: savaş koşullarında da çalışabilendir. Tıpkı bir salkımsöğüt gibi; derine, daha derine... Tholos'u da kendi Toprağına iade etmeli, bizi seviyorsa da Ankara'yı hiç sevmedi: alışkanlıkla bir ilgisi yok, dördüncü ayağını kullanmayışı düpedüz bir protesto. Derine!.. Daha derine!..

3 BÖLÜM

Yenibaştan Ankara

Yazar; son sözü, Kahramanlarından hiçbirine bırakmak niyetinde değil, zaten bazı bölümlerde okurlarla, romanın kahramanları arasına sıklıkla girdiği; bununla yetinmeyip bir bölümde Sayfa'ya çıktığı da biliniyor... Belki de haklı; Kahramanlarının hepsinin: Metin Bahattin, Vahide Ana, Azad, Hayat Çocuk, hatta büyüğünden küçüğüne, tüm Sığırların da: bizzat kendisi olduğunu iddia etmiyor muydu?

Romanın Yazar'ı; Ankara'da, yüksek gerilimli bir vericinin tepesine daktilosunu kurmuş; öyle yazıyor son sözleri. Onu sevenler "Yaraşır" diyor, "Beklenmedik bir Baharın müjdecisi; bir ardıç kuşudur, O." Sevmeyenler ise, "Tam bir cadı bu kadın" diyorlar; "Yüksek gerilime tünemiş, süpürgesiyle ya yor!"

"Şimdilik bitti" diye düşünüyor Yazar; çürümüşlüğün hızındaki yükselişi, her iki toprakta birden yakayabildiği için; yorgun ama mutlu. SON yazarken; belki de, tam o sırada; son sözüyle birlikte başlıyor Roman'ı ve Günaydın Hayat Çocuk.

SON

KAZI

BİLGESU ERENUS

Gözlerini açtığında, Dünyadaki Bütün Duvarlar'ın, aynı anda yumruklandığını duydu Metin Bahattin; çatışma başlamıştı işte, belki de Beklenmeyen Misafirler geldiler; herkes kaçışıyor, kimin kimden ve niçin kaçtığı belli değil! Metin Bahattin de sokakta buldu kendini; "Bayattin, Bayattin" diye sesleniyor biri karanlıkta; Mukaddes Hala olamaz, seslenenin Vahide Ana olduğunu anlıyor; onunla birlikte kaçmaya başladılar şimdi, el ele. Başlarının üzerinden havan topu gülleleri geçiyor, değmeden; evlerin orta katları göçmekte; sahi burası neresi, perdeler dilini çıkarıyor yıkık duvarlar arasından; hâlâ yanan abajurlar, buzdolapları: insansız; eczaneler yağmalanıyor, açılmamış Marlboro paketleri ve Çocuk cesetleri var yerlerde.

BROY